Ny Portefeuille

Udgivet og redigeret af Georg Carstensen, 1.-3. Bind, 1843. De første numre redigeret af H. P. Holst.
Udgivet af Georg Carsten og redigeret af J. C. Schythe, fra 4. bind 1843 til 4. bind 1844.

Mere om tidsskriftet på:

https://danskforfatterleksikon.dk/1850p/p84985.htm

med link til liste over indekseret skønlitterært indhold.

Tospaltede sider med indskudte tavler.

Bag i bindet findes omslagene til hæfterne, der udkom hver søndag.

Udarbejdet 2024 af Niels Jensen

Ny Portefeuille

for

1844.

Udgivet

af

Georg Carstensen.

Redigeret

af

J. C. Schythe.

Tredie Bind.

Trykt hos Louis Klein.

FREDERIKSBERG · KOMMUNEBIBLIOTEKER

Indhold.

Poesie.

Fortællinger.

Biographier og Skizzer.

Theater, Musik, Literatur og Kunst.

Artistiske Bilag.

Louise Petersen, kgl. Skuespillerinde, Portrait.
Tvende Skizzer efter „Le Charivari“.
Joseph Lanner, Portrait.
Daniel O'Connell, Portrait.
Johann Strauss, Portrait.
Castelli, Portrait.
Tvende Skizzer efter „Le Charivari“.
Oscar I., Sverrigs og Norges Konge, Portrait.
Josephine, Sverrigs og Norges Dronning, Portrait.
Conferenceraad, Dr. Med. Brandis, Portrait.
Carl Evers, Portrait.
Tvende Skizzer efter „Le Charivari“.
Virginie Déjazet, Portrait.

Cantate

i Anledning af
Hendes kongelige Majestæt. Dronning
Caroline Amalias
allerhøieste Fødselsdag
den 28de Juni 1844.
(Musiken af Glæser.)

Chor.

Høit fra blomsterklædte Vang
Gjennem Herthas Bøgeskove
Over sølvblaa, friske Vove
Svinger sig nu Jubelsang!
Folket deler Kongens Lykke:
Det er Landets Moders Fest,
Og ved Kjærlighedens Smykke
Danmark veed, hun glædes bedst!

Solo med Chor.

1.

Hvert Bryst, som slaaer varmt for vort Fædrelands Hæder,
Opfyldes af Kjærlighed, Dronning, til Dig;
Thi dansk er Dit Hjerte, og af Dine Glæder
Seer Folket kun Held at fremblomstre for sig.

2.

Du værner om Spiren i Ungdommens Hjerte
Og fremkalder Kraften for kommende Tid,
Du læger ved Trøst den Forsagendes Smerte,
Gjør Armodens Aften ved Gavmildhed blid!

3.

I Hjerternes Grund har Du skrevet Dit Minde,
Thi hæver, men svækker ei Tiden dets Glands;
Naar Danskhed kun lever, lad Secler forsvinde,
Du knytter Dit Navn til Dit Fædrenelands!

4.

I Digterens Qvad og i Almuens Stemme,
I Danmarks Lyksalighed leve Du vil,
Thi aldrig fortabes hvad Folket vil gjemme,
Ved det kun er Mindet om Dagmar end til!

Chor.

5.

Med hendes skal Dit for Erindringen stige,
Naar Fromhed paa Tronen lovsynges i Nord,
Som hun skal Du hædres af Dannemarks Rige
Saalænge i Hjerterne Kjærlighed boer!

Trio og Qvatuor.

Du for vor elskte Christian
Har aabnet huuslig Lykkes Tempel
Og straaler som et skjønt Exempel
For Qvinden i Dit Fædreland!
Du blidt om Tronen,
Som Fredens Aand, udbreder Fryd,
Og meer en Kronen
Dig smykker høi og stille Dyd!

Chor.

Vi paa Melodiens Vinger
Til Dit kjære Sorgenfri
Gjenlyd kun af Jublen bringer,
Som et Folk nu stemmer i!
Og vor Bøn: „Dig Gud bevare
For vort elskte Fædreland!"
Lyder fra en talløs Skare,
Som Dit Blik ei skue kan!

Th. Overskou.

Den Livegne.

(Efter: Mittheilungen aus dem Leben eines Richters.)

I Aaret 1824 døde Regjeringsdirector Sielberg. Hans efterladte Enke udkaarede mig, i Mangel af nære Slægtninge, til sin Curator, og overdrog mig at regulere hendes afdøde Mands tildeels forviklede Forretningsforhold. Nær havde jeg angret, at have paataget mig denne Forpligtelse, da jeg kom til at see, hvilken Masse af Acter og Papirer, der maatte gjennemgaaes een for een, for at adskille de afgjorte fra de løbende Sager, de vigtige Documenter fra de værdløse. Imidlertid, jeg turde ikke træde tilbage igjen; jeg arbeidede derfor kun saameget flittigere, for saa snart som muligt at bringe denne ubehagelige Forretning til Ende. Amtsarchivet var snart for saa vidt ordnet, at det kunde afleveres til Eftermanden, men Privatsagerne kostede mig uendelig mere Tid og Møie, fordi Sielberg, overrasket af den dødelige Sygdom, hverken havde været i Stand til at bringe paa Papiret eller at meddele sin Kone de derhenhørende Omstændigheder, som vare ham meget godt bekjendte, men for os fuldkommen fremmede. Alle de Papirer, som angik hans Privatforretninger, indeholdtes i et stort Skab, hvortil Sielberg stedse bar Nøglen hos sig. Denne Nøgle havde hans Enke overgivet mig. Allerede i to hele Dage havde jeg været beskæftiget med at gjennemsee, ordne og tildeels opbrænde de deriværende Papirer, da faldt mig en lille Pakke i Hænderne, forsynet med Paaskriften: Ernst von Kronau. Jeg brød Seglet, tog Couverten af og fandt omtrent en Snees Breve fra Aarene 1788 og 89, stilede fra den nysnævnte Kronau til Sielberg. For at see, om Indholdet angik Gjenstande af pecuniair Interesse, gjennemlæste jeg flygtigt et Par Stykker, men blev i den Grad overrasket af dem, at jeg ikke kunde afholde mig fra, at ile med min fundne Skat ned til Enken i Værelset nedenunder, vise hende Convoluten og spørge hende, om hun kjendte Indholdet. Hun bejaede mit Spørgsmaal; jeg bad hende, hvis ikke personlige eller Familie-Hensyn skulde paabyde et afslaaende Svar, om Tilladelse til at tage disse Breve hjem med mig, for at gjennemlæse dem samtlige i behørig Ro og Mag, da deres Indhold syntes mig at være af den høieste Interesse. „De har allerede læst nogle af disse Breve?" spurgte hun. Jeg svarede: Ja. Hendes Samtykke til at tage dem med erholdt jeg nu under den Betingelse, at holde deres Indhold saa længe hemmeligt, indtil Øinene for evigt maatte være lukkede paa en vis, dengang endnu levende Person, som senere vil blive omtalt. Denne Person slumrer nu den Søvn, hvoraf man aldrig vækkes; kun enkelte, gamle Folk i Omegnen erindre sig Kronau og tilhviske hverandre Rygter, til hvilke man kun hørte Lidet hist og her, dengang de opstode, fordi det var paa en Tid, da Retfærdighedens Sværd ikke naaede de Mægtiges Hoved, men kun blodigt hindrede de Undertrykte i at reise sig og gjøre deres Ret gjældende. Men Intet er nu i Veien for at løfte det Slør, som i lang Tid tilhyllede en Hemmelighed, hvis Kundgjørelse tidligere vilde have fordunklet Aristocratiets Nimbus. Men kun løfte kan jeg dette Slør, ikke

ganske drage det af, thi hvad der skete forborgent, hvo der var Drivfjeder og hvo der var Redskab, det kunne vi kun formode, gjette. At jeg med ringe Møie har forskaffet mig de Retsacter, som angaae de Kjendsgjerninger, der her skulle meddeles, behøver neppe at fremføres; men det tør jeg ikke undlade at forudskikke, at Retsforfatningen til hiin Tid var meget slet, at de fleste Acter bleve førte og opbevarede høist ufuldstændigt, og at Patrimonial-Dommeren dengang stod i et vist Afhængighedsforhold til Godsherren, af hvem han kunde afsættes. Jeg giver nu en tro Afskrift af de forefundne Breve, vistnok kun en eensidig Correspondens, men som dog har en indre Sammenhæng, og dertil føier jeg de Actstykker af det Birkenthaler Retsarchiv, som ville udfylde enkelte Huller og indeholde Omstændighederne ved den Undersøgelse, hiin Ret maaskee meget imod sin Villie var nødt til at anstille.

Göttingen, den 5te Febr. 1788.

Bliv blot ikke utaalmodig, min dyrebare Sielberg. Jeg føler meget godt selv, at mine Breve følge altfor rask paa hverandre. Siden Du forlod mig, Aftenen før Juul, er nærværende Brev allerede det fjerde, jeg sender paa Posthuset. Men jeg kan jo ikke andet; jeg kan endnu ikke finde mig i, at vi, som i fem samfulde Aar have været uadskilleligt Eet, nu skulde være adskilte ved Alder, Stand, Kald og Mile; jeg kan endnu ikke med stoisk Hengivelse lade den kjære Sædvane fare, at sladdre med Dig, at aabne Dig mit inderste Væsen. Min Fader indsatte Dig rigtignok som Hovmester over mig, da jeg som en attenaarig Yngling skulde besøge Høiskolerne. I fem Aar har Du ledet mine Studier og bevaret mig for mangen en Daarskab, men alligevel er aldrig den Følelse opstaaet hos mig, at Du var den Befalende, jeg den Adlydende. Kun Vennen fandt jeg i Dig, den sande, oprigtige Ven, som blot levede for mig og for Videnskaberne. Saalænge vi hver Dag, ja hver Time vare sammen, og deelte enhver Glæde med hinanden, haandhævede Nærværelsen sin Ret. Det var, som om det ikke kunde være anderledes, som om den Dag imorgen maatte ligne den Dag idag, som om der ikke gaves nogen forstyrrende Fremtid. Sædvanens Almagt skabte en vis Forglemmelse, afstumpede Følelsen af det varige Velbehag, som vor Forbindelse fremkaldte hos os; Bevidstheden om vort gjensidige Værd, om vor meer end broderlige Kjærlighed slumrede, indlullet i Dvale, fordi man stedse føler sig sikker i Besiddelsen. Men i dette Øieblik, da Skjæbnen og dit Kald har adskilt os, da vore Venskabsbaand ere løsnede fra hverandre og vor Forbindelse eller Berøring er bleven vanskelig, ja næsten umulig, i dette Øieblik føler jeg dybt, hvad Du har været mig, hvad Du endnu er mig. Jeg føler mig saa eensom, saa forladt. Saalænge jeg havde Dig, opstod hos mig ingen Trang til at slutte mig nærmere til noget andet Menneske; jeg skyede vel ikke Bekjendtskaber, men dog de saakaldte Universitetsvenskaber. Forgjæves har jeg søgt at nærme mig til mine Landsmænd, at adsprede mig i Studenternes Friheds-Tummel. Alt synes mig saa tomt og flaut og fladt. Jeg beskæftiger mig hellere med Dig, for saaledes at drage Dig nærmere til mig. Erfarer Du da just intet Nyt af mig, saa vil dog, som

jeg haaber, det Gamle ikke være Dig uvelkomment, nemlig den Forsikkring, at Ingen mener det bedre med Dig end jeg.

Göttingen den 25de Febr. 1788.

Hermed sender jeg Dig de forlangte Collegiehefter over Oeconomi og Politiret; men om Du vil kunne have nogen Nytte af dem, lader jeg staae ved sit Værd. Dig, Juristen i Skind og Been, var det aldrig faldet ind, at man kunde give Dig et Embede, som udfordrer Bekjendtskab med Cameralia. I Sandhed, det glæder mig, at Du har en svag Side, som tillader mig engang imellem at hjælpe Dig ud af Kniben. Vi maae nu gjensidigt staae hinanden bi. Er jeg forlegen for retslig Raad og Hjælp, saa henvender jeg mig til Dig, men derimod vil jeg som Cameralist søge at forhindre, at Du stiller Dig blot eller frembyder Modstanderne en Hæl, hvor Du kan saares. Ingen kan være stiv i alle Sadler. For ikke at falde af, behøver man som oftest Stigbøiler og — Hoved. Betragt nu stedse mig i alle Forlegenheder som din Stigbøile, sæt Dig fast i Sadelen og støt Dig paa mig saameget Du kan; bliver Byrden mig for svær, bliver Kraften brudt ved en altfor stor Overvægt, saa falder jeg idetmindste med Dig.

Göttingen den 7de Marts 1788.

Næsten kunde jeg have Lyst at reise til Dig og see Dig i din nye Virkekreds, din nye Indretning, for med Dig behørigt at kunne overlægge og drøfte Alt, hvad der i dette Øieblik nærmest beskæftiger Dig. Du skal gjøre Indberetning til Ministeriet for det Indre, om det er paa Tiden at følge Østerrigs og Badens Exempel med Hensyn til Ophævelsen af Livegenskabet. I Sandhed, en vigtig og vanskelig Materie og et ikke mindre vanskeligt Arbeide. Du ønsker at erfare mine Anskuelser af denne Gjenstand. Skal jeg skrive en heel Bog derom? Dermed vilde Du ikke være tjent, fordi en lang Tid vilde udfordres dertil. Skal jeg meddele Dig mine Ideer i et Brev? De maae da affærdiges altfor kort. Gjenstanden fordrer nødvendigviis mundtlig Drøftelse, grundig Undersøgelse, især da vi, som jeg veed fra tidligere Dage, ere af forskjellige Meninger. Men den attraaede Reise til Dig maa jeg af flere Grunde lade være; jeg mangler baade Tid og Penge; ogsaa frygter jeg min meget strenge Herr Faders Bebreidelser. Men vi ville desuden vanskeligt blive enige, fordi vore Grundsætninger i denne Henseende stedse ere afvegne fra hverandre. Du har af Kants og Fichtes philosophiske Skole tilegnet Dig de absolute Theorier, Du stiller Retfærdigheden, Friheden i Spidsen. Jeg derimod, født og opdragen paa et adeligt Gods, har saagodtsom med Modermælken indsuget Begreberne om at herske og at adlyde, om Herre og Tjener, om Despoti og Slaveri. Min Fader holder strengt paa den Forskjel, som det borgerlige Selskab har afstukket imellem Adel og Borger og imellem Fri og Ufri; efter hans Mening er denne Forskjel begrundet i Naturen eller dog idetmindste i Naturretten. Alt Nyt er ham indtil Døden forhadt; Humanitet er for ham ligebetydende med Borgerkrig, Ordet Frihed synonymt med Oprør. I treogtyve Aar har jeg levet næsten kun iblandt Livegne, har seet, at deres Tilstand er sorgfri og meer end taalelig, ja næsten lykkelig. Om større Lykke, sandere Velværen er

at finde i den saameget roste Frihed, betvivler jeg, og vilde i intet Tilfælde billige eller vel endog selv foretage en Omvæltning, forend mange Aars Erfaring havde bekræftet dens Nytte. Østerrig og Baden havde først for faa Aar siden ophævet Vornedretten, og haarde Klager have hævet sig derover. Vel føler jeg store Mangler i vor nuværende Indretning og erkjender de Misbrug, som Godsherrernes raa Vold og Tyranni hist og her har gjort sig skyldig i. Men hvor finder Du en Institution, som bærer Fuldkommenhedens Stempel, som ikke kan blive misbrugt ved vilkaarlig Fortolkning og Overskridelse af Retten fra de Begunstigedes Side? Philosophien bestrider jeg nu engang for alle Ret til at blande sig i borgerlige og statsretslige Sager. Theorien tager sig vel smukt ud paa Papiret, men ikke i Virkeligheden. Alene Empirien kan jeg her tilkjende en afgjorende Stemme. Giv mig Kjendsgjerninger ihænde, som bevise det Uhensigtsmæssige i den hele Indretning; overbeviis mig ved Oiesynet, kun ikke med Hypotheser, og jeg vil ikke være den Sidste, der lukker sit Øre for det i Sandhed Gode og Nyttige og i trodsig Egensindighed holder fast ved det Sædvanlige, det Gamle, det Nedarvede, kun fordi det bestaaer som saadant.

Om Du end ikke er en Mand af mit Fag, saa har Du dog ved mine Studier, som tildeels ogsaa bleve dine, samlet Dig Kundskaber nok i Cameral- og Oeconomifaget, til at kunne meddele mig dine Raad og motivere din Mening med vægtige Grunde. Det er Dig jo bekjendt, at jeg ifølge den Ægtepagt, som min Fader afsluttede med min afdøde Moder, skal overtage Forvaltningen af det adelige Gods Birkenthal, naar jeg har fyldt mit 25de Aar, hvorimod min Fader da skal besidde det rigtignok kun ubetydelige Gods Neith. Det gjør mig ret inderlig ondt, at min Fader da ikke længer kan leve saaledes, som han har været vant til, at han bliver nødt til at indskrænke sig og troer sig derved i visse Maader krænket og nedværdiget. Det kan ikke være undgaaet Dig, at saasnart Talen kom paa, at han skulde aftræde mig Godset, hans Træk da antoge Præget af en bitter Uvillie, der endog yttrede sig som et Slags Nag til mig, det jeg dog ingenlunde fortjener. Da jeg veed, hvor ulykkelig Formindskelsen i hans Indtægter og hans Anseelse vil gjøre ham, vilde jeg uden Betænkning lade ham beholde Birkenthal og selv tage tiltakke med Neith, dersom det ikke var blevet paalagt Executorerne af Testamentet efter min Morfader, fra hvem begge disse Godser hidrøre, at vaage over en nøiagtig Efterlevelse af Testamentet og Ægtepagten. Jeg maa altsaa nu være betænkt paa, at erhverve mig de nødvendige practiske Kundskaber, efterat jeg, under et femaarigt Ophold paa et Landvæsens-Institut og ved Universitetet har gjort mig fortrolig med Theorien. Men nu er jeg meget i Tvivl om jeg skal lære Landoeconomien under min Faders og hans Forvalters Veiledning eller paa et andet Gods. For den første Bestemmelse taler særdeles Meget, især at jeg derved strax er bekjendt med alle Godsets Forhold, naar jeg skal tiltræde det til Michaelis et Aar, saa at jeg da strax kan optræde selvstændigt. Men imod den taler stærkt det omtalte Forhold til min Fader. Det vil ikke udeblive, at, saasnart han seer, hvorledes jeg meer og meer bekymrer mig om mine og hans Anliggender, jo nærmere det Øieblik kommer,

da han er tvungen til at overgive sin forhenværende Magt og Eiendom til mig, — hans Uvillie, hans Nag til mig vil foroges, hvilket maa medføre ubehagelige Scener i Mængde. Raad mig derfor, hvad jeg skal gjøre.

Göttingen d. 17de Marts 1788.

Tak for dit kjære, lange Brev. Du har ved dine anførte Grunde fuldkommen overtydet mig om, at det er det Bedste for mig, at fuldende min practiske Uddannelse paa Birkenthal. I den førstkommende Paaskeferie reiser jeg hjem, for at aftale det Nærmere med min Fader, og til næste Johannes- eller Michaelis-Dag forlader jeg da Göttingen, der tidligere var mig saa kjær, da jeg henlevede glade Dage her i dit Selskab, men nu er mig saa ode, saa kjedsommelig, siden Du er borte. Desto mere føler jeg mig trukken til Hjemmet, som jeg ikke har seet i to Aar, til min Søster, som nu vel snart maa være udvoxet. Neppe kan jeg forklare mig min Længsel efter hende, da der er en saa stor Forskjel paa vor Alder — hun snart 17 Aar, jeg over 23. Denne Længsel er vel egentlig kun Forventning. Jeg forlod hende som en meget lovende ung Pige og haaber at gjenfinde hende som fuldt udviklet Jomfru. Min Moder mistede jeg tidligt, min Fader holdt mig stedse i behørig Frastand, og Dig, min Ven, rev en Statsansættelse fra min Side. Mit Hjerte attraaer en Gjenstand, hvorved det kan klamre sig og holde fast. Hos hende venter jeg derfor i den nærmeste Fremtid at finde mit Tilhold; det kan ikke udeblive, at vi jo slutte os nærmere til hinanden.

Din Udvikling angaaende Menneskets medfødte Frihed, som staaer i directe Modstrid med Livegenskabet, kan være meget smuk, men den overbeviser mig ikke. Det vil jeg beredvilligt indrømme Dig, at Naturmennesket oprindeligt er frit, og at en Stræben efter Frihed er nedlagt i ethvert Menneskes Bryst. Men hvorfor netop Livegenskabet skal være en særegen, forbandelsesværdig Ufrihed, er jeg ikke i Stand til at begribe. Den Livegne er ikke mere indskrænket, end Statsborgeren i Forhold til Landsherren og til Lovene. Tværtimod, han er endog langt selvstændigere end Tjenestetyendet eller Barnet i Forhold til Forældrene. Begjærer Du altsaa Livegenskabets Ophævelse, saa vær conseqvent og hæv tillige alle øvrige, endnu haardere Tryk. Enhver selskabelig Tilstand, ethvert Familieforhold beroer ikke, som sædvanligt angives, paa Garantien af den størst mulige Frihed, men omvendt i dens Indskrænkning ved contractmæssige, eller fingerede, eller af Magten dicterede Love. Kun alene derved bestaaer Selskabet, at ikke Enhver gjør hvad han vil, men er underkastet en moralsk og borgerlig Tvang. Men naar Du gjør Livegenskabets Væsen til Gjenstand for en nøie Prøvelse, saa vil det strax blive Dig indlysende, at det er et ægte patriarkalsk, et sandt Familie-Institut. Den Livegne er forpligtet at tjene sin Herre, hans Børn maae tjene en vis Tid enten uden Betaling eller imod Løn, han tør ikke begive sig bort fra sit Fødested, tør ikke gifte sig uden Herrens Tilladelse og maa efterlade ham i Arv en Bagatel af det Gods, som han selv har erhvervet sig ved Hjælp af Herrens Gods. Men paa den anden Side er Godsbesidderen forpligtet til, at levere ham Land, eller Arbeide eller Livsunderhold i Tilfælde af Fattigdom og Sygdom. Nu spørger jeg Dig, maa ikke Sønnen tjene

sin Fader, kan han løbe bort, kan han gifte sig uden Faderens Indvilgelse, eller berøve ham den ham tilkommende Arvedeel af hvad han har erhvervet? Maa ikke Faderen ernære sine Børn, naar de selv ikke formaae det? Hvad er da Livegenskab andet end et patriarkalsk Familieforhold? Skal det Ene ikke bestaae længer, saa maa ogsaa selvfølgelig det Andet falde.

Mig selv skylder jeg endnu, at beskytte mig imod din Mistydning af mine Anskuelser og Hensigter. Naar Du ikke kjendte mig bedre, vilde Du maaskee troe, jeg talte saaledes og ikke anderledes, fordi jeg selv snart bliver Godsherre, altsaa af Egennytte, af Selvsyge. Indrømmet, at Haabet og min bedste Villie til at kunne bevise mine Livegne ret meget Godt, tildeels maa bestemme mig til, ikke at give slip paa Leiligheden dertil, saa skal dog Egoisme aldrig lede min Overbeviisning, og hvad jeg erkjender for Sandt, Godt og Ret, det skal ogsaa tjene til Norm for min Handlemaade. Sædvane og Fordomme udøve maaskee en ikke ringe Indflydelse paa min nuværende Tænkemaade. Ogsaa har jeg hidtil hverken havt nogen Foranledning til, omhyggeligt at gjennemtænke denne Materie og gjøre den til min aandige Eiendom, ei heller den Erfaring og den modne Eftertanke, som udfordres til en tro Jagttagelse. Men Du kan være forsikkret om, at saasnart jeg føler mig hjemme paa Birkenthal, skal Dette være Hovedmaalet for min Opmærksomhed.

Birkenthal, den 23de April 1788.

Allerede paa ottende Dag er jeg nu her, paa mit fremtidige Stamsæde, midt iblandt min Familie. I to Aar havde jeg ikke seet den, hvor stærkt bankede derfor ikke mit Hjerte af Glæde og Længsel, da jeg bøiede om Hjørnet af Skoven, da den fredelige Landsbykirke hævede sit Hoved over de høie Lindetræer og straalede mig et Velkommen imøde, da jeg derpaa opdagede Hovedbygningens af Aftensolen klart oplyste Vinduer og troede at see en hvid Skikkelse i eet af dem. Ja det var hende, min Søster, som ventede paa min Ankomst, som fløi mig imøde ved Vogntrinet, da jeg holdt foran den brede Steentrappe. Det forekom mig næsten, som om begge Sandsteens-Løverne ved Portalen logrede med deres snoede Haler. Selv i min Faders ellers saa kolde, rolige Ansigt spillede et velvilligt Smiil. Jeg var ret glad. Jeg følte mig igjen saa hjemlig, og dog var det ikke ganske saa. Det Livløse fandt jeg uforandret; Stolene, Bordene, Malerierne, Alt stod paa sin gamle Plads. Men det Levende havde i disse to Aar formet sig ganske anderledes. Din forhenværende Stuekammerat, den gamle Caro, var afgaaet ved Døden, og i hans Sted bjeffede et Par unge Hønsehunde mig imøde; mig ubekjendte, nye Betjente gloede paa mig, som om jeg var et udenlandsk Dyr; Clara var ikke længer noget Barn, som man tilforn neppe gav sig af med, uden for at drille det. Hun er en fuldendt, herlig Pige, og Johanna, hendes forhenværende Legesøster, er nu hendes Selskabsjomfru og, i Forbigaaende sagt, forvandlet til en allerkjæreste Pige. Min Fader er bleven endnu mere alvorlig og vranten, end han var. Kun din gamle Ven, Pastor Lohse, som har overdraget mig mange Hilsener til Dig, fandt jeg uforandret. Tænk Dig, den dumme Peter Flemmig har faaet en betydelig Arv, har

frikjøbt sig hos min Fader og er nu en Matador iblandt Bønderne. Jeg tilskriver Dig alle disse Smaating, fordi jeg veed, at de interessere Dig og fordi jeg endnu halvt om halvt regner Dig med til Familien. Ifølge den Deeltagelse, Du har for os Alle, vil det vist være Dig velkomment, at jeg vedbliver at meddele Dig vor Leveviis her og mange smaae huuslige Begivenheder, hvorved Du atter kan sætte Dig tilbage i gamle Tider. Det yder mig en sand Glæde, at skrive Dig til, og derfor vil jeg hver Dag føie Noget til dette Brev, indtil det bliver saa langt, at Du behøver en ordentlig Tid til at gjennemlæse det paa eengang.

Den 24de April.

Clara er virkelig et allerkjæreste Barn. Hun har ganske sluttet sig til mig og tilstod mig idag ufordulgt, at hun ret er bange for min Afreise. Hun gruer for den Eensomhed, hvortil hun er fordømt; thi min Fader holder næsten ikke Omgang med Nogen. og han seer begge Damerne kun en kort Tid ved Frokost- og Middagsbordet. „Begge Damerne" skrev jeg. Det turde min Fader ikke faae at læse. Han vilde vistnok kun saameget føleligere og eftertrykkeligere give Johanna at forstaae og indpræge hende dybere, at hun kun er hans Tjenerinde, hans Livegne. Intet Under, at den stakkels Pige føler sig kuet og nedslaaet i sig nærværende Stilling. Clara derimod behandler hende som Veninde, som Selskaberinde, paa en saa godmodig, kjærlig Maade, at jeg med Fornøielse tilbringer flere Timer dagligt paa min Søsters Værelse. Der hersker den muntreste Ugeneerthed, tvangfri Skjemt, levende Underholdning, Spil og Sang, — nedenunder derimod Alvor, Værdighed, Ceremoniel. Du begriber da, at jeg stræber imod Høiden. Begge Piger tiltrække mig overordentligt; Enhver har sin Eiendommelighed, Enhver et forskjelligt Temperament, forskjellige Anlæg. Kun deri stemme de overeens, at de passe fortræffeligt til hinanden, holde særdeles meget af hinanden og ere lige elskværdige. Clara er blond, Johanna mørk Brunette; Hiin lille, af en ziirlig Væxt, Denne høi, men af en symmetrisk, herlig Legemsbygning. Min Søster er meget munter og livlig, opfatter let, men forglemmer det Opfattede igjen ligesaa hurtigt. Johanna derimod er roligere, behøver større Anstrengelse for at lære, men derfor besidder hun ogsaa det Lærte med større Sikkerhed og Dybde.

Jeg ledede idag Samtalen hen paa vore store Digtere, foranlediget af Schillers Don Carlos, hvilket, som hans nyeste Værk, netop var os tilsendt og laa opslaaet paa Bordet. „Hvad er Deres Mening om denne Don Carlos?" spurgte jeg Johanna. „Jeg har endnu ikke læst den," svarede hun, „Clara har taget Bogen i Beslag." — „Har De allerede tilforn læst schillerske Sager eller overhovedet Værker af vor nyere Literatur?" spurgte jeg videre. — „Vistnok," svarede hun, „i forrige Vinter læste vi Lessings Nathan, Schillers Røvere, Fiesco, Cabale og Kjærlighed, Gerstenbergs Ugolino og flere af Göthe's og Shakspeare's Digtninger." — „Nu, hvori fandt De da i Særdeleshed Behag?" — Noget forlegen gjensvarede hun: I „Romeo og Julie" og „Iphigenia i Aulis" — Nu bad jeg Clara sige mig, hvem hun gav Fortrinet. Hun meente, at Wandsbecker Bote og Henrik den Fjerde havde

tiltalt hende mest. Jeg nævner disse Smaating kun, fordi Du deraf rimeligviis vil gjøre Dig en rigtigere Forestilling om begge Piger, end om jeg beskrev dem nok saa nøie og omstændeligt. Jeg veed ikke, hvoraf det kommer, at, saasnart jeg efter denne Samtale saae i Johanna's Øine, jeg hvergang uvilkaarligt kom til at tænke, saaledes og ikke anderledes maae Julie's Øine have talt, da et Par af de skjønneste Stjerner paa den hele Himmel blev udsendt og bad hendes Øine, imidlertid at funkle i hines Kreds. Ellers, saa ofte jeg hører tale om Romeo og Julie, omgives jeg af hiin Natscenes kostelige Duft, opdukke alle de herlige Blomster, som der, i deres Forening til en herlig Krands, kun udaande Ømhed og Kjærlighed. Nu legemliggjøres Phantasiens Skabninger og baade Vers og Tanker udslettes. Hvilke besynderlige Ideeforbindelser kunne dog ikke stundom fare En igjennem Hovedet, paa den ubetydeligste Foranledning, og uden al Sammenhæng.

Med min Fader har jeg udførligt aftalt min Plan. Vi have besluttet, at jeg endnu skal forblive et halvt Aar i Göttingen og da til Michaelis vende tilbage til Birkenthal, for at uddanne mig til en dygtig Landoeconom. Han syntes rigtignok ikke at see det gjerne, men kunde Intet indvende mod mine vægtige Grunde, og gav efter. Men han er synligt forstemt siden igaarmorges; han er ikke mere saa venlig imod mig, som i Begyndelsen. Men hvad er derved at gjøre? Hvis han betragter mig som Forstyrrer af hans hidtilværende Lykke, saa forvexler han Haanden med Værktøiet. Det var ikke mig, men min Bedstefader, som overlod ham Godset til Nytte og Brug paa bestemte Aar. Vil han bære Nag til Nogen, saa maa han vredes paa ham og ikke paa mig, som med den bedste Villie ikke formaaer at gjøre nogen Forandring deri. Kunde jeg gjøre Et eller Andet, for at yde ham nogen Erstatning for sit Tab, da vilde jeg intet Øieblik tøve dermed. Men kun en Guddom kan forandre hans Temperament og banlyse den mørke Aand, der er kommen over ham. Fordomme have stedse deres Basis i Charakteren, de ere uadskillelige fra den; forgjæves kalder man derfor Forstand, Fornuft og Følelse til Hjælp imod dem. Der staaer intet videre i min Magt, end at give efter i Alt, hvori jeg kan give efter.

(Fortsættes.)

Ministeren og Betleren.

Mehemet-Bey var i lang Tid Vicekongen af Ægypten, Mehemet-Ali's fortrolige Ven og Minister. Han var en af hine ædle orientalske Charakterer, som „Tusind og een Nat" fremstiller os iblandt Barmacidernes Familie, men som man stedse sjeldnere finder i Livet. For flere Aar siden beklædte han en Krigsministers Post og ledede Organisationen og Uddannelsen af de nye Tropper. En Fredag, efter Paraden, sad han i sin Audiens-Sal paa en Guldbrocades Divan, som han først nylig havde kjøbt sig. Han var omgiven af Armeens høiere Officerer, idet han ansporede den Enes Iver ved en Bebreidelse, den Andens ved en Belønning. Pludseligt seer man indtræde en fattig, gammel Mand, bedækket med Pjalter. Nød og Gjenvordigheder syntes for Tiden at have furet hans Aasyn.

Han blev staaende ved Enden af Salen, med Hovedet nedsænket mod Brystet, og syntes i Taushed at vente paa, at Ministeren skulde bemærke og tiltale ham. Og virkeligt blev Mehemet-Bey ogsaa snart opmærksom paa hans Pjalter midt iblandt de mange rige og broderede Dragter.

„Hvo er Du?" raabte han. „Hvad vil Du?"

Betleren svarede: „Jeg er en Macedonier." —

Efter disse Ord betragtede Ministeren ham med Opmærksomhed og bød ham derpaa at træde nærmere. I det samme stod han selv rask op fra sit Sæde og gik Betleren imøde. Denne nærmer sig og Ministeren nævner hans Navn.

„Ja, det er mig," svarer han.

Fuld af Glæde slutter Mehemet-Bey ham i sine Arme, og Taarer af inderlig Rørelse træde ham i Øinene, medens han trykker Vennen til sit Bryst. Derpaa tager Ministeren sit rige, med Ædelstene besatte Overgevandt af, bedækker dermed sin Vens Nøgenhed og fører ham hen til Ærespladsen paa Divanen. Han forestiller ham for alle de tilstedeværende Officerer som sin Ungdomsven, som sin Staldbroder, da han endnu levede i Armod i Macedonien og hverken besad Rang eller Magt eller Rigdomme. Han roser sin Ven, fordi han ikke har forglemt ham, men endnu har bevaret sin Tiltro til ham, omendskjøndt han er bleven mægtig og rig.

Mehemet-Bey vilde aftræde den fattige Macedonier Halvdelen af alle sine Godser, men denne undslog sig derfor og udbad sig kun en ringe Plads i hans Huus, for at han i Ro kunde glæde sig over sin Vens Lykke og — i Forventning af Guds Villie — undertiden kunde sladdre med ham om deres Barndom.

Disse beskedne Ønsker bleve meer end opfyldte.

Betleren og Ministeren — Begge ere siden døde, men som de vare forenede i Livet, saa bleve de det ogsaa i Døden. Den Reisende seer deres Gravsteder tæt ved hinandens Side paa den Vei, som fører fra Gammel-Cairo til Bulak.

THEATER, MUSIK, LITERATUR OG KUNST.

— I den forløbne Uge er af Foreningen for Sommerstuespillene blevet opført to nye Arbeider: „Pigen i Lyon", Comedie i 5 Akter af **Bulwer**, og en original Vaudeville: „En Aften paa Tivoli." Hvad det første af disse Stykker angaaer, da forraader det et ligesaa mærkværdigt Ubekjendtskab til Scenen, som mærkværdigt Bekjendtskab til hvad der for Tiden slaaer ind i det store Publicums Smag. Deraf er det naturlige Resultat blevet, at det hele Arbeide synes sammensat af en Mængde dialogiserede Scener, der ligesom ere trukne paa en Traad uden indre Forbindelse eller Nødvendighed, medens de derimod, ved at slaae paa de sentimentale Strænge, der for Tiden finde Gjenklang hos Publicum, ere sikkre paa hver for sig at frembringe en Virkning. Situationerne vexle uophørligt, ligesom Billederne i en laterna magica; men de ere i Almindelighed ligesaa vilkaarlige som disse, og netop de, som man først og fremmest skulde see, udeblive ganske. At der ikke kan være Tale om nogen fortrinlig Udførelse af et saadant Produkt er en Selvfølge, thi af et Chaos kan Skuespilleren ikke skabe, og i en uorganisk Masse af heterogene Tilfældigheder kan man ikke

fordre, at han skal bringe Eenhed og Harmoni. Ikke desto mindre havde navnlig Hr. **Wiehe** gjort ikke Lidet af det, som mangen Anden vilde fundet Uoverkommeligt, og naar han ikke har gjort endnu Mere, saa hidrører det deels fra hvad vi allerede ovenfor have antydet, deels ogsaa fra Umuligheden i, at en yngre Kunstner, selv med det ualmindelige Talent, som Hr. **Wiehe** unegtelig har, skulde være i Stand til, i Løbet af saa faa Uger at træde op i saamange nye og betydelige Roller og besidde skabende Kraft og plastisk Dygtighed nok til at undfange og forme saa mange og saa forskjellige Charakterer. I Mad. **Nielsens** Fremstilling af Enken Melnotte havde Publicum en ny Leilighed til at beundre denne sjeldne Kunstnerindes ophøiede Simpelhed og skjønne Naturlighed, i hvilke hun som et uopnaaet Mønster fortjener at studeres af ikke Faa blandt hendes Kunstsøstre. Hr. **Gundersens** Beauseant lader formode, at han som Charakteerskuespiller vil kunne blive meget brugelig for Scenen, dog kunne vi ikke noksom paaminde ham om, at han synes i ikke faa af sine Roller at danne sig efter et Forbillede, der i Sandhed ikke har hørt til de lysende. Om Vaudevillen: „En Aften paa Tivoli" have Bladene allerede udtalt sig tilstrækkeligt, og vi stemme i vor Anskuelse af denne morsomme lille Bagatel omtrent overeens med de andre; kun troe vi, at man handler Uret i at tilregne Publicum de mulige Forkeertheder, som en eller anden lille Fraction gjør sig skyldig i. Hvis Hr. **Phisters** af Livet grebne og mageløst naturtro Fremstilling af Brændeviinsbrænderen Lars Potved ikke skulde være i Stand til at holde et lille Stykke, selv om det langtfra ikke er noget Mesterværk, da viser man kun derved, at man endnu bestandig sætter Skuespilkunsten saare lavt i vort Fædreland, idet man synes at ville benegte dens absolute Gyldighed i og for sig, men kun finder den taalelig, fordragelig, skjøn og beundringsværdig i Relation til Digterens Værk. Men for en saa cras og materiel Anskuelse skulde man dobbelt vogte sig paa en Tid, hvor de dramatiske Mesterværkers Antal, og navnlig de originales, er saa sparsomt og ringe. Foruden Hr. **Phisters** Brændeviinsbrænder har Stykket endnu to Figurer, der sees med Interesse og spilles med Sandhed og Liv, vi mene Kjærestefolkene Ole Pors og hans Trine (Hr. **Nielsen** og Jfr. **Petersen**); navnlig er der et Sømandslune hos den Første og en „Gjøren Nar" (for ikke at sige Ironi om en Tjenestepige) hos den Anden, der springer friskt og naturligt frem, saaledes som Sligt ikke sjelden udtaler sig hos simple Naturer. Føier man nu hertil, at det Hele er strevet i en lunefuld Tone, at der er et Par gode Situationer og passable Musiknummere, skulde man da ikke kunne holde den anonyme Forfatter, hvis første Arbeide det sandsynligviis er, i det mindste Noget tilgode?

— Arbeidet i det **Thorvaldsenske** Museum skrider rask fremad under den utrættelige **Bindesbøll's** kyndige Veiledning. Paa samme Tid som der decoreres paa Loftet i Arcaderne, frembyder det indre Gaardsrum Billedet af den travleste Virksomhed. I en Række af Billeder, der som en colossal Frise vil komme til at slynge sig rundt om Bygningens indvendige Mure, fremstilles efter antike Motiver en Væddekjørsel, ligefra det Øieblik Vognene begynde Løbet, til Seierherren har naaet Banens Meta og knælende modtager Prisen. Billederne, af et Slags guult Cement, ere incrusterede i Kalken og udmærke sig ligesaa meget ved deres Skjønhed, som ved den rige Afvexling i Stoffets Behandling; navnlig ere Hestene mesterligt tegnede. Opad Pillerne skyde sig frodige Laurbærbuske, nu og da afbrudte af Egetræer og Palmer. Det Hele frembyder et smukt og tiltalende Maleri af Menneskeaandens Kamp og Seier, og vil som saadant faae en forstærket Betydning ved Stedet, hvor det er anbragt. Midt i disse Omgivelser bliver **Thorvaldsens** Grav, uden noget Monument eller anden Prydelse, der kunde afdrage Tanken fra hans Personlighed, alene bedækket med Blomster,

„Vidnende smukt, at han end lever et blomstrende Liv."

— Det vil være i vore Læseres Erindring, at det i dette Blad tidligere har været omtalt, at Decorationen af Universitetsvestibulen er overdraget til en af vore sindrigste og talentfuldeste Kunstnere, Maleren **Constantin Hansen**, i Forbindelse med Decorationsmaleren **Hilcker**. Da denne Sidste i Aaret 1840 ønskede at hjemsende fra Neapel nogle Prøver af pompejanske Decorationer, der hidtil vare saagodtsom ubekjendte herhjemme, paatog **Const. Hansen** sig at componere Billederne til en mulig Decoration af Universitetets Vestibule og **Hilcker** de pompejanske Orneringer til samme, og dette Arbeide, der blev udstillet paa Charlottenborg og vandt fortjent Bifald, tiltrak sig i den Grad Universitetsdirektionens Opmærksomhed, at den, efter endeel Deliberationer indbyrdes og med vedkommende Kunst-

nere, tilsidst bestemte sig til at lade det udføre al fresco. **Constantin Hansen**, der forrige Sommer i Rom modtog Efterretningen herom, pakkede ind i September og gik tilbage efter et mangeaarigt Ophold i Rom og Neapel, over det tydske Athen, hvor fornemmelig Freskomaleriet drives med Held og perfektionerede sig der ydeligere til det Hverv, han allerede havde overtaget i Hjemmet. En kort Oversigt over hans sindrige Composition, saaledes som den af Universitetsdirektionen er antagen til Udførelse og allerede er paabegyndt paa Stedet, turde maaskee have Krav paa Interesse. Paa Sidevæggen tilvenstre for Indgangen vil Hovedbilledet blive: Minervas Fødsel, hvorledes hun fuldrustet springer frem af Jupiters Hoved til Forbauselse for Vulkan. I en Frise under Billedet sees: Muser og Gratier og i en lignende ovenover Hovedbilledet: en Væddekamp, hvorved Kunstneren aandrigt synes at ville udtrykke, at før Minerva var Muserne ikke, og at det kun er ved Kamp og Strid, at man bliver værdig til deres Gaver. I et Sidefelt seer man Hermes bringe Apollon Lyren (Billedet af Poesiens Fødsel) og i Frisen derunder sees Apollon spille for Hyrderne, som et sandseligt Sindbillede paa Poesiens egentlige Bestemmelse, at trænge ind i Verden og meddele sig til Alle. Paa Væggen ligefor Indgangen vil Hovedbilledet blive: Minerva, der besjæler Prometheusstatuen, et Symbol paa Menneskets aandelige Tilbliven, og i de to Sidefelter fremstilles Prometheus, lænket til Klippen, idet Apollon spiller for ham og ligesom spaaer hans Befrielse, og Prometheus's Befrielse ved Hercules, der skyder Gribben, idet Lænkerne falde af ham. Under dette Billede bliver i Reliefmaneer, ligeledes i en Frise, anbragt Billeder af den menneskelige Aands Seier over Underverdenen (Psyches Nedgang, Orpheus og Herakles) og ovenover Billedet fremstilles i Amors og Psyches Bryllup Billedet af Sjælens Udødelighed. Paa den høire Sidevæg sandseliggjøres Culturens fremadskridende Gang og dens endelige Seier saavel i Hovedbilledet: Minervas Strid med Neptun, hvor hun gaaer seirende ud af Kampen og bliver valgt til Athenens Beskytterinde, som i de mindre Billeder, hvor hun fremtræder som Stridsgudinde og Centaurernes Beseirerinde. I Sidefeltet fremstilles Apollon som Spaadomsguden efter at have dræbt Python, og i Frisen nedenunder hans Væddestrid med Pan. I Loftet svæver Aurora, Morgenrøden, der forjager Mørket og tager Himmelen i Besiddelse. Hun udstrøer sine Roser over Jorden og forkynder Helios's Ankomst, en ligesaa maleriskskmuk som aandrig Personification af Oplysningens Bebudelse og dens Velsignelse for Menneskeheden. Det Hele forbindes harmonisk ved architektoniske Decorationer, der udføres af **Hilcker**. Med Realisationen af denne skjønne og tankerige Composition er Initiativet taget til at føre Freskomaleriet fra de enkelte Privathuse, hvor det hidtil har fundet en tarvelig Tilflugt, ud i Livet og i Folket. Maatte nu Udførelsen af dette Arbeide henlede Autoriteternes Opmærksomhed ogsaa paa andre af vore offentlige Bygninger, hvis nøgne Vægge ligesom længes efter at smykkes, og det ikke blot for Bygningernes Skyld, men for Nationens. Er det Kunstens Bestemmelse at træde ud i Livet og at meddele sig til Alle, da maa der ogsaa gives den Leilighed dertil; — kun under denne Betingelse vil det blive muligt, at en levende og klar Indsigt i det Skjønnes Natur engang vil komme til at afløse den tomme Anen af dets Mysterier: thi kun ved en vedholdende, en daglig Beskuen af Kunstens Frembringelser skærpes Øiet, luttres Smagen og uddannes Sandsen. Og skulle saadanne Resultater virkelig vise sig i Tiden, da vil det ikke fortryde Universitetet, at det har gjort det første Skridt, og at den bedre Erkjendelse skriver sig derfra.

— De to sidste Leveringer af „Dansk Pantheon“ have bragt os tvende Portraiter, som hvert for sig have Krav paa en ganske særegen Interesse. — I det Ene, den af Kunsten og Fædrelandet saa dybt savnede **Adam Müller**, see vi Billedet af den stille, i sig selv indesluttede Kunstner, som, skjøndt med Døden i Hjertet, indtil sin sidste Stund vedblev at skabe Værker, der ville bevare hans Minde uforkrænkeligt igjennem mange kommende Slægter. I det Andet, den nordslesvigske Bonde **Lauritz Pedersen Skau**, (malet af Hr. Em. Bærentzen), see vi Livet i sin Kraft og sin Fylde, beredt til daadrig Virksomhed og dertil udrustet med Naturens ypperste Gaver. Saasandt Modersmaalet hører til det Bedste, et Folk har i Eie, saasandt det er enhver Patriots Pligt at holde sine Fædres Sprog i Agt og Ære, at værne om dets Grændser, hævde dets Selvstændighed og beskytte dets Reenhed, — saasandt vil man med Kjærlighed og Taknemmelighed betragte Billedet af den Mand, hvis ualmindelige Evner, i Forening med en ædel Simpelhed og Beskedenhed, anviste ham Plads blandt de forreste Rækker i en Kamp, der strides saa at sige pro aris et focis.

Em. Bærentzen & Co lith. Inst.

LOUISE PETERSEN.

Kongl. Skuespillerinde.

Ny Portefeuille 1844.

Den Livegne.

(Fortsættelse.)

Den 25de April.

Min Afreise herfra er bestemt til den 28de, omendskjøndt det var min Hensigt, først i Begyndelsen af Mai at vende tilbage til Göttingen. Min Fader holder fast ved, at jeg ikke maa forsømme Collegiernes Begyndelse; han ønsker aabenbart, at blive mig qvit jo før jo hellere; jeg for min Deel føler mig heller ikke vel tilmode her, siden min Faders Fortrædelighed er taget til. Idag gjorde han mig ufortjente Bebreidelser, hvilket har forstemt mig meget. Du vil neppe troe det, at et almindeligt Høflighedsbeviis, som god Levemaade paabyder, kunde paadrage mig en Tilretteviisning. Vi vare forsamlede ved Frokosten; Skinke og Speilæg vare fortærede; hos os pleier derefter Enhver, hvis Appetit endnu ikke er tilfredsstillet, selv at tilberede sig et Stykke Smørrebrød. Omendskjøndt to Betjente vare tilstede til Opvartning, befalede min Fader Johanna ganske uventet og paa en Maade, som han endnu aldrig har brugt, at sætte rene Tallerkener frem. Det var ganske aabenbart beregnet paa en Ydmygelse af hende i Huustyendets Nærværelse. Hun rødmede ganske forvirret; hun syntes ikke ret at have forstaaet eller begrebet, hvad der blev hende paalagt. Baade Clara og jeg rødmede ligeledes af Uvillie over en saadan Anmodning, som hverken blev paabuden af Tilfælde eller Nødvendighed, men skete med fuldkommen Hensigt. — „Har Du ikke forstaaet, at Du skal sætte rene Tallerkener frem, jeg mener Dig, Johanna," vedblev min Fader i en bydende Tone. Hun sprang op, tog sit Lommetørklæde med, udførte Befalingen, men kom derved til at tabe Tørklædet, som hun havde beholdt i Haanden ved det hende uvante Arbeide. Ganske uvilkaarligt sprang jeg op fra min Stol, tog Tørklædet op og rakte Johanna det. Med en bidende Haardhed, med den kolde Besindighed, som Du kjender hos ham, som aldrig bærer Præget af Affect men kun af Overlæg, sagde min Fader: „Naar Du for Fremtiden igjen præsenterer Tallerkener omkring, Johanna, saa behøver Du hverken Lommetørklæde eller Handsker dertil, og ligesaalidt skikker det sig for Dig, Ernst, at vise et Tjenestetyende Opmærksomheder, som man kun skylder Folk af Stand." — Tjenernes Nærværelse, som gjorde denne Scene dobbelt piinlig for os, afholdt mig fra at svare paa Bebreidelsen. Jeg taug, saae til Johanna, hvem et Par store Taarer vældede ud af Øinene; efter en kort Pause opfordrede jeg, for at gjøre en Ende paa Forlegenheden, begge Damerne til at gaae en Tour med mig i Haven. De reiste sig. — „Johanna bliver her," sagde min Fader.

Ganske forundrede spurgte Clara og jeg hinanden, hvad Dette skulde betyde. „Om jeg kjender Fader ret," sagde hun, „saa gjaldt alt Dette ligesaa godt Dig som Johanna. Du behandler hende efter hans Mening med for megen Agtelse, som min Selskabssøster; det saarer hans Stolthed. Hvor ofte har han ikke ogsaa gjort mig Bebreidelser, fordi jeg omgaaes hende for fortroligt, for venskabeligt. „Du synes ganske at forglemme," sagde han forleden, „at denne Person lever

alene af min Naade og Barmhjertighed, at jeg kun for din Skyld taaler hende her i Huset og i mit Selskab. Det har allerede for længe siden angret mig, at jeg gav efter for din Moders Bønner og lod hende opdrage med Dig. Slige Personer blive strax hovmodige, drømme om Frihed og Uafhængighed, ville efterhaanden efterabe de Fornemme, og glemme ganske og aldeles, af hvilken Stand de ere.“ — Jeg hørte med al Respect paa hans Tale, og holdt kun destomere af Johanna. Nu er Du kommen hjem, hvilket just ikke har været Fader til Opmuntring; Du lader næsten ligesaa venlig imod hende som imod mig og underholder Dig med hende i hans Paahør. Det har sat ondt Blod. Maaskee frygter han endog, hun kunde blive Dig farlig. Huusholdersken har vist ogsaa gydt Olie i Ilden. Hun hader Johanna indtil Døden, fordi Denne nyder flere Forretttigheder end hun, idet hun, en Fribaaren, ikke tør vise sig i vort Selskab, medens Johanna, den Livegne, beboer samme Stue med mig. Dette forglemmer hun aldrig; derfor puster hun flittigt til Flammen, og jeg formoder næsten, at Papa laaner hende et altfor villigt Øre, naar han om Aftenen besøger hende paa hendes Stue.“

Meget forundret over denne sidste Nyhed, spurgte jeg Clara, om hun meente, at Fader havde nogen Liaison med Huusholdersken. Hun taug, men nikkede bekræftende. Nu var mig rigtignok Optrinet fra imorges forklarligt. — Da vi kom op paa Claras Værelse, fandt vi Johanna svømmende i Taarer. Hun var beskæftiget med at pakke sine Broderier i sit Sybord; flere hende tilhørende Sager vare lagte sammen i en Hob. „Min Gud! Hvad skal det betyde?“ udbrød Clara. Hulkende faldt Pigen hende om Halsen. „Jeg skal herefter beboe et Værelse i den venstre Fløi alene,“ svarede hun, „endnu idag skulle mine Sager skaffes derover. Heller ikke min Seng maa staae længer ved Siden af din; den er allerede bragt over.“ Nu brød ogsaa Clara ud i Taarer. „Og Du skal slet ikke meer være hos mig?“ jamrede hun. „Det har Herren just ikke ligefrem forbudet,“ svarede Johanna bittert, „kun maae vi ikke længer boe sammen.“ — „Det er dog i Grunden ikke saa slemt, som det kunde være,“ trøstede Clara hende med, „omendskjøndt meget sørgeligt for os Begge. Jeg vil bestemt ikke sove en Smule inat, naar jeg mangler Dig.“ — „Min Rolighed er det nok ogsaa forbi med,“ sagde Johanna betydningsfuldt.

„Det skulde gjøre mig ondt,“ tog jeg Ordet, „hvis det et mig, der har givet Anledning til denne Forandring.“

„Det bedrøver mig netop mest,“ svarede hun, „at jeg maa tilregne mig Skylden for, at der blev gjort Dem Bebreidelser i Tjenernes Nærværelse. Uden min ulyksalige Ubehændighed vilde Dette ikke være skeet. Tilgiv den stakkels Pige, som uforsætligt har paadraget Dem en Krænkelse.“ Med disse Ord rakte hun mig grædende sin Haand. Jeg kunde ikke lade være paa denne Haand at trykke et Kys, som paa engang bønfaldt om og lovede Tilgivelse.

„Vær De ubekymret derfor,“ svarede jeg, „den mig tildeelte Irettesættelse bryder jeg mig slet ikke om, da den var ufortjent. Kun det Sted og den Maade, hvorpaa den blev mig given, har saaret mig, men langt meer endnu den Behandling, som blev Dem

til Deel. Det glæder mig kun, at jeg havde Leilighed til at bevise Dem en Opmærksomhed i Tjenerskabets Nærværelse; thi slige Folk juble over enhver Ydmygelse, som vederfares Den, der staaer over dem. Jeg frygter derfor ogsaa meget for, at Følgerne fra denne Side ikke ville udeblive. Tyendet vil kun altfor let være tilboieligt til, fra nu af at behandle Dem som sin Lige."

„Jeg maa kunne bære det," sagde hun, „ligesom jeg vil komme til at bære endnu saameget Andet, som Fremtidens Slør skjuler, men som min Anelse tydeligt viser. Jeg er bleven hævet over min Sphære, jeg formastede mig hidtil til at troe, at jeg vilde kunne holde mig i Høiden, men Voxvingerne smeltede for Icarus: hans Fald blev desto dybere, jo høiere han begyndte sin Flugt."

Der kom nu flere Folk ind i Stuen for at bortbære hendes Sager; vor Samtale blev afbrudt. Jeg fjernede mig, for ikke at være Vidne til den Kummer, begge Pigerne maatte gribes af. Først til Aften kom jeg igjen sammen med dem, thi Middagsmaaltidet, hvorved vi havde gjenseet hverandre, var gaaet forbi i Taushed eller, hvad der er Eet og det Samme, under en tvungen Samtale angaaende ligegyldige, ubetydelige Gjenstande. Begge Piger sade ved Vinduet; Clara, med Haanden under Hovedet, stirrede drømmende ned i Gaarden; Johanna saae stille hen for sig og sammenslyngede Bogstaver af en lang Ende Traad. Syntes det kun saa, eller saae jeg ret: men det forekom mig, som om Traaden havde dannet Figuren af et E. For at afbryde den piinlige Stilhed og give Underholdningen en Vending, som svarede til den herskende Stemning, sagde jeg til Johanna:

„Omendskjøndt jeg allerede har kjendt Dem i mange Aar som Barn, saa har jeg dog hidtil endnu ikke erfaret, under hvilke Omstændigheder Deres tidligste Ungdom er hengaaet og hvorved deres Anlæg ere blevne saaledes udviklede, at De har naaet det Trin af moralsk og videnskabelig Uddannelse, som De nu indtager. Meddeel mig Deres Levnetshistorie, jeg beder Dem derom."

„Hvad skal jeg sige herom?" svarede hun; „den er meget kort og meget simpel. Min Fader var Livegen paa dette Gods, var flittig som ungt Menneske, havde lært at læse, regne og skrive. Dette var Nok, til at gjøre Deres Bedstefader opmærksom paa ham; kort og godt, man bestemte ham til Skolelærer. Han blev sendt paa et Seminarium og efter 3 Aars Forløb blev Skolen overgiven ham. Dog havde han paa Seminariet ikke alene erhvervet sig gode Kundskaber, men desværre derfra hjembragt en Længsel, som gjorde ham ulykkelig hans hele Levetid, — Længselen efter Frihed. Han, som saalænge havde levet iblandt Frie, kunde ikke bære sin Stilling som Livegen. Al hans Digten og Tragten gik derfor kun ud paa, at blive fri. Deraf hans utrættelige Virksomhed for at bringe Skolen i godt Ry og udøve sin Indflydelse paa de Undergivnes moralske Forhold. Den Belønning, som han ventede sig derfor af Deres Bedstefader, var hans Frigivelse. Forgjæves. Deres Bedstefader døde og Deres Hr. Fader var langtfra ikke sindet, at give efter for hans Ønsker. Tvertimod høstede han Dadel istedetfor Ros. Han udbredte et oprørsk Sindelag, hed det, han satte Folk Hjernespind i Hovedet og gjorde dem derved opsætsige. Nu fattede han den Beslutning, at forsøge et van-

skeligt Middel, for at naae sit forønskede Maal. Ved Besparinger og Afsavn vilde han samle sig den Sum, der udfordredes til at kjøbe ham fri. Men Tjenesten var for ringe; Sorg og Kummer og Unddragelsen selv af de nødvendigste Livsfornødenheder lagde ham i Graven. Han efterlod kun mig og et velsignet Minde; min Arv bestod i de Kundskaber, som han havde bibragt mig, og i den samme Frihedslængsel, der havde besjælet ham. Til den Tid skulde en Huuslærer overtage min Claras Underviisning. Man ansaae det for passende at give hende en Lege- og Lærekammerat, og Valget faldt paa mig. Lige Underviisning, lige Opdragelse blev os Begge til Deel. Jeg lærte med Lyst og Iver, elskede snart Clara som min Søster, ærede hendes salig Moder, som om hun var min egen. O Gud gjengjelde Hende og Dig, min kjære, kjære Clara, hvad I Begge have gjort mod mig. Jeg har, saalænge Hun levede, aldrig savnet en Moder og indtil denne Stund heller aldrig en Søster, og uudsigelig Tak skylder jeg din Fader, fordi han hidindtil har tilladt mig at leve i sin og din Nærhed; — ikke mindre Tak for hiint Værelse derovre i Fløien, hvorfra jeg har en saa smuk Udsigt til Landsbyen med sin Kirke og sine Lindetræer. Der vaagner igjen Erindringen om min Fader og om Friheden paa og under Jorden."

Hun taug. Clara faldt hende om Halsen, henflydende i Graad; rørt rakte jeg hende min Haand og udbrød:

„Johanna, her er min Haand og mit Ord paa, at den samme Dag, jeg tiltræder dette Gods, da er De ingen Livegen længer, men fri."

„Du gode Broder," sagde Clara, „jeg modtager dit Løfte paa Johannas Vegne."

„Clara," sagde Denne, „om end ikke da nogen Livegen længer, saa dog din egen med Liv og Sjæl."

Hør Sielberg og glæd Dig. Mine Grundsætninger og Anskuelser af Livegenskabet have i denne Aften lidt et frygteligt Stød. Jeg havde aldrig drømt om, at Frihed kunde være et saa høit skattet Gode. Dog er unegtelig noget Sværmeri her med i Spillet; Virkeligheden vil ikke være saa slem. Imorgen vil jeg gaae ud blot i den Hensigt, at see noget dybere i denne Materie; mine Øine og min Fornuft lade sig ikke saa let bestikke som min Følelse.

Den 26de April.

Har jeg da hidtil været slaaet med Blindhed? Var det muligt, at ydre Skin, Forudindtagenhed kunde forblinde mig i den Grad, at jeg ikke adskilte Nat fra Dag? Ja, vel er Livegenskabet den mørke, tordensvangre Nat og Friheden den lyse, solklare Dag. Velsignelse over de Regjeringer, som allerede have brudt hine vanærende Lænker, eller som i dette Øieblik ere i Begreb dermed. Jeg har lært den at kjende, denne Tilstand af Undertrykkelse og det laveste Slaveri. Under Skin af Ret, under Lovens bedrageriske Skjerm hersker mere Vilkaarlighed, Despoti eller snarere Tyranni end paa vore slaviske og vendiske Forfædres lovløse Tider. — Hvorfra denne pludselige Omskiftning? spørger Du. Tro ikke, at Retsphilosophiens Aand er kommen over mig i Søvne, at en pludselig Anerkjendelse af dine abstracte Ideer, om hvis Rigtighed jeg endnu ingenlunde kan overbevise mig, har formaaet

at rive mig bort fra mine egne Anskuelser og fra min ved moden Eftertanke vundne Overbeviisning. Det er Livets Skole, hvori jeg idag har hentet en alvorlig Lære, det er egen Erfaring og Selvanskuelse, som har rusket mig op af den træge Slummer, hvori jeg var indbysset af den hidtilværende, ved Vanen hævdede Retstilstand, der var en Tilstand af Uret. Hør engang, hvad der er hændet mig.

Jeg gik ned i Landsbyen i den Hensigt, at opsøge en eller anden af mine gamle Bekjendte blandt Bønderne, for derved leilighedsviis at erfare, hvorledes det staaer sig med dem. De meente det godt med mig. Det blev mig klart af den hjertelige Modtagelse, jeg fik, saavelsom af den aabne Tiltro, hvormed de gik ind paa mine Spørgsmaal. Først saae jeg ind til den gamle Ostermeyer. Efter de sædvanlige Hilsener og Erkyndigelser om Sundhed, Familie etc., spurgte jeg ham lige med Eet:

„Hvorledes gaaer det til, Ostermeyer, at I, der er bekjendt som en saa ordentlig Mand, ikke holder Eders Tag i bedre Stand? Den første den bedste Storm kan kaste det af og sprede de nedenunder liggende Forraad til alle Kanter."

„Ja, Herre," svarede han, „jeg har kun at sørge for de smaa Reparaturer, de store skal Herskabet bestride. Jeg har allerede flere Gange anholdt den naadige Herre om at lade et nyt Tag lægge paa mit Huus, men han mener, at det kan holde mange Aar endnu. Sandt nok, naar Huset falder sammen over mit Hoved, saa er det jo kun mit Gods, mit og Mines Liv, der gaaer til Grunde derved."

„Ogsaa har det ved Indtrædelsen i Eders Gaard været mig paafaldende," vedblev jeg, „at Eders Køer og Heste kun befinde sig i en maadelig Tilstand."

„Det kan jeg desværre ikke negte," meente han.

„Nu, hvorfor anskaffer I da ikke bedre Qvæg?"

Han saae et Øieblik mistroisk paa mig, men derpaa sagde han trohjertigt: „I, Junker, vil vist ikke udforske mig eller vel endog forraade mig. Jeg skulde egentlig ikke sige Eder det, men hvo veed, om det ikke er til vort Bedste. Hvorfor mit Qvæg ikke er i bedre Stand, spørger I? See, jeg er nu gammel, Herren hist oppe kan kalde mig til sig, hvilken Stund det skal være, og naar jeg er død, saa — det veed I maaskee ikke engang — tager Godsherren efter Arvefaldsretten den bedste Ko, den bedste Hest og det bedste Sviin for sig. See, derfor anvender jeg Intet paa min Besætning, men deler hellere strax de Par Daler, jeg møisommeligt fortjener, imellem mine Børn for at de Intet skulle faae at arve."

„Utroligt," udraabte jeg.

„Herre," vedblev den Gamle," gaa fra Huus til Huus og see, om det andetsteds staaer bedre til end hos mig."

„Giv blot Tid lidt endnu," trøstede jeg ham med, „det skal snart blive anderledes."

Han rystede min Haand, da jeg gik, og sagde: „Paa Dem, Herre, bygger det hele Gods sit Haab. De ligner Deres naadige Fru Moder altfor meget, og vil vistnok være ligesaa god imod os, som hun var."

I et nærliggende Huus kaldte Beboeren sin otteaarige Søn ind til mig. „Dreng," sagde han til ham, „lad denne Leilighed ikke

gaae forbi, men fremfor din Bøn for den unge Herre."

„Gjør Du det hellere, Fader, jeg vil ikke", sagde Drengen.

„Herre," vedblev da Faderen, „Drengen der har stor Lyst til at lære Væverprofessionen. Hans Onkel, Linnedvæveren i Burghausen, vil tage ham til sig gratis og lære ham Haandværket. Men nu skal Drengen til Maidag absolut være Gaasevogter paa Herregaarden, og dertil har han slet ingen Lyst. Læg De et godt Ord ind for ham, saa kan Alt maaskee endnu blive godt."

„Jeg vil give Eder et godt Raad," svarede jeg; „Eders Søn er dog endnu for lille og for ung til at bære de tunge Lærredsruller; lad ham først blive Gaasehyrde i en halvandet Aar, siden skal han da nok faae Lov til at komme til sin Onkel." Faderen blev lang i Ansigtet, og Drengen gik bort med en bedrøvet Mine. Jeg selv stod nok ogsaa noget beskæmmet, thi jeg maatte tilstaae mig selv, at have tildeels gjort mig skyldig i den Anmasselse, at tilegne mig en ubillig Indflydelse over en Medborgers Stilling og Tilbøielighed. Men min Lection var dermed endnu ikke til Ende. Paa Hjemveien traf jeg Marcus Schönicken. Det unge, 26aarige Menneske syntes mig bedrøvet og nedslaaet.

„Du seer jo ud som en arm Synder," tilraabte jeg ham; „er Du syg?"

„Ak nei, Herre," svarede han, „jeg er desværre ganske frisk."

„Desværre! Ønskede Du da hellere at være syg?"

„Ja og det saa syg, at jeg snart kunde sige denne Verden Farvel, hvor jeg dog er til ingen Nytte."

„Ei, hvad feiler Dig da? Maa jeg ikke faae det at vide?"

„Alverden kjender jo min Ulykke, hvorfor skulde De da ikke ogsaa erfare den. Jeg har længe friet til en ung Pige paa Nabogodset. Pigen er mig huld, hendes Forældre have indvilget og efter Bryluppet skulde jeg have det lille, dem tilhørende Sted og give de Gamle en Aftægt. Men der er ikke blevet noget af den Ting, og vil vel heller aldrig blive det. Herskabet negter mig Tilladelse til at drage bort fra Godset og vil heller ikke tilstede mig at ægte Pigen og sætte Bo med hende her."

„Hvor kan det være? Uden Grund vilde man vist ikke forbyde Dig det."

„Jeg veed nok, hvad der er i Veien, men — det kan jeg dog ikke godt sige Dem."

„Ei hvad, ud med det!"

„Ja, naar De endelig vil, saa maa jeg vel. Seer De, Sagen hænger saaledes sammen. Da jeg for to Vintre siden gik hjem fra min Brud, blev jeg ganske uformodet og bagfra anfalden af en Grævlingehund, som rev mig et Hul i mine nye Søndagsbuxer og desuden et i Læggen. See, her kan De endnu kjende Arret. Jeg tog en Steen og kastede den i Siden paa Hunden, saa at den løb væk med stærk Hylen. Men da kom den naadige Herre, som jeg ikke havde seet, frem bag Hækken, skjeldte mig dygtig ud og sagde, det skulde jeg i alle mine Levedage komme til at mindes; han vilde lære mig af med at kaste Stene paa hans Hund."

„Af denne Grund har min Fader sikkert ikke negtet Dig sit Samtykke," svarede jeg. „Men lad blot ikke Modet falde; Alt kan vel endnu blive godt."

Jeg havde hørt Nok, frygtede for at er-

fare endnu mere Elendighed og ilede hjem med det Forsæt, til beleilig Tid at indlægge et godt Ord for de Ulykkelige hos min Fader. Idag kan det nu vel ikke nytte at tænke derpaa, thi han er i et altfor slet Lune, til at jeg turde haabe et gunstigt Resultat. Overhovedet lader denne Dag til at være mærket med en sort Streg i Kalenderen; Johanna er ikke vel; hun har ikke forladt sit Værelse. Naturligviis har Clara den hele Dag igjennem opholdt sig hos hende, pleiet hende og forsøgt at adsprede hende. Jeg turde for Anstandens Skyld ikke gjøre noget Sygebesøg, blev derfor saa temmelig overladt til mine egne Tanker, der just ikke vare af den behageligste Art. De fløi omkring i alle Retninger, uden at kunne hefte sig for Alvor paa et fast Punkt. Ostermeyer og Johanna, Gaasehyrden, Clara og Marcus surrede omkring mig som en Sværm Myg. Troer man at kunne forfølge den Ene med et fast Blik, saa forvirres Synet ved de Øvriges forstyrrede Færd. Hvo der paa eengang seer paa for Meget og tænker paa for Meget, seer eller tænker som oftest slet Intet. Besynderligt: Clara vil adsprede Johanna, og derover bliver jeg adspredt. Jeg har følt mig ret eensom og forladt i det store Huus. Høist nødigt har jeg maattet undvære de to Pigers Selskab; deres venlige Munterhed tiltaler mig særdeles.

Den 27de April.

Dette Huus udøver en sand magnetisk Kraft paa mig. En Pol tiltrækker mig uimodstaaeligt og nærer hos mig det Ønske, at blive her endnu længer; den anden Pol frastøder mig med en isnende Kulde og vil gjøre mig min Afsked imorgen let. Vort gamle Universitet, Georgia Augusta, viser sig for mig i et venligere Lys, end da jeg for otte Dage siden forlod det. Hvo der her er Nordpol, hvo Sydpol, behøver jeg ikke nærmere at betegne Dig. Det var ikke nogen heldig Beslutning, jeg tog, at uddanne mig practisk paa dette Gods; jeg vilde være bedre faren paa et fremmedt Sted; thi neppe vil jeg kunne virke et heelt Aar under min Faders Øine og Opsigt, uden at udvide den Kløft, som hverken han eller jeg, men snarere en Samvirkning af usalige Forhold har draget imellem os. Det er klart, jeg er ikke mere en Søn for ham, men en Modstander, en Forstyrrer af hans Lykke, en Utilfreds, en Nyhedssyg. Og det allerede nu, da han endnu alene har Magten i Hænderne. Hvorledes vil det da gaae, naar jeg tager Deel i Forvaltningen? Skal jeg da af Pietetshensyn træde min bedre Overbeviisning under Fødder, skal den myndige, selvstændige Søn da vedblive at gaae i den faderlige Autoritets Ledebaand? Eller skulle aandelige Vaaben gjøre Udslaget i en Kamp, som kun kan vække offentlig Scandale? Saaledes staae Sagerne, min Ven, og Middelet til at raade Bod derpaa er mig afskaaret. Jeg yttrede idag ligefrem for min Fader, at jeg nu var kommen til den Erkjendelse, at det vilde være meget bedre for os Begge, om jeg gik til en anden dygtig Landoeconom; men hans korte, kategoriske Svar var dette, at den Sag var engang afgjort og allerede bekjendt, og Vankelmod var ham det Foragteligste, hvorfor man kunde beskylde en Mand.

Marcus Schönicken med hans ulyksalige Hundehistorie var idag Aarsagen til vor Uenighed. Det var vistnok taabeligt af mig,

at ville vente Noget af min Forbøn, men jeg blev henreven af Følelsen og af min Iver for den retfærdige Sag. Naturligviis gjorde jeg herved galt værre. Paa min Bøn, at tilstede den unge Mands Giftermaal, fulgte et tørt „Nei"; jeg trængte paa, sagde, at denne Bøn var den første og eneste, jeg havde henvendt til ham under mit hele Ophold, og at dens Opfyldelse maatte falde ham saa let. „Nei", lød det anden Gang. Nu angreb jeg ham fra Ærens Side, og forestillede ham, at man vilde forklare hans Vægring alene af den Omstændighed, at hans Anseelse som Godsherre var bleven saaret i hans Jagthunds Person. Hans eneste Svar var dette: „Endnu er jeg Herre her." — Dog Nok herom, jeg kunde ellers blive bitter. Jeg pleiede, dagligt at berette Dig Et eller Andet om begge Pigebørnene. Idag Intet. Johanna er endnu stedse upasselig, og Clara forlader hende ikke, hvilket ved Middagsbordet paadrog hende nogle Spidser, men herom bekymrede hun sig kun lidt. Imorgen Formiddag Kl. 10 reiser jeg.

Göttingen den 2den Mai 1788.

For en Time siden er jeg atter ankommen her. Jeg vilde endnu idag sende Dig dette Brev, fordi jeg befrygter, at min lange Taushed kunde forurolige Dig eller udsætte mig for den Mistanke, at jeg forsømte Dig. At det Modsatte er Tilfældet, vil Du Sort paa Hvidt faae Beviis for ved Modtagelsen af denne volumineuse Skrivelse. Maaskee gjorde jeg bedre i at lægge Pennen bort igjen, og afvente en mildere, mere tilfreds Stemning, for at ikke ogsaa Du skal blive forstemt derved. Det nordtydske Alvor og Betænksomhed var mig stedse egen, men den Følelse, som i dette Øieblik udtaler sig for Dig, er ikke udsprungen af et sligt Temperament; den er en Virkning af Bekymringer, af Utilfredshed med mig selv og Tvedragt med Verden. Du har ofte talt til mig om en smilende Fremtid. Nu, den, som nærmest forestaaer mig, kan i Sandhed ikke benævnes saaledes. Den mørke Anelse om en fjendtlig Tilskikkelse drager som en sort Tordensky forbi min Ungdomssol. Du kjender allerede Grunden til denne Sorg; jeg vil nødigt selv omtale den nærmere. — Afskeden fra det fædrene Hjem lignede ikke Modtagelsen. Husets Søn rystede Støvet af sine Fødder, og forlod det som en Fremmed, der er glad ved at kunne sætte sin Vandringsstav videre frem. Saalænge jeg endnu befandt mig indenfor Grændserne af mit Gods, følte jeg et svært Tryk tynge paa mit Hjerte. Jeg troer, det var Livegenskabets Forbandelse; thi da jeg betraadte det kongelige Gebeet, da Bonden ikke længer i kuet Underdanighed blev staaende ved Siden af Veien med Huen i Haanden, men som en fri Mand glad tilraabte mig sit „Goddag", først da kunde jeg igjen frit drage Aande, da følte jeg, at jeg ikke er af noget bedre, mere udmærket Stof, men at et lige Forhold hersker imellem os, nemlig som Statsborgere, som Mennesker. Hvor ganske anderledes paa Birkenthal; hvilken skærende Contrast imellem Hersker og Slave, og denne Forskjel netop ret med Flid fremhævet ved Afskeden. Da jeg vilde afreise allerede Kl. 10, altsaa førend den sædvanlige Frokosttid, lod jeg mig bringe en lille Vederqvægelse op paa Claras Værelse. Vi tilbragte den sidste Time inden vor Adskillelse i fortrolig Samtale og følte kun Savnet af vor Johanna. Jeg yttrede min Beklagelse over at maatte

reise, uden at sige hende mit Levvel. Clara meente, at det var der Intet i Veien for, thi Johanna laa ikke tilsengs, men turde blot ei forlade sit Kammer. Under min Sosters Ledsagelse kunde et kort Besøg ikke have noget Anstødeligt. Jeg gav hende Ret og vi gik derover. I den lille, simple Stue, som smykkedes hverken af Pragt eller Elegance, men kun af Orden og Reenlighed, sad den elskelige Pige, som det syntes, beskæftiget med at skrive. Hun rødmede dybt, da hun saae mig træde ind, men gjenvandt strax sin utvungne Holdning og takkede mig hjerteligt for min Opmærksomhed mod hende. Afskeden var kortvarig; vi adskiltes som Venner. Da jeg traadte ud i Corridoren, mødte jeg min Fader. „Hvorfra kommer Du?" tiltalte han mig. — „Jeg har sagt Johanna Adieu," svarede jeg. — „Saa?" vedblev han langtrukkent. „det synes, at Du trænger stærkt til at komme her tilbage under min Opsigt, for at Du igjen kan lære Conduite, som Du lader til at mangle aldeles." — „Jeg vidste dog ikke Fader, om . . ." — „Men jeg veed," afbrød han mig, „at dette Besøg er imod al Anstand." — Clara vilde tale, men en kort Befaling til hende at tie, da hun ikke var adspurgt, gjorde en Ende paa denne ubehagelige Scene. At Afskeden fra min Fader var meget lunken, vil ikke forundre Dig. Der har reist sig en Skillevæg imellem ham og mig, som det først vil lykkes senere Aar at nedbryde igjen. Paa min Villie og min Bestræbelse for atter at vinde hans Kjærlighed skal det ikke mangle; hverken Had eller Uvillie er fra min Side til Hinder derfor. Men en vis Kulde, Sky, jeg kunde næsten sige Frygt for ham (o, gid jeg kunde sige Ærefrygt) afholder mig fra den barnlige Tilnærmelse og smerter mig dybt. Kun for Dig og for Clara udøser jeg mit Hjerte, thi af Eder vilde jeg saa nødig blive miskjendt. Heller ikke af Johanna. Det skulde gjøre mig ondt, om jeg var den uskyldige Aarsag til Krænkelser, som ikke ville udeblive for hende. Nu, Gud befalet, bedste Sielberg.

Göttingen, den 19de Juli 1788.

Hav Tak for den venlige Meddelelse af din Udarbeidelse angaaende Livegenskabets Ophævelse. Havde jeg ikke allerede længere end to Maaneder været overbeviist om, at denne Institution bør ophæves som skadelig og nedværdigende for Menneskeheden, saa vilde jeg vistnok efter Læsningen af din Indberetning, gjennemtrængt af denne Nødvendighed, ikke længer have vaklet i min Tro. Men i alle Punkter kan jeg ikke være enig med Dig. Du vil en omfattende, gjennemgribende Reform, vil paa engang emancipere en heel Stand, vil pludseligt løsne af Lænkerne og gjengive til Friheden et glubende Dyr, som længe har stræbt at itubryde sine Lænker. Vil det nu ikke først lade sit saa længe tilbageholdte Raseri gaae ud over sine hidtilværende Betvingere og Undertrykkere? Giv kun den modige Hingst Tøilerne, men slip dem dog ikke ud af Haanden, for at Du kan stramme dem, naar Dyret vil løbe løbsk med Dig. Tager Du Tøilerne ganske af, da kan Du ikke meer styre det. Efter min Mening bør Folket komme til Friheden lidt efter lidt, for at det ikke skal blive overmodigt og der skal opstaae Anarchie. Man ophæve enhver Indskrænkning til rette Tid, løsne den ene Lænke efter den anden, og vænne efterhaanden den hidtil Bundne til Selvstændighed, ligesom Reconvalescenten,

der er afvant med den frie Luft, ikke uden skadelige Følger kan udsættes derfor. I Østerrig og Baden er rigtignok Crisis overstaaet uden Fare, men Livegenskabets Tryk tyngede der heller ikke saa haardt paa Folkets Nakke som i Nordtydskland.

Om mig selv har jeg intet Nyt at tilskrive Dig; Studenterlivet, jeg mener det sædvanlige, hverdagslige, væmmes jeg ved; Udsigterne i Fremtiden ere formørkede af Taage. De Efterretninger, jeg for kort siden erholdt fra Hjemmet, ere ikke skikkede til at adsprede den. Min Søster Clara skriver mig ganske bedrøvet, at min Faders Had til Johanna er blevet endnu stærkere efter min Bortreise. Under det Foregivende, at det ikke længer passede sig, at Clara behandlede en Livegen som Veninde, og at en saadan indtrængte sig i Familiens Kreds, er den stakkels Pige formelig bleven degraderet til min Søsters Kammerjomfru. Først ved mange Bønner har Denne udvirket, at Johanna ikke blev forviist til Domestik-Bordet, men erholder Føden tilbragt paa sit Værelse. Jeg har grundede Aarsager til at troe, at jeg er Skyld i denne Forandring, thi Clara har meddeelt mig Yttringer af min Fader, efter hvilke at dømme han anseer Johanna farlig for min Person. Naar jeg undtager hiint sidste, uskyldige Besøg, veed jeg Intet, der kan have givet ham Anledning til denne Formodning. Jeg besjæles af en venskabelig Velvillie for hende; deraf behøver jeg ikke at gjøre nogen Hemmelighed; men en dybere Tilbøielighed er endnu ikke vakt hos mig. Men i hvert Fald er Uskyldighedens Undertrykkelse det urette Middel til at paalægge en slumrende Tilbøielighed Lænker, thi Medlidenheden er nær beslægtet med Kjærlighed. At pine den Værgeløse, er ingen Kunst, at gjøre Retsløse Uret, er kun Smaating. Jeg kunde derfor næsten ønske, at jeg igjen var hjemme, for at virke beskyttende og mæglende til hendes Gavn.

Birkenthal, d. 16de Octbr. 1788 *).

Endelig finder jeg det første ledige Øieblik, for at underholde mig med Dig, min dyrebareste Ven. Min hele Tid var hidtil tagen i Beslag, for kun nogenlunde at orientere mig i de oeconomiske Anliggender her paa Godset. Gods-Archivet er gjennemstøvet, Mark og Skov omhyggeligt prøvede, Regnskaberne gjennemsete, kort sagt Alt gjort, hvad der paalaa mig, for i Nødsfald at kunne overtage Commandoen, hvad Pennen angaaer. Men det practiske Landvæsen, Agerdyrkningen og Skovculturen skal jeg først selv lære af mine Tjenestefolk. De lærde Bøger lade mig aldeles istikken. Jeg forstaaer ikke engang at stille et Plovskær, og skammer mig for den ringeste Dagløner, naar han spørger mig om Et eller Andet og jeg maa bekjende min Uvidenhed, der heller ikke sjeldent forekastes mig af min Fader i Folkenes Nærværelse. Det maa vist tidt nok ringe de göttingske Cameralister for Ørerne, og Du faaer ogsaa din behørige Deel. Han mener, han havde gjort bedre i, at give mig en Avlsforvalter med paa Universitetet end en Hovmester. Saameget for Dig. Overhovedet er min Stilling ikke den behageligste

*) Flere Breve, som ere skrevne imellem det sidst meddeelte og dette, ere udeladte, paa Grund af deres ubetydelige Indhold.
Forf.s Anm.

om end ikke saa ubehagelig, som jeg havde befrygtet. Min Fader seer jeg kun sjeldent, ved Bordet, om Aftenen, og naar Forretninger føre mig til ham. I Claras Værelse er jeg derimod hyppigt at finde, eller med hende i Haven og i Skoven. Johanna har jeg kun seet nogle Gange ganske flygtigt; det lader, som om hun undflyer mig. Kun dengang, da jeg gjensaae hende for første Gang efter min Hjemkomst, hilste hun mig hjerteligt, med en indtagende Tillidsfuldhed. Men siden har der i hendes Opførsel yttret sig en vis Frygtsomhed, som dog mere gjelder Andres lurende Blikke end mig. Ogsaa hendes ydre Holdning forraader en Nedslaaethed, som jeg ikke tidligere har bemærket hos hende, og som maa være den uudeblivelige Følge af fortsatte Ydmygelser. Jeg selv var fornylig Vidne til en saadan, som igjen blev forsætligt tilføiet hende. Vi vilde aflægge et Besøg paa et nærliggende Gods og vare allerede alle Tre forsamlede i Dagligstuen. Min Fader, som sandsynligviis aldrig tilforn i sit Liv har bekymret sig om sin Datters Paaklædning, fik pludseligt Øie paa hendes Frisur. „Hvad er dog det for en Uglerede, Du har paa Hovedet?" spurgte han tilsyneladende ganske forbauset; „kald mig engang paa Jomfrnen," tilraabte han en Tjener. Johanna kom. „Hvad er det for en afskyelig Frisur, Hun der har gjort?" overfusede han hende, „min Kudsk kunde før bruge den paa en Kanehest. Gaa først hen, og gjør den Tingest, min Datter har paa Hovedet, noget lavere." Den hele Scene var aabenbart med Hensigt indledet saaledes for at vise mig, i hvilket Forhold Pigen nu fremfor tilforn staaer til Familien. Det nedværdigende „Hun" var traadt i Stedet for det fortrolige „Du"; Tjeneren og Jomfruen skulde staae paa eet og samme Trin. Jeg befinder mig derved i en meget geneert ubehagelig Stilling; at behandle hende med nogen særdeles Agtelse, hvorfor min Følelse taler mest, gaaer ikke an af den dobbelte Grund, fordi dette kun vilde blive Kilden til endnu større Ydmygelser for hende og vilde opirre min Fader endnu stærkere imod mig. Ganske at oversee hende, formaaer jeg endnu mindre, fordi denne Krænkelse maaskee vilde være den føleligste i hendes Øine. Jeg bærer mig derfor hellere ad som min Søster. Ere vi ubemærkede, saa fordølger jeg ikke min fuldkomne Høiagtelse og behandler hende som en Person af min Stand. Men for Folks Øine tager jeg ingen videre Notits af hende. Tro ikke, at jeg miskjender Haardheden i denne Forholdsregel. Kun altfor ofte bære Folk af høiere, fornemmere Stand sig saaledes ad mod Bekjendte, som efter den almindelige Mening staae under dem, er det end kun i Rang. Er man alene med dem, saa ere de Venligheden selv; træffer man dem paa et offentlig Sted, i Selskab med deres Lige, saa bliver man ignoreret af dem, saa skamme de sig over Bekjendtskabet. Kunde de føle det, hvormeget de saare ved en saadan Opførsel, da vilde de være forsigtigere og hellere søge at vinde og bevare Venner ved at bære sig anderledes ad.

(Fortsættes.)

Bade og Badegjæster.

Man kan sige, at Bade nutildags ere almindeligt i Mode. Det fashionableste Aristocratie, Finants-Aristocratiet, Kunstnerverdenen, den ærlige Borgerklasse, Alt hengiver sig til den Fornøielse, at spise ved et Table-d'hote, at drikke visse Glas Brøndvand, at gjøre Toure tilesels og ved det grønne Bord at tabe de Penge, som Hotelverterne ere saa artige at levne i Pungen.

Efter min Mening gives der 3 faststaaende Typer af Badegjæster, hvilke man vil forefinde selv ved de mindste Bade.

I den første Linie stiller jeg den egentlige Badegjæst, det vil sige, den Syge. Denne sværger sig Pokker i Vold paa Mineralvandets indre og ydre Kraft. Uden at frygte overlæsser han sin Mave hver Morgen og Aften med en Masse af Svovl og Jern. Men denne Species af Badegjæster begynder at blive sjeldnere, trods Lægernes alvorligste Forsikkringer.

Slige syge Badegjæster finder man fortrinsviis endnu i de gamle Militairpersoners Klasse, naar de have deeltaget i Feldttog og nu lide mange Plager af de derved erholdte Saar; eller det er Pebersvende, som først seent ere indtraadte i Ægtestanden, og hvem den unge Ægtefælle anbefaler Badet som et fortrinligt Middel imod Podagra.

Efter den syge Badegjæst kommer den sunde. Denne er den saakaldte Badekonge. Han kjender alle smukke Udsigter, alle rolige Esler, der ere at anbefale til Damerne; han veed, hvor der er sundest at boe og hvor man spiser bedst. Han foranstalter alle Baller og Dilettant-Concerter, og sladdrer om Musik og de skjønne Kunster, om Literatur og Politik. Han trancherer ved Bordet og gjør Honneurs ved nye Gjæsters Ankomst. Taler man til ham om Væddeløb, saa er han Medlem af en Jockey-Klub; — om Maleri, saa har han spiist til Middag med Kaulbach i München og seet Cornelius gaae over Gaden; — om Literatur, saa bærer han sit Haar ligesom Heine og sin Vest som Laube, knappet til Halsen; — om Musik, saa har han, førend sin sidste Sygdom, sunget en smukkere Tenor end Haizinger. Dertil bærer han sine Briller med Staalindfatning, og møder altid ved Middagsbordet i Frakke, med fernisserede Skoe og Silkestrømper. En saadan Bade-Dilettant har kun een Aversion, nemlig for Vand, under hvilkensomhelst Skikkelse det end viser sig for ham. Han spiller med Held, men han siger selv, at han gjør det bekjendte Ordsprog til Løgn: „Lykkelig i Spil — ulykkelig i Kjærlighed."

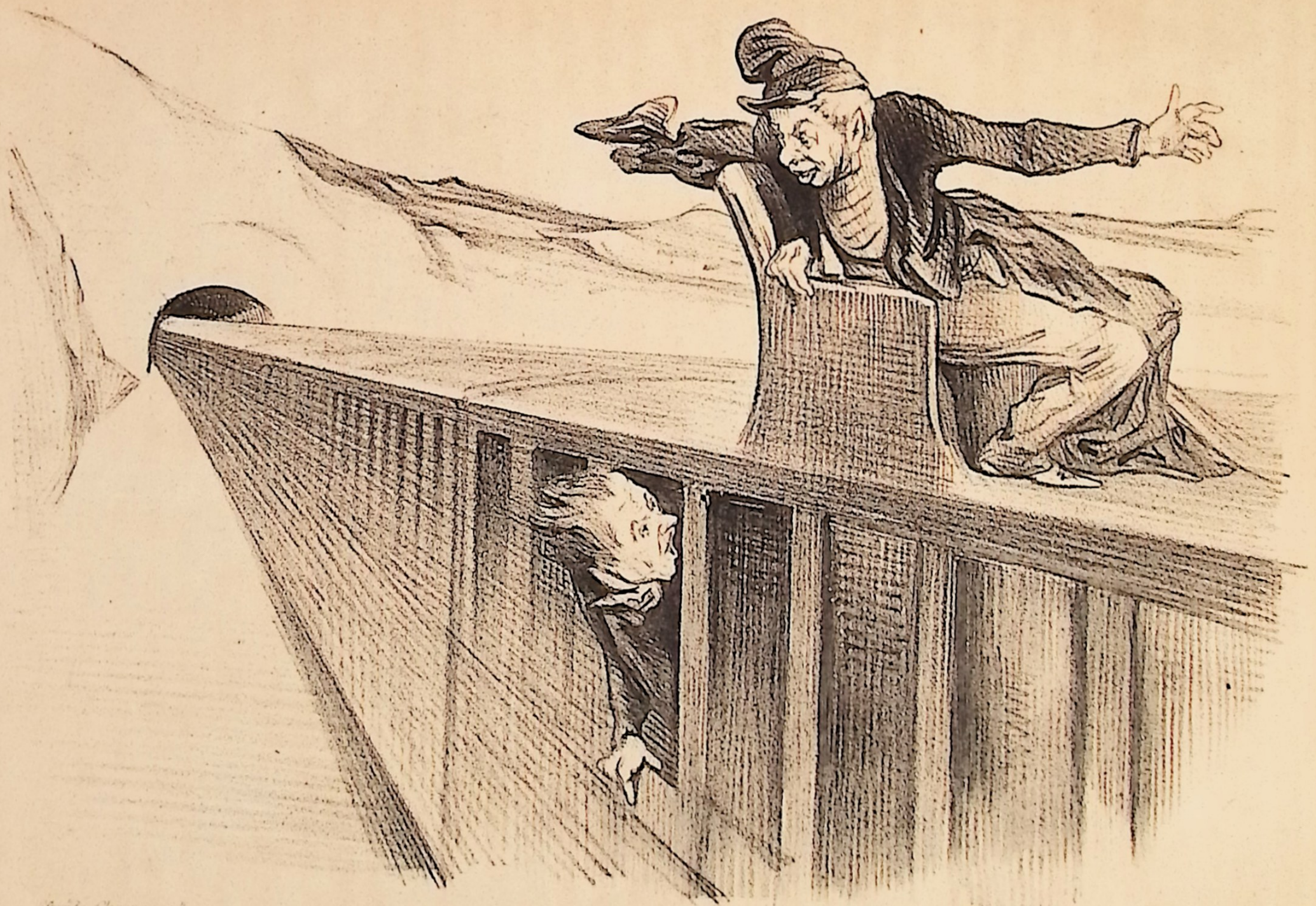
Der gaaer ingen Saison til Ende, uden at een af disse sunde Badegjæster afgaaer ved Døden, enten af et Skud, eller et Stik, eller et Fald fra Hesten, eller en Indigestion.

Efter denne maa man nævne den pittoreske Badegjæst. Denne reiser ikke til Badet for at bruge Badet, men for engang at kunne sige, at han har været der. Han er nysgjerrig og snakkesalig. For enhver Klippe geraader han i Ekstase og raaber: „O Natur!" Han slæber sædvanligviis et Album med sig, hvori han til hver Time optegner sine Følelser.

Han staaer op før Dag for ikke at bortsove Morgenrøden. Pigerne i Hotellet maa sidde for ham, og han aftegner Postilloner og Betlere paa Landeveien. Senere maae disse Skizzer pryde hans pragtfulde Værk: „Indtryk og Erindringer."

Paa hans Natbord ligge adspredte Papirer og et Par Pistoler. Han tilkaster Damerne besynderlige Blikke og undlader aldrig, naar Veiret truer med Regn, at drappere sin Reisekappe paa Spansk. Sædvanligviis bestaaer det hele Udbytte, han bringer tilbage med sig, i en alvorlig Snue.

Endnu kunde jeg nævne een Art af Badegjæster, om jeg saa maa sige, nemlig dem, som blive hjemme og lade sig nøie med at indtage kunstige Sundhedsvande efter Struwe. Disse drage egentlig den største Fordeel af Indtryk, som de aldrig have følt, og af Eventyr, som de aldrig have oplevet, idet de læse de Andres Beskrivelser, men derved spare deres Penge og nyde deres Beqvemmelighed i fuldt Maal i deres Hjem.

"Conducteur! _ Stands i Guds Navn! _ jeg har Ondt i Maven!"
"Umuligt, men om 2 Timer ere vi i Roeskilde, de gaae snart."

Efter le Charivari

Enkemandens Tröst.

Ny Portefeuille 1844

Em. Bærentzen & Co. lith. Inst.

JOS. LANNER.

Ny Portefeuille 1844.

Joseph Lanner.

Det Portrait, som idag ledsager „Ny Portefeuille" viser os Billedet af en Mand, som indtog en høist beskeden Stilling i det borgerlige Samfund. Han opnaaede ingen Hædersposter, smykkedes ikke med Ordener; han var ingen Statsmand, ingen Videnskabsmand, ingen Digter; og dog maa man næsten kalde hans Lod misundelsesværdig, thi hvorsomhelst hans Talent fik Raaderum til at udfolde sig, der satte det tusinde Hjerter i en glad Bevægelse, og længe ville hans Melodier gjenlyde, hvor Ungdommen i Munterhed og Livslyst bringer Dandsens Muse sin Hylding. Joseph Lanner er født i Wien i Aaret 1801. Opvoxende under indskrænkede Forhold og kæmpende med trange Kaar, skyldte han sit medfødte Talent og sin vedholdende Flid det høie Trin af musikalsk Uddannelse, som han allerede i en ung Alder havde opnaaet. Hans første Compositioner vandt almindeligt Bifald, men det var især det Liv, den Præcision og den Sikkerhed, hvormed han selv udførte dem paa Violinen, der skaffede dem Indgang hos det store Publikum, og snart kappedes man om at erholde hans Medvirkning ved alle offentlige Forlystelser. Denne almindelige Paaskjønnelse af hans dobbelte Talent, som Compositeur og som Executeur, opmuntrede ham til at danne et Orchester, hvis Kræfter udelukkende skulde helliges Dandsemusiken. Ligesom han selv leverede nogle af de bedste Mysikstykker, som dette Orchester udførte, saaledes vidste han ogsaa ligesom at indpode det sin egen livlige Aand. Hans Berømmelse steg Dag for Dag: snart var han det Wiener Publicums erklærede Yndling. Senere maatte han vel dele denne Gunst med en af sine Elever, Strauß, som havde emanciperet sig fra hans Herredømme; en Væddekamp opstod imellem disse to Kunstnere, men, til Ære for dem være det sagt, den førtes med ærlige Vaaben og uden Vrede paa nogen af Siderne. Lanner havde endelig opnaaet den Lykke, at see sin Fremtid sikkret, ved at være ansat som Kapelmester i det 2det Wiener Borger-Regiment; da gjorde en kortvarig Sygdom Ende paa hans Liv, om vi mindes ret, for eet Aar siden. Hans Medbeiler Strauß gav et smukt Exempel paa Hengivenhed og Taknemmelighed mod sin fordums Lærer, ved at ledsage hans Liig til Jorden med sit hele Orchester. Lanner har efterladt en betydelig Mængde Dandsecompositioner, Marscher o. desl., langt over 100 i Tallet. De Forstnævnte udmærke sig alle ved en varm gemytlig Grundtone og ved en sprudlende Livsglæde; hans Værker ere i Almindelighed rige paa originale Melodier, om end enkelte af dem ikke kunne siges aldeles frie for Gjentagelser.

Den Livegne.

(Fortsættelse.)

Birkenthal, d. 2den Januar 1789.

Ved Indtrædelsen i et nyt Aar pleier Tilbageblikket paa det henrundne at ligge det tænkende Menneske nærmere, end Udsigten i det nye Aars tilslørede Fremtid. Det Sande, det Selvoplevede har i Erindringen Fortrinet for det Uvisse, som kun kan forme sig i Phan-

tasien. Forgangenheden, med sine sparsomt tilmaalte Glæder, sine rigeligt ødslede Smerter, afspeiler sit hensvindende Billede endnu engang ret levende i Tidens Strom, inden dens Bolger forene sig med Lethes. For den tilkommende Tid har man ikkun gode Forsætter og Ønsker, og et saadant, det bedst meente, bringer jeg Dig til Nytaar. Et Embede og rigeligt Udkomme har Du jo allerede; hvad der mangler Dig, er en Selskaberinde paa Livets Bane: herpaa gaaer altsaa mit Ønske nærmest ud.

Hvad mig angaaer, saa knytte sig næsten kun ubehagelige Erindringer til det forbigangne Aar. Adskillelsen fra Dig og mit Ophold her regner jeg deriblandt. Mine Forhold have kun lidet forandret sig siden min sidste Skrivelse til Dig. Den raae Aarstid og Kjedsomheden, som Vinteren gjerne medfører for Landmanden, fængsle mig meer end ellers til Hjemmet, hvor Glæden just ikke har opslaaet sin Bopæl. Om Morgenen gaaer jeg paa Jagt, thi i Marken og Laden er Intet at bestille; Bøger og Studeringer i mit eensomme Værelse tiltale mig ikke synderligt, fordi Tankerne sværme omkring, ere ofte borte, meget ofte hos Dig. Hos Clara finder jeg mine opmuntrende Timer. Men to Personer udtale sig ret snart for hinanden; Underholdningen gaaer istaa af Mangel paa Stof; intet Under derfor, om vi længes efter vor Johanna; thi først tre Personer kunne gjøre en Samtale ret interessant. Allerede Romerne have gjort denne Erfaring og kaldte derfor deres Hvilesæde Triclinium.

Naar min Fader har Besøg om Aftenen eller er kjørt ud til en Bekjendt i Nabolavet, henter Clara Johanna over paa sit Værelse, og da læse vi sammen og underholde os, saa at Timerne synes at bortflygte paa Kæmpevinger. Rigtignok skeer Dette imod min Faders Villie, med en vis Hemmeligholdelse; men ved denne Uret bliver der kun tildeels bødet paa en anden Uret, der er vederfaret den stakkels Pige. Kald det kun et jesuitisk Sophisteri, der fortjener Dadel; — som Mennesker, som Venner kunne vi ikke handle anderledes. Jeg har aabenhjertig sagt hende Grunden, hvorfor jeg i Andres Nærværelse maa fornegte det nøiere Bekjendtskab med hende. — „Det behøver ingen Undskyldning,“ svarede hun, „hvorledes kunde jeg forlange, at min Lod skulde være bedre end alle de øvrige ulykkelige Skabningers, som, i deres Ungdom misundte af deres Lige, have den saakaldte Lykke, af egoistiske Hensyn at blive optagne i adelige Familier, at erholde en fornem Opdragelse, at blive taalte som Børn af Huset saalænge, indtil man ikke mere behøver dem. I det heldigste Tilfælde beslutter en Skolelærer, eller vel endog en Landsbypræst sig til at tage sig af den Forstødte. Men opvakte Ønsker, som ikke kunne blive tilfredsstillede, ville altid gjøre et saadant Ægteskab til et ulykkeligt.“

Hun selv er afgjort imod disse Sammenkomster, hvilket hun har tilstaaet for Clara. Ikke saameget Frygt for Opdagelse og nye Krænkelser er det, der frembringer denne Ulyst, men snarere den Qvinden eiendommelige, rigtige Tact, som lader hende føle, at hendes og vort Rygte løber Fare derved. Kun Taknemmelighed imod Clara og vor fælles Anmodning om hendes Nærværelse har kunnet bevæge hende til at fortsætte disse Aftenbesøg.

Den 13de Febr. 1789.

Dit Brev har glædet, men tillige bedrøvet mig, fordi jeg maa erkjende Sandheden af, hvad Du deri siger mig. Men dit Raad og din Advarsel kommer for seent; jeg kan ikke meer træde tilbage; Braadden er allerede trængt for dybt ind. Hun aner endnu intet derom, og tør ikke ane det; berøv mig derfor ikke Nydelsen af de faa glade Øieblikke, und mig den Fornøielse, som min Kjærlighed, min Lidenskab forskaffer mig i hendes Nærværelse. Jeg vogter paa ethvert af mine Blikke, veier hvert Ord paa Convenienſens Vægtskaal; thi derpaa er det ikke at tvivle, at hun vilde undgaae, ængstligt flye mig, gjettede hun, hvilken Lue der brænder for hende i mit Indre. Hun vilde troe at begaae det sorteste Forræderi imod min og hendes hedengangne Moder og imod min Søster, naar hun opmuntrede eller undlod at neddæmpe en Lidenskab, som i mange Henseender maa blive mig til Skade. At tie og nyde, det er nu min Opgave — andigt at nyde Samværelsens korte Øieblikke, legemligt igjennem Øie og Øre, ved at see hende og høre hende tale. Frygt da ikke for, at jeg tager Fornuften fangen, idet den ikke billiger min Tilbøielighed. Jeg føler kun altfor godt, at Familie, Stand, Fordomme, Rigdomme, Fordringer paa den store Verden sætte hende uoverstigelige Skranker i Veien, som jeg vel er i Stand til at nedrive og overskride med et djærvt Skridt, naar jeg kun vover at sætte mig ud over Alt, hvad en vis Klasse af Mennesker betragter som uantasteligt. Men jeg selv har endnu ikke kunnet løsrive mig fra mangen en Fordom, og vilde raabe Ak og Vee, naar en af mine Lige gjorde Det, som min Phantasi for nærværende Øieblik fortryller mig som ønskværdigt. Muligt er det endog, at denne Tilbøielighed fordamper igjen om kort Tid, som kun flygtig og forbigaaende, og allerede derfor bør jeg ikke ved en eller anden uforsigtig Yttring sætte Johannas Rolighed i Fare.

En Bøn henvender jeg nu til Dig, som Du med Lethed kun saameget hellere vil opfylde, som den befordrer en god Hensigt. Hør først Foranledningen. Vi have i disse Dage læst Schillers Wilhelm Tell med hverandre, — iforgaarsaftes de to sidste Acter, i hvilke der luer en Friheds-Aand, som virker begeistrende paa Enhver. Johanna blev ved denne Lecture usædvanlig varm. Hvor Hedvig siger: „Han aander kun i Frihed; han kan ikke leve i den tykke Gravluft,“ — hvor Attinghausen udraaber: „Seierrig hæver Friheden sit Banner,“ der lyste hendes Øine af en usædvanlig, glødende Ild, der hævede sig hendes Bryst og aandede dybt. Det var min Tour at forelæse de sidste Scener; mine Slutningsord vare Rudenz's: „og jeg erklærer alle mine Trælle frie“, — da rakte hun mig sin Haand og gjentog: „og De erklærer alle Deres Trælle frie.“ Uden at afvente Svaret, fjernede hun sig i en Hast, dybt bevæget. Jeg har ikke forglemt det Løfte, jeg tidligere har givet hende, men nu staaer den Beslutning fast hos mig, ikke at opsætte, hvad der kan skee strax. Men hertil gives der kun eet Middel, at frikjøbe hende hos min Fader, og dette maa skee middelbart ved din Hjælp. Naar Du skriver til din Ven, Pastor Lohse, overdrager ham Disposition over en hvilkensomhelst Sum og paalægger ham, dermed at gjøre et Forsøg paa at opnaae Johannas Frigivelse af min Fader, saa kan der ikke

falde den ringeste Mistanke paa mig som Ophavsmand. Det er den Bøn, som jeg lægger Dig paa Hjerte og som Du ikke vil afslaae mig.

Den 10de Marts 1789.

Altsaa atter et skuffet Haab. Min saa smukt anlagte Plan strandet, om end ikke saa ganske uventet. Kun den Besked, der blev given, forundrer mig. Min Fader vil ikke indgaae derpaa, fordi han derved befrygter at bortgive noget af den Ret, der tilkommer hans Søn, som nærforestaaende Besidder af Godset? Besynderligt. Hvorfor er han da i andre lignende Ting saameget den tilkommende Besidders Ønsker imod og affærdiger ham med det bydende: „Endnu er jeg Herre her.“ — Netop hiint fine, undvigende, afslaaende Svar opvækker min Mistanke, at der stikker noget Andet under. Denne Huusholderske, som er ham mere værd end hans Søn, og som jeg rigtignok heller ikke behandler altfor venskabeligt, maa have blæst ham Noget i Øret og oppustet den ulmende Ild. Hun kjender de hemmelige, forbudne Sammenkomster paa Claras Værelse, det forraadte mig det stikkende, betydningsfulde Blik, som hun nyligt tilkastede mig, og en let henkastet Yttring af hende imod Johanna. Jeg maa kun søge at vinde hende, ellers befrygter jeg Ubehageligheder. Slemt nok, at jeg geraader fra den ene Snigvei paa den anden, ligesom Smugleren, der indfører Contrebande.

Endnu en Frygt har jeg, som foruroliger mig. Jeg maa ikke have været forsigtig nok i min Opførsel mod Johanna. Om endog ikke et Ord har forraadt min Hemmelighed, saa maaskee kun et Blik. Thi hvorfor opsøger hun i den sidste Tid saa ofte en Undskyldning, for ikke at komme paa min Søsters Værelse om Aftenen? Hvorfor benytter hun den ringeste Aarsag, den ubetydeligste Leilighed, for snarest muligt igjen at fjerne sig, naar Claras Bønner have lokket hende derop? Hvilken Tvang maa jeg ikke paalægge mig, for at skjule min Uro, min Bedrøvelse derover! Clara har vist ikke den svageste Anelse om, hvad der foregaaer i mit Indre. Hendes muntre Sind er for sorgløst, for barnligt, til at man hos hende kunde formode hiint Skarpblik, som er unge Piger egent, naar det gjelder om deres Nærmestes Hjertesanliggender. Naturligviis maatte hiin Tilbagetrækning fra vore Aftenselskaber være ogsaa hende paafaldende, og endnu mere Johannas Opførsel, da hun spurgte hende om Aarsagen. Mange Slags ubetydelige Paaskud bleve forebragte til Undskyldning, og Skylden blev tilskreven tilfældige Omstændigheder. Men da Clara svarede, at det umiskjendeligt var med Forsæt, at Veninden skyede hende, og spurgte hvorved hun følte sig tilsidesat af hende, faldt Johanna hende om Halsen og sagde: „Du er min egen gode, kjære Clara, Du gjør Ingen Fortred, og mig vistnok aldrig,“ og tillige lagde hun et særegent Eftertryk paa Ordet „Du“. Man har altsaa gjort hende Fortred; men hvem? — Mener hun mig? Jeg er mig ingen Skyld bevidst.

Den 29de Marts.

Fordømt være denne lurende, ondskabsfulde Klaffersyge, forbandet denne snigende, bagtalende Snoge-Yngel, som lumskelig' bibringer den Ubekymrede sin fortærende Gift. Bitterhed, afmægtigt Raseri er i mit Hjerte,

Galde i min Pen. Og over hvem kan jeg lade det gaae ud, dette Raseri? Ikke de Skyldige blive trufne deraf, men Vennen er det, som først maa lide derunder. Men, han regne den menneskelige Natur Dette tilgode, thi den føler Trang til at udtale sig, for derved at dæmpe den i det Indre luende, fortærende Ild. Endnu engang Forbandelse over de nedrigere Bagtalere, som snige sig omkring i Mørket og hviske Folk i Ørerne. De vide at ramme det ømme Sted, forstaae paa en djævelsk Maade at underminere Grunden og at danne en Faldgrube, hvori den Umistænksomme styrter. Hidtil var en saadan Lidenskabelighed mig fremmed, men naar det Dyrebareste, man eier, besudles af nedrige Hænder, naar det Bedste, det Ædleste trædes i Støvet, saa er det forbi med den stoiske Rolighed, og selv en Nestor kunde blive til en Ajax. — Jeg har lagt min Pen bort, har en kort Stund skuet ud i den kolde, stjernelyse Nat; jeg er nu rolig og kan, nei vil skrive saa besindigt, som var jeg Referent i en Sag, der slet ikke angaaer mig.

Johanna — at der kun var Tale om hende, gjettede Du vist af de første Linier — som i lang Tid kun med synlig paalagt Tvang havde besøgt vore venlige selskabelige Aftentimer, og der kun havde viist sig som en sky, oftest stum Deeltagerinde i vore Underholdninger, kom for fire Dage siden, dybt bevæget, op til Clara. Der laa hende en Steen paa Hjertet, hendes Tunge var lænkebunden: dette forraadte Brystets stormende Bevægelse, det korte Aandedræt, det ustadige Blik. „Min Gud, hvad feiler Dig?" tiltalte Clara hende. En krampagtig Hulken var hele hendes Svar; hun sank i min Søsters Arme og ledte forgjæves efter Ord. Endelig fattede hun sig. „Clara", sagde hun, „det er den tungeste Gang, jeg nu har gaaet, til Dig, som ellers var mig det kjæreste af hvad jeg kaldte mit. O miskjend mig ikke for den Bøn, som jeg nu maa forebringe med tungt Hjerte. Af Dig alene afhænger dens Opfyldelse. — Clara," vedblev hun nu rask, men sagte: „Du er din Faders Yndlingsbarn. Dig afslaaer han ikke let Noget. Gaa hen og bed ham, at han vil afskedige mig som din Kammerjomfru og fjerne mig fra dette Huus, at han vil give mig Arbeide paa Marken iblandt de Andre, som gjøre ham Hoveritjeneste. Jeg vil jo gjerne arbeide; de forvante Hænder ville snart blive haardere, mine Arme stærkere. Blot ud af dette Huus — jeg kan, jeg tør ikke længer blive her."

„Hvad er der da forefaldet, Johanna? Hvad har man gjort Dig? For en Ubetydeligheds Skyld kan Du ikke være geraadet saaledes ude af Dig selv, Du, som ellers er saa sindig. Siig mig, hvad er det?"

„Spørg mig ikke. Jeg kan dog ikke sige Dig det, min Clara; det angaaer jo ikke mig alene. Men bort, bort herfra. Gjør det for min Skyld: bed din Fader derom, skulde det end være paa dine Knæe."

„Men betro mig dog, hvad der piner Dig. Din Hemmelighed er hos mig fuldkommen sikker."

„Nei, af min Mund vil Du aldrig erfare, hvad der har bestemt mig. Men tro mig, jeg kan ikke Andet."

„Johanna, Du vil forlade mig, mig, der i hele Verden ingen Anden har end Dig, som elsker mig og som jeg elsker igjen. Det er ikke muligt, at Du, Du vil gaa fra mig."

„Ak," sagde Johanna, „det er jo netop det uhyre Offer, som jeg bringer og som jeg bringer Dig. Det er ikke blot for min Skyld, at jeg vil bort, men det er endnu mere for din og for" — her taug hun.

Dog hvorfor skulde jeg vedblive, videre at udmale Dig den gribende Scene. Johanna forraadte ikke Bevæggrundene til sin Handlemaade og min Søster kunde ligesaa lidt beslutte sig til at opfylde hendes Bøn. Hun lovede kun at overlægge Sagen, idet hun udtalte det Haab, at nogle Dages Ro vilde faae den i Følelserne opvakte Storm til at lægge sig. Forgjæves søgte Clara og jeg at udgrunde, hvad der kunde være Aarsagen til denne Metamorphose. Ingen Anelse om, hvad der havde rystet hende, vilde opgaae for os. Men ikke længe varede det dog, inden der udbredte sig Lys i dette Mørke; men det var ikke det klare Lys af den smilende Sol eller det milde Lys af den blege Maane, nei, det var det uhyggelige, Gru opvækkende Skin af den natlige, fortærende Ildebrand. Og hvor blev denne Oplysning mig til Deel? Ikke paa Birkenthal men paa det to Mile derfra liggende Gods Lobenstein. Vi vare igaar indbudne der til et Bal. Efterat Forfriskninger og især spiritueuse Drikke i rigt Maal vare nydte, affondrede Herrerne sig fra Damerne og begave sig ind i Tobaksstuen, for der at sladdre sammen en Times Tid. Talen kom paa det selskabelige Liv i Omegnen; den dreiede sig ved en eiendommelig, næsten kunde jeg sige tvungen, Vending hen paa mine sjeldne Besøg i de høiere Cirkler. Der fremkom flere, mig i Førstningen uforstaaelige Hentydninger; Spotten blev lydeligere; de ironiske Smiil eller haanlige Griin, som spillede omkring de fortrukne Mundkroge, gjorde mig det klart, at jeg var den almindelige Skive for deres Bemærkninger, og da jeg, ikke lidet optændt i mit Indre over de stedse tydeligere Angreb, maatte stille mig an, som om jeg ikke forstod, hvad man vilde, om hvem man talte, hvortil man sigtede, havde En den Frækhed at tilraabe mig: „See til den kydske Joseph med sin Cigar; man skulde troe, han var en forklædt, tugtig Jomfru, og Hvermand i hele Egnen veed dog at fortælle, at der paa Birkenthal holdes visse natlige Sammenkomster, ved hvilke Kammerjomfruen ikke skal være bleven saa ganske reen."

„Hvad skal Dette sige?" foer jeg rasende iveiret, „Mener I mig?" — Almindelig Latter var Svaret. „Han vil ovenikjøbet negte det! See, hvor han bliver rød! Naa, skam Dig ikke derover; hvad er der vel i det! Hvorledes er det nu hun hedder? Johanna troer jeg. Hurra! Baron Kronau og hans Johanna leve!" brølede det halvdrukne, vilde Chor af fuld Hals. Jeg erklærede naturligviis Alt for en infam Bagtalelse, forlod Selskabet og begav mig igjen tilbage til Dandsesalen, hvor jeg var tvungen til endnu at tilbringe tre skrækkelige Timer. Begriber Du nu Johannas gaadefulde Opførsel og mine Forbandelser i Begyndelsen af dette Brev? — Ubegribeligt er det mig dog, hvorledes disse Rygter ere opstaaede, hvo der har udspredt dem. Men jeg kommer forhaabentlig snart derefter og er min Formodning rigtig, da — nu hvad da? Intet kan jeg gjøre, slet Intet, ikke engang fordre Bagtaleren for Retten, hvis jeg ikke vil gjøre Scandalen endnu større. Min Søster tør jeg ikke meddele det Forefaldne, Johanna endnu mindre. Kun Dig alene. Raad mig, hvad jeg skal gjøre.

Den 3die April 1789.

Neppe er mit sidste Brev bragt paa Posten, og allerede erholder Du igjen en lang, indholdsrig Skrivelse. Om faa Dage afreiser jeg herfra, gjør en Reise igjennem det sydlige Tydskland og Frankrig til Paris. Først til Michaelis, naar jeg skal tiltræde Birkenthal, sætter jeg atter Foden paa min fædrene Grund. Dette er Hoved-Resultatet af flere, høist ubehagelige og dog for min fremtidige Skjæbne høist vigtige Begivenheder. At en fuldkommen Uenighed med min Fader, i Forbindelse med Johannas Tilskikkelse, kunde frembringe denne raske Beslutning, er bestemt strax blevet Dig klart. Enhver af disse tre usalige Dage var Vidne til en af de Scener, som i Forening medførte en fuldstændig Katastrophe. Den første tildrog sig endnu den samme Aften, da jeg havde sluttet mit Brev til Dig. Jeg gad ikke længer arbeide, gad hverken føle eller tænke, og gik derfor en Time tidligere end sædvanligt ind til Clara. Istedetfor hende traf jeg der Johanna, beskæftiget med at ordne Værelset. Ved min Indtrædelse blev hun meget forlegen. Paa mit raske Spørgsmaal: „Er Clara ikke tilstede?" svarede hun, at hun ventede hende hvert Øieblik, hvorpaa hun vilde fjerne sig.

„Et Ord, Johanna."

„Naadige Herre —"

„Naadige Herre? — Fortjener jeg det?"

„Herr Baron —"

„Johanna, De har for min Søster yttret det Ønske, at forlade dette Huus, men har ikke villet give hende nogen Grund derfor. Tør jeg ikke erfare den?"

„De heller ikke. Tro mig, jeg tør ikke sige Noget."

„Endnu kun eet Spørgsmaal, og paa dette maa jeg have et sanddru Svar. Er jeg Aarsagen dertil?"

„Der ere særdeles mange Grunde af den forskjelligste Art, som fordre min Bortfjernelse."

„Det er et undvigende, intetsigende Svar. Johanna, jeg lader Dem ikke slippe saaledes, skulde end min Søster blive Vidne til Fortsættelsen af denne Samtale. Er jeg Aarsagen?"

„Nei — jo — hav dog Medlidenhed med mig."

„Altsaa dog — jeg tænkte det nok, jeg maatte vente dette. Ogsaa det veed jeg, at kun to Motiver tvinge Dem til at undflye min Nærhed, men hvilket af begge det er, det gad jeg endnu faae at vide. Siig mig blot dette Ene, frygter De mig?"

Hun syntes strax at opfatte det Captiøse i dette Spørgsmaal, thi med stor Behændighed svarede hun:

„Jeg frygter ikke Dem, men for Dem."

„Og ikke for Dem selv?"

„Jeg har Intet meer at tabe i Verden, derfor behøver jeg snart heller ikke meer at frygte."

„Dog har De endnu ikke tabt Alt. Æren, vor og Alles Agtelse og Kjærlighed er Dem endnu tilovers."

„Jeg har tabt Alt," gjentog hun, udbrydende i Graad.

Jeg vidste Nok. Altsaa ogsaa hende var den nederdrægtige Bagvaskelse kommen for Øre. Dog vilde jeg ikke forraade, at jeg vidste Noget derom. Men i Øieblikkets Opbruusning betænkte jeg ikke meer mine tidligere gode Forsætter; Egoisten, den Elskende haabede at erholde flere Tilstaaelser og benyttede

den Leilighed, som frembød sig, til endnu længere at qvæle den stakkels Pige. Jeg knyttede derfor Samtalens Fortsættelse til hendes sidste Svar.

„Min Agtelse, min Kjærlighed har De ikke tabt. Om jeg maaskee hidtil endnu ikke har beviist det i Gjerningen, saa udtaler jeg det idag uforbeholdent for Dem, Johanna. Jeg skatter Dem ualmindeligt høit. Det var mere Dem, end min iøvrigt saa kjære Clara, der neppe lod mig oppebie de fortrolige Aftentimer, og havde De vidst, hvormeget Deres kun altfor hyppige Fraværelse bedrøvede mig, saa var De vist oftere kommen til os. At min Nærværelse forjog Dem, har jeg forlængst anet. Var jeg Dem da virkelig saa ubehagelig, at De ogsaa maatte lade Clara middelbart undgjælde derfor?"

„Herr Baron," svarede hun ganske forvirret, „denne Samtale tager en Vending, som den ikke burde. Den Livegne kan ikke svare Dem herpaa."

Med en rask Bevægelse gik hun ind i Claras Sovekammer i samme Øieblik, som Denne traadte ind fra den modsatte Side. Ogsaa jeg fjernede mig, thi min Stemning var for oprørt, til at jeg ikke skulde have søgt Eensomheden. Jeg havde ved denne Samtale Intet vundet, undtagen Overbeviisningen om, at agtværdige Grunde havde bevæget Pigen til hendes Beslutning, at fjerne sig.

Kun modvillig beslutter jeg mig til at skildre Dig det andet og tredie Optrin, som hænge sammen med min Afreise, thi desværre kan jeg hverken sige min Fader eller mig selv fri for Skyld. Jeg afholder mig derfor fra enhver Bedømmelse, ethvert Raisonnement: kun de nøgne Kjendsgjerninger skal Du erfare.

Iforgaarsmorges var Clara kjørt til Kirke; min Fader og jeg spiste Frokost alene. Han var i usædvanlig godt, jeg kunde næsten sige skjemtende Lune, som dog havde noget Tvungent ved sig. Han fortalte mig nogle Ungdomsstreger af temmelig frivol Natur og kom derfra paa Godsherrens gamle Forrettighed, som er Dig bekjendt under Navnet jus primæ noctis, og som han roste sig af flere Gange at have udøvet. Han anbefalede mig for Fremtiden ikke ganske at lade den uddøe. Med levende Harme yttrede jeg mig imod denne skjændige, fra det værste Barbaries Tider nedstammende Ret. Et Træk af haanlig Spot spillede om hans Mund og han svarede:

„Oho, spil nu blot ikke Dydshelten. Mener Du, jeg ikke veed, at Du anticiperer denne Ret, endog førend der engang er nogen Brudgom tilstede? Iøvrigt maa jeg rose din gode Smag."

Jeg yttrede min Forundring over hvad jeg hørte, og lod som om jeg ikke forstod ham, omendskjøndt jeg strax følte, hvortil denne Hentydning sigtede.

„Hvad," vedblev han, „vil Du endnu benegte, at Du kjender Claras Jomfru meget nøie — Du forstaaer mig vel? Troer Du, at jeg ikke længe har været vidende om Eders natlige Sammenkomster."

„Fader," udbrød jeg, „det er den skammeligste Bagvaskelse, som nogensinde har plettet to rene Sjæle. Jeg sværger Dig til, at der er ikke et sandt Ord deri."

„Saa?" sagde han tørt. Strax derpaa ringede han og hviskede en indtrædende Betjent Noget i Øret. Denne gik. Ikke længe derefter indtraadte Johanna og Huusholdersken strax efter hinanden.

„Træd Hun kun nærmere, Jomfru, og

sig os den rene Sandhed. Kan Hun negte, at Hun tilbringer næsten hver Nat hos den unge Herre? Nu, kun ud med det!"

En Purpurrødme overstrømmede den stakkels Piges Ansigt; hun skjælvede og foldede Hænderne, ei ulig Mimosen, naar den berøres af en vanhellig Haand.

„Huusholderske," vedblev min Fader, „har Hun ikke ofte seet, at Jomfruen ved Midnatstid har sneget sig ud af den Fløi, hvor min Søn boer?"

„Jo, naadige Herre," var Svaret.

„Godt, nu kan Hun gaae igjen. Naa, vil Hun endnu længer negte det, eller skal jeg maaskee sige hende, hvad min Søn selv nyligt har fortalt mig?"

„Jeg?" — foer jeg rasende iveiret — „Jeg skulde have fortalt Noget? Johanna, det er løiet. Jeg har ikke sagt et Ord."

„Hvad var det, Knegt?" raabte min Fader i Vrede; „Løiet? Vi, jeg vil lære Dig det andet Bud," og med det samme tildeelte han mig et Ørefigen, saa at jeg tumlede derved. Jeg veed ikke, hvad jeg gjorde eller sagde. Først da jeg følte min Arm fast greben af Johannas Haand, vendte min Besindelse tilbage. Jeg stirrede snart paa den Ene, snart paa den Anden; en Iiskulde foer mig gjennem Hjertet, og med den største Rolighed sagde jeg:

„Kom, Johanna, bort herfra."

„I blive!" rasede min Fader.

„Vi blive ikke," var mit fattede Svar. Jeg tog Johannas Haand og førte hende ud. Endnu den samme Aften tilskrev jeg min Fader et ganske roligt, høfligt Brev, erklærede ham, at efter det Forefaldne var det bedst for os Begge, om vi adskiltes for nogen Tid; og bad ham, at give mig Penge til en Reise i Udlandet, eller at forstrække mig dem til næste Michaelis. Igaarmorges erholdt jeg, istedetfor Svar, en Anviisning paa hans Banquier. Har jeg kunnet handle anderledes? Maa jeg ikke bort fra denne Egn, bort fra Johanna? Og hvorfor da fra hende, sporger Du? Derom vil det, der forefaldt igaar mellem hende og mig, give Dig Oplysning. Saa rask følge Begivenhederne i mit Liv paa hverandre, at jeg maa ile fra den ene til den anden, uden at kunne tilstrækkeligt udtale mig for Dig, uden at gjøre Forsøg paa, at retfærdiggjøre min Opførsel ved denne eller hiin Begivenhed.

Jeg maatte see og tale med Johanna endnu en Gang før min Afreise, fordi jeg maatte gyde en smertestillende Balsom i et gabende Saar. Her var endnu et i sine inderste Dybder sønderrevet Gemyt at helbrede igjen, men Ingen kunde bedre være Lægen end jeg, som havde været den uskyldige Aarsag til saamange udgydte Taarer. Clara havde naturligviis kun erfaret saa meget om det stedfundne Optrin, at en fuldkommen Uenighed og Adskillelse imellem min Fader og mig var bleven Følgen deraf. Hendes Nærværelse vilde have traadt forstyrrende i Veien for den Forhandling, jeg havde at afgjøre med Johanna. Alene maatte jeg tale med hende, og dog uden Hemmeligholdelse. Thi hvad havde vi endnu tilbage at frygte, da Omtalen dog ikke længer lod sig undertrykke? Ved høilys Dag, lige forbi min Faders Vinduer, gik jeg derfor igaar over i den venstre Fløi, hvor Tjenestetyendet boer, og hvorhen jeg ellers aldrig sætter min Fod. Uden Omveie begav jeg mig til Johannas Værelse; det var

tomt, men Døren utillukket. Den første Tjenestepige, jeg mødte, spurgte jeg, hvor Jomfruen var henne, da jeg vilde tale med hende. Jeg fik til Svar, at hun for et Qvarteerstid siden var gaaet ned i Haven. Jeg fulgte hende derhen. Jeg traf hende paa en Bænk i Nærheden af Dammen, med Hovedet støttet mod Haanden og med taarefyldte Øine. „Johanna,“ raabte jeg. Hun saae iveiret. Uden Videre satte jeg mig ved hendes Side og greb hendes Haand.

„Johanna,“ tiltalte jeg hende, „jeg har opsøgt Dem, for at meddele Dem, at jeg om faa Dage forlader dette Sted, reiser bort paa lang Tid. Jeg opsøgte Dem her, for idetmindste at vinde Deres Agtelse og tage den med mig.“

„Den har De havt for længe siden, Hr. Baron, og hvad der end kan være forefaldet, saa har den ikke lidt den mindste Afbræk.“

„Alligevel er det en almindelig menneskelig Feil, at man hader den Gjenstand, der gjorde os Ondt, og jeg vilde ikke for al Verdens Skatte, at et mig dyrebart Væsen skulde tænke tilbage paa den Fraværende endog kun med ubehagelige Følelser, eller skulde forbande Ophavsmanden til mange, uforskyldte Lidelser.“

„Jeg hader ingen Mennesker. Og hvorledes skulde jeg kunne beherskes af nogen bitter Følelse mod Dem, som for min Skyld har lidt næsten ligesaa meget, som jeg selv?“

„Næsten ligesaa meget? Nei, jeg er kun bøiet, De er knækket. Manden sætter sig ud over Meget, naar kun den falske Æres Phantom ikke er krænket. Qvinden ligner Sommerfuglen. Har en raa Haand afstrøget det fine Støv af dens Vinger, flagrer den farveløs og foragtet omkring.“

„Den Lykkelige! Den kan dog skjule sin Skam, kan trække sig tilbage i en Afkrog, hvor ingen Haan, ingen Foragt rammer den. Den har dog Friheden tilbage.“

(Fortsættes.)

THEATER, MUSIK, LITERATUR OG KUNST.

— Ligesom Sommerskuespillene i det Hele have den Fortjeneste, at de give yngre Talenter Leilighed til at øve og uddanne sig, saaledes medføre de fornemmelig i Aar et virkeligt Udbytte for Repertoiret. Thi forbigaaer man end et Par af de Arbeider, imod hvilke Publicum med meer eller mindre Grund har udtalt sit Mishag, bliver der dog altid endeel tilbage, som i Saisonen ville gjensees med Fornøielse; navnlig er dette Tilfældet med „Statsmand og Borger“, der formodentlig vil blive et Kassestykke, og „Don Juan“ af **Moliere**, der fortjente at blive det. Ogsaa vil Eenaktsstykket: „Adolf og Henriette“, der blev optaget med overordentlig Munterhed, uden Tvivl vise sig meget brugeligt for Theatret, til engang imellem at udfylde et eller andet Hul paa en underholdende Maade, ligesom vi heller ikke see, hvad der skulde være til Hinder for nu og da, om endogsaa noget sparsomt, at opføre: „En Aften paa Tivoli“, der paa et Søndagspublicum neppe vil undlade at gjøre Virkning. Men selv foruden disse dramatiske Arbeider synes den følgende Saison at love et glædeligt Udbytte. I Balletten vil man med Glæde gjensee **Bournonvilles** „Polskdandsen i Grønalund“, der kun er gaaet een Gang over Scenen udenfor forrige Saison og blev modtagen med Jubel; med ikke mindre Interesse vil man modtage hans nyeste Balletcomposition: „Rafael“, hvortil **Frøhlich** componerer Musiken. Af originale Nyheder, der

kunne ventes endnu i Begyndelsen af Saisonen, nævne vi desuden Operaen: „Stormen paa Kjøbenhavn" af **Overskou** og **Rung**, „Den hjemkomne Sømand", en Femakts-Comedie af **J. C. Hauch**, og „Gioachino", romantisk Drama i 4 Akter af **H. P. Holst**, med Musik af Syngemester **Rung**. Saavidt vides, vil Saisonen blive aabnet med Operaen „Don Juan".

— Af et Privatbrev fra Dresden meddele vi følgende Noticer om Digteren **H. C. Andersens** Reise. Under et længere Ophold paa Breitenburg hos Videnskabernes varme og opoffrende Ven, den ædle Grev **Rantzau**, fuldendte **Andersen** et lille Arbeide, „Thorvaldsens Liv, fremstillet i Billeder", der først vil udkomme paa Tydsk og uden Tvivl vil interessere navnlig i Tydskland, hvor **Thorvaldsen** som Kunstner er ligesaa anerkjendt og beundret, som de nærmere Details af hans mærkelige Liv ere ubekjendte. Over Jena gik **Andersen** derpaa til Weimar, og i denne ved **Goethe, Schiller** og **Wieland** navnkundige By viste den storhertugelige Familie ham en Forekommenhed, der afgiver det bedste Beviis for, at den danske Literatur ikke længere er tilsidesat i Tydskland. **Andersens** „Mulat" vil i en ret god Oversættelse snart blive givet i Weimar og Dresden; det Samme er Tilfældet med **Oehlenschlægers** „Dina", og af **Heibergs** samlede dramatiske Skrifter udkommer der en Oversættelse hos Weber i Leipzig, af hvilken „Et Eventyr i Rosenborghave" allerede er udkommet, eller udkommer med det Første. Fra Weimar gik **Andersen** til Dresden, hvorfra han over Leipzig reiser til Berlin, der sagtens i længere Tid vil fængsle hans Interesse.

— **Oehlenschlæger**, om hvis Ophold i Berlin Bladene have meddeelt Adskilligt, er for Tiden i Wien, hvor han er Gjenstand for almindelig Veneration og Opmærksomhed. Fra Wien begiver han sig til München, hvor „König **Ludwig**", der selv er Digter, eller troer dog at være det, og hvem **Oehlenschlæger** har dediceret sine tydske Skrifter, formodentlig vil søge at gjøre Livet i dette Tydsklands Athen, den nyere Kunsts Vugge, saa tiltrækkende for ham som muligt. Heller ikke kan det slaae feil, at Gjensynet af München maa være i høieste Grad overraskende for Digteren; thi saagodtsom Alt, hvad der giver denne mærkelige By sin nuværende Glands og Betydning, er opført, siden han sidste Gang gjæstede den, og der er vel ingen anden By i Europa, der i en saa kort Tid har undergaaet en saa mærkværdig Metamorphose. Fra München gaaer **Oehlenschlæger** til Paris, hvor han i længere Tid vil tage Ophold.

— Medailleuren **Christensen** har nylig fuldendt en Medaille, der skal slaaes i Anledning af **Thorvaldsens** Død. En mere detailleret Beskrivelse af dette Arbeide forbeholde vi os at meddele i et følgende Nr.

— Det er en naturlig Følge af Tidens politiske Bevægelser, at Folk slutte sig tættere sammen, og at Ligestemte søge hverandre. Det er denne Trang, der har fremkaldt Folkefester rundt omkring i Landet, snart i Egebæksvang, snart paa Skamlingsbanken og nu om et Par Dages Tid paa Himmelbjerget i Jylland. Hvad der skulde give disse Fester en meer end ephemer Betydning er naturligviis det Fædrelandssind, der udtaler sig ved dem, og som derfra igjennem Sang og Tale ligesom elektrisk skulde meddele sig til Nationen. At nu dette desværre kun sjeldent opnaaes, behøver ikke at paavises; som oftest er det hele Udbytte af disse Fester kun daarlig Mad og huultklingende Phraser, og den eneste Erindring, de efterlade hos Vedkommende er i Almindelighed Undseelse over sig selv og Andre, eller den bittre Følelse af en Dag, der er gaaet tabt uden Betydning. En glædelig Undtagelse herfra gjør unegtelig Festen paa Skamlingsbanken: her har Nationen følt, at det var et stort Maal, en dyrebar Tanke, der kaldte Deeltagerne sammen, og saa langt som det danske Sprog klinger, saa vidt som Følelsen for Nationalitet og Ære rækker i Danmark, saa dybt som Modersmaalet trænger ind hos Store og Smaa, hos Fattige og Rige, saa langt, saa vidt og saa dybt har **Laurids Skaus** jevne, mandige Røst vidst at skaffe sig Indgang. Pressen har i disse Dage bragt os **Grundtvigs**: „Skovhornets Klang mellem Skamlingsbankerne", og det skulde glæde os, om ogsaa disse Toner maatte faae den samme Skjæbne, men vi tør ikke spaae dem dette Udfald, hvor gjerne vi endogsaa vilde. **Grundtvigs** Sprog er ikke populairt nok, hvor folkelig han end stræber at bøie sin Tale; forunderlige Bizarrerier rive ham pludseligt hen, just som han siger Noget, der er allersimplest og smukkest; hans Fortrolighed med hvad han kalder „den Nordiske Kæmpe-Aands Billed-Sprog og Tanke-Gang" bringer ham jevnlig til at forudsætte hos sine Tilhørere en Indsigt, som de ikke besidde; og hans

polemiske Tone mod „Tydsken" er meget for bitter, hvad enten han tiltaler ham, som i Rune-Bladet:

„Tydsker med den stolte Hu
Og de stive Skanker,"

eller han omtaler ham f. Ex. i „Talen" og vil, at vi skulle behandle ham herhjemme „som en haardfør, bredskuldret og kløgtig Træl, af hvem man til Hverdags-Brug baade i Gaarden og i Marken, baade i Smedien og i Huggehuset, baade i Stald og i Lade, baade hjemme og ude kan have usigelig megen Nytte, men hvem man, for ei at have Skade men Gavn af ham, fremfor Alt maa lære at lystre, maa holde vaagent Øie med og see paa Fingrene!" At forresten **Grundtvig** ikke kan holde en Tale over sine Yndlingsthemaer: Modersmaalet og en dansk Høiskole, uden at hans Begeistring for disse Goder føder de skjønneste Tanker og varmeste Udtryk, antage vi for overflødigt at tilføie, og naar vi af Talen paa Skamlingsbanken citere følgende Yttringer om Modersmaalet, saa er det ikke for at documentere dette endnu yderligere, men fordi vi troe, at et godt Ord om Modersmaalet netop nu meer end nogensinde finder et godt Sted overalt og hos Alle, og fordi det forekommer os, at „Skovhornet" her klinger med en Dommedags-Basunklang, der maa vække Enhver, som endnu sover eller drømmer, istedetfor at stille sig med i Rækken til Kamp for Modersmaalets hellige Ret.

„Dette er eet Ord, saa godt som Fireogtyve, ja tusind Gange bedre end de længste og kløgtigste Tydske Taler, udspækkede med Stumper og Stykker af den ugudelige Romer-Ret; Nord-Slesvigeren blev ved at tale Dansk, det er et gyldent Ord, indgravet i Sølv-Hornet, ei for med det at giemmes og glemmes og engang i Fremtiden, ligesom Heimdals det gamle Guld-Horn, at graves op af Jorden, nei, men for billedlig at betegne det korte men fyndige Omkvæd paa Folke-Visen, der nu uophørlig skal lyde fra Klang-Hornet paa Konge-Stævne, fra det ny Sølv-Horn, hvormed Folke-Aanden, som Nordens Kæmpe-Aand, nu skal forklare det gamle Guld-Horns dybe Toner og alle dets gaadefulde Tegn! Ja, Nord-Slesvigeren blev ved at tale Dansk, det skal efter Aarhundreders Forløb være det kiernefulde Udtog af Eders Kæmpe-Historie, thi dette lille Ord indslutter da i sig baade Kampens Storværk og Seiers-Krandsen; thi vi veed det Alle, stor er Kampen, det vil koste, at sætte det Danske Modersmaal, denne af Tydskerne og Romer-Retten, som er Næve-Retten, til Kværnen og Trælkvinde-Kaar fordømte og fornedrede, men altid dog høibaarne, deilige Dronning, sætte hende igjen paa sin Throne, og ligesaa skiøn, som Kampen er stor, vil Seiers-Krandsen være, uvisnelig, som Moders-Maalet er udødeligt, hvor Folke-Aanden seirer. Dog, jeg har nævnet Kamp og jeg er gammel nok til at vide, at naar man i vore Dage hører dette, for alle Kæmper liflige, men for alle Krystere og Skrællinger frygtelige Ord, da tænker man sjelden eller aldrig paa Andet end Haanden, og paa de dødelige Vaaben, som kun gribes og føles og føres med Hænder, tænker sædvanligt kun paa Haanden, fordi Aandens Kraft er Døgnet ubekiendt, alle dens mangfoldige Kampe og Seire i Tidernes Løb er for Døgnet kun et Hjerne-Spind til at væve lange, kjedsommelige Helte-Digte af. Jeg maa derfor vel sige det høirøstet og udtrykkelig, at naar jeg taler om den store Kamp, som det vil koste, før det Danske Moders-Maal, ved Danmarks Grændse-Skiel, kan hæve sig fra Trælle-Bænken høit paa Dronning-Stolen, en Kamp, der klarlig speiler sig i Uffe hin Spages Kreds-Gang paa Eider-Holmen, hvor der var To om Een, ligesom nu, to Tydskere, den Ene høi, den anden plat, om den eenlige Dansker, men hvor Danskeren dog blev ene om Seieren, da tænker jeg hverken paa „Næver eller Negle", thi den Tid er, Gud skee Lov! forbi, da Næver og Negle, enten med eller uden Penne, afgiorde „Tungernes Trætte"; nu skal Trætten jævnes af Tungerne selv i Folke-Munde, der, ligesom den stumme Uffe, pludselig, ved de Fremmedes Forhaanelse, faae deres Mæle igien, og, har de fordum med Glæde tjent en mægtig Aand, faaer tilligemed det gamle Mæle, den gamle Magt igien, saa Tungerne, som tjende og med høirøstet Lovsang priste Nordens Kæmpe-Aand, de faaer Kæmpe-Kræfter ei blot til at sprænge rustne Brynier, men fremfor Alt til at føre Aandens Kæmpe-Sværd, det nedgravede, men atter opgravede Skræp, der kvæder Ravne-Galder for hele Verdens Øren, og gjør Ravne-Gilde af alle sine trodsige Modstandere, jo fleer i Flok, desværre farne!"

Den Livegne.

(Fortsættelse.)

„Ogsaa din Frihedstime slaaer snart; derfor forsag ikke. Hvad jeg for længe siden har lovet Dig, var kun en gammel Gjeld, som jeg havde at afbetale. Jeg har endnu meget Mere at gjøre godt igjen imod Dig. Ufrihedens Spor tilintetgjøres af Friheden, selv Synden udslettes af Skyldbogen ved Anger og Bod. Men at erstatte Tabet af den qvindelige Ære, er i Regelen umuligt, men dog tilstedet mig. Johanna, jeg har forlængst æret og elsket Dig i Stilhed. Her tilbyder jeg Dig min Haand. Som min offentligt erklærede Brud lader jeg Dig tilbage."

Med Heftighed rev hun sin Haand ud af min, sprang op fra sit Sæde, støttede Hovedet mod et Træ, og taug en Tidlang hulkende. Da vendte hun fattet tilbage til sin Plads ved min Side, rakte mig igjen sin Haand og svarede:

„Jeg miskjender ikke Deres høie Ædelmod, Deres fortræffelige Hjerte i det Tilbud, De gjorde mig. Men ikke mig tilkommer det at svare Dem; den Livegne tør ikke egenmægtigt raade over sin Haand. Godsherren tilkommer Afgjørelsen. Overlad De den Ulykkelige til sin Skjebne."

„Johanna, er det dit Svar? Du er i dette Øieblik fri, for mig er Du fri. Jeg, den tilkommende Godsbesidder, erklærer Dig, om end ikke under de retslige Former, allerede nu for fri, og den Frie tilbyder jeg endnu engang min Haand."

„Ogsaa den Frie tør ikke modtage den, og det af tusinde Grunde. Det Skridt, som en ædel, øieblikkelig Opbruusning fremkaldte, vilde tilintetgjøre Deres hele forhaabningsrige Fremtid og gjøre Dem selv saavelsom mig uendelig ulykkelige. Vel mig, at en bedragerisk Glands ikke blænder mit Øie. Deres afdøde Moders Aand tilhvisker mig, at jeg handler ret saaledes."

„Tro ikke, Johanna, at jeg kun er dreven af en flygtig, lidenskabelig Bevægelse, opvakt af Medlidenhed og Retfærdighedsfølelse. Jeg elsker Dig i Sandhed, har længe elsket Dig, — bliv Min."

„Nei — aldrig."

„Johanna, Du elsker mig da ikke?"

„Jo — som Deres bedste Veninde, som Deres Søster. Lev nu vel, Ernst, udslet Mindet om denne Time af Deres Erindring, men tænk dog med venlig Velvillie paa Den, som en usalig Skjebne bragte i Deres Nærhed. Naar De igjen vender tilbage, naar Frihedens Sol staaer op, saa vil jeg endnu engang aabne mit Hjerte for Glæden, og — Levvel!"

Hun gik og lod mig alene. Jeg besad ikke Kraft nok til at besvare dette sidste Levvel. Udmattet lagde jeg mit Hoved ned paa Havebordet, som stod foran mig; da bemærkede jeg en Larm i de nedfaldne Blade af En, som sagte sneg sig bort. Jeg foer op og saae igjennem de endnu ikke beløvede Buske et qvindeligt Gevandt; jeg ilede bagefter og naaede Huusholdersken, der blev bleg som et Liig, da hun saae mig saa rask komme hen imod hende. Havde jeg været i en anden Stemning, end jeg var, da troer jeg, at jeg havde i den Grad kunnet forglemme mig, at jeg havde

mishandlet hende. For denne Gang lod jeg mig noie med, at gribe hende noget ublidt ved Armen og at tiltordne hende saa hoit, at man godt maatte kunne høre det fra Gaarden:

„Hvis Hun, som jeg formoder, har staaet paa Luur, saa giver jeg Hende ogsaa Tilladelse til at sige Enhver, hvad Hun har hørt. Men Det kan tjene hende til Underretning: Kommer jeg til Michaelis igjen tilbage og finder Hende endnu her paa Godset, saa lader jeg Hende jage ud med Hundepidsken. Nu kan Hun gaae."

Jeg er overbeviist om, at min Fader allerede igaarmiddags har erfaret Alt, hvilket for Johannas Skyld kun kan være mig kjært, forudsat, at det Forefaldne er berettet ham overeensstemmende med Sandheden. I denne Henseende gjør det mig ondt, at jeg gik saa haardt løs paa Huusholdersken og tirrede hende, thi af hendes ondskabsfulde Charakteer lader sig ikke vente noget Godt.

Endnu Meget havde jeg at tilskrive Dig, var kun ikke min Tid her saa knapt tilmaalt mig og var dette Brev ikke allerede blevet saa langt. Dit Svar venter jeg i Dresden, hvorhen Du vilde behage at adressere det poste restante.

Dresden den 25de April 1789.

Hav Tak for dit kjære Brev og endnu mere for din virksomme Omsorg for den forladte Johanna, der iøvrigt ingenlunde var forsømt af mig. Tværtimod havde jeg ganske efter din Idee allerede før min Afreise grebet næsten de samme Forholdsregler, som Du nu foreslaaer mig. Jeg har været hos vor Ven, Pastor Lohse, har aabent meddeelt ham det hele, iøvrigt allerede bekjendte Forhold og anmodet ham om, efter bedste Evne og i Fælleskab med Dig at sørge for den Ulykkeliges Tarv under min Fraværelse. Jeg har ikke gjenseet hende for min Afreise, men har efterladt et Brev til hende, som min Søster vil overgive hende, og hvori jeg har anbefalet hende, hvis det skulde gjøres nødigt, at søge Raad og Beskyttelse hos Lohse og hos Dig, fordi min Søsters Hjælp vel ikke vil strække til. Det vilde være aldeles overflødigt, endnu i Særdeleshed at anbefale hende Dig, da Du meer end een Gang har lagt den mest levende Interesse for hende for Dagen; ligesaa overflødig anseer jeg den Bøn, ret ofte at meddele mig Efterretninger om hende.

Min Afsked fra det fædrene Huus var mig meget smertelig. Min Frygt for at maatte forlade det, uden at have rækket min Fader Haanden til Levvel, var rigtignok grundløs, da han kun sjelden taber Iagttagelsen af den ydre Anstand af Syne. Men næsten kunde jeg ønske, at vi ikke havde seet hinanden, thi han har vist neppe ladet en afskediget Betjent fare med større Kulde end mig. Clara maatte jeg ret inderlig beklage. Ikke blot, at der forestaaer hende en eensom, glædeløs Sommer, men endnu større Bekymring forvolder hende den visse Udsigt til, ved min Tilbagekomst ikke at modtage mig paa Birkenthal, thi da maa hun jo drage med min Fader til Neith. Med Johanna havde jeg gjerne villet tage mundtlig Afsked, naar Delicatessen havde tilladt det. Det skete da, som jeg allerede har meldt, skriftligt. Nu farer jeg om paa den vide Jord som en Drømmende. Ligesom den vidtsvævende Phantasies Billeder, i denne Middeltilstand af aandig Søvn og Vaagen, drage forbi Sjælen i en laterna magica,

uden at efterlade noget blivende Indtryk, saaledes opfatte vel mine Sandser de forbiflyvende Gjenstande, men disse hefte sig ikke fast i Erindringen. Ikkedestomindre føler jeg, at Adspredelsen er mig velgjørende. Legeme og Aand beskæftige sig med afvexlende Materier, hvorved, ikke blot for Øieblikket, men for hele Timer, den ene Gjenstand, som ellers straalede i det klareste Lys, træder i Skyggen. Jeg vil opholde mig her endnu i 8 Dage. Dit næste Brev træffer mig i Wien.

Wien den 19de Mai 1789.

Det glade, muntre Liv i Hovedstaden har ogsaa udøvet sin Magt over mig. Den sydlige Himmel opvarmer den stivnede Nordlænder og den nydelseslystne, elegante Wieners lette Champagne-Temperament begynder at gjøre det os iboende, tyktflydende Øl-Temperament mere flygtigt og bevægeligt. Jeg opsamler nu de tilladelige Glæder paa min Vei, hvor jeg finder dem, jeg søger Nydelse, saalænge den bliver mig tilbuden. Livets Alvor vil tidsnok vende tilbage, naar jeg igjen kommer op til min nordlige Hjemstavn. Dette som en Indledning til Besvarelse af en af Dig kun sagte og let henkastet Tvivl, og som en Undskyldning for min aabenhjertige Bekjendelse, som Du vel neppe har bedømt ganske urigtigt. Du er af den Mening, at Reisen ogsaa i den Henseende vil være mig heldbringende, fordi den ophidsede Følelse i den sidste Tid syntes at have vundet Overhaand over min Forstand. Omendog min Følelse vægrer sig for at bekjende det, saa maa dog Forstanden tiltræde din Anskuelse, hvoraf Du vil kunne see, at den nu er bleven Seierherre. Jeg har taget Begge paa Raad med, og har derved opnaaet et for mig overraskende Resultat. Det var ikke af sand Kjærlighed til Johanna, at jeg var besjælet. Det var Medlidenhed, oprigtig Velvillie, hjertelig Hengivenhed, en Følelse af Nødvendigheden af at godtgjøre hende udstaaede Lidelser, som Alt skjulte sig under Kjærlighedens Kappe. Johanna vil gjøre enhver Mand lykkelig, vilde ogsaa have gjort mig lykkelig, men det Ideal, som foresvæver mig, er hun dog ikke, om end meget nær derved. Om jeg end i alt Fald havde ladet mig nøie med huuslig Lyksalighed, saa vilde dog en Forbindelse med hende, paa Grund af min Familie, min Stand og min selskabelige Omgang, have foraarsaget mig mangfoldige Ubehageligheder. Ingenlunde vil jeg dermed have sagt, at jeg er glad over, at den forstandige, fiintfølende Pige har afviist mit Tilbud. Men ligesaa lidt tør jeg bekjende, at hendes Afslag endnu gjør mig ulykkelig. Netop derved er hun steget saameget høiere i min Agtelse, og i Sandhed, hvad der staaer i min Magt, skal skee, for at berede hende en lykkelig Lod. Jeg vil være hende mere end en Broder. Du kommer maaskee, ligesom jeg, til at tænke paa det bekjendte Ordsprog: Ude af Synet, ude af Sindet. Men Du idetmindste kjender mig for godt, til at ville beskylde mig for et letfærdigt Vankelmod. Hvad jeg skrev, var Resultatet af Eftertanke og rolig Selvbetragtning.

Straßburg, den 27de Juni 1789.

Du seer af dette Brevs Overskrift, at jeg befinder mig paa Veien til Paris, rigtignok noget tidligere end jeg tænkte. Det er den Kamp, der har udspundet sig der imellem Adel, Geistlighed og Borgerstand, som drager

mig derhen, og til hvis Udvikling jeg ønsker at blive Øievidne. Efterretningen om, at den tredie Stand den 17de denne Maaned har havt den Frækhed, at constituere sig til Nationalforsamling, har sat mig i Forbauselse.

Dette bestyrker endnu meer min Anskuelse, at et altfor haardt Tryk lader den for stramt spændte Bue springe tilbage imod Skytten. Men en reen Uting er det dog, at en Haandfuld Mennesker vil vove paa at reise sig imod Kongedømmets og de privilegerede Stænders forenede Magt. Jeg er ret begjærlig efter at komme til at see disse interessante Begivenheder i Nærheden, og har derfor besluttet, kun at opholde mig een Dag her. Om fem Dage haaber jeg at være i Paris.

Jeg forefandt her et Brev fra Clara, der foruroliger mig noget med Hensyn til Johanna. Hun skriver mig, at Jægeren Lund har bedet min Fader om at give ham og Johanna Tilladelse til Ægteskab og at optræde som Mægler for ham. Saaledes idetmindste har min Fader fremstillet Forholdene for hende. Mig forekommer det meget sandsynligere, at min Fader har indledet Sagen, fordi han frygter, at et andet Tilbud fra min Side ikke vilde blive tilbageviist, naar jeg kommer tilbage. Middelet er ikke ilde. Finder jeg Pigen gift, tænker han, saa maa jeg hengive mig i min Skjebne. Eller skulde Huusholdersken have aflagt falsk Beretning, for paa eengang at hævne sig paa mig og paa Johanna? Det vilde være endnu slemmere. Den Stakkel har nu vistnok igjen meget Besvær at udstaae, thi hun har afgjort vægret sig ved at give sit Minde, trods det tvetydige Løfte, man halvt om halvt har givet hende, at Friheden skulde blive Løn for hendes Samtykke. Clara har heller ikke ladet det mangle paa Raad, thi Karlen duer ikke meget. Naturligviis vil Johanna faae Overlerier nok at udholde; de synes endog at have taget deres Begyndelse. Det var i Sandhed ogsaa uforsvarligt, om Pigen blev tvungen til at gjøre et fortvivlet Skridt, som maatte styrte hende i Ulykke for hendes hele tilkommende Liv.

Efter modent Overlæg har jeg kun været i Stand til at opdage eet Middel, hvorved Johanna indtil min Tilbagekomst kan sikkres mod hendes Bødler, og dertil behøver jeg din Hjælp, som Du vistnok heller ikke vil negte mig eller hende. Det er Flugt. Skriv til Pastor Lohse, at han skal underrette hende om, at hun maa flye fra Godset og begive sig til Dig, naar hun ikke længer kan modstaae de vedvarende Plagerier. Af dit Venskab venter jeg, at Du enten optager hende i dit eget Huus, hvor hun vil være vel faren under din Søsters Beskyttelse, eller forskaffer hende Ophold i en anstændig Familie. De nødvendige Reisepenge maa Lohse forstrække hende; jeg skal erstatte ham hans Udlæg. Skulde Du hitte paa et bedre og sikkrere Middel, saa anvend det. Til din Omsigt og Omhyggelighed anbetroer jeg Pigen aldeles. Underret mig strax, om Noget skulde være forefaldet.

Paris, den 20de Juli 1789.

Medens jeg først i dette Øieblik har fundet en ledig Time til at give Dig en kort Efterretning om mit Velbefindende, sidder Du sandsynligviis over Aviserne, der ville være fulde af den store Begivenhed, hvortil jeg var Øievidne. Hvor fordum det frygtede

Fængsel stod, hvis Porte lukkede sig bag den despotiske Vilkaarligheds Offre, der ligger nu en Dynge Gruus, og en høiere, luftigere Hvælving omgiver nu Bastillens frivillige Besøger. Dette Sted, som er vædet med Blodet af Despotiets og Folkeraseriets Offre, er ikke længer til Skræk, undtagen i Erindringen. Men hvilke Følger kan og vil der flyde af denne første voldsomme Act af et aabenbart Oprør imod Kongedømmet? Pøbelregimentet er foreløbig gaaet af med Seieren. Vil det blive staaende derved? Skal man juble med de hidtil Undertrykkede, eller sørge over det Bestaaendes Omstyrtning, over Adelens tilintetgjorte Magt? Jeg skammer mig ikke over at bekjende, at jeg vakler fra den ene Side til den anden og ønsker snart det ene, snart det andet Parti Seieren. I hvor mange Henseender jeg end hidtil kan have forandret mine Anskuelser om Livegenskabets Ophævelse og de Rettigheder, der i en høiere Grad bør indrømmes Folket, saa have dog de af den tøilesløse Folkemængde udøvede Afskyeligheder, Flesselles Mord, som foregik i ringe Afstand ligefor mine Øine, og de exalterede Frihedsmænds Fanatisme tildeels bragt mig tilbage paa mit gamle Spor. Ogsaa vi Tydske maae løse de Baand, som trykke den laveste Folkeclasse, hvis vi ikke ville, at den selv skal sønderrive dem mod Vold. Men kun lidt efter lidt. Den for pludseligt opnaaede Frihed kan ellers let udarte til Tøilesløshed, og den frigjorte Lænkehund vil først styrte løs paa os selv. De nyeste Tildragelser opfordre os til Forsigtighed. Jeg har fattet den bestemte Beslutning, efter min Tilbagekomst til Fædrelandet at behandle mine Undergivne med vaersom Eftergivenhed. Imidlertid, paa hvilken Maade de hensigtsmæssigst kunne føres Friheden imøde, desangaaende svæver jeg endnu i Uvished, og ønsker at høre dine Raad. Efter min Mening vilde det være rigtigst, først og fremmest kun at opgive de Rettigheder, som tilkomme Godsherren med Hensyn paa Giftermaal og Arvtagen og Bondens Indtrædelse i den ufrie Stand, naar han nedsætter sig og gifter sig. Det virkelige Stavnsbaand, Hoveritjenesten, Afgifterne og Patrimonialretstilstanden maatte endnu forblive bestaaende og kun efterhaanden modificeres i en liberalere Aand. Vel veed jeg allerede iforveien, at Du ikke vil være tilfreds hermed, men vil fordre endnu større Indrømmelser. Dog kan det heller ikke falde Dig vanskeligt, at gaae ind paa mine Ideer og gjøre mig passende Forslag, hvilke jeg ret snart imødeseer, fordi jeg ønsker, allerede strax ved Overtagelsen af mit Gods at vinde mine Underhavendes Tiltro og Kjærlighed ved en saadan uegennyttig Afkalds-Act.

Paris, den 5te August 1789.

Jeg har gjennemvaaget denne Nat. Den tidlige Morgenstund finder mig ved mit Skrivebord, med Pennen i Haanden, for strax at meddele Dig denne Nats Begivenheder og den uhyre Forandring, der er foregaaet med det store Frankrig og med mit lille Jeg. Jeg har gjennemvaaget denne Nat tilligemed Tusinder, hvis Øine ikke lukkedes af Søvnen, — denne evigt mindeværdige Begeistringens, Enthousiasmens og Frihedens Nat.

Modvillig, med et Hjerte, opfyldt af Afsky, havde jeg blandet mig i Trængselen om Nationalforsamlingens Tribune, thi Lygtepælene, Greveplådsen og Landslottenes Ødelæggelse havde lært mig at kjende en Revo-

lutions Rædsler, en tøileslos Pøbels dyriske Raseri. Da begyndte Forhandlingerne angaaende Erklæringen af Menneske- og Borgerrettighederne; da udmaltes i grelle Farver den undertrykkede Bondestands grændseslose Elendighed, og blev beviist; da erfarede man med Forbauselse, at Bonden havde at bære alle Statsborgerens Byrder, og desforuden endnu Livegenskabet, havde at betale mere end Fjerdedelen af sin Indtægt til Godsherren, maatte overtage Militairtjenestens Byrder alene, og var berøvet Lovenes Beskyttelse imod Patrimonial-Domstolenes Vilkaarlighed. Da nu den ædle Vicomte de Noailles fremstod, han, som selv er en af de rigeste og mest begunstigede Godsbesiddere, da han i Menneskelighedens og Retfærdighedens Navn opfordrede til Ophævelsen af alle ved Fødsel og ved Jord og Grund betingede personlige Byrder, da meddeelte sig hans Enthousiasme til de Tusinder, der hørte ham, da hengav sig Enhver til en bedre, reen menneskelig Følelse og skyndte sig at opgive sine egne Rettigheder eller at gjøre Forslag til Slaveriets Tilintetgjørelse. I faa Øieblikke sank den hele forældede Bygning af Trældom og Undertrykkelse i Gruus. En almindelig Takkefest blev besluttet.

Ogsaa mig har Begeistringen revet med sig. Jeg stemte med for hine Forslag, men ikke lydeligt, kun for mig selv i Stilhed — ikke for Frankrig, kun for mine Livegne. Frie skulle de blive, thi den tydske Bonde er ikke ringere, ikke mindre Menneske end den franske, og fri vil den Livegne blive over hele Tydskland. Natten maa vige for Lyset, og Vee, om dertil først skulde bruges Laterner. Dog Dette er der intet om, thi den tydske Bondes Tryk er endnu ikke blevet utaaleligt og en advarende Stemme fra hiinsides Rhinen vil anbefale vort Aristocrati en klog Maadeholdenhed.

Jeg fik ikke dette Brev endt imorges. Først Aftenstunden minder mig om at slutte det, og ligesom denne har ladet en forfriskende Kølighed følge paa Dagens Hede, saaledes har ogsaa min natlige Ophidselse betydeligt lagt sig efter en kort Søvn og ved den smukke Sommeraftens Mildhed. Ikkedestomindre har min Beslutning, aldeles at ophæve Livegenskabet paa mit Gods, befæstiget sig endnu mere, og vistnok vil det ikke være Dig uvelkomment, om jeg gaaer endnu videre, end Du har foreslaaet mig i dit sidste Brev, som jeg erholdt iforgaars. At den deri meddeelte Efterretning, at Johanna har seet sig tvungen til, med min Søsters Vidende, at undflye til Dig, maaskee endnu mere har bestyrket den fattede Beslutning, er ikke umuligt. Det glæder mig meget, at Du har optaget hende i dit Huus, og at Du og din Søster i hende have fundet den elskværdige Pige, som hvilken jeg har skildret Dig hende. Ikke længe skal hun behøve dette Asyl, thi den første Dag, jeg bliver Herre paa Birkenthal, skal være hendes Friheds Dag. Det beroliger mig særdeles, at hun indtil den Tid er saa vel forvaret; Du vil ikke forsmaae min Tak derfor.

Paris, den 2den Sept. 1789.

Næsten samtidigt med dit sidste Brev erholdt jeg en Skrivelse fra Clara, som melder mig den samme ulykkelige Tildragelse. Ulvene have atter Lammet i deres Kløer: de ville sønderrive det. Næsten synes det, som om jeg og min Familie var fordømt til, hvergang at volde en Ulykke, naar det netop var bedst

meent. Først raader jeg til Flugt, overtaler Dig til Deelagtighed, og Følgen deraf er, at Pigens Forfølgere nu have en velbegrundet Aarsag, til at pine hende med Net og Føie, og at Du i din Embedsstilling bliver indviklet i meget ubehagelige Fortrædeligheder, for at have begunstiget hendes Flugt og hemmeligholdt den. Du har al Aarsag til at beklage Dig og tillægge mig Skylden derfor. Du skriver, at det er Dig uforklarligt, hvorledes man har kunnet udspionere Johannas Opholdssted, da hun dog ikke har sat sin Fod udenfor din Dørtærskel. Nøglen til denne Gaade har Clara givet mig. Hun har ikke kunnet modstaae Trangen til at tilskrive sin Veninde og har med største Forsigtighed bragt Brevet paa Posthuset, ved et Besøg i Staden. Dette Brev har vel naaet sin Bestemmelse, men det er kun altfor vist, at de snue Sporhunde allerede tidligere have instrueret Postcomptoiret, at meddele dem Adressen, hvis et Brev til Johanna skulde blive afleveret. Min Fader har nemlig uden videre sigtet Clara for, at hun kjendte Opholdsstedet, har endelig viist hende en Afskrift af Brevets Adresse og nødt hende til at tilstaae Alt. Og saaledes har da denne ulykfalige Flugt indviklet os alle fire i mange Slags Ubehageligheder. Clara omtaler endnu slet ikke hendes Arrestering, der vel heller ikke, ifølge Brevets Datum, allerede kunde være hende bekjendt. Alt, hvad der for Øieblikket stod i min Magt at gjøre for Johanna, er besørget. Jeg har nemlig skrevet til Birkedommeren paa Birkenthal, en Mand, hvis Grundsætninger just ikke synes mig altfor faste, og truet ham med ufeilbarlig Afsked, dersom han vover at idømme Pigen mere end høist en ringe Fængselsstraf eller en Pengebøde. Ankommer denne Skrivelse blot tidsnok, saa haaber jeg Sagen ikke vil have meget at betyde, thi at tabe de 200 Daler, han aarlig fortjener ved Birkenthal, dertil vil han vel ikke spore synderlig Lyst. Jeg har ogsaa strax tilskrevet min Fader og bønligt bedet ham om at opgive al videre Forfølgelse imod Johanna, ja jeg har endog truet ham med, at det vil afhænge af denne Bøns Opfyldelse, hvorvidt for Fremtiden et sønligt eller et fjendtligt Forhold skal finde Sted imellem os.

Min Afreise herfra vil skee inden faa Dage. Jeg har seet Nok, ja altfor Meget af de Grueligheder, som daglig besudle denne Hovedstad. Opholdet begynder endog at blive farligt selv for en Fremmed, naar han er af Adel; desuden er jo om nogle Uger det Tidspunkt forhaanden, da Birkenthal skal afleveres til mig. Paa min Tilbagereise har jeg til Hensigt at besøge Dig i nogle Dage. Meget, overmaade Meget har jeg endnu at afhandle med Dig. Du kan vente mig den 19de eller 20de i denne Maaned. Naar jeg da forbliver tre eller fire Dage hos Dig, saa kan jeg beqvemt indrette det saaledes, at jeg indtræffer paa Birkenthal netop om Morgenen tidligt den 30te September, Afleveringsdagen; thi ikke skal min Fod betræde en Plet Jord af dette Gods, forend jeg er Herre der.

Forend jeg (Udgiveren) meddeler Baron Ernst von Kronaus sidste Brev, indskyder jeg her, for Sammenhængens Skyld, tre Actstykker af det Birkenthaler Retsarchiv.

№ 1.

Birkenthal, d. 10de August 1789.

Deres Velbaarenhed

tilkjendegives herved, at en af mine Livegne, ved Navn Johanna Margaretha West, d. 19de Juli hemmeligt har fjernet sig herfra. Ifølge sikkre Efterretninger opholder hun sig for nærværende Tid i Huset hos Oeconomiraad Sielberg i Ramberg, hvorfor jeg anmoder Dem om at foranstalte det Nodvendige til hendes Paagribelse. Da det er mig meget magtpaaliggende, at denne letfærdige Person, som længe var mig imod paa Grund af hendes opsætsige Charakteer, bliver exemplarisk afstraffet, venter jeg af Dem, at De snart bestemmer en Retsdag til denne Sags Foretagelse. Jeg sender Dem hermed en Raabuk for Deres Kokken.

Kronau.

Til
Patrimonial-Dommeren paa det
adelige Gods Birkenthal.

№ 2.

Pr. M.

En vis Johanna Margaretha West, Livegen under det adelige Gods Birkenthal, har fundet Leilighed til den 19 Juli d. A. at bortflygte fra nysnævnte Gods. Ifølge sikker Underretning opholder Samme sig i Huset hos Oeconomiraad Sielberg i Ramberg. In subsidium juris et sub oblatione ad reciproca anmoder jeg nu den hoilovlige Borgermester og Raad, at lade bemeldte Person arrestere og, imod Erstatning af Omkostningerne, at ville udlevere hende til Overbringeren heraf, Retstjener Rabe, til videre Transportering.

Brauner.

Til
den hoilovlige Borgermester
og Raad i Ramberg.

№ 3.

Actum Birkenthal, i Patrimonial-Retten
den 1ste September 1789.

Ex arresto fremførtes Johanna Margaretha West, der under 25de f. M., som paagreben, bortloben Livegen, igjen er bleven indbragt hertil. Efter forudgaaende Opfordring til at sige Sandheden, deponerede Samme paa given Foranledning som følger:

Hun hedder som ovenmeldt, er Datter af den afdøde Skolelærer Hans Adolph West, og fyldte sidstafvigte Paaske sit 19de Aar. Siden St. Hans Dag f. A. har hun tjent hersteds som Kammerjomfru hos den naadige Froken. Paa Grund af foregiven haard Behandling og af Frygt for et tvungent Giftermaal har hun besluttet at tage Flugten, hvilket Forsæt hun har udført den 19de Juli. Hun negter at have havt nogen Deeltager eller Hjælper dertil, saavelsom at have levet i nogetsomhelst utugtigt Forhold til Oeconomiraad Sielberg, hvem hun ikke vil have kjendt tilforn. Det er hende vitterligt, at hun som Livegen ikke egenmægtigen tor forlade Godset uden Herskabets Vidende og Villie; iøvrigt har hun intet Videre at anføre til sin Undskyldning.

Thi kjendes for Ret:

Johanna Margaretha West bør, formedelst tilstaaet Flugt og stærk Mistanke

om en liderlig Vandel, stilles i Halsjernet i en Time, mellem Kl. 12 og 1 Middag, og bør hun derefter udstaae 20 Dages Fængsel paa Vand og Brod, hver Dag afvexlende med een Dags Mellemfrist, samt erstatte de af denne Undersøgelse flydende Omkostninger.

Registratur:

Udstillingen i Gabestokken er Dags Dato fuldbyrdet, hvorefter Inculpatinden igjen er afført til Fængselet.

Hvormed denne Protocol er sluttet.

(Sluttes i næste Nummer.)

Qvindens moralske Bestemmelse.

Ere Damerne nutildags mere intelligente end fordum? Gjøre de en ædlere Brug af deres Evner? Ere de mere arbeidsomme og i Almindelighed mere tilbøielige til at opfylde deres Pligter? Ere de mindre forfængelige, mindre spottesyge, mindre letsindige og mindre hengivne til Fornøielser?

Der gives iblandt os Damer, som skrive, som redigere Journaler og paa en rosværdig Maade kappes med Mændene. Men Dette beviser dog endnu Intet; man lærer ligesaa let at stille Ord op i Rækker, som at aftælle Masker og Sting; ved Øvelse opnaaer man den Færdighed, at tilstudse Phraser og Perioder, ligesom en Klædning eller en Halskrave. Ethvert literairt Product, der hverken er til Nytte, eller røber Opfindelsesevne, Kundskaber, Jagttagelse, Reflexion, er fuldkommen værdiløst. For at fælde nogen sikker Dom over Damernes Fremskridt i Intelligens, maatte man først bevise, hvilket Værd deres Skrifter have.

Tydskland besidder fortiden en Mængde skrivende Damer. At anføre dem her ved Navn, vilde være overflødigt. Tidligere vare Skribentinder en Sjeldenhed. Adelgunde Victoria Gottschedin, i hvert Fald en mærkværdig Qvinde, betragtede man som et Vidunder. Fru Karschin gjorde den største Opsigt med sine lidetbetydende Digte. Nutidens elegante Verden læser ikke længer disse Skribentinder, og den gjør ikke Uret deri. Men mere urigtigt har den handlet i at forglemme de senere: en Gad-Bernhard, en Westphalen. Men disse ere enkeltstaaende Phænomener. En saadan Samling af aandrige Skribentinder, som Ludvig den Fjortendes glimrende Tidsalder havde at opvise, har Tydskland aldrig havt. De fortrinligste af hine vare: Dacier, Sévigné, de Lafayette, Deshouilières, de Maintenon, de St. Lambert, d'Aulnoi, de Motteville, de Suze, de Ville-Dieu, de Scudéri, Cheron, Barbier, Antoinette Bourignon, Bernard, Descartes og endnu mange Andre.

Hvad vilde i hiin Tid en grov Recensent, saaledes som vi kjende ham, have sagt til denne herlige Forsamling? Vilde han ogsaa have tilraabt disse Damer, at lægge Pennen bort og gribe fat paa Strikkestrømpen?

I Sandhed, det manglede hiin Tids Herrer ligesaa lidt paa Linned og Uldent, som os, omendskjøndt saamange Skjønne beskæftigede sig med Videnskab og Kunst.

Som det altid pleier at gaae, naar man ikke er fuldkommen paa det Rene med Ordenes og Tingenes egentlige Betydning, saaledes

var ogsaa Tilfældet her. Istedetfor at afhandle Midlerne til at drage nogen Nytte for Selskabet af hiin Tids store intellectuelle Bevægelse, opstod af dette vigtige Spørgsmaal et andet, som blev tusinde Gange forsvaret og tusinde Gange gjendrevet, nemlig: om Qvinderne staae ved Siden af Mændene i Intelligens, om de ligesom disse kunne lære Alt, vide Alt, udgrunde Alt; endelig om de ere i Stand til at udfylde de forskjellige Pladser, som Mændene have tilegnet sig.

Sikkert maa man antage, at Qvinderne kunne besidde den samme Grad af Intelligens, som Mændene, kun ikke paa samme Maade. En meget berømt Philosoph, den for nogle Aar siden i Berlin afdøde Statsminister Ancillon, har sagt: „Manden og Qvinden ere 2 Arter af den menneskelige Slægt, som, for hver paa sin Viis at være fuldkommen, ikke maae ligne hinanden." Og Dette gjælder saavel om det Moralske, som om det Physiske.

Ja, det er afgjort, at Damer med det største Held kunne dyrke Kunster og Videnskaber, men i Almindelighed ville de dog aldrig deri kunne maale sig med Mændene, og hvorfor? — Fordi de maa hellige en Snees af deres skjønneste Livsaar til huuslige Sysler, til Moderpligters Opfyldelse o. s. v., medens Mændene udelukkende kunne opoffre dem til Studier.

Der gives Damer, der ligesom Mændene kunde tage Sæde i Retssalen eller i Kabinettet; men alligevel bør slige vigtige Stillinger ikkun overdrages Mændene, og mine Grunde derfor ere følgende:

Mændene handle med Hovedet, medens Qvinderne stedse spørge deres Hjerte tilraads — deres skjønneste Fortrin, som Naturen selv forbyder dem at opgive. Og besad Mændene end al Magt, alle Æresposter, alle optænkelige Friheder, — Qvindernes Stilling var dog bedre. Eller er det for Intet at regne, at de ikke behøve at føre Krig, eller at underskrive nogen Dødsdom, eller at sætte en Familiefader i Fængsel, eller at udplyndre en Enke eller at jage en fattig Familie fra Huus og Hjem? Alt Dette maa Manden gjøre. Mændene synes bestemte til at fremkalde Taarer, Qvinderne til at aftørre dem.

Qvinden tilhøre den Spædes første kjærlige Smiil, Barnets første henrykkende Skjemt. Qvinden har Magten til at stille dets Skrig og lindre dets Smerter; hendes Hverv er det at indpode Dydens Spire i den unge Sjæl og lære ham at elske den. Qvindens skjønne Lod er det, at lindre Elendigheden, trøste Ulykken, beklage Forvildelsen, hæve Modet og styrke Angeren. Qvinden er endelig skabt til den Lykke, at føle, meddele og sprede rundt om sig Alt, hvad der formaaer at vække milde og hellige Stemninger i os.

Qvinden er Mandens Guddom paa Jorden: Han er bestemt til at beskytte hendes Tempel. Misbruger han sin Magt, viser han sig haard og utaknemmelig, sønderriver han et Hjerte, som kun slog for ham, da er han en Skjænder af det Helligste, ikke værd det Navn, som han bærer.

Robert Macaire,
som dramatisk Forfatter.

Theaterdigteren Robert Macaire i Paris har af den gode Moder Natur netop erholdt saa megen Phantasi, Talent og Orthographi, som

der udfordres til at føre hans Vaskerkones Bøger. Alligevel har han ladet opføre en Mængde Stykker; han staaer i stor Anseelse hos Directeurerne; de ere ikke langtfra at rives om ham.

Ved hvilke Midler har han opnaaet Dette? — Ved de simpleste af Verden: først ved Hjælp af hiint lille velbekjendte Ord, som begynder med B (Blaque, Vindbeutleri), Macairismens Hovedbetingelse, Slutstenen i den macaire'ske Bygning; dernæst ved Hjælp af sine Been. Han er Abonnent i et Læsecabinet, under den udtrykkelige Betingelse, at man giver ham det første Exemplar af enhver ny Roman. Er der nu udkommen en ny Bog, saa tager han den med hjem, og drikker eller spiser ikke, forend han har læst den ud. Indeholder Værket den ringeste Begivenhed, der lader sig bringe paa Scenen, eller en eller anden original Charakteer, latterlig Figur o. s. v., saa gaaer han til en af sine talrige, hvervede Medarbeidere og siger til ham med straalende Blikke og smilende Læber: „See her, min Kjære, her bringer jeg Dig et kosteligt Sujet, en sand Skat — læs det blot igjennem — der er Stof deri til to hundrede Forestillinger i Gymnase — men spild intet Dieblik, inden otte Dage ville en Snees af vore Colleger falde derover; — der er saamange Folk, som gjerne ville skrive et Stykke, men mangle Ideer." — Stykket bliver lavet, spillet og indbringer 6000 frcs. Deraf putter Robert Macaire Halvdelen i sin Lomme; i Sandhed! en ret god Betaling for den Umage, han har havt, at gjennemlæse en Roman!

Paa denne Maade har Macaire erhvervet sig nogen Berømmelse. Til ham strømme alle unge Aspiranter, som ikke have kunnet drive det til at bringe deres første Stykke paa Brædderne uden en allerede bekjendt Autors Protection. Hvad gjør Macaire? Med den ene Haand tager han den unge Mands Manuscript, med den anden giver han det til en af sine sædvanlige Medarbeidere, og for denne Uleilighed har han Trediedelen af Indtægten af et Arbeide, som han blot har taget fra En for at give det til en Anden.

Begynder det at gaae istaa med Romanerne, udeblive de unge Autores, saa holder Robert Macaire sig til de Sujetter, som de nyeste industrielle Opfindelser tilbyde ham. Han gjør Vaudeviller af alt Muligt, af Obelisken, af den artesiske Brønd etc. etc. Man fortæller endnu med megen Lystighed, hvorledes Robert Macaire engang kom med straalende Aasyn til en af sine Medarbeidere og sagde: „Det kommer an paa Dig, og Theatret kan fortjene 300,000 frc." — „Fortræffeligt, især da vi faae vor Part af Fortjenesten." — „Her ere de 300,000 frc., jeg har dem her i min Lomme," og med disse Ord fremtog han en liden Kost af det Slags, som falbydes paa Gaderne af de saakaldte Alsaciennes (Bønderpiger fra Hessen). Tingen vilde ikke ret blive hans Collaborator klar; men det lykkedes snart Macaire at overtyde ham om, at han var en Esel og at hele Paris vilde løbe gal efter Stykket. Medarbeideren lagde Haand paa Værket, Stykket blev fabrikeret og gjorde Lykke.

Men der gaaer endnu bedre Anecdoter om Robert Macaire.

Efterat han paa den nysangivne Maade havde forskaffet sig Halvparten eller Trediedparten af Indtægten af nogle og tyve Styk-

ker, vilde han endelig ogsaa have eet for sig selv. Dette Project var ikke let at udføre. Han gaaer til A., en godmodig Fyr. „Min Ven," siger han, „jeg vil skrive en Vaudeville ganske alene." — „Det er let gjort." — „Ja vistnok; — thi seer Du, saalænge man kun har arbeidet sammen med Andre, kunne Folk altid reise Tvivl om Ens Duelighed." — „Hvad rager Det Dig?" — „Jo ikke saa lidt endda; nok sagt, jeg maa have en Vaudeville i Stand, saaledes som Scribe forfattede dem, da han endnu var i sine Velmagtsdage." — „Nu?" — „Nu, det er jo en ringe Ting; Du har altid en Mængde i Forraad, som Du lader ligge og skimle; Du kan vel nok —." „Hjertelig gjerne! Her har jeg netop et ret artigt Sujet, som jeg havde isinde at benytte for Variétés." — „Ypperligt! Men Du har nu allerede det Hele i Hovedet; sæt det blot smukt ud fra hverandre; jeg har saameget at bestille."

Den gode Mand indvilger. Otte Dage derefter kommer han til Robert Macaire med Stykket allerede færdigt. Han forelæser ham det. — „Ja, aa ja, der ere ret gode Ting deri, men —. Du har overilet Dig. Skriver jeg engang et Stykke ganske alene, saa skal det ogsaa gjøre mig Ære. Tag det med Dig igjen, gaa det endnu engang over, og skynd Dig." — Saaledes blev den stakkels unge Autor prellet til at levere Stykket fix og færdigt, og det for en ringe Betaling. Macaire lod det opføre under sit eget Navn og strøg hele den Indtægt, som det kastede af sig, i sin Lomme.

Daniel O'Connell.

Allerede tidligere er der i denne Journal leveret et Portrait af „den store Agitator", ledsaget af en kortfattet biographisk Skizze (See: „Figaro", 1841, 2det Binds 10de og 12te Hefte). Senere har Cand. theol. P. B. Blicher, i det af ham efter „Galerie des contemporains illustres" udgivne biographiske Galleri (5te og 6te Hefte) meddeelt en vidtløftigere Skildring af denne mærkelige Mands Liv tilligemed hans Portrait, hvis Lighed med hiint viser, at de begge ere Copier af samme Original. Desuagtet troe vi at møde almindelig Sympathi, naar vi idag medgive „Ny Portefeuille" et andet og fuldkommen tro Billede af den kraftige Olding efter en Daguerreotypi, som Photographen Doussin-Dubreuil sidstafvigte Efteraar har optaget i Dublin. Vi afholde os fra enhver Omtale af O'Connell's seneste Skjæbne, thi der er sikkert ikke een af vore Læsere, som jo kjender, hvad Aviserne i denne Anledning have berettet, og er bleven smerteligt berørt deraf; kun tillade vi os at bringe i Erindring, at netop idag bære syv Millioner Stemmer O'Connell's Navn ind for den Almægtiges Throne, idet denne Dag er bestemt til en almindelig Bods- og Bededag over hele Irland i Anledning af „Befrierens" Fængsling, ifølge en Beslutning, som den catholske Geistlighed i Dublin fattede ved et Møde i forrige Maaned og som den 24de s. M. meddeeltes O'Connell i hans Fængsel ved en Deputation af syv Biskoper.

Em. Bærentzen & Co. lith. Inst.

O'CONNELL.

Ny Portefeuille 1844.

Em. Bærentzen & C° lith. Inst.

JOHANN STRAUSS.

Ny Portefeuille 1844.

Johann Strauss.

Dandsemusiken udgjør en særskilt Genre i Kunsten saavel med Hensyn til Compositionen som til Udførelsen. Det er ikke enhver Componist givet, at skrive en god Dands, og ikke enhver, iøvrigt nok saa øvet og dygtig Spiller er i Stand til at foredrage en Dands med den behørige Effect. Hvad Dandsemusiken fremfor Alt bør udmærke sig ved, er lette, ørefaldende Melodier og en pikant Instrumentation, og hvad Foredraget angaaer, da kommer det især an paa Liv og Præcision, saa at Rhythmerne stedse markeres med behørig Skarphed og Bestemthed. Betragte vi den nyere Tids Musikfrembringelser i denne Retning, saa have Lanner, Labitzky, Strauss, Musard, Herz og vor Landsmand Lumbye leveret en Mængde Arbeider, hvoraf mange maae kaldes Mesterstykker i deres Art. Men baade med Hensyn til Genialitet og til Productivitet indtager uden Tvivl den Mand, hvis Portrait idag medfølger „Ny Portefeuille", den første Rang blandt hine Componister: hans Arbeider kunne, bogstaveligt talt, siges at være udbredte over hele Verden, og deres Tal nærmer sig stærkt til det 2det Hundrede. Johann Strauss er født den 14de Marts 1804 i Wien, og var først anbragt som Bogbinderlærling. Men denne Beskæftigelse smagte ham ikke, istedetfor Klisterpenselen tog han hellere Violinbuen i Haanden, og ved flittig Øvelse bragte han det snart saa vidt, at han blev optagen i Lanners fortræffeligt besatte og indspillede Orchester. Dog, det varede ikke længe, inden Strauss ombyttede Violinbuen med Tactstokken, idet han opsvingede sig til Dirigent for et selvstændigt Musikcorps, som snart fortryllede de muntre, levelystne Wienere, der i talrig Mængde valfartede „zu Sperl", et bekjendt Forlystelsessted i nogen Afstand fra Wien. Men Strauss fandt, at ogsaa andre Folk kunde have besynderlig godt af at høre hans Compositioner fra første Haand: for et Aar siden førte han derfor sit mesterligt indøvede Orchester gjennem en stor Deel af Europa, og overalt høstede han ikke blot uhyre Bifald, men ogsaa det, som Kunstneren ikke mindre kan undvære — en klækkelig Gevinst. Skade at han ikke ogsaa kom hertil!

Lanner og Strauss kunne med Rette siges at have begrundet en ny Epoche i Dandsemusiken. Den Enes muntre Toner klinge ikke mere paa de vante Steder: en altfor tidlig Død har bragt dem til at forstumme; — i den Andens Haand er Violinbuen endnu en mægtig Tryllestav, der stedse fremkalder Liv og Lyst, hvor den lader sig see.

Den Livegne.

(Slutning.)

Birkenthal, d. 6te October 1789.

Bedste Sielberg!

Under en optaarnet Masse af Forretninger finder jeg først idag Leilighed til udførligt at meddele Dig, hvad jeg i den sidste Tid har oplevet. Jeg er nu Herre her, min egen og mine Undergivnes Herre, og tilstaaer, at det er en meget behagelig Følelse, at vide sig uafhængig, at holde Tøilerne til eget og Andres Vel i sin kraftige Haand. Men jeg behøver

ogsaa en Toile paa mig selv, thi Nyhedens Tillokkelse, den første Begeistring, den raske Indgriben i Forbedringen af utallige Mangler maa tæmmes, for at der ikke skal følge Overspænding eller Slappelse. Jeg behøver saameget mere Selvbeherskelse, som alleslags Smigrerier, Ros og Overhæng af mine Undergivne, Raadslag og Anbefalinger gjøre mig saa ør i Hovedet, at jeg undertiden forekommer mig selv ligesom Solen, hvorom Alt dreier sig. Det vil vel tidligere være hændet Dig, ligesaavel som mig, at Du med et haanligt eller medlidende Smiil trak paa Skuldrene, naar vi læste om den rasende Idee, som de romerske Imperatorer havde, at haandhæve deres egen Forgudelse, som et slavisk, krybende Folk lod dem blive til Deel i det Ydre. Nu kunde jeg snart være fristet til at dømme anderledes om hiin Afsindighed, hvis det ellers er tilladt, at slutte fra det Smaae til det Store og omvendt. Da jeg dog nu engang har opstillet denne Sammenligning, saa vil jeg vise mig for Dig som triumpherende Cæsar, og fortælle Dig om mit seierrige Indtog og mine senere Bedrifter, dog ikke i en saa beskeden Stiil som Cæsar, der aldrig nævner sit kjære Jeg.

Den 30te September, om Morgenen Kl. 10 — Minutterne har Krønikeskriveren forglemt at optegne — nærmede jeg mig Grændserne af mit Gods. Alle Bønderne modtoge mig tilhest. Under en Æresport stod Skolelæreren og bød mig velkommen med nogle høitravende, forskruede Ord. Ved Indkjørselen til Gaarden atter en Æresport, smukke Bønderpiger, en Sang, kort den hele gamle Slendrian, som den gjentager sig overalt. I den store Sal forefandt jeg de formedelst Afleveringen ankomne Overrets-Commissarier, Birkedommeren, de udvalgte Taxatorer og — hvad jeg neppe havde ventet — min Fader. Han modtog mig næsten hjerteligt, dog med en noget stiv, ceremoniel Værdighed. Mine Øine søgte Clara. Hun var ikke tilstede. Paa min Forespørgsel fik jeg til Besked, at hun allerede var paa Reith, beskæftiget med Husets Indretning. Det var ikke venligt. Min næste Tanke var Johanna. Jeg saae mig omkring, opdagede blandt de Tilstedeværende Pastor Lohse, ilede hen til ham, trykkede hjertelig hans Haand og spurgte sagte: „Er hun her eller paa Reith?" — „Her," svarede han; „hun hører jo som Livegen til Godset." — „Hvor er hun?" spurgte jeg videre. — „I mit Huus." — „Jeg takker Dem." — Da jeg vendte mig bort fra ham, blev jeg det mistroiske Blik vaer, som min Fader tilkastede os. Strax derpaa traadte han hen til Pastoren og spurgte halvsagte, dog saaledes, at Enhver kunde høre det: „Hvem har indbudet Dem, at komme herhid?" — „Ingen," svarede Lohse med Rolighed, „men jeg vidste, at jeg ikke var uvelkommen, og derfor kom jeg ubuden." — Da nu noget derefter De, som ikke havde Noget at gjøre med Afleverings-Acten, vilde bortfjerne sig, sagde jeg: „Jeg haaber at see alle her Tilstedeværende, ogsaa Fogden og Skolelæreren, til Middag hos mig idag." Jeg mærkede nok, at nogle høie Herrer sloge Kroller paa Næsen derover. „Foged;" tilraabte jeg denne, „Kl. 4 skulle alle mine Undergivne være forsamlede hernede paa Gaardspladsen." — Smiil ikke Sielberg, over alle disse smaae Details. Jeg veed, at de interessere Dig, og jeg føler Glæde over at gjenkalde dem i min Erindring.

Godsets formelige Aflevering gik nu uden videre Forstyrrelse for sig: jeg var Herre. Dog dulgte min Faders krænkede Forfængelighed og opvakte Pirrelighed sig kun slet. Da Forretningen var til Ende, sagde han til mig:

„Jeg har vel intet Videre her at gjøre, og kunde altsaa lade min Vogn komme?"

„Fader," svarede jeg, „væk ingen Opsigt. Bliv her til Middag. Viis mig blot den Billighed og vær ikke tilstede, naar jeg siden gaaer ned til Folkene. Hvad jeg der har at gjøre og sige, har vel ikke Hensyn til Dig, men vilde dog forstemme Dig, naar Du hørte det. At udsætte det til en anden Dag, dette forbyder mig et Løfte saavelsom min Pligt."

„Du er jo Herre her," var hans tørre Svar paa mit velmeente Raad.

En lille Pause benyttede jeg til, i al Hast at skrive et Par Ord til Pastor Lohse, som igjen var gaaet hjem, og at bede ham, at formaae Johanna til, at komme op til Gaarden tilligemed ham og Landsbyens øvrige Beboere. — Kl. 4 gik vi ned. Den hele store Plads var bedækket med Mennesker, Mænd, Qvinder og Børn. Ogsaa fra Omegnen havde mange Mennesker indfundet sig af Nysgjerrighed. Hjertet bankede i mig, da jeg skulde til at tale offentligt for denne Mængde. Netop vilde jeg begynde, da traf mit Blik paa min Fader, som, uagtet min Bøn, havde blandet sig imellem den mig omgivende Kreds af Gjæster. Jeg rystede næsten umærkeligt med Hovedet; han blev det vaer, men rørte sig ikke. Nu tiltalte jeg mine forsamlede Undergivne, forestillede mig som deres nuværende Herre, forlangte Troskab og Lydighed af dem, men ogsaa Tillid. Da jeg til Slutningen erklærede, at det var min Hensigt, at ophæve Livegenskabet paa dette Gods, og at jeg snart vilde forelægge dem Forslag til billige Contracter, da lød et Hurra, saa at Vinduerne rystede derved. Endnu engang tog jeg Ordet.

„Hører, Folk! Det er Skik og Brug, at den nye Godsherre strax efter sin Tiltrædelse foretager en Handling, hvorved han beviser sin Eiendomsret. Tilforn pleiede man at optage en Klump Jord og slaae en Splint af Dørstolpen. Jeg vil gjøre det paa en ny Maade, og tillige dermed bevise, at jeg skatter Retfærdighed høiere end jordiske Goder. Den Livegne Johanna West træde frem!" — En dyb Stilhed. — Derpaa fulgte en Mumlen, en Bevægelse blandt Folkene, en Skuen frem og tilbage. Pastor Lohse førte Johanna frem for mig. Hun skjælvede stærkt og formaaede neppe at holde sig ved Lohses Arm. Øinene slog hun til Jorden. Jeg vilde tale; dog Struben var mig som tilsnøret af Krampe, idet jeg med Magt søgte at undertrykke min indre Bevægelse. Endelig samlede jeg al min Kraft sammen, og raabte saa høit, at endog den længst borte Staaende kunde høre det.

„Paa Grund af din Faders Fortjenester af den her forsamlede Ungdom, paa Grund af din tro Hengivenhed for min elskede Søster, paa Grund af dine mange, uforskyldte Krænkelser, paa Grund af din stedse mønsterværdige og dydige Opførsel, som kun en skændig Bagvaskelse kunde vanære, — erklærer jeg Dig, Johanna, herved for fri. Hr. Birkedommer, De behage strax at optage en Protocol over denne Act."

Et Hurra, som truede med aldrig at tage Ende, opfyldte Luften. Johanna slog sine skjønne Øine iveiret, saae først op imod

Himmelen og kastede derpaa et Taknemmeligheden Blik paa mig. Hun gjorde en frugtesløs Anstrengelse for at tale, bøiede sig derpaa og traadte ved Lohses Arm igjen tilbage blandt Folkemassen. Det var et skjønt Øieblik, min bedste Sielberg, det saligste, jeg har nydt i mit Liv. Hvad skal jeg endnu tilskrive Dig om denne Dags øvrige fade Jammerligheder, hvorved Hjerte og Forstand bleve lige nøgterne. Dog jo, endnu een, for mig ret ubehagelig Tildragelse maa jeg omtale. Jeg havde ladet foranstalte en lille Fest for mine Bønder i Landsbykroen. Om Aftenen Kl. 10 kom den hele Masse op paa Gaarden, for at bringe mig et Vivat. Mine Gjæster og jeg gik ned. Efterat jeg havde modtaget og takket for den mod mig udviste Ære, ansaae jeg det for min Pligt at udbringe et Vivat for min Fader, den fratrædende Godsherre, som jeg saaledes troede at maatte ære. Men næsten alle forbleve stumme, ikke en Hue blev svungen i Luften. Kun min Faders Jæger og Kudsk og nogle tilløbne Drenge hævede deres Stemmer. Saa forhadt havde jeg ikke anseet ham at være. Vort Selskab blev ved denne Begivenhed kjendelig forstemt og adskiltes tidligt, fordi min Fader meget snart brød op.

Den næste Morgen bragtes mig et Brev fra Johanna. Jeg afskriver det her ordret, for at Du selv kan dømme om, hvilke Følelser der maatte beherske mig ved dets Læsning.

Dyrebare Hr. Baron!

Medens De læser disse Linier, er jeg allerede langt borte fra mit Hjem. Dog, jeg kunde ikke skilles fra Dem, uden at bevidne Dem, min Velgjører, at jeg af mit ganske Hjerte for evigt vil føle mig Dem takskyldig. Den Frie har strax benyttet den store Gave til at handle frit, som Pligten bød det. Naar engang Mindet om hendes Skam er udslettet, naar De engang har fundet huuslig Lykke ved Valget af en Ægtefælle af lige Herkomst, da haaber jeg paa et mere tilfreds og glædeligt Gjensyn.

Deres Johanna.

Endnu Meget havde jeg at meddele Dig, var dette Brev ikke allerede blevet saa langt. Men gjør sikker Regning paa, at jeg om kort Tid skal aflægge en udførlig Beretning om mig og mine store Planer.

Dette var det sidste af de fra Baron von Kronau til den afdøde Regjeringsdirector Sielberg stilede Breve, maaskee det sidste, han skrev i sit Liv. De store Planer, om hvilke han vilde aflægge Beretning, bleve til Støv ligesom han selv. Hvis det er gaaet Læseren af disse Breve saaledes, som det gik mig ved deres Læsning, nemlig at han har vundet en levende Interesse for de to Hovedpersoner, Kronau og Johanna, saa vil han ikke fortænke mig i, at jeg gjorde mig ivrig Umage for at forskaffe mig videre Oplysninger om disse to Personers senere Skjæbne. Hvad der er blevet mig bekjendt derom, vil jeg ikke unddrage Læseren:

Strax i Begyndelsen, da jeg læste Navnet Kronau, foresvævede det dunkelt min Erindring, at nogle i Stilhed omløbende, men meget vidt udbredte Rygter om en uopdaget Forbrydelse stode i Forbindelse med dette Navn. Man havde talt om, at Faderen havde myrdet sin egen Søn, for igjen at komme i Besiddelse af det herlige Gods Birkenthal. Nu

og da var vel ogsaa den Paastand bleven yttret, at den unge Godsherre af ulykkelig Kjærlighed havde taget sig selv af Dage. Jeg maatte have Lys heri. Det Birkenthaler Jurisdictions-Archiv var mig tilgængeligt; leilighedsviis udspurgte jeg gamle Folk der i Egnen, men de vilde ikke ret ud med Sproget eller lydeligt udtale deres Overbeviisning. Hos de Adelige, som stedse i saa Henseende pleie at have et sundere Omdømme end den simple Mand, der let seer Alt i det forteste Lys, søgte jeg ogsaa om nøiere Oplysninger. Forgjæves. Sandhed, Vished var ikke at opnaae, kun ubestemte Formodninger. Følgende kan man antage for sikkre Kjendsgjerninger:

Den 9de October 1789 hørte tre paa Marken arbeidende Dagløunere to Skud kort efter hinanden i den nærliggende Skov, hvor de lidt før Kl. 11 om Morgenen havde seet Godsherren gaae ind bevæbnet med et Gevær. Imellem hans Indtrædelse og de faldne Skud kunde omtrent være forløbet et lidet Qvarteer. Folkene troede ikke andet, end at Godsherren med en dobbeltløbet Flint havde skudt feil paa et Stykke Vildt, fordi et saadant strax efter Skuddene var sprunget ud af Skoven og løbet tværsover Marken. Paa Gaarden vidste man, at Baronen var gaaet paa Jagt uden Hund, for at skyde en Raabuk, og var kun forundret over hans Udeblivelse, efterat det var blevet mørkt, og man maatte vente paa ham med Middagsmaden, som han altid pleiede at fortære præcise Kl. 4 eller ogsaa betimeligt at afbestille. Da det var blevet Nat, forføiede Tyendet sig ubekymret til Hvile, i den Formodning, at han havde aflagt et Besøg i Nabolavet, hvor han da var forbleven Natten over. Først den følgende Eftermiddag, da han selv og enhver Efterretning om ham var udebleven, blev man bekymret for, at der kunde være tilstødt ham en Ulykke. Jægeren tog begge sine Hønsehunde med sig, gjennemstreifede Marken og erkyndigede sig hos alle Folk, som han traf paa, om de ikke vidste, hvor hans Herre var gaaet hen. Tilfældigviis fandt han en af de Dagløunere, som Dagen tilforn havde seet Kronau gaae ind i Skoven og havde hørt de to Skud. Da Jægeren hørte tale om de rask paa hinanden fulgte Skud, fattede han Mistanke om en Udaad, thi han vidste, at hans Herre kun havde havt en enkeltløbet Bøsse med sig. Han gjennemstreifede nu Skoven med sine Hunde, som ransagede tilhøire og tilvenstre i det lavere Buskværk. Pludseligt udstødte en af dem, omtrent i Midten af Skoven, et kort Hyl. Jægeren ilede til og stod for sin Herres Liig. Ved dettes Side laa den afskudte Bøsse. En Kugle havde gjennemboret Hovedet fra den ene Tinding til den anden. Af den dobbelte Grund, at der var faldet to Skud og at det var saagodtsom umuligt, at Baronen, naar et Selvmord skulde have fundet Sted, kunde have bragt Geværet i en saa ubeqvem Stilling, hvori det neppe kunde blive trykket af, syntes det kun altfor vist, at her var begaaet et feigt Mord. Desuden havde man, i Tilfælde af Selvmord, maattet finde Sporene af Forbrænding paa Tindingen, hvor Kuglen var trængt ind. Men hvem var Gjerningsmanden? Retten udfandt, at den gamle Baron Kronaus Jæger, ved Navn Lund, var bleven seet paa Godset den 9de October, men uden Gevær. Samme Dags Aften havde flere Folk truffet ham paa Landeveien til Neith, og da med et Gevær. Mistanken faldt paa ham og hans

Fængsling blev besluttet. Men han var intetsteds at finde. Allerede den 29de September havde han forladt Tjenesten paa Neith, uden at man der vidste, hvorhen han havde begivet sig. Med nogen Sandsynlighed erholdt man Underretning om, at han i den sidste Tid havde havt meget at skaffe med den os bekjendte Huusholderske og at de oftere havde talt hemmeligt med hinanden, hvilket hun dog aldeles benegtede. Retten udstedte nu Stikbreve efter ham. Tre Uger efter indløb den Melding, at man havde fundet ham hængt i en Skov. Hans Legeme havde været skrækkelig afmagret, og i hans Lomme fandtes dog noget over 30 Daler i rede Penge. Videre Spor lode sig ikke forfølge. Den gamle Baron von Kronau tiltraadte igjen Besiddelsen af Birkenthal som sin Søns Arving. Beboernes skjønne Haab blev til Intet, thi de bleve først frie i Aaret 1808, da Regjeringen ophævede Livegenskabet i hele Landet.

Alle disse Efterretninger vare rigtignok kun lidet tilfredsstillende, og kun een Udsigt blev mig tilovers til maaskee at erfare noget Nærmere om Kronaus og Johannas sidste Skjebne. Jeg havde Aarsag nok til at formode, at Regjerings-Director Sielberg, som Baronens eneste Ven, ikke havde ladet det mangle paa omhyggelige Efterforskninger og Erkyndigelser angaaende hans forhenværende Elevs Mord, og at han ikke havde fortiet de vundne Efterretninger eller Formodninger for sin Kone, der jo var bekjendt med Tilværelsen af de meddeelte Breve. Omtrent et halvt Aar efterat jeg havde erholdt Brevene af hende, førte en Embedsreise mig igjen i hendes Nærhed. Jeg gjorde en lille Omvei, for personligt at indhænde hende Brevene og ved samme Leilighed faae nærmere Oplysning af hende. Ogsaa Resultatet af dette Besøg bør jeg meddele Læseren, om det end ikke bidrager meget til videre Opklaring. Efterat jeg havde takket Enken for den velvillige Meddelelse af Brevene, sagde jeg til hende:

„Utvivlsomt har Deres afdøde Hr. Gemal, som en Ven af Kronau, gjort sig den største Umage for at indhente Underretninger om hans sørgelige Ende. At han Intet har erfaret, som kunde lede til Fortsættelse af den retslige Undersøgelse, er blevet mig klart, da Acterne ere sluttede med Lunds Død. Men begrundede Formodninger har han vistnok erhvervet sig og sandsynligviis aabenbaret for Dem. Vil De igjen anbetroe mig dem?"

„Begrundede Formodninger havde min Mand ikke," svarede hun, „kun Mistanke. Han troede, ikke anderledes at kunne forklare sig Sammenhængen, end at Huusholdersken har leiet Jægeren til Mordet, deels af Hævnfølelse, deels for at forskaffe sig selv og Baronen, med hvem hun levede i fortroligt Forhold, en behageligere Existens ved Gjenerholdelsen af Birkenthal. At Faderen selv skulde have havt Andeel i Mordet, vovede min Mand aldrig at yttre."

„Endnu en ringe Tvivl er opstaaet hos mig," vedblev jeg, „om ikke den paatænkte, Faderen forhadte Ophævelse af Livegenskabet paa Godset har været et Motiv med til Mordet."

„Jeg troer ikke, at dette var Tilfældet," gjensvarede hun: „Ak, de stakkels Bønder bare med Liget af den ædle unge Mand ogsaa deres Frihed til Jorden."

„De kjendte ham personligt?"

„Ja."

„Og Johanna ogsaa?"

„Ja."

„Hvad er der blevet af hende?"

„Hun staaer for Dem."

Hankatten.

(Efter: Mittheilungeu aus dem Leben eines Richters.)

Min Ven, Doctor og Hospitalslæge Lamprecht pleiede hvert Aar at benytte en kort Fritid til at opholde sig et Par glade Dage hos mig, for i fortrolig Underholdning at opmuntre sig efter et heelt Aars uafladelige Arbeide. Om Morgenen, medens jeg var bunden til Dommersædet eller begravet i en Masse af skimlede Acter, maatte han søge sin Tidsfordriv i mit Bibliothek; men efter Bordet stod jeg til hans Disposition, og de faa Aftener, som det var os forundt at nyde i Samqvem, benyttedes regelmæssigt til Spadseretoure og korte Udflugter i Omegnen. En smuk October-Eftermiddag slentrede jeg i hans Selskab ned ad Gaden til Byens Port. Solen stod ikke længer høit over Horizonten, men kastede dog af og til sine opvarmende Straaler paa Husene tilhøire; dens tempererede Varme virkede ikke blot velgjørende, men næsten søvndyssende. Intet Under derfor, at ogsaa andre Skabninger foruden os to vilde nyde Godt af den smukke Aften. Saaledes sad ogsaa den gamle Hinz endnu udenfor sin Huusdør: han havde skjødesløst udstrakt de trætte Lemmer og lod sig beskinne af den kjære, varme Gudssol, idet han ret con amore nød det Velbehag, som den lifligе Varme udbredte over ham. Da jeg opdagede ham i Frastand, troede jeg ham indsovet, men da jeg kom nærmere, forraadte mig hans Blinken med Øinene imod Solen — han havde nemlig ingen Hat paa — at han vel omtrent kunde være ligesaa meget sovende som vaagen, eller at han befandt sig i en Middeltilstand af Slummer og Clairvoyance. Da jeg maatte ganske tæt forbi ham, blev jeg et Øieblik staaende, for ikke at udsætte mig for den Bebreidelse, at være hovmodig og at forsømme en gammel, om end noget lavere staaende Bekjendt. Jeg holdt det derfor ogsaa for passende, at tiltale ham først, og da jeg af Erfaring vidste, at han var vant til en lille Skjemt, sagde jeg: „God Aften, min ærede Ven og Velynder!"

Hinz forstod udentvivl, hvad jeg sagde, thi han slog nu sine Øine vidt op, og besaae mig fra Siden af med et noget malitiøst, tigeragtigt Blik. Men jeg gjorde mit Drilleri strax godt igjen, ved at stryge ham med min flade Haand sagte ned over Ryggen. Han hævede sig langsomt og gjorde mig en ziirlig Modcompliment, som man sædvanligviis betegner med det trivielle Udtryk: en Kattepukkel. Nu kom vor Underholdning uden videre paa Glid. Jeg bildte mig vel ind, just ikke at være forlegen af mig og at kunne fortælle ret flydende, men Hinz forstod langt bedre at udspinde Conversationens Traad, thi hans Snurren hørte ikke op, saalænge jeg fortsatte mine Manipulationer som Magnetiseur. Desforuden viste han en ganske egen Art af Smidighed og Troskyldighed, thi meget behændigt bevægede han sig snart tilhøire, snart tilvenstre paa den smalle Ryg af den Bænk, der havde tjent ham til Hvileplads, og gned derved i indtagende Vendinger først den ene og saa

den anden Side af sit blode Skind op imod mit Legeme, idet han efterlod nogle Lokker af sine silkeblode Haar paa mine Beenklæder, maaskee i den Tanke, at jeg vilde lade dem indfatte i en Medaillon til en Erindring. Den Fornøielse, som han tydeligt følte over min blide Behandling, deelte jeg i ikke ringere Grad. Naar jeg med let Haand strøg fra Hovedet af langs ned ad den glatte Ryg, og derpaa lod den i yndige, velbehagelige Snoeninger krummede Hale glide igjennem Haanden, følte jeg en saa høi Grad af Nervepirring, at den godt kunde være dreven til Somnambulismus, naar jeg havde anvendt Tid nok paa at lade den electro-magnetiske Kraft, der yttrede sig i en tydelig Gnistren, igjennem mine Fingerspidser gaae over i mig selv. Men Hinz var ogsaa en Hankat, der ret var skabt til Magnetisering.

Hans Ahner kjender jeg rigtignok ikke nøie, idetmindste ikke paa Fædrene-Side, men det er afgjort, at han var et Skud af en ridderlig Slægt, at reent Blod flød i hans Aarer, at han ved sin usvækkede, ægte tydske Kraft, mildnet ved fransk Smidighed, havde erhvervet sig et ærefuldt Navn, som bragte den store Skare af feige, blødagtige Hankatte til at zittre, men derimod fik alle Qvarterets ziirlige Skjønheder til at bæve i Kjærlighedens søde Henrykkelse. Vee den Forvovne, der drister sig til at træde ham iveien som Medbeiler! Frygteligt reise sig da hans Haar iveiret, de graagrønne Øine i det tykke Hoved sprudle Ild og Flamme, den lange stive Knebelsbart stritter raslende Fjenden imøde. Derpaa opløfter han den, hans Stamme eiendommelige, vilde Kampsang, som snart gaaer over i et ubændigt Krigsskrig. Den nære Kamp lader ham forglemme Alt omkring sig; snøftende og prustende af Raseri springer han ind paa sin Modstander, og Haarene gaae iløbet. Kun kort varer Tvekampens Larm; beseiret undflyer den jammerligt forkradsede Fjende, og Hinz nærmer sig den Skjønne, som er Seierens Priis. Ikke længer erkjender man den frygtelige Helt fra det rasende Slag. Den grumme Kæmpe forvandler sig til en kjælen Troubadour; det graaflammede Haar lægger sig glat igjen og røber den slanke Vært; to Strøg med den ziirlige Pote bringe Knebelsbarten igjen i Orden. Istedetfor Kampsangen, istedetfor det vilde Krigsskrig toner et Minneqvad, foredraget saa smeltende, at den Skjønnes Hjerte snart henflyder i Veemod; hun falder ind med i de smægtende Toner og nu gjenlyder Nattens Stilhed af en Duet, saa uimodstaaelig, saa fortryllende, at rundt omkring blive Vinduerne aabnede, og hist viser sig et nydeligt Pigehoved, her en hvid Nathue. Derpaa følger en almindelig Klappen i Hænderne. Forvirrede over denne uventede Applaus, undseelige over en saa uforhaabet Lykke, ende Bas og Sopran deres Duet og fjerne sig tause, men dybt rørte over den Anerkjendelse, deres Talent har fundet. — Dog, hvor vidt henrives jeg i Begeistringens Strøm! Jeg forglemmer ganske, at jeg egentlig staaer paa Gaden, at jeg klapper Hinz, at Hinz stryger sig op ad mig og overlader mig sine Haar til Erindring. Men da jeg nu netop ikke havde nogen Børste hos mig, bankede jeg Haarene af med mine Hænder, hvilket Hinz halvt om halvt syntes at tage ilde op, thi han hørte op med at snurre. Jeg gjorde endelig min Compliment og anbefalede mig paa det bedste i hans Bevaagenhed.

„Der lader til at bestaae et ganske særegent Venskab imellem Jer to," bemærkede min Ven.

„Ganske vist," svarede jeg, medens vi langsomt gik ud af Porten, „og hvorledes kan det ogsaa være anderledes, da han og jeg ere knyttede til hinanden ved Lidelser, som jeg oprigtigt maa bekjende at jeg tildeels har været Ophavsmanden til."

„Du gjør mig nysgjerrig," sagde min Ledsager. „Den Hemmelighed, der bestaaer imellem Dig og denne Hankat, haaber jeg at turde erfare."

„Meget gjerne," gjensvarede jeg, „om jeg end maa skamme mig ved at tilstaae en Ubesindighed, næsten kunde jeg kalde det en Drengestreg, som jeg har begaaet i mit Dommerkald. — Saa hør da denne tragi-komiske Historie!"

I anden Etage af hiint Huus, ved hvis Dør vi nylig underholdt os med denne store, herlige, ja næsten guddommelige Hankat, boer en gammel Jomfru, Husets og Kattens Eierinde. Stuen er, som Du vil have bemærket, bortleiet til en Urtekræmmer; den øverste Etage er ogsaa at faae tilleie, men i hele to Aar har den været ubeboet, fordi Ingen kan holde ud der for Kattens Skyld. Du maa tillade mig en kort Local-Beskrivelse, som er aldeles nødvendig, for at gjøre Dig de paafølgende Begivenheder forstaaelige. Huset er kun smalt, som Du har seet, og heller ikke dybt. Indgangen og Forstuen befinde sig paa Siden; derfra kommer man ind i to Værelser, som støde op til hinanden. Denne Indretning er omtrent eens i alle tre Etager. Trappen fra Stuen til første Sal løber langs med Muren, er temmelig steil og ved et Gelænder affondret fra den smalle Gang udenfor hver Etage. Fra den øverste Trappegang fører en lille Trappe op paa Loftet, og dette, saavelsom Trappen, er ved en tillaaset Dør gjort utilgængeligt for Leierne, men ikke for Katten, thi for ham er et lidet firkantet Hul ladet aabent, saa at han til enhver Tid kan have fri Adgang til Loftet. Ligesom Tilfældet er med næsten alle Huse i denne Gade, hvilke i Almindelighed ere uden Gaardsrum, kan man fra Loftet komme ud paa Tagrenden igjennem en Lem, i hvilken der ligeledes er savet et lidet Hul, for at Hinz, der er et overordentlig reenligt Dyr, kan finde en Vei ud i det Frie om Natten, naar Huusdøren er lukket. Hinz er, som det forstaaer sig af sig selv og som de andre Indretninger til hans Beqvemmelighed tilstrækkeligt godtgjøre, den gamle Jomfru Birgitte Hasenklee's Yndling, for ikke at sige hendes Afgud. I hendes Kammer finder Du bag ved Ovnen en Kurv flettet af hvide og grønne Vidier, i hvilken en blød Pude indbyder Katten til Hvile. Men i Almindelighed opsøger han sig en endnu varmere, beqvemmere Plads, nemlig i Skjødet paa vor gamle Jomfru, som heller aldrig lægger ham nogen Hindring i Veien, men kun altfor gjerne vil have ham hos sig. I hans Ungdom, da han endnu var en usleben Knegt og ikke havde noget Begreb om Dyd og gode Sæder, pleiede han ikke sjeldent at udøve sine medfødte Unoder, ved nemlig i Følelsen af sin Kraft at bruge Kløerne til upassende Tider. Naar han nemlig var ret gemytlig stemt og i det bedste Lune af Verden, saa kunde han ofte pludselig slaae sine skarpe Kløer i sin Herskerindes ærbare Skjørt og i hendes endnu ærbarere Knæ. „Kat, Kat, hvad er

det dog, Du gjør!" klang den milde, kjælne Bebreidelse for hans uanstændige Opførsel. Men Hinz miskjendte sin Dames Blidhed og gode Hjerte, rev et stort Hul i hendes Kattuns Skjørt og et mindre Dito i hendes fine Hud, og herved paadrog han sig alvorlige Correctionsmidler paa sit eget Skind. Et lidet Birkeriis blev bundet; det afbenyttedes adskillige Gange ved passende Leiligheder, og efterhaanden blev Hinz den elskværdigste Skabning, saalænge han var inde i Stuen.

Af hiin blide Tiltale vil Du udentvivl allerede have udfundet, at Jomfru Birgitte Hasenklee ikke var nogen ufordragelig, vredladen, kivagtig eller skjændesyg gammel Dame. Tværtimod, hun var Blidheden selv, hun leed voldsomt af nerveuse og hysteriske Besværligheder, læste Claurens Romaner, sad hele Timer og saae ud af Vinduet, og kunde blot blive rigtig vred, naar man gjorde hendes Kat Fortræd.

For omtrent tre Aar siden, da Hinz nærmede sig Manddomsalderen, uden dog at være kommen ganske ud af Tølperaarene, flyttede Organist Traugott ind i den øverste Etage, hvilken han havde leiet af Jomfruen foreløbigt paa et Aar. Tænk Dig en halvhundredaarig Ungkarl, som man følgelig med god Grund burde kalde en gammel Pebersvend, dersom man ikke ved denne Benævnelse stedse forudsatte en vis Velhavenhed, en vis Reputation; lille, mager, stiv, vindtør, ret en Mand fra det forrige Aarhundrede, med en lang Pidsk i Nakken, ligesom en Perpendikel, med Beenklæderne indeni Støvlerne, paa hvilke der tumlede sig en stor Qvast, med en kort og rundt afskaaren Vest og en lang, bruun Livkjole, der naaede ham næsten til Hælene og var prydet med Knapper saa store som Specier. Tænk Dig denne Figur og Du seer Organisten Traugotts livagtige Skikkelse for Dig. Men denne Mand er iøvrigt ingenlunde falden paa Hovedet; han holder meget af et lille Glas Viin, naar det ikke koster ham noget, og er tillige af et livligt Temperament, mere Sanguiniker end Choleriker. Naar han om Søndagen sidder paa sin læderbetrukne Bænk, lader sine kunstvante Fingre løbe over begge Manualer og tramper Grundbassen dertil med begge Fødder paa Pedalen, da troer han sig langt ophøiet over Præsten, hvilket han ogsaa i Virkeligheden er, eftersom Orgelet støder umiddelbart op til Kirkehvælvingen. Sin hele Kraft pleier han at opbevare for Efterspillet, der følger paa Amen, — „thi," siger han, „Folk have nu kjedet sig en heel Time, og ville derfor gjerne høre noget Godt tilsidst." — Om Hverdagene beskæftiger han sig med Studiet af Generalbassen, arbeider flittigt i Contrapunkten, skriver Fuger og giver begyndende Organister Privattimer, hvorved han forskaffer sig nogen Bifortjeneste.

Een af hans Egenheder maa jeg dog endnu nævne Dig. Han undgaaer saa meget, som muligt, enhver Underholdning med Fruentimre, især naar disse have naaet den modnere Alder, og trækker sig tilbage, saasnart han befrygter et eller andet Sammentræf, der vilde nøde ham til at betvinge sin Ulyst. Men et ret friskt, ungdommeligt Ansigt kan den gamle Hane staae og stirre efter, saalænge han kan følge det med Øinene.

Neppe fjorten Dage havde Organisten beboet sin Leilighed, forend Huusfreden begyndte at lide nogle smaae Forstyrrelser, hvori ingen Anden end han var Skyld, men hvor-

til han dog foranledigedes af den lille Huusdjævel, der viste sig under Skikkelsen af vor Ven Hinz. I Forstningen følte Begge en gjensidig Velvillie for hinanden, og denne udtalte sig paa den tydeligste Maade. Hinz havde nemlig valgt til sin Yndlingsplads det brede Trappegelænder paa Gangen, af den dobbelte Grund, deels fordi han der beqvemt kunde ligge og strække sig paa Siden og paa Ryggen og med Poterne gribe omkring Tralværkets Sprosser, deels fordi han derfra kunde overskue baade Trappegangen og Forstuen og saaledes tilfredsstille sin Videbegjærlighed. Naar nu Organisten steg op ad Trappen, pleiede han at stikke sin Haand igiennem Sprosserne for at bevise Katten sin Ærefrygt ved at klappe den sagte paa Ryggen, hvilket Dyret syntes at optage med Velbehag. Men en Dag, da Hinz efter Sædvane laa paa sin Plads og lod Halen hænge igjennem Tralværket ud over Trappen, steg Traugott langsomt op ad Trinene, saae den logrende Hale og kunde ikke modstaae den lokkende Fristelse at spille Hankatten et lidet Puds: han greb pludselig fat i Enden af Halen og holdt den fast. Forgjæves sprættede Dyret, forgjæves søgte det at komme paa Benene. Endelig, i den fuldkomne Følelse af sin Afmægtighed og sin ubehagelige Stilling, hævede det et bedrøveligt Jammerskrig. Hurtigt lod Organisten sit Bytte fare, men forsildigt. Birgitte havde hørt sin Yndlings Nød- og Klageskrig; hun havde reist sig i en Fart, var traadt ud paa Gangen og saae her Organisten paa Trappen, medens Katten i nogle faa Sæt retirerede ind bag Kakkelovnen i Stuen.

„Jeg haaber," sagde hun noget stødt, „at De ikke har gjort min Kat noget Ondt."

„Nei, Gud bevare's," svarede Traugott i største Betuttelse.

„Det skulde jeg ogsaa have mig frabedet," vedblev Birgitte, og styrede med afmaalte Skridt igjen ind i sit Værelse.

(Sluttes i næste Nummer.)

THEATER, MUSIK, LITERATUR OG KUNST.

— Medens **Eugen Sue's** nyppaabegyndte Roman „Den evige Jøde" lokker en talrig Skare af tiltrædende Abonnenter til Constitutionel's Comptoir, saa at et meget forøget Oplag af dette Blad er gjort fornødent, bebudes der paa forskjellige Steder Oversættelser af hiint Værk samtidigt med Originalens Publication; — ja i Berlin sætter en Dr. **Lasker** endog „Den evige Jøde" paa Krogen som en Lokkemad, for at fiske nye Abonnenter til den af ham grundlagte Journal „Der Freimüthige", idet han lover dem Romanen ovenikjøbet. — Vi skulle her ikke videre udtale os om slige, i mercantil Henseende fuldkommen berettigede Boghandler-Speculationer, der søge at drage Fordeel af et romanslugent Publicums Nysgjerrighed, men indskrænke os til at meddele, at en af Cand. theol. **P. B. Blicher** besørget, dansk Oversættelse af „Den evige Jøde"

udkommer paa Universitetsboghandler A. F. Høst's Forlag, i tvangfrie Hefter til en, i Forhold til Udstyrelsen meget billig Priis. Det allerede udgivne 1ste Hefte begynder med en saare mysterios Indledning, hvori Forfatteren henflytter Læseren til Polar-Zonen og stiller ham med det ene Been i Nord-Amerika, med det andet i Sibirien, dog heldigviis paa det Sted, hvor Afstanden imellem de to Continenter er ringest, nemlig ved Beringsstrædet, — en Situation, som Forfatteren benytter til at meddele adskillige ret curiøse og hidtil ukjendte Egenskaber ved Nordlyset, hvilke han rimeligviis har opdaget ved Skinnet af Gasflammerne i Paris's Gader. I de tre første Kapitler gjør man dernæst Bekjendtskab med en forhenværende „Afgudsdyrker", men nu „Prophet og Dyretæmmer", og med et Par fortryllende, 15 Aars Tvillingsøstre, som komme tilhest directe fra Sibirien og rimeligviis skylde den sibiriske Kulde een af deres Yndigheder, nemlig deres „rosenrøde Næser", og som ledsages paa Reisen af en gammel, graaskjægget Soldat fra Keisertiden, der for Oeconomiens Skyld „vasker Pigernes Linned" underveis. — Vi henvise iøvrigt Yndere af slige Sager til Bogen selv, idet vi forbeholde os, i sin Tid at udtale os nærmere om denne Roman — hvis vi ellers maatte finde det Umagen værdt.

— I Torsdags begyndte det tydske Skuespillerselskab under Hr. **Anholdt's** Direction sine Forestillinger paa „Vesterbroes nye Theater." Uagtet intet af de tydske Skuespillerselskaber, der til forskjellige Tider have besøgt Kjøbenhavn, nogensinde har spundet Silke ved sit Ophold her, er man endnu ikke bleven afskrækket fra nye Forsøg, og, hvad der er det Mærkeligste ved Sagen, de tydske Forestillinger, man har budet os, ere Aar for Aar blevne slettere. Hr. **Anholdt** har tidligere været Directeur for Theatret i Altona og skal desuden have staaet i Spidsen for forskjellige andre tydske Scener; der var derfor Grund til at vente, at hans nøie Bekjendtskab og tidligere Forbindelse med en Mængde Skuespillere maatte have sat ham i Stand til at forskaffe sig et Personale, der dog nogenlunde kunde tilfredsstille de Fordringer, man med Rette kan gjøre til Skuespillere, der vove at træde op for et Publicum, hvis dramatiske Sands er i den Grad udviklet, som Tilfældet er med det Kjøbenhavnske; man kunde vente, at Hr. **Anholdt** selv vilde have indseet, at han, naar han vilde lade opføre tydske Skuespil, har med et andet Publicum at gjøre, end det, der har beklappet ham og kaldt ham frem paa Brødrene **Prices** Morskabstheater. Vi ville kun bede Hr. **Anholdt** om, med Eftertanke at gjennemlæse den Prolog, hvormed han selv aabnede den første Forestilling, og derpaa spørge sig selv, om han holdt et eneste af de Løfter, han i den gjorde Publicum. Vi ville ikke tale om, at samtlige af ham engagerede Subjecter (maaskee med Undtagelse af een eneste, Mad. **Detroit**) ere aldeles talentløse og i høieste Grad middelmaadige; men de Fleste havde ikke engang ved den første Forestilling gjort sig den Uleilighed at lære deres Roller, saa at der, uagtet Souffleurens Anstrengelser, ikke sjeldent indtraadte lange Pauser og Standsninger i Handlingen. Ogsaa vare de til Opførelse valgte Stykker samtlige indholdsløse og jammerlige Producter, og det er et sørgeligt Beviis for den tydske Scenes Forfald, at slige Fuskerværker taales endogsaa paa de bedre Theatre i Tydskland. Hvilket Sprog det er, som tales af de fleste Medlemmer af Hr. **Anholdt's** Selskab, ere vi ikke i Stand til at afgjøre; Høitydsk er det ikke; især er Elskeren meget plat i sit Maal. Hvis Selskabet ikke formaaer at producere noget langt Bedre, end det, vi have seet ved dets første Forestilling, vil det snart komme til at spille for sin egen private Fornøielse.

— Som en Gjenstand, der altid er værd at betragtes, anbefale vi den plastisk-pittoreske Fremstilling af Keiserstaden Wien (uden Forstæderne) som endnu en kort Tid vil være stillet til Skue i Hoftheatrets Forsal. Man faaer her et fuldkomment tro Billede af Stadens samtlige Gader og Bygninger i et indtil den mindste Detail nøiagtigt Forhold, og kan ikke andet end beundre den Flid og Kunstfærdighed, Foreviseren Hr. **Staudinger** har lagt for Dagen i et Arbeide, som har kostet ham og 4 Medhjælpere 3 Aars uafbrudte Anstrengelse.

Em. Bærentzen & Co. lith. Inst.

CASTELLI.

Ny Portefeuille 1844.

Castelli.

Ignaz Vincenz Franz Castelli, nederøsterrigsk Landskabssecretair, den nederøsterrigske Herrestands Agent, stænderisk Huustaxationsrevident og Bisidder i den keiserlig-kongelige Huusrente-Commission, Medlem af Repræsentantskabet for Musikvennerne i den østerrigske Keiserstat, Æresmedlem af Musikforeningerne i Steiermark, Kärnten og Tyrol og af det philharmoniske Selskab i Krain, Bestyrelsesmedlem i den k. k. indbyrdes Brandforsikrings-Anstalt og i Foreningen for voxne Blindes Forsørgelse, Besidder af den gyldne Fortjenstmedaille: — saaledes lyder den fuldstændige Titel, der tilkommer en Digter, som i lang Tid gjaldt i Udlandet som Repræsentant for den østerrigske Poesie og den wienske Humor. Født d. 6te Marts 1781 i Wien, Søn af en tidlig pensioneret Embedsmand, som maatte overlade Drengens Opdragelse til to Tanter, havde den unge Castelli i mange Aar at kæmpe mod Trang og andre Hindringer, inden han opnaaede hiin lange Titel, en anseelig Formue, en Frugt af hans store Sparsommelighed, og sin udbredte Berømmelse som Digter og Humorist. Medens han studerede Retsvidenskaben i Wien, rørte sig allerede hans Hang til Poesie og Skuespilkunst; ja endog i sit 12te Aar digtede han Smaasange, som endnu fandt Optagelse i Samlingen af hans Digte, der 1816 udkom i 5 Bind i Wien. Tillige lærte han at spille Violin, for engang imellem at kunne indtage sin Lærers Plads i Orchestret og saaledes erholde fri Adgang til Theatret. Dog tog han sig med Alvor af sine Studier, hvori han kun eengang blev afbrudt, nemlig i 1797, da de Wiener Studenter, paa Keiserens Opraab, grebe til Vaaben og som Frivillige droge ud imod Napoleon. En gunstig Skjæbne forskaanede Humoristen for Blodsudgydelse; Freden blev sluttet, og som en Reliquie hjembragte han den Sølvmedaille, der blev præget til Ære for de Frivillige. Men Medaillen aabnede ham ikke Døren til noget Embede. Tilbageviist fra Advocaturen formedelst Overfyldning, bankede han forgjæves paa hos Commissionerne og Kamrene, for at komme i Virksomhed. Midler til at tjene uden Løn manglede ham. Endelig i Aaret 1801 fik han en Plads i det nederøsterrigske Landskabs Bogholder-Comptoir, hvor han nu er Secretair, og i 1805 blev han udnævnt til Leverings-Commissair paa en Forpleinings-Station og opnaaede derved en fuldkommen Kundskab i det franske Sprog, som han endnu mere uddannede paa fransk Grund, da han i Aaret 1815 ledsagede Grev Münch-Bellinghausen. Ved sine „Patriotiske Krigssange for den østerrigske Armee,“ som Franskmændene forefandt hos nogle østerrigske Fanger, paadrog han sig en politisk Forfølgelse. Moniteur af 13de April 1809 indeholdt et Decret: „at Digteren Castelli, hvorsomhelst han maatte findes, skulde stilles for en fransk Krigsret, og uden videre dømmes.“ Ved Franskmændenes Fremrykken til Wien lod man ham derfor trække sig tilbage til Ungarn tilligemed endeel Kostbarheder og sine Embedsacter. Saavidt hans offentlige Løbebane. Som Digter havde han i sin Ungdom ikke færre Kampe at bestaae. Efter en Mængde tilbageviste Ungdomsforsøg antoges hans Parodi paa „Kong Lear“ af det Wiener Theater, men

dens Opførelse blev forbuden. Men til Gjengjæld tilsmilede Lykken ham i rigt Maal, da hans første Lystspil „Død og Levende" i Aaret 1803 blev modtaget med Bifald af Publicum. Hans Travestier, Lystspil, Operaer og Oversættelser af det Franske, som siden skaffede sig Indgang til de fleste tydske Scener, beløbe sig til 170. Efter hans „Schweitzerfamilies" uhørte Lykke udnævnte Fyrst Lobkowitz ham i 1811 til Hoftheaterdigter ved Kärntnerthor-Theatret med en Gehalt af 1500 Gylden, og i 1817 hædredes han for sine Fortjenester af Skuepladsen ved at udmærkes med den gyldne Fortjenstmedaille af Middelstørrelse, at bære i det tilhørende Baand. Hans Embeder, hans Skrifter og Theaterstykker og hans Oeconomi have gjort ham til en velhavende Mand; han lever nu afvexlende i Wien og paa sin yndige Besiddelse, Hütteldorf, som han har udstyret med det ham egne Lune. Som en Prototyp for den ægte østerrigske Digter, efter hvad man forstod derved førend A. Grün og N. Lenau, og for den godmodige Wiener Humorist, saaledes som Digterne ofte fremstille ham paa Folke-Skuepladsen i Wien, lever Castelli en Pebersvends behagelige Liv, hvem endnu ingen Anfægtelser hjemsøgte, for at afdrage ham fra nogensomhelst af denne Verdens Glæder. I sin Omgang er han en ægte Wiener, fuld af Indfald og Lune og med et Vid, som netop kun i Wien finder fuld Anerkjendelse. Hans Kjepheste ere: en Samling af theatralske Manuscripter (omtrent 12000 tydske Stykker), Portraiter og Haandskrifter af Skuespillere og Skuespildigtere (over 1000), og hans berømte Samling af Daaser. At opregne hans Skrifter vilde føre os for vidt. Hans „Bären" (Wien 1828 og flg.), en Sammenstilling af Anecdoter, der ere grebne ud af Livet, ere hans Element, og ligesaa meget vidner hans „Wiener Lebensbilder" om en levende Opfatning af Menneskenes Færden og Virken i denne Hovedstad. Mest bekjendt er han bleven ved sine fra Aaret 1816 udkomne „Dramatische Sträußchen", en Samling af lette og tildeels efter det Franske bearbeidede Lystspil, som dog hist og her lade ønske et ombyggeligere Udvalg og en strengere Fiil. Han synes overhovedet i sin Skribent-Virksomhed ikke at have stillet sig nogen altfor høi Opgave, men man kan ikke frakjende ham Talent til at more og glæde i lette Poesier, der ikke gjøre Fordring paa nogen høiere Kunstform. Dette gjælder navnlig om hans „Poetische Kleinigkeiten" (Wien 1826) og hans „Gedichte in östreichischer Mundart" (Wien 1828). Hans „Lebensklugheit in Haselnüssen" (Wien 1825) er en Samling af 1000 Ordsprog i kortfattede Riim og kjærnefulde Sentenser.

Hankatten.

(Slutning.)

Det var nu forbi med den gjensidige Tilbøielighed, der havde udviklet sig imellem disse tre Kreature. En isnende Kulde traadte istedetfor de tidligere, diplomatiske, venskabelige Hensyn; det manglede kun paa en passende Anledning fra den ene eller den anden Side, og en Krigserklæring vilde være uundgaaelig. En saadan Anledning lod heller ikke længe vente paa sig. Omtrent otte Dage senere havde Organisten en Aften forføiet sig til-

sengs, efter at have arbeidet paa en Fuge; han havde netop slukket Lyset, men kunde dog ikke strax sove ind, fordi en ubehagelig Terz-Qvart-Sext-Accord og en endnu ikke opløst Secunde, som havde foraarsaget ham meget Hovedbrud, hvirvlede om i hans Tanker. Urolig væltede han sig fra den ene Side om paa den anden. Allerede begyndte ges og gis, des og dis og den hele musikalske ABC at flyde sammen i Forvirring, da en uhyre Dissonans af et langtrukket Miau opskrækkede hans Livsaander paany. Strax derpaa hørte han sagte Trin over sit Hoved. — „Er den fordømte Kat nu ikke kommen derop paa Loftet,“ brummede han i Vrede over at være forstyrret i sin Søvn. Derpaa begyndte vor Hinz med en sonor Bariton at istemme sin Sang, og en anden Stemme faldt melodisk ind med høie Klagetoner. — „En fortræffelig andante con espressione,“ mumlede Traugott; „Principal 16 Fod og den ottefodede Mixtur er udtrukken; — endnu flere Registre herud, vox humana og Tremulanten —; allegro vivace con fuoco, Fjerdedeelstact, vil ikke udeblive længe. — I Sandhed, der have vi den allerede; — nei, vil man blot høre, hvor den Karl fremhyler den chromatiske Tonescala; — ah, nu kommer der snart en attacca subito; — Gud være min arme Sjæl naadig, nu have de slaaet Kloerne i hinanden; — stor Fermat — decrescendo, pianissimo; — Pause. — Nu gaaer det løs igjen; — det er jo til at blive gal over; — saa, prestissimo, det koster Haar; — hvad, da capo? — Jh, saa skal Pokker komme efter Jer, I Djævelstøi,“ skreg han nu af alle Kræfter, for at forjage de Kæmpende. — „Rondo alla Polacca,“ brummede han igjen hen for sig; — „heida, holla,“ skreg han derpaa, sprang i det samme med begge Been ud af Sengen, stolprede hen efter sin Paraply, og begyndte at banke i Loftet med denne. En Mængde Kalk faldt ham ned paa Hovedet og i Dinene. Ovenpaa blev det stille. — „Endelig,“ sagde han, „Fine“, og derpaa lagde han sig igjen i sin Seng. Men Hinz var ikke tilsinds at taale nogen Krænkelse i sin Huusret af en forvoven Jæger paa hans Enemærker. Han opløftede paany et vældigt Krigsskrig. Hans Modstander manglede det heller ikke paa Courage; han faldt uden Nølen ind i Tacten. Den fortvivlede Kamp raste paany. Nu tabte vor Organist Taalmodigheden: han besluttede sig til en bevæbnet Mellemkomst, slog Ild, tændte sit Lys, greb Ildtangen og begav sig ud paa Trappegangen, for derfra at stige op paa Loftet og mægle Fred i samme Maneer, som man gjorde det ved Navarino. Men o Vee! Døren, der førte til Loftstrappen, var som sædvanligt lukket. Igjennem Kattehullet kunde han ikke krybe. I sit Raseri ruskede han nu af al Magt i den klapprende Dør og udstødte det ene „Ha“ og „Ho“ efter det andet. Af denne Larm i hans Stue og paa Gangen var den nedenunder sovende Huuseierinde bleven vakt af Søvne. Uden nogen Anelse om, hvad denne Tumult over hendes Hoved havde at betyde, var ogsaa hun staaet op, havde tændt sit Lys ved Natlampen, og steg derpaa langsomt og skjælvende over alle Lemmer op til det øvre Stokværk. Dog, hvilket Syn frembød sig der for hendes kydske Blikke! Skikkelsen af en Mand, i den blotte Skjorte, med Ryggen vendt imod hende, og af alle Kræfter skrigende og ruskende i Døren.

De nøgne, magre Been bleve magisk belyste af Skinnet af hendes Lys; den stumpede Skjorte flagrede uhyggeligt frem og tilbage, sat i Bevægelse ved Personens voldsomme Tag i Døren; Pidsken slog ud til alle Sider som en Perpendikel. Nu hørte Skikkelsen op med at skrige og ruske i Døren, lyttede et Øieblik efter, om Alt ovenpaa var blevet stille, og dreiede sig derpaa om, for igjen at opsøge det forladte Sovekammer. Traugott saae Jomfru Birgitte i Nathabit. Birgitte saae Traugott i en halv adamitisk Tilstand. Et svagt Overraskelsens Skrig undslap Begge, i et Nu vare Lysene udblæste, det natlige Spøgeri forsvundet.

Den følgende Morgen oversendte Organisten sin Vertinde en Billet, omtrent af følgende Indhold, saavidt jeg kan erindre det:

Velædle Jomfru Hasenklee!

„I min fremrykkede Alder trænger jeg, „for at styrkes, ikke saameget til legemlig „Føde, som til Nattero. Men Deres Han„kat er en slem Rolighedsforstyrrer, idet „han ved Nattetider lægger en ingenlunde „fredsommelig Charakteer for Dagen oven „over mit Hoved. De maa derfor, vel„ædle Jomfru, ikke tage mig det fortryde„ligt op, naar jeg forlanger Eet af To. „Enten lader De Hullet tillukke, saa at det „charmante Dyr ikke kan komme op paa „Loftet, eller De giver mig min forudbetalte „Leie tilbage, og jeg flytter ud endnu idag.“

Deres allerærbødigste Tjener

Traugott.

Svaret lød omtrent saaledes:

„Høistærede Hr. Traugott!

„Med inderlig Beklagelse erfarer jeg, at „der føres Klager over min elskede Kat. „Men jeg kan umuligt gaae ind paa Deres „Propositioner. Vil De ikke længer beboe „mine Værelser, saa kan jeg ikke hindre „Dem i at flytte; men at udbetale Præ„numerationen, det er virkelig for stærkt „forlangt. Hullet i Loftsdøren kan jeg hel„ler ikke tilstoppe, fordi min Kat er meget „reenlig af sig, og da vilde han ikke — „kunde han ikke — jeg veed ikke, hvorledes „jeg skal udtrykke mig, men De forstaaer „mig nok. Alt, hvad jeg kan gjøre for „Dem, er, at jeg for Fremtiden tager min „Yndling i Sengen til mig, og paa denne „Maade forhindrer, at Deres eller min „egen Nattero forstyrres. Modtag Forsik„kringen om den inderligste Høiagtelse

af Deres hengivneste Tjenerinde

Birgitte Hasenklee.“

Der var nu rigtignok sluttet en Vaabenstilstand, men en uheldspaaende Forbittrelse havde slaaet dybe Rødder paa begge Sider. Anledningen til Fjendtlighedernes Udbrud paany udeblev ikke længe, og atter var det den geniale Hankat, som tændte Krigens Fakkel. En Søndag Morgen vendte Organisten i en meget oprømt Stemning tilbage fra Kirken. Medens han spillede Udgangen, bemærkede han i det Speil, der hang over Manualet, at to Mennesker bleve længere tilbage i Kirken end de Øvrige, øiensynligt for at høre paa hans Orgelspil. Dette smigrede ham i den Grad, at han gav dem en heel Fuge tilbedste, og dette var Skyld i hans gode Lune. — Katten laa paa sin Yndlingsplads paa Gelænderet, væltede sig snart paa Ryggen, snart paa Siderne, forsøgte paa at gribe fat i et Viskeklæde, som hang til Tørring over Tralværket, og da dette ikke vilde lykkes ham, mo-

rede han sig med at fange sin egen Hale med sine smidige Poter, hvorved han tumlede sig omkring, saasnart han havde opnaaet sin Hensigt. Ogsaa han var altsaa i det bedste Lune af Verden. Da kom Organisten med sagte Skridt op ad Trappen, ganske tætved Gelænderet paa høire Side. Under hans opstigende Bevægelse var Pidsken sat i en ringe Svingning og kom derved nær forbi Kattens Ansigt. I et Nu gjorde denne med øvet Lethed et Slag med Poten, saa at Kløerne bleve siddende fast i Pidsken. Traugott udstødte et Skrig af Skræk og foer til Siden med Hovedet. Ved denne Bevægelse rev han Dyrets Been ud igiennem Gelænderet og pressede dets Legeme imod Sprosserne, hvorved det syntes at lide alvorlige Smerter. Det opløstede et jammerligt Skrig og trak den i Pidsken fastheftede Pote af alle Kræfter til sig, for at befrie sig af sin Klemme. Organisten følte en ulidelig Pine i sit Hoved af de forpjuskede og udrevne Haar; uvilkaarligt maatte han give efter for Trækket og kom saaledes med Ansigtet nærmere til Gelænderet. Dette Øieblik tog den krigsvante Hinz iagt. Med den anden, frie Pote tildeelte han den stakkels Musicus tre, fire velanbragte Ørefigen, hvorved Modstanderens ynkeligt forkradsede Ansigt fik en stor Lighed med linieret Nodepapir. Ved denne behændige Maneuvre havde Hinz gjort sig fri; han ilede i store Sæt op paa Loftet og satte sig der paa en Bjælke under Taget, under rolig Forventning af, hvad den slagne Fiende videre vilde foretage sig. Men denne retirerede ganske forsagt af Skræk og af Smerte ind i sit Kammer. Blod var der flydt; en offentlig Satisfaction blev forlangt. Dog, Beskæmmelsen skulde ikke afvaskes med Blod, men med Blæk; istedetfor Sværdet blev Gaasefjedren tagen i Haanden efter den nyere Tids yndede Mode. Allerede om Mandag Morgen indløb til mig et langt Klageskrift høist originalt affattet; jeg erindrer endnu tydeligt dets Overskrift. Den lød: „Til den høie og velvise Borgermester og Magistrat. En underdanigst Forestilling og Bøn fra Organist Traugott, Klager, imod Jomfru Birgitte Hasenklee og hendes Medskyldige, Hankatten Hinz, Indklagede; betræffende Skadesløsholdelse for reelle Injurier.“ Dette Skrift indeholdt saa temmelig alle de Omstændigheder, som jeg nylig har meddeelt. Historien forekom mig saa latterlig, at jeg i ungdommelig Ubesindighed besluttede, at drive Spøgen endnu videre. Istedetfor paa retslig Maade at afvise Klageren, blev Stævningen til nærmeste Retsdag decreteret, og Retstjeneren fik Befaling til at gjøre Indklagede Meddelelse af Forestillingen i Afskrift, og at indkalde begge Parter til mundtlig Forhandling. Dette var en dum Streg, som jeg hellere maatte have ladet være, thi Dommeren bør aldrig gjøre en Retssag til Spøg, men snarere, som Soester-Statutet siger, sidde paa Dommerstolen som en tænderskærende Løve.

Onsdagen kom; det var den Dag, Politiretten pleiede at holdes. Min Actuar og jeg vare ret spændte paa Forhandlingen, som lovede at blive interessant. Efterat nogle andre Sager vare afgjorte, ringede jeg og tilraabte den indtrædende Retstjener: „Traugott contra Hasenklee.“ Parterne traadte ind, Klageren forrest. Da vi bleve ham vaer, havde vi største Møie med at undertrykke en lydelig Latter. Actuaren holdt Lommetørklædet for Ansigtet og fniste der bagved, saa at

jeg blev nødt til, ved at rømme mig, at gjøre ham opmærksom paa, at vor Embedsværdighed maatte iagttages idetmindste i det Ydre. Men neppe havde han saa meget vundet Magt over sig selv, at han med Alvor kunde betragte det med lange, røde Striber og hist og her med sorte Plasterstrimler udstafferede Ansigt, førend et uimodstaaeligt Udbrud af en rystende Latter ikke længer kunde skjules bag Tørklædet. For saa godt som muligt at besmykke sin Opførsel, sagde han til Klageren: „Nu, det maa man lade den gode Hankat, at han forstaaer sit Haandværk tilgavns. Dersom De ikke var Pebersvend, kunde deres saa prægtigt tattoverede Ansigt let bringe Deres Hustru i et slemt Rygte.“ Organisten gjorde et syrligtsødt Ansigt og stillede sig med et Suk ved det grønne Bord. Nu indtraadte Birgitte Hasenklee og stillede sig som den Indklagede ved den venstre Side af Klageren. Denne kastede et stjaalent, sky Sideblik paa sin Modpart og tumlede bestyrtet et Skridt tilbage, thi under hendes høire Arm opdagede han den frygtelige Hankat.

„Hvad skal det betyde,“ tiltalte jeg med megen Alvor den Indklagede, „at De bringer Dyret med i Retten? Vel træffer man nu og da Bestialitet paa dette Sted, men dog idetmindste ingen firfødded.“

„Den ærede Ret vilde gunstigen undskylde,“ svarede Jomfru Birgitte med ondskabsfuld Ydmyghed, „men min Modpart har ført Klage baade over mig og over min Kat, som lidt af Consorten*), eller hvad det hedder; jeg maatte derfor formode, at vi vare indkaldte begge.“

*) Litis consortes.

Jeg kunde ikke undertrykke et Smiil og havde heller ingen Aarsag til at være vred, da jeg selv, ved min ubesindige Skjemt, havde givet den første Foranledning til den foreliggende quadrupediske Retsforhandling.

„Katten skal da vel ikke plaidere i Retten?“ sagde jeg.

„Jeg veed det ikke,“ gjensvarede Jomfruen, „hvorfor er han ellers stævnet til Møde?“

„De maatte dog vel vide, at Stævningen ikke gjaldt den; denne foregivne Misforstaaelse synes fra Deres Side ligesaa utrolig som malitieus.“

Hinz spillede under denne Talen frem og tilbage en bedrøvelig Rolle. Han hængte slap ned over Armen. Hans ellers veltilrundede Bug var indtrykket, og han lod alle sine fire Extremiteter hænge, som om der slet ingen Muskelkraft længer var i dem. Sit Mishag gav han tilkjende ved en langtrukken, lydelig Gaben.

„De kan gjerne lade Dyret gaae,“ sagde jeg nu meget alvorligt. — Katten plumpede ned paa alle Fire, overeensstemmende med det franske Ordsprog: il retombe toujours sur ses quatre pattes, hvormed man betegner, at En stedse kommer tilbage paa det samme Thema. Han benyttede sin Frihed til sagte at snige sig langs med Væggene i Retssalen og at besee og besnuse Alt. Han stødte med Næsen paa et gammelt Bundt Acter, kom derved til at indsnuse noget af vort vederqvægende Actestøv og nøs to Gange deraf med megen Anstand.

Retsforhandlingen var naturligviis kun kortvarig; Dommen kunde ikke falde anderledes ud, end at Klagen maatte afvises og Kla-

geren udrede Sagens Omkostninger, idet Dyret kun havde handlet secundum naturam og hverken kunde tilføie nogen Injurie, ei heller give nogen Æreserklæring, og endelig Skaden i Klagerens Ansigt aldeles ikke kunde taxeres i Penge.

Imedens Actuaren tog Forhandlingen og Kjendelsen til Protokols, havde Hinz udfundet, at jeg var en stor Dyreven. Snurrende strøg han sig op og ned ad mit Been. Jeg lod mit gamle Liebhaberi frit Løb, bøiede mig ned og klappede Katten hemmeligt under Bordet. Tilfældigviis stødte Actuaren til det Nøgle Seilgarn, der afbenyttes til Ombinding af Convoluterne. Det faldt ned fra Bordet; øieblikkeligt blev det grebet af Hinz, og nu opstod der en Jagt hele Stuen rundt, hvorved vi alle uvilkaarligt brød ud i en høi Latter.

Efterat Protokollen var færdig og oplæst, tog Birgitte sin Yndling igjen paa Armen, gjorde et ziirligt Knix, og bortfjernede sig som den Seirende med et triumpherende Ansigt. Organisten blev ganske nedslaaet tilbage, erkyndigede sig om Gebyrerne og trak derpaa sin magre Pengepung frem for at betale. Det forstaaer sig af sig selv, at jeg fritog ham for Retsomkostningerne. Men han kunde dog endnu slet ikke berolige sig, idet han meente, at Dommen burde være falden anderledes ud, da dog Lovene vare til, for at beskytte fredelige Statsborgere. „Gives der da slet intet Middel,“ vedblev han, „til at befrie mig fra dette Spøgelses Plagerier? Skal man roligt taale enhver Lidelse af et saadant Bestie?“

Endnu ikke tilfredsstillet, gav jeg paany efter for min Lyst til Spøg og Latter. „Sæt Dem til Modværge,“ svarede jeg Organisten.

„Men hvormed?“ gjensvarede han, „kradse og bide kan jeg dog ikke.“

„Der gives ogsaa andre Midler og Veie,“ vedblev jeg, „til at holde sig en Kat fra Livet. Nogle Draaber Terpentinolie, hældte paa Halen, have en vidunderlig Virkning.“

„Saa?“ udbrød han ganske forundret og gik derpaa bort.

Heel eftertænksom forføiede han sig hjem. Allerede havde han naaet Trappen, da han pludseligt vendte om, traadte ind i Urteboden i Stue-Etagen og spurgte, om man kunde faae Terpentinolie at kjøbe der. Efter et bejaende Svar lod han sig give et Lod, stak Flasken i sin Lomme, og sneg sig op paa anden Sal. I lang Tid vilde der ikke frembyde sig nogen gunstig Leilighed til at prøve Virkningen af hans Skytsmiddel. Hinz kjendte Menneskenes og Hundenes Trædskhed, anede intet Godt og vogtede sig desaarsag klogelig for at komme i Nærheden af Organisten, som paa mangfoldige Maader stræbte at forlokke ham. Hvad de blideste Overtalelser, de sødeste Smigrerier ikke formaaede, det udrettede et Stykke Smørrebrød. Organisten tilkastede Katten først en Bid i en Afstand; Maden blev forsigtigt belugtet og derpaa fortæret. Et andet Stykke kastedes paa Trappen, et tredie paa Gangen, et fjerde i Organistens Stue. Nu var Hinz i Fælden, trods sin Snuhed; forsilde angrede han sin Ubesindighed; forgjæves bønfaldt han bedrøveligt klagende om at slippe ud af Døren.

„Bi kun, din fordømte Kat,“ mumlede Organisten tænderskærende, „nu ville vi engang tage din Hale nærmere i Øiesyn.“ —

Forsigtigt fremtog han sin Flaske med Terpentinolie, aabnede Proppen, nærmede sig smigrende til Katten, som i Forudsølelse af den truende Fare krob ængsteligt sammen, og lod nogle Draaber af Vædsken falde paa Halen tæt oppe ved Roden. Nu vilde Dyret rive sig los med Magt. Da dette ikke vilde lykkes, kradsede det Organisten over Haanden, saa at han af Smerte kom til at udøse en temmelig Qvantitet Terpentinolie over Dyrets Ryg. Derpaa aabnede han i en Hast Stuedøren og kastede Katten udenfor. — Olien virkede. Paa den første, næsten behagelige Opvarmning fulgte en saa utaalelig Kløe og Svie, at Katten sløi ned ad Trappen i en saa rasende Fart, som om den livagtige Satanas var efter ham. I store Spring og under en ynkelig Jamren satte han afsted i Birgittes Stue ind under Kakkelovnen. Men Smerten lod ham ingen Ro; i fuld Fortvivlelse styrtede han igjen frem, sprang omkring paa Stolene, paa Sophaen, i Vinduet, paa Kaffebordet, rev her baade Kande og Flødepotte paa Gulvet, og søgte tilsidst Hjælp i Skjødet hos sin Herskerinde, der var nær ved at forstenes af Skræk. Hun vilde nu stille sin Yndling tilfreds ved at klappe ham, men den kjærtegnede Haand var ham utaalelig; den formerede kun den forfærdeligt brændende Svie, og Lugten af Olien var ham ikke mindre utaalelig. Ude af sig selv af Pine mærkede han med nogle kraftige Træk Birgittes magre Hænder, jagede derpaa igjen ud af Stuen, op ad Trappen og ud paa Taget, overalt efterladende en ubehagelig Lugt af Terpentinolien. Traugott, som saae sit Experiment kronet med et heldigt Udfald, forlod i al Stilhed Huset, gnidende sine Hænder af Glæde. — Men paa hvem anden, end paa ham, kunde Birgittes Mistanke falde? Med inqvisitorisk Snuhed gik hun efter Næsen, aabnede med sin Hovednøgle Organistens Stuedør, bemærkede den forræderisk duftende Plet, som den udgydte Olie havde efterladt sig paa Gulvet, opdagede den halvtømte Flaske, erfarede nede i Urteboden, at den for otte Dage siden var kjøbt i hendes eget Huus, svor en grusom Hævn, inden hun lagde sig tilsengs, og — fik Galdefeber.

Tænk Dig min Skræk, da Organisten nogle Dage derefter kom til mig, fortalte den usalige Historie og berettede, at hans Vertinde laa farligt syg, næsten i en haablos Tilstand. Han selv var ikke mindre bestyrtet end jeg over den tragiske Udgang, hans Spas havde taget. Næsten troer jeg, at han i sin Hjertens Angest vilde have ægtet Jomfru Birgitte Hasenklee, hvis han derved strax havde kunnet skaffe hendes Sundhed tilbage. For mig var der intet Andet tilovers end at gjøre gode Miner til slet Spil. Jeg trøstede den ulykkelige gamle Mand saa godt jeg kunde, omendskjøndt jeg selv behøvede Trøst, thi tro mig, det var ængstelige Dage, jeg henlevede, inden jeg erfarede, at al Livsfare var forbi. Den ubesindige Drengestreg, som jeg alene havde været Skyld i, Miskjendelsen og Krænkelsen af min egen og mit Embedes Værdighed bleve haardt straffede ved den Frygt, for hvilken jeg en Tidlang var given til Priis. For mit hele øvrige Liv uddrog jeg deraf en Lære, som ikke har været mig uden Nytte. Dog jeg mærker, Du længes efter Enden paa denne latterlige Historie. Den sluttede korteligt saaledes: Lægen erklærede, at det vilde yttre en væsentlig Indflydelse paa hans Pa-

tientindes snarlige Helbredelse, om Organisten, snarest muligt, fjernede sig fra Huset og den Syges Nærhed. Uden at tage Afsked lod Traugott sin Bopæl og sin forudbetalte Leie i Stikken og har indtil den Dag idag aldrig seet Jomfru Birgitte Hasenklee siden.

Jeg og min Ven vare imidlertid atter komne i Nærheden af det Huus, der havde været Skuepladsen for min Fortælling. Uvilkaarligt kastede vi Blikket op til den første Etage. Birgitte saae efter Sædvane ud af Vinduet. Uvilkaarligt strøg vi Begge vores Hat for hende. I samme Øieblik rutschede Hinz tæt forbi os ind i Huset, forfulgt af en stor Hønsehund.

Qvinderne under Terrorismen.

Forsynets Styrelse aabenbarer sig paa en ikke mindre beundringsværdig Maade i Historien end i Verdens Skabelse og Opholdelse. Der, hvor den onde Aand saaer Forvirring, Had og Hævn, lader Gud fremspire Tilgivelse, Venskab og Selvopoffrelse. Der gives maaskee intet Moment i Nationernes Historie, hvor begge Sider af dette Livsbillede fremtræde i en saa skarp Modsætning som i 1793, hiint Aar af frygtelig Ihukommelse. Var den Side af dette Tableau, hvor Blodet flød i Strømme, Hovederne faldt og det revolutionære Vanvid rasede, Mændenes Værk, saa tilhører den anden Side, hvor Ømhed og heltemodig Opoffrelse fremtræde i det skjønneste Lys, det svage Kjøn. Over disse mørke Ruiner af Blod og Skjændsel, hvor Feighed kæmper med Overmod, udbreder en Blomst sin blide, forsonende Duft; denne Blomst er Svaghedens Energi, Yndens Opoffrelse, det er Qvindens Heltemod!

Blandt de utallige Offre, som Terrorismens Blodhaand slæbte til Schafottet, ere de mest rørende hine qvindelige Martyrer, som for at frelse en Ægtefælle eller døe med ham, bragte Fangevogteren deres Legeme, Bøddelen deres Hoved. Hvormange blonde Hoveder, hvormange ædle Qvindehjerter blødte under den skjæbnesvangre Øxe, som i to Aar ustandset rasede og afmeiede tre kongelige Hoveder!

Historien anfører med Stolthed romerske, spartanske og atheniensiske Qvinder, som gjorde sig udødelige ved Heltemod, Hengivenhed og Sjælsstorhed; men Frankrig kan sige, at dets Qvinder have overgaaet Oldtidens Heroiner.

Kun nogle Exempler, som vi vælge blandt tusinde, ville godtgjøre vor Paastand.

En Qvinde kjøber sig Tilladelsen til at besøge sin Mand i Fængslet. Hun formaaer ham til at bytte Klæder med hende, og han undviger i hendes Dragt. Men den næste Dag opklares Sagen.

„Ulykkelige!" siger en Folkerepræsentant til hende, „hvad har De gjort?"

„Min Pligt," svarer hun, „gjør Du nu Din!"

Vi behøve ikke at tilføie, at han fulgte hendes Opfordring og gjorde sin Pligt.

Marschallen af Mouchy blev ført til Luxembourg; hans Gemalinde ankommer der paa samme Tid. Man forestiller hende, at hun ikke er indbefattet under Arrestbefalingen: „Er min Mand arresteret, saa er jeg det ogsaa," svarer hun, og træder frem med

ham for Revolutionstribunalet. Den offentlige Anklager siger hende, at hun ikke er anklaget.

„Er min Mand anklaget, saa er jeg det ogsaa," svarer hun.

Dødsdommen oplæses: hun sætter sig i Karren ved Siden af sin Mand. Bøddelen forbyder hende Adgang til Schafottet, fordi hun ikke er domfældt.

„Er min Mand domfældt, saa er jeg det ogsaa," svarer hun.

Alverden kjender Samtalen mellem Republikaneren og den unge Royalistinde.

„Hvorfor bærer Du ingen Cocarde?"

„Fordi Du bærer den."

„Troer Du paa Gud?"

„Ikke, naar Du troer paa ham."

Dette er kun den corneliske Dialog, som er overført fra Scenen til det virkelige Liv.

Nantes har ikke glemt de ædle Qvinder, som Guillotinen havde berøvet deres Mænd, og som anraabte Carrier om Døden.

„Borgerinder! Eders Ønske skal blive opfyldt," svarede han med den grusomme Rolighed, som var ham egen. Og de bleve guillotinerede.

En Ulykkelig, som har overværet sin Elskedes Henrettelse, følger hans Liig til Begravelsesstedet. Hun byder Graveren hundrede Louisdorer for Hovedet; Handelen afsluttes. Hun vikler det i et Klæde og tager det med. Men paa Veien bukker Naturen under for Vægten af den elskede Byrde: hun besvimer paa et Gadehjørne, og Hovedet ruller hen ad Jorden for den forbausede Mængdes Øine. Øieblikkelig føres hun for Revolutionstribunalet, der er permanent ligesom Guillotinen; det sørgelige, affindige Indfald bliver hende tillagt som en Forbrydelse, og hun dømmes til Døden. Hun takker sine Dommere og iler glad til Guillotinen, som skal forene hende med ham, hun begræder.

En Veninde af Condorcet tilbød ham et Tilflugtssted i sit Huus. Han forestiller hende Faren, for hvilken han udsætter hende ved at tage mod hendes Tilbud.

„De vil komme til at staae udenfor Loven," sagde han.

„Staaer jeg da udenfor Menneskehedens Love?" svarede hun.

Dmslle Sombreuil's Ord til Madame de Rosambo, som var dømt til Døden tilligemed sin Fader, den ærværdige Malesherbes, i det Øieblik, da hendes egen Fader ogsaa besteg Guillotinen, ere bekjendte.

„Jeg har havt den Lykke," sagde hun, „engang at frelse min Faders Liv, og idag har jeg den Sorg ikke at kunne døe med ham. De, Madame, er saa lykkelig at kunne døe med Deres Fader!"

Man tilgive den, som skriver disse Linier, at han blandt disse Navne, hvoraf mange forlængst ere glemte, anfører sin Bedstemoders. Som ung sextenaarig Pige erfarer hun sin Faders Arrestation. Hun iler, hun flyver til Tribunalet, men standses paa Veien af Gensdarmer, og hverken Bønner eller Taarer røre dem. Hvad har hun at gjøre? Hun løber under Bugen af Hestene og trænger ind i Huset til ham, som har udfærdiget Arrestordren. Der staaer hun som Charlotte Corday for Marat; hun truer ham med en Kniv, som blinker i hendes Haand, til øieblikkelig at underskrive en Ordre til at løslade ham. Hendes energiske Hengivenhed be-

lønnes: hun erholder Ordren, og hendes Fader er frelst.

Saae man dengang, som Forfatteren af le génie du Christianisme saa smukt siger: hvormange Taarer en Dronnings Øie kan indeholde, saa saae man tillige, hvormegen Storhed og Mod en kongelig Sjæl kan indeholde. Da Bøddelen traadte ind i den ulykkelige Marie Antoinettes Værelse, var hun beredt til at offres; hun havde selv gjort sit sidste Toilette: hun havde selv afklippet sit Haar og ifort sig en hvid Dragt som til en Høitidsfest. Paa Veien til Schafottet ledsagede en mørk og dyb Taushed den kongelige Martyrinde, og ingen Fornærmelse hævede sig mod den Pande, som Diademet havde kronet: hos et af Naturen ædelmodigt Folk maatte en uimodstaaelig Følelse i Sjælen tale Svaghedens og Høihedens Sag, som vare forenede i den samme Person.

Idet hun besteg Schafottet, kom hun til at træde Bøddelen paa Foden; med den majestætiske Ynde, som det høie Offer bevarede indtil sit sidste Øieblik, bad hun ham om Forladelse! En Dronning gjorde Undskyldning for en Bøddel!

Og den fromme Prindsesse Elisabeth, hvilken herlig Død led hun ikke! Fem og tyve Personer, blandt hvilke elleve af hendes Hofdamer, ledsagede hende til Retterstedet. Af udtænkt Grusomhed lode hendes Bødler hende guillotinere tilsidst. Men det Mod, som hun fandt i sin Værdighed og sin faste Tro, forlod hende ikke et Øieblik; efterhaanden som et Offer rakte sit Hoved frem, opmuntrede hun det ved fromme og trøsterige Ord. Fem og tyve Gange gjenlød Dødshugget i hendes Hjerte; men hun, som allerede ikke mere tilhørte Jorden, gos ikke tilbage for Evighedens aabne Dør, men betraadte med straalende Pande, med Tilgivelse i Hjertet og Smiil paa Læben den skjæbnesvangre Tærskel.

Er det sandt, at det Blod, som udgydes for en hellig Sag, forsoner Herrens Vrede, saa tør man haabe, at den guddommelige Retfærdighed, som var haardt krænket ved mangfoldige utilgivelige Udskeielser, har ladet sig bevæge ved de herlige Hecatomber, som bleve offrede for den. —

Alex. Remy.

Bouquetter.

Bouquetten, om Sommeren saa henrivende, bliver til Vinterens Tid en Luxus-Gjenstand.

Om Sommeren er den hverdagslig, populair, tilgængelig for Alle; den smykker enhver Barm, enhver Kjole. Men om Vinteren, naar der hverken gives Roser, eller Nelliker, eller Fioler, da begynder først Bouquettens Herredømme.

Man maa skjelne mellem forskjellige Arter af Bouquetter. Der gives fashionable og landsbyagtige, gammeldags og forslidte Bouquetter. Kan man kjende et Menneske af hans Physiognomie, af hans Klædning, af hans Underholdning, saa er det ikke mindre muligt at kjende ham af hans Bouquet.

Sikkert er Bouquetten af ikke ringe Vigtighed hos en Mand comme il faut; den er et Udtryk for hans Galanteri, en Prøvesteen for hans Elskværdighed.

Jeg seer Dem smile, naar jeg paastaaer,

at man ogsaa kan vise Aand i Sammensætningen af en Blomsterkost. Hvorfor ikke? Er Dette dog muligt ved Anordningen af et Middagsmaaltid eller en Salon, hvorfor skulde man da ikke finde Leilighed til at vise denne Egenskab i Foreningen af disse levende, talende Farver, som danne Bouquetten? Det er et eget Sprog, der taler ud af den; dog vil jeg hermed ikke have meent, hvad man i Almindelighed forstaaer under Navn af Blomstersprog. En Blomsterbouquet angiver meget godt Overgangene i de sociale Schatteringer og betegner Afdelingerne paa Betingelsernes og Verdens store Schachbræt.

Vil man overrække en noget alderstegen Coquette en Blomsterbouquet, saa gjøre man sig Umage for, netop at vælge den hors de Saison. Ere Camelier, Dahlier, Hyazinther vanskelige at faae, saa maae netop disse være med.

I hvert Tilfælde undgaae man at gjøre Bouquetten broget: en saadan Galanteri-Harlequin erindrer altfor meget om Landbybrylluper og Barnedaab paa Landet.

Det Smagfuldeste i denne Art, faa Tilfælde undtagne, vil stedse kun bestaae i een Blomst: hvide Nelliker, hvide Roser, Camelier etc.

For en Grisette vil en Blomsterkost ikke være stor og righoldig nok; for en galant Dame derimod ikke lille og usynlig nok.

Fremfor Alt vogte man sig for hine gammeldags Bouquetter, som skulle have en vis Betydning og minde om Blomstersproget; man give for Alting ikke Laurbær til en Militair, Pæonier til en Dame af en vis Alder, Immorteller til en af Nutidens Theaterdigtere osv.

Bouquetten er ikke andet end et Galanteri, uden al Prætension; den er en Verdensdames Lune eller Caprice; hun kan skalte med denne Gave som hun vil, ja selv give den til en Medbeiler af Den, som gjorde hende en Foræring dermed.

Dog lykkelig er Den, hvis Bouquetter en bedre Lod venter; ikke hans Roser og Fioler er det, man bevarer med Omhyggelighed, men Erindringen om hans Blik, hans Ord, hans hele Selv. Han har ingen anden Medbeiler længer i den vide Verden, end de Blomster, han har udsøgt for Den, som han elsker.

Haarlokken.

Af Fr. Laun.

Doctor Werner kom itide hjem fra sin botaniske Morgen=Spadseretour og begav sig igjennem Medicinalraad og Professor Rebentrost's Have. Længe havde han fungeret som Dennes Famulus og opholdt sig endnu bestandigt i hans Huus. Sagte, ganske sagte, sneg han sig hen til Havestuens Glasdøre, for tilligemed den opgaaende Sols Straaler at skue ind til den elskværdigste Skabning i den hele Universitetsstad. Men det var ikke alene Skabningen, ogsaa en sjelden Ynde og en indtagende Munterhed gjorde Minna Rebentrost kjendt og skattet vidt og bredt. Hendes ofte ret besynderlige, morsomme Luner vare saa bekjendte, at de slet ikke meer syntes paafaldende, og man lod sig ret Meget behage af hende, hvad man ikke vilde have taalt af tusinde Andre.

„Den slanke, hulde, herlige Minna!" hviskede Doctor Werner og var ganske ude af sig selv af — Myrdelyst. En uforskammet Flue forstyrrede nemlig ieetvæk det elskværdige Pigebarn. Det lod som om Minna, for at nyde den smukke Morgen ved Brodeerrammen, var staaet meget tidligt op og derpaa igjen var blideligt indsovet. Hendes Engleansigt hvilede paa Hænderne, og de runde, sneehvide Arme laae ud til begge Sider ovenpaa Rammen. Men Fluen lod ikke være at gjøre Angreb paa hendes Pande, hvormeget end Minna i Søvne rystede sine blonde Lokker.

Havde Doctoren kunnet finde en bedre Leilighed til at fravende Minna een af hendes gyldne Lokker? Alligevel blev Dette vanskeliggjort af den halsstarrige Flue, der stedse vendte tilbage til samme Plet.

„Modet belønnes," tænkte han i dette Dieblik, og aabnede sagte og hurtigt Glasdøren. Men den knirkede og han standsede sine Skridt for et Dieblik. Dog „fremad" raabte hans Hjerte og han ilede hen til Brodeerrammen, greb den derpaa liggende lille Sax og — lagde den strax igjen bort, fordi samtlige Lokker syntes ret rørende at tiltale ham saaledes: „Lad os dog sidde, du Barbar! Hvor kunde vi vel finde en skjønnere Plads end netop her?"

Endelig, da han havde nedlagt Fluen i Flugten, tænkte han: „Nei, altfor betænkeligt maa Mennesket dog ikke være, thi Leiligheden har Vinger." — Med det samme tog han igjen fat paa Saxen og inden man saae sig for, havde han, vel ingen af de talende Smaalokker, som hang hende ned over Ansigtet, men dog en ikke mindre yndig Lok fra Midten af det rigtbevoxede Hoved, i sine Hænder.

Dermed løb han sin Vei; thi i samme Dieblik skreg Medicinalraaden i Værelset ved Siden af, som om han sad paa Spid, og Minna syntes at blive endnu muntrere, end forhen ved Fluen.

2.

Medicinalraaden bekom nemlig et Anfald af sit gamle Onde, Podagraen. Minna ilede ind for at staae sin Fader bi.

„Doctoren!" raabte hun ud af Døren og strax efter indtraadte Lokkerøveren, men gik

snart igjen bort for at anordne de nødvendige Lindringsforholdsregler.

„Det bliver en deilig Historie!“ klynkede Patienten, som ikke kunde hjælpe sig selv. „De mange Gjæster, jeg venter idag! Og mine Planer, jeg havde lagt! Saaledes gaaer det med de menneskelige Forsætter. Formodentlig skal jeg nu igjen bindes til min Stue og ikke kunne røre mig af Stedet i tre Uger. Deri have vi Læger idetmindste noget forud for Andre, at vi kunne vide slige Ting iforveien og rette os derefter.“

Til Lykke beviste Følgerne aldeles ikke hans Sætning. Thi da Doctor Werner en halv Time efter kom tilstede med Sundhedstaft og den øvrige Been-Emballage, var det Hele allerede forbi. Den Syge kunde atter staae op. „Det kan jeg ikke forstaae,“ sagde han. „Ufeilbarligt er det Skrækken over, at dette Anfald kom saaledes i Utide, som er faret ned i Benet og har cureret det paa Stedet. Jeg maa ret takke denne ubestaltede Læge. Men Dig, Minna, vilde jeg nu sige —“

I samme Moment opdagede han, at hans Famulus endnu var tilstede og sagde derfor: „Kjære Doctor, for denne Gang behøver De ikke at bekymre Dem meer om mig, og jeg vil ingenlunde længer afholde Dem fra Deres Forretninger.“

Derpaa fjernede Werner sig, omendskjøndt han, som det lød, meget hellere havde afventet, hvad Medicinalraaden havde at sige til Minna.

3.

„Mennesket, kjære Minna,“ vedblev Faderen, „Mennesket bliver hver Dag ældre.“

Nær var den gode Pige kommen til at lee over den vigtige Mine, hvormed han fremførte denne ubestridelige Sandhed.

„Nu,“ vedblev han, „høre I Fruentimre, saa at sige, ogsaa til Menneskene, og det gaaer Eder ikke et Haar bedre, end os Andre. Naar vi Mænd, saa at sige, staae i vor bedste Flor, gaae I allerede bag af Dandsen. Sexten Aar, din nuværende Alder, tænker Du, sikkrer Dig vel endnu en Stund derfor, men den slemme Tid løber og løber, og inden Du veed et Ord deraf, sidder Du som en gammel Jomfru og synker tilsidst som en visnet Blomst i Graven, uden at lade et Spor tilbage. Derfor er det bedst itide at tænke paa Erstatningstropper, jeg mener: Børn: — Nu, nu; Du behøver ikke at blive saa rød ved det Ord; det forstaaer sig naturligviis, i al Tugt og Ære. Kort sagt, mit Barn, Du maa gifte Dig! — Men Gud i Himmelen, lad mig dog tale ud først. Jeg har netop bestemt den Dag idag til at komme paa det Rene med denne Sag. I forrige Uge have nemlig tre forskjellige Personer anholdt om din Haaad, og dem har jeg alle henviist til Dig. Den Ene er en Mand af Krigshaandværket, en smuk, velvoxen, ja anseelig Cavaleer. Som en Feil hos ham maa jeg rigtignok anføre, at han har lagt sig stærkt efter at bande. Dog ogsaa derimod gives der som oftest intet bedre Huusmiddel, end Huset selv eller Ægtestanden, særdeles dersom Tøffelen, paa hvis Haandtering enhver klog Kone forstaaer sig saa godt, ikke er af haardt Saalelæder, men af Silkestof. Den anden Frier er en Mand, ved hvis sorte Side dine Dandseskoe vistnok aldrig ville blive tagne i Brug; thi den herværende Universitetskirkes

Præstekoner synes at være komne overeens om, at forsage slige larmende Verdensglæder, og hvo som er klog, bør i lignende Tilfælde aldrig ville gjøre nogen Undtagelse, ligesom jeg da overhovedet ikke kan lide de Fruentimre, som gjælde for Undtagelser fra Regelen, selv naar dette skulde være til deres Fordeel. Iøvrigt er den sorte Galan en smuk, stadselig Person, altid net og pæn i Tale som i Klæder. Om den tredie Frier kan jeg rigtignok ikke sige Dig mere, end at hans Navn er opført i vor Forelæsning-Catalog og at jeg aldeles ikke kan forstaae ham. Alligevel finder han som Professor i Philosophien mange Venner og Beundrere. Dertil gjør han Vers og, som Mange troe tilligemed ham selv, skjønne Vers. Iøvrigt er ogsaa han af Udseende, saa at sige, en Apollo i Lommeformat."

Medicinalraaden havde ingen Navne nævnt; dog gjættede Minna, endog efter hans overfladiske Skildringer, den Rette for enhver af de tre Friere. Enhver af dem var i sit Slags ikke at forkaste. Alligevel syntes det som om, naar der fra Minnas Side skulde træffes noget Valg, dette just ikke vilde ledsages af nogen stærk Hjertebanken; thi ved ingen af hendes Faders tre Skildringer kom hendes Halstørklæde i synderlig Bevægelse.

4.

„Naar man taler om Fanden, saa etc.", udbrød Medicinalraaden, da nu et Par Sporer lode sig klaprende høre i Havestuen. Han skyndte sig at lægge sin Slobrok og at ombytte Nathuen med Parykken.

„Pardon, Hr. Medicinalraad," begyndte den indtrædende Major Sender. „Ogsaa Deres Tilgivelse, min Frøken. Hvor der er godt Bytte ivente, der ere vi Soldater gjerne tidligt paafærde. Da jeg for lidt siden kom her forbi fra Exerceringen, syntes Deres Kokken at staae i lys Lue. Saa tænkte jeg, vistnok kommer der foruden Dig endnu mange Andre, og Morgenstund har Guld i Mund. Inderligt, min Frøken, vilde jeg ønske, at De vilde lægge dette gode Ordsprog paa Hjerte og tillade mig, strax at overrække Dem Guldet, nemlig i Skikkelse af en Forlovelsesring."

„Hr. Major," svarede Minna og traadte tilbage for at undvige Ringen, som han virkelig allerede havde ved Haanden, „mine seendrægtige Tanker kunne aldeles ikke holde Skridt med Deres krigerske Raskhed. Forund mig derfor nogen Betænkningstid."

„For Pokker!" udbrød Majoren, „Betænkningstid klinger næsten som Betænkelighed, og det er — — straffe mig, netop det betænkeligste Ord for mig i min Stilling."

„Alligevel," svarede Minna, „kan jeg ikke fritage Dem derfor, for vor gjensidige Lykkes Skyld. Iøvrigt maa jeg dog sige Dem, at jeg er en afgjort Fjende af alle Eder. Nu bider De vel i min Nærværelse Hovedet af Deres, saavidt jeg mærker; men dog er mig den allerringeste Deel af en Eed ligesaa god som en heel, og jeg kan under vor Samværen idag aldeles ikke tilstede Dem flere end tre saadanne Eder. Den fjerde vil strax have et benegtende Svar paa Deres forrige Andragende til Følge."

„Bravo!" raabte Medicinalraaden, „hun begynder allerede itide at lade sit Egensind raade."

„Kjære Fader, saadant Noget er som bekjendt Pigernes Forret, og os Fruentimre er der, som det lyder fra alle Sider, overho-

vedet indrømmet saa saa Rettigheder, at vi maae holde vel tilraade med det Lidet, vi have."

„Velan!" sagde Majoren med en alvorlig, næsten mørk Mine, „jeg gaaer ind derpaa. Men, Gud straffe mig — —"

„Holdt!" afbrød Minna ham, uden at tage Notits af hans Fortrydelse. „Det var allerede een af de tre Naadeseder. Betænk, at De nu kun har to tilovers. Efter denne Erindring maa De dog give mig det Vidnesbyrd, at jeg har advaret Dem paa en redelig Maade."

„Jeg vilde kun endnu bemærke," tilføiede Majoren, „at jeg har hørt af Deres Hr. Fader, at der vil komme to Medbeilere. Min militaire Ære vilde føle sig krænket, naar jeg skulde indgaae Betingelser og disse ikke. Jeg maa derfor andrage paa, at De heller ikke ubetinget tillader de Andre at tilbringe denne Dag i Deres Selskab."

„Godt," sagde Minna, „og da min Fader, som det synes, har forraadt enhver af de tre Herrer den Ære, som er mig tiltænkt af de andre to, saa skal ogsaa enhver af dem erfare de Betingelser, som er fastsat for de Andre."

Majorens Fod traadte ved disse Ord som føleligt i Gulvet, at Minna løftede sin Finger og sagde: „Hr. Major, jeg kunde let tage det for en formummet Eed, men det vil jeg dog ikke dennegang."

Minna troede nu at gjenfinde Majorens sorrige, lydelige Fodtrin i en krampagtig Bevægelse af hans Læbe. Dog var det kun ved et fiint Smiil hun gav dette tilkjende, hvorpaa hun fjernede sig.

5.

Majoren, som troede sig krænket, sank ned i en Lænestol og slog sig et Par Gange med den flade Haand paa Panden.

Havde hun blot ikke 30,000 Daler og jeg ingen Gjæld! syntes denne Pantomime at ville sige.

„En Pokkers Pige!" sagde Medicinalraaden leende; „jeg tør vædde paa, hun vil ogsaa give de Andre nogle dygtige Nødder at knække."

„Hr. Medicinalraad!" raabte Majoren og sprang op af Stolen, „at De roligt kunde see til ved slige Pigeluner, behager mig aldeles ikke, for Pokker!"

„Sagte, sagte, Hr. Major," faldt Medicinalraaden ham i Talen. „Hun har en udmærket fiin Hørelse, og saa vilde De kun have en eneste Eed tilbage."

„Men kan man ikke ogsaa tabe Taalmodigheden, Hr. Medicinalraad? Istedetfor at tale et faderligt Ord, lader De Deres Datters Egensind frit Løb."

„Hr. Major," svarede den Gamle noget ømfindtligt," med Minnas Luner bliver De vistnok før færdig end med mine faderlige Ord. Skulde jeg endog kun i ringeste Maade indskrænke min ret forstandige Datters Mening, saa vilde jeg aldeles fraraade hende, at tage en Kriger til Mand, og det af tusinde Grunde."

6.

Disse Ord stoppede imidlertid Munden paa Majoren, om de end ikke beroligede ham. Men til det sidstnævnte Øiemed foreslog Medicinalraaden en Pibe Tobak i Fællesskab, hvilket ogsaa kom i Stand. Medens de nu

i en Times-Tid gik op og ned i Haven, saae Gjæsten snart tilhøire, snart tilvenstre, men intetsteds kunde han faae Øie paa den huldsalige Minna.

Ganske naturligt: Først skulde hun klæde sig paa til Middagsbordet, og neppe var hun bleven færdig dermed og var traadt ned i Havestuen, førend allerede den sorte Beiler til hendes Haand viste sig.

„Hr. Pastor" — saaledes begyndte hun, efterat han i en overmaade ziirlig Tale havde fremsat sit Andragende — „mig skeer idag en ganske ufortjent Ære. Tre stadselige Beilere til en ringe Haand, som min! Min Fader har formodentlig underrettet Dem om den forunderlige Tildragelse?"

„Ganske vist," svarede den sorte Frier. „Men om jeg end, saaledes som Sagen nu staaer, finder mit Andragende saa meget dristigere, saa har jeg dog ingen Grund til at undre mig over, at en Stjerne, som overstraaler alle Andre, paa eengang tiltrækker tre Par Øine."

„Give Gud," svarede Minna smilende, „at Deres Galanteri var grundet og jeg var en Stjerne i egentlig Forstand. Da vilde jeg ret venligt beskue samtlige tre Herrer, og kom ikke i det Tilfælde, ved at vælge den ene af dem at maatte tilsidesætte de to andre; thi, som Goethe siger: Stjernerne, dem begjærer man ikke. Imidlertid, for dog at have et Støttepunkt for den Dom, som man forlanger af mig, er jeg allerede kommen overeens med den ene af de Herrer om at paalægge enhver af dem en Betingelse. Af Majoren har jeg fordret, at han i denne hele, lange Dag ikke maa lade mig høre flere end tre Eder. Den fjerde Eed" — her trak hun skalkagtigt paa Skulderen — „udelukker ham aldeles fra Concurrencen."

„Bedste Frøken," udbrød Pastoren forknyt, „har blot ikke en stor Forkjærlighed forledet Dem til at gjøre ham Spillet saa let?"

„Langtfra," svarede Minna leende; „tvertimod frygter jeg for, at have gjort den værdige Mand Sagen altfor svær. Thi strax i det første Øieblik undslap ham een af de tre Eder, saa at han nu kun har to tilovers for hele Dagen. Men jeg er altfor stor en Fjende af al Banden for ikke at prøve, hvorvidt Den, der anholder om min Haand, formaaer at paalægge sig Tvang i denne Henseende. — Det samme, Hr. Pastor, er Tilfældet med en af Deres Vaner."

„Med hvilken?" raabte Pastoren, og alt hans forfængelige Blod flygtede ved disse Ord op i hans Ansigt.

„Næsten undseer jeg mig ved," svarede Minna, „at sige Dem det lige i Øinene; ogsaa er det i og for sig noget særdeles Ubetydeligt" —

„Tal, Frøken, jeg beder Dem. Hvad kunde blive mig for vanskeligt for en saadan Priis?"

„Denne Yttring," vedblev Minna, „afnøder mig en Forklaring. Misforstaa mig ikke, Hr. Pastor. Min Haand, saa ringe dens Værd end maa ansees for, lover jeg derfor ingenlunde til Den, som har opfyldt Betingelsen. Kun Den, som ikke opfylder den, udelukker sig derved selv fra Beilernes Tal."

„Betingelsen, min Frøken!"

„Velan! — De lukker undertiden Deres Øine, netop naar De taler allersmukkest med En, og dette, tilgiv mig, kan jeg ikke lide. Et aabent, redeligt Øie synes mig den bedste

Borgen for Talen. Derfor være det Dem idag under vor Samværen kun tilladt at lukke Øinene tre Gange. Den fjerde Gang vilde —"; hun afbrod sig med en beklagende Mine, og Præsten indgik Betingelsen. Men hans opkogende Vrede syntes nærved at bruse frem, da hans Mund blev stoppet ved Indtrædelsen af ham, som Medicinalraaden havde kaldt en Apollo i Lommeformat.

7.

Der laa megen Triumph over hans Medbeileres Simpelhed i den lille Philosophs og Digters Miner, da Minna underrettede ham om Forholdene og Betingelserne.

„Jeg er dog begjærlig efter at vide," sagde han smilende til hende, „om De ogsaa har en saadan Vane at dadle hos mig?"

„Ogsaa hos Dem, Hr. Professor," svarede Minna, og en pludselig Fortrækning af hans Læbe vidnede om en meer end almindelig Forundring. „Deres evige Indblanden af den ene ægte Philosophi, som De kalder den, i alle Samtaler forstyrrer ikke sjelden et heelt Selskabs Munterhed, har jeg bemærket. Lærestolen synes mig for at være det rette Sted for vægtige Ord om Kunst og om Videnskab, end en Forsamling, hvor det især kommer an paa selskabelig Munterhed. Derfor kan jeg idag kun tillade Dem, tre Gange at udstøde Invectiver imod andre, endog nok saa uægte Arter af Philosophi eller Poesi."

„Min Frøken," svarede hertil den lille Apollo, „hvor jeg er, der maa ogsaa Poesien og Philosophien turde gjøre sig gjældende. Hav derfor den Godhed, strax at udslette mig af Listen over Beilerne til Deres Haand og at modtage min Undskyldning for Deres Hr. Fader."

Medicinalraaden og Majoren traadte netop ind, da den Opbragte havde endt sin Tale og allerede havde taget Hatten i Haanden. Huusverten gjorde Alt for dog idetmindste at beholde ham som Gjæst for denne Dag; men forgjæves.

Det var altsaa dog een Frier mindre! Majoren og Præsten betragtede hinanden hemmeligt, saa ofte Leilighed gaves, og enhver af dem tænkte derved: Du skal dog, med Guds Hjælp, ikke gjøre mig Seieren stridig!

8.

Ved Bordet sad Minna imellem Begge, til stor Fortrydelse for Doctor Werner, som ellers sædvanligviis havde sin Plads ved hendes Side, men denne Gang var anbragt ved den nederste Ende af Bordet. For hans Skyld behøvede Retterne langtfra ikke at have været saa udsøgte, thi om han end mechanisk befordrede dem til Munden, saa vidste hans Gane dog intet deraf, og han selv vidste heller ikke Andet, end at Medicinalraaden havde havt den i hans Øine saare ufornuftige Tanke, at placere Minna, den af ham inderlig elskede Minna, imellem hendes to stadselige Beilere, af hvilke enhver gjorde sig Umage for, særdeles at fængsle hendes Opmærksomhed. Hans Øre søgte at opsnappe hvert Ord, som faldt imellem disse tre Personer, og da engang et Par Gjæster i hans Naboskab bleve saa høirøstede, at han ikke længer kunde forstaae hine, bragte hans Kjærlighedslue ham til i den Grad at forglemme sig, at han udbrød i et lydeligt „Hys"! hvilket naturligviis blev meget ilde optaget.

9.

„Min Frøken," sagde Majoren til Minna, idet han pegede paa hendes Haar. „Hvor yndigt straaler dette Guld om Deres Pande! Forærer De mig ikke en Lok, blot en eneste Lok deraf?"

„Hr. Major," svarede Minna med et Smiil, „det strider aldeles imod mine Grundsætninger. Om jeg ogsaa virkelig besad Yndigheder — hvad vistnok de Fleste betvivle — saa kunde det dog aldrig falde mig ind at udstykke dem paa den Maade. Hvo der faaer mig selv, han maa tage mine Lokker med."

„Fortræffeligt talt!" udbrød nu Pastoren, idet han ved at gribe hendes Haand søgte at bemægtige sig hendes Opmærksomhed.

„Holdt!" raabte Majoren, ligefrem misfornøiet over Bemærkningen, „Deres Dine, Hr. Pastor, vare fuldkommen tilsluttede."

Præsten vilde negte det.

„Min Sjæl!" udbrød Majoren i Vrede, „jeg maa dog kunne see, om et Par Dine ere lukkede eller ei."

„Min Sjæl?" spurgte Præsten haanligt, „hvad var det, De der sagde?"

Herpaa fældede Minna den Dom, at Præsten nu havde kun to Lukninger af Dinene tilbage og Majoren kun een Eed.

10.

„Desto indstændigere," sagde den Sidstnævnte, „bliver nu min Bøn om en Haarlok. De er for rig derpaa, min Frøken, til at De skulde kunne negte mig den i min Armod. — Skulde virkelig endnu Ingen have opnaaet den Gunst at erholde en Lok af Deres Haar?"

„Hr. Major," svarede Minna, „for at betage Dem enhver Tvivl om min Forsikkring, lover jeg herved høitideligt, at Den, som kan opvise en Lok af mit Haar, skal erholde min Haand, hvis han ellers bryder sig derom. Det forstaaer sig, at han maa bevise, at den ogsaa sikkert er af mit Haar. Endvidere er det en Selvfølge, at Lokkens Fremviisning maa skee endnu idag, og at den ikke først nu maa blive mig berøvet, fordi der da kun alt for let kunde komme et Bedrageri med i Spillet."

En huuslig Forretning kaldte hende ud.

Da hun vendte tilbage, var hun slet ikke meer til at kjende. Hendes ellers saa lykkelige Underholdningsgave syntes ganske udtømt. Enten maatte der i hendes Fraværelse være hændet hende noget yderst Ubehageligt, eller hun gjorde sig dog maaskee Betænkeligheder over det Løfte, hun havde givet, med Hensyn til Haarlokken. Majoren og Præsten drillede hende dermed, men det var dog endnu en Lykke, at Førstnævnte, efterat baade den tredie og den fjerde Eed strax efter hinanden vare undslupne ham, fuld af Uvillie skød Stolen tilbage og fjernede sig under Foregivende af en Upasselighed; thi fra nu af havde Minna dog kun med Pastoren alene at skaffe.

Men ogsaa hun forlod snart Pastoren og Spisesalen under samme Foregivende som Majoren.

11.

Naturligviis undgik intet af alt Dette Dr. Werner. Hans Lykke vilde jo vistnok være gjort ved det Bytte, han havde røvet om Morgenen, hvis ikke Minnas Fordring af et Beviis havde trykket ham. Hvorledes skulde han føre det, da hans Brøde slet ingen Vidner havde havt og Misgjerningsmandens Forsikkring alene ikke kunde have Beviiskraft?

Minnas Forsvinden foraarsagede ham kun ny Uro. Vel vidste han allerede af sin korte Livspraxis, at Pigerne sædvanligt pleie at opføre deres mangfoldige Luner under den almindelige Rubrik: Ildebefindende, men sommetider ere de dog ogsaa virkelig syge. Hvis Dette nu var Tilfældet med Minna, hvor sørgelig maatte da ikke denne Tanke være for ham, som var barbarisk nok til hellere at ville vide alle Byens unge Piger en Sygdom paa Halsen, end hans elskede Minna.

Til hans store Glæde kom hun nu ind igjen og hendes muntre lille Ansigt viste ikke en Tanke af Sygdom eller Uvillie længer.

12.

Ogsaa efterat Taffelet var hævet, veg Pastoren endnu bestandigt ikke fra Minnas Side. Medicinalraaden nærmede sig dem og tænkte, da han saae dem saa eendrægtigt tilsammen: Aldrig i mine Dage havde jeg tiltroet det Verdensbarn af en Pige saa meget geistligt Blod. Thi af de To bliver der et Par, det tør jeg sværge paa!

Men snart, og det endnu førend Kaffeen blev serveret, kom det for en Dag, at den lille Skjelm havde ført ikke blot ham, men ogsaa fornemmelig Pastoren bag Lyset med sin nuværende utvungne Fortrolighed. Hun havde nemlig dermed til Hensigt at gjøre Frieren tryg, for desto snarere at blive færdig med hans paatrængende Ømhed, da han hidtil havde vogtet sig godt for at tillukke Øinene.

Medicinalraaden gjennemskuede Sammenhængen, da Datteren, netop som Frieren havde fremført et ret sødt Smigreri med fuldkommen tillukkede Øine, gav ham et betydningsfuldt Stød, som om hun vilde sige: Stille, Fader, thi han maa slet ikke bemærke, at man iagttager ham, for at han kan vedblive med sin mig saa kjære Sædvane idag og man endelig kan uddrage Facitet ved Tallet fire!

Minna naaede ogsaa fuldkommen sin Hensigt dermed. Ganske kort efter hverandre lukkede Præsten sine Øine de to Gange, som endnu vare tilovers, og udelukkede derved sig selv fra alt videre Frieri til det hulde Pigebarn.

Rigtignok vilde han, da Minna den fjerde Gang paa eengang foreholdt ham Summen med et artigt Buk, gjøre den Exception, at man efter Billighed først burde have paamindet ham. Men Minna yttrede med megen Hoflighed, at hun aldeles ikke havde overtaget nogen Forpligtelse dertil. Med Hensyn til Beviset henholdt hun sig iøvrigt til sin Fader, som affærdigede ham med et deeltagende Skuldertræk.

Saaledes havde ogsaa den sidste Concurrent til Minnas Haand faaet Nok, men han fjernede sig dog først, efterat han havde nydt sine tre Kopper Kaffe.

13.

Med mere Mod end sædvanligt nærmede Werner sig nu kjærlighedsfuldt til Minna, trykkede hendes Haand til sine Læber og solede sit længselsfulde Hjerte i hendes blaae Øines milde Straaler.

„Gud!" tænkte han, „om denne Haand og disse Øine skulde blive mine!" — Derpaa hensank han i Beskuelsen af Minnas gyldne Haar og sagde ved sig selv: „Nei, et saadant Haar gives der ikke noget andet Sted i den vide Verden, og den Lok, som jeg besidder, vil ved det blotte Syn føre Beviset for, at den er voxet paa dette Hoved."

Allerede i Begreb med selv at gaae efter Klenodiet paa sit Værelse, tøvede dog endnu stedse hans Fod. Om endog de aabenbare Beilere til Minnas Haand vare affærdigede, saa var dog Frieriet dermed langtfra at være til Ende. Meget mere trængte sig nu nogle ret artige, unge Mænd med megen Iver i hendes Nærhed og fandt ogsaa en ret artig Modtagelse hos hende.

„Et eneste Øieblik formaaer ofte uhyre meget," tænkte Doctoren, „og Hvo veed om Du endnu før det er forsilde vender tilbage med din Lok?"

Men endelig tog han Mod og Mandshjerte til sig og ilede op paa sit Værelse, der virkelig laa i en temmelig afsides Ende af Huset. Dog neppe havde han aabnet sin Pult, førend hans forbausede Blik heftede sig stivt paa det Sted, hvor Lokken skulde ligge, men ikke fandtes. At han selv skulde have forlagt den, var ikke tænkeligt, thi da han før Bordet havde lukket sin Pult, havde hans Blik endnu længe hvilet paa det skjønne Bytte. Han var saameget mere ude af sig selv, som han slet ikke videre tvivlede paa, at Lokken selv skulde have ført Beviset for, hvem den tilhørte.

Hvem kunde dog have begaaet denne Spitsbubestreg, da der ellers ikke manglede det Ringeste i Pulten, uden hans kjæreste, hans eneste Skat, Haarlokken? Strax vaklede hans Mistanke imellem nogle af de unge Mænd, som netop beleirede Minna. De havde, ligesaa godt som han, hørt den Skjønnes Udsagn ved Bordet. Han havde seet een af dem tale hemmeligt med den gamle Philip, den samme Betjent, som ved at tilsige ham til Bordet havde overrasket ham, idet han bedækkede Lokken med sine Kys.

„Ja," udraabte Werner, „den gamle Philip, den Forræder! Vel holder man den gamle Patron for Ærligheden og Troskaben selv; men hvor Mange har man ikke skjenket en lignende Tiltro, og tilsidst viste det sig dog, at de vare Skjelmer!"

11.

Med slige Tanker ilede Werner ned af Trappen til Selskabssalen. Uden i dette Øieblik at bryde sig om nogen af de Tilstedeværende, greb han den zittrende, gamle Mand med Heftighed i Brystet og skreg: „Hvor er det, som Du har taget ud af min Pult?"

Alle kom herved i Bevægelse, men Minna trængte sig forskrækket igjennem de Omstaaende og udbrød: „Kjære Werner, hvad feiler Dem dog?"

Disse Ord bragte ham igjen til Besindelse. Da han saae alle de Tilstedeværendes Blikke heftede paa sig, slog han sig for Panden, og hans bønfaldende Mine antydede Minna, at han vilde aabenbare hende Alt. Derpaa smuttede hun bort med ham, ind i et aabentstaaende Sideværelse.

„Min Frøken," begyndte han, „hvad vil De sige, De som nylig saa høimodigt tog Dem af mig, naar jeg maa indlede Forklaringen over den upassende Opførsel, som jeg forledet af min oprørte Følelse har tilladt mig her, med at aabenbare et Vovestykke, som — jeg skjælver alt ved Tanken derom — som maaskee forviser mig for stedse fra Deres Nærhed."

„Kjære Werner," svarede Minna deeltagende, idet hun traadte et Skridt tilbage, „De er i en meget lidenskabelig Til-

stand. Berolige Dem, og foredrag mig saa Alt i Sammenhæng."

„Alt!" udbrød han, „ja; men at være rolig, er ikke saa let. — Et Sammentræf af selsomme Omstændigheder fravrister nu mit Bryst en Tilstaaelse, hvortil jeg hidtil har manglet Mod. Minna, jeg elsker Dem!"

En Purpurstrøm udgød sig pludseligt over Pigens Ansigt og hendes glindsende Øine søgte til Jorden.

Werner vedblev: „Kun min uendelige Kjærlighed kan undskylde en Forseelse, som jeg imorges har begaaet imod Dem; derfor maa jeg nødvendigviis begynde med den. Jeg fandt Dem indslumret i Havestuen og vovede da at røve en Lok af Deres Haar, ved Hjælp af den Sax, som laa foran Dem. Da Philip kom, for at kalde mig tilbords, traf han mig netop hensunken i Betragtningen af min Skat. Jeg blev heftigt forskrækket, indeluk-kede den og gik. Og nu, da jeg iler op, for igjen at fryde mig over min dyrebare Eiendom, ligger Alt ganske uforstyrret i min Pult, kun Lokken er forsvunden deraf. — Tænk Dem nu dertil, Minna, hvad De først for kort siden har tilsagt Besidderen af en af Deres Lokker, og at den troløse Philip sikkerlig har forraadt mig og skændig solgt Lokken til en Anden, som nu derpaa vil grunde Rettigheder til Deres Haand —"

„Der kan De see," afbrød Minna ham med opløftet Finger, „hvorledes Forseel-ser straffe sig selv. De berøvede mig en Haar-lok for derved for stedse at tabe alt Haab om at see Deres Ønsker opfyldte ved mig."

„Minna!" raabte Werner i den hef-tigste Lidenskab, „saa kunde De virkelig offre Deres hele Fremtid til Den, der er i Stand til at beraabe sig paa Besiddelsen af hiin Haarlok — paa en saa uretmæssig Besiddelse som denne?"

„Var Deres maaskee retmæssigere?" faldt Minna ham i Talen.

„Saa vilde De," vedblev Werner, „overlade Deres hele Livslykke til et saadant Tilfælde?"

„Og hvem er Skyld deri, hvis dette skeer? Uden Deres Forseelse fra imorges, kunde mit Løfte ved Bordet heller ikke have bragt mig i nogen Fare."

„O, store Gud!" raabte Werner i Fortvivlelse.

„Berolige Dem, min Ven," sagde Minna derpaa. „Hvad om nu Philip, som har erkjendt Lokken for at tilhøre mig, har givet den til dens retmæssige Eierinde? — Maa-skee er det gaaet saaledes til," vedblev hun, da han betragtede hende med en Mine, hvori der paa eengang afspeilede sig Haab og Frygt. „Idetmindste har Philip befriet mig for den Fare, hvormed mit overilede Tilsagn truede mig."

Werner trykkede hendes Haand med Heftighed til sine Læber og udbrød: „Minna, De kjender min Hemmelighed, Dem tilkommer det nu at udtale min Dom."

Denne udtalte hun ved et Tryk af sin Haand og ved et Blik, som lod ham saa lidet i Tvivl, at han strax trykkede et Kys paa hendes Læber.

En Larm, som nu lod sig høre, betydede Dem, at de vare blevne iagttagne gjennem Dørsprækken.

„Ei ei, seer man det," raabte Medicinalraaden, idet han traadte ind med Flere i Følge, „har han maaskee en af dine Haarlokker at opvise?"

„Ja, tilvisse," svarede Minna.

„Saa har jo min Indledning til Giftermaal imorges ikke været forgjæves," sagde Faderen smilende.

„Og," sagde Minna om Aftenen ved Bordet, da hun var alene med sin Fader og sin Forlovede, „troede De vel, kjære Werner, at jeg allerede inden vi satte os til Middagsbordet vidste af Deres Lokkerov? — Men det var netop Tilfældet; derfor tilføiede jeg med Overlæg, da jeg gav mit Løfte ved Bordet, at Besidderen af en af mine Lokker maatte behørigt kunne attestere dens Oprindelse. Dog kun altfor snart fandt jeg dette utilstrækkeligt. Den gamle Philip nemlig, med hvem jeg udenfor havde nogle Huusanliggender at afgjøre, betragtede mig med en saa besynderlig, halvfordulgt Glæde, at jeg vel nødtes til at spørge ham, hvad der laa ham paa Hjerte? — En Lykønskning. — Hvortil? erkyndigede jeg mig videre med en Hovedrysten. Ih nu da, sagde han, naar De ikke vil tage mig det ilde op — til en vis forestaaende Forandring. Hvad De for lidt siden ved Bordet lovede Den, som kunde opvise en Lok af Deres Haar, det glædede mig ganske særdeles; thi jeg vidste strax, til hvem De sigtede dermed. Ak, De skulde bare have seet, hvad jeg har været Vidne til, hvorledes den gode Doctor Werner stod og trykkede en Lok af Deres Haar til sine Læber. — Af mit Haar? raabte jeg og Blodet steg mig pludseligt til Hovedet, hvor kan Han nu paastaae saadant Noget, gode Philip! — Hm, svarede han, derpaa vilde jeg dog strax kunne gjøre min Eed med god Samvittighed; og det kunde Enhver, hvem hiin Lok kom for Øie, om han ogsaa kun havde seet Deres Haar et eneste Øieblik. — Denne Bemærkning, kjære Werner, skar mig i Hjertet, og man har vistnok ved min Tilbagekomst til Bordet lagt Mærke til min Forlegenhed. Jeg sagde Dem før, at jeg allerede vidste, at en Lok af mit Haar var i Deres Hænder. Der behøvedes derfor kun den ringeste Formodning om denne Omstændighed fra Deres Side for paa det Skrækkeligste at saare min qvindelige Følelse. Derfor opsøgte jeg snart igjen Philip udenfor, udspurgte ham om, hvor han havde seet Dem med Haarlokken, og erfarede da, at det havde været ved Deres Pult, hvori De ogsaa havde indelukket den. Nu veed De jo, at hiin Pult tidligere har tilhørt mig. Til hiin Tid forlagde jeg engang Nøglen dertil, og en anden blev forfærdiget. Men den første blev senere gjenfunden og forblev tilfældigviis i min Besiddelse. Dette faldt mig nu i Tanker. Hellere den største Indiscretion, tænkte jeg da, end en saadan Forlegenhed! Jeg gik selv paa Deres Værelse, aabnede Pulten og borttog Haarlokken. Her har De den igjen tilbage; dog maa De love mig strax at gjøre den ærlige Philip en formelig Afbigt."

„Hjertensgjerne," sagde Doctoren og hentede ham selv ind i denne Hensigt.

„Men," henvendte han sig derefter til Minna, „dermed er Alt mig endnu ikke klart. Hvoraf vidste de da allerede før Philips Fortælling, at jeg var i Besiddelse af Lokken?"

„Fordi — jeg maaskee har et endnu skarpere Øie end De. Jeg saae Dem imorges allerede i Afstand i Haven, netop som De kom lige hen imod Havestuen. Dette var mig ubeleiligt. Just af Dem skulde det Bro-

deri blive ubemærket, som jeg tænkte at fuldende. Derfor kastede jeg et Lommetørklæde derover, og lagde mig selv derpaa og lod, som om jeg sov."

„Altsaa De sov ikke virkeligt?" spurgte Doctoren forundret.

„Aldeles ikke. Ved at holde Haanden kun halvt for Øinene, blev jeg endog Øienvidne til Deres Tyveri. I Sandhed, det kostede mig megen Umage, ikke at forraade mig, da De først syntes at ville gaae løs paa en af mine Forlokker. Men Deres Samvittighed rørte sig imidlertid til rette Tid. Dog selv om dette ikke var skeet, saa havde jeg dog vistnok ikke tilgivet Nogen dette Rov, hellere end Dem." — Hun hentede nu fra sin Skuffe en broderet Brevtaske, som hun overrakte ham med de Ord: „Her er det fuldendte Arbeide selv. Det var bestemt for Dem til Deres Fødselsdag imorgen, men nu kan De ligesaa godt modtage det i Aften paa vor Forlovelsesdag."

„Ei, Du er mig da en gudsforgaaen Pige," udbrød Medicinalraaden, idet han omfavnede hende, „Jeg med mit Giftermaalsforslag imorges! Nei, saa maatte jeg have staaet tidligere op. Jeg skulde have betænkt, at enhver Pige allerede fra hun slipper ud af Skolen, saa at sige, har den Mand isigte, ved hvis Side hun helst vil vandre til Brudeskammelen."

Damerne.

Damerne behandle deres Elskere ligesom Kort, med hvilke de i Førstningen vinde Meget og siden kaste bort. Tage de nye, saa tabe de gjerne Alt, hvad de have vundet med de første.

Ordet „Ære" i en Dames Mund er at betragte som en Spillers Eed aldrig meer at røre Kort. Jo hyppigere der er Tale derom, desto mindre kan man troe derpaa.

Mange Damer ligne de Gaader, hvilke man opløser med Lethed. Er Dette isengang lykkedes, saa interessere Begge os ikke længer.

En Mand, der beundrer en smuk Dame, har ikke større Ret til at ønske hende til Kone, end Herkules kunde have til at beseire den Drage, der bevogtede Hesperidernes gyldne Æbler.

Damerne elske Sørgespil høiere end Lystspil; thi i de første fremstilles de i Almindelighed som Gudinder, men i de sidste gjør man sig lystig over deres Feil.

Aldrig hader en Dame den Mand, der har viist hende formegen Kjærlighed; men mange hade os, fordi vi beviste dem formeget Venskab.

Jeg troer, at en Dame ikke mere fortjener at elskes for sin Skjønhed, end en Mand for sin Lykke. Begge Fortrin kunne forgaae lige hurtigt.

Disse og endnu flere Bemærkninger af lignende Art har en bekjendt engelsk Forfatter indstrøet overalt i sine Værker. Man maa undskylde ham derfor, thi han var ligesaa hæslig som aandrig. Det var Doctor Swift.

"Kone! Vaagn dog op! — Jeg har nu kaldt paa hende o-
ver en Time, og hun svarer mig blot: Ja, Adolph! —
og jeg hedder dog ikke Adolph, og den Lille heller ikke."

Ny Portefeuille 1844

Efter le Charivari. Em. Bærentzen & Co lith. Inst.

SKUESPILLERINDENS MORCENLÆSNINC.

1ste Avis: "Det er umuligt, at vise större Ynde, Fiinhed og Skjelmeri,
end Fremstillerinden af Suzettes Rolle __ etc."
2den Avis: "Suzettes Rolle var desværre given i daarlige Hænder;
dens Udförelse var mat, keitet og livlös __ etc."

Ny Portefeuille 1844

Vanvid og Bröde.

Ansat som supernumerair Assessor ved Amtsretten i Welnburg, boede jeg i denne Domaines herskabelige Bygning. Det gamle Vaaningshuus laa temmelig isoleret, kun omgivet af Avlsbygningerne og enkelte Smaaboliger. Landsbyen Grünewald laa omtrent en lille Miil derfra og hørte under vort Birk. Her boede Væveren Andreas Blieting, en flittig, paalidelig Mand, og ligeoverfor ham Uldberederen Peter Sellien, et af sine Byesbørn hverken agtet eller afholdt Menneske. Man kunde just ikke ligefrem bebreide ham nogen slet Streg eller endog nogen Forbrydelse, men man frygtede ham dog for hans Heftighed og Raahed, og Dette var Aarsagen til, at han kun var bekjendt med Faa og havde Ingen til Ven. Hans tyranniske Haardhed, der uden at kunne kaldes Grusomhed dog var mere end Strenghed, yttrede sig i Særdeleshed imod hans Tjenestetyende og hans Kone, som ansaaes for et Offer derfor. Han tog ikke det ringeste Hensyn til hendes Sygelighed, men drev hende til de mest trættende og anstrengende Arbeider, indtil hun overvældedes deraf; det hed sig endog, at hun havde maattet taale legemlige Mishandlinger. Omtrent halvandet Aar efter sin Kones Død erklærede han, at ville gifte sig igjen for sine Børns Skyld, og man troede at bemærke, at han gav sin Gjenboes eneste tyveaarige Datter, Anna, Fortrinet for de øvrige, fordetmeste meget mere velhavende Landsbyskjonheder. Iøvrigt lod det sig slet ikke negte, at Peter Sellien var et fordeelagtigt Parti. Sin Gaard besad han gjældfrit; han var en anerkjendt driftig og sparsommelig Mand, neppe 40 Aar gammel og godt voxen. Kun et stort Modermærke paa den venstre Kind vanzirede hans Ansigt. Hans Moder havde brændt sig, kort forend hun fødte vor Peter til Verden, og til evig Erindring om denne Begivenhed skjenket sin Søn hiin Plet, som tilstrækkeligt signaliserede ham. Som andre lignende Misdannelser havde dette Modermærke en rødlig-blaa Farve, som gik over i det Ildrøde, naar enten Nydelsen af spirituøse Drikke, Ophidselse eller Lidenskab bragte Blodet i et raskere Omløb. Dette Phænomen havde været til stor Morskab for hans Skole- og Legekammerater; de fandt en Fornøielse i, ved Spotterier og Drillerier at tirre Peter til Vrede; da var deres Hensigt naaet: det blodigrøde Mærke kom i Glød til deres store Jubel. At disse evige Opirrelser havde faaet en kjendelig Indflydelse paa hans Temperament og Sindsbeskaffenhed, er let begribeligt. En vis Ondskab, en vis Hadefuldhed maatte frembringes derved, ligesom naar et ufornuftigt Dyr ved Drillerier vækkes til Vrede. Først da hans Overvægt i physiske Kræfter overtydede Spotterne om, at Fremkaldelsen af den røde Plet i hans Ansigt medførte blaae Pletter paa deres Legemer, toge disse vedvarende Opirrelser en Ende; men Braadden var bleven tilbage.

Væveren Blieting stod overalt i det bedste Rygte. Han havde nydt en ret god Skoleundervüisning, var meget ferm i Skrivning og Regning, og, da han tillige var bekjendt som en retskaffen og ordentlig Mand, havde vor Ret overdraget ham en Mængde smaa Forretninger, hvoraf han havde nogen

Fortjeneste. Han var Curator næsten for alle Enker og Umyndige i Landsbyen, hvorved jeg havde Leilighed til, ofte at komme sammen med ham og nu og da at besøge ham i hans Huus, hvilket jeg stedse gjorde med Fornøielse, da jeg følte mig tiltrukken af hans hele Familie. Det Indtryk, som mit første Besøg hos ham har efterladt, vil aldrig udslettes, da det stedse gjenkaldes paany ved Tanken om den Begivenhed, jeg vil fortælle. Det af Blieting beboede Huus laa temmelig dybt inde i Landsbyen, i Nærheden af Dammen; det var af Middel-Størrelse og ligesom alle de øvrige, omliggende Boliger tækket med Straa. Det deeltes i to Dele ved Loen, hvorfra to Døre ligeoverfor hinanden førte hver til sin Side. Tilvenstre fra Indgangen befandt sig en Stue, hvori to Væverstole vare opsatte; hertil grændsede Svinestien og det Rum, hvori Væverens Ko stod. Tilhøire fra Indgangen befandt sig Dagligstuen med to Senge i Væggen for Blieting og hans Kone. Til dette Værelse stødte Kokkenet og dertil igjen en Stue, hvori Datteren og Bedstemoderen sov, og hvorfra der var Udsigt til Haven. Ved min Indtrædelse i Dagligstuen forefandt jeg kun Moderen og Datteren, som ved et foran Vinduet staaende Bord vare beskæftigede med Haandarbeider. Væveren var gaaet ud og hans Kone bød mig en sædvanlig Stol, hvilket forundrede mig noget, fordi man i Regelen pleiede at lade Fremmede sætte sig i den blødere Lænestol, der her stod ubesat i Nærheden af Ovnen: Datteren, en frisk ung Pige, som syntes at have faaet noget bedre Opdragelse end de almindelige Bonderbørn, blev udsendt for at opsøge Faderen i Naboskabet. Imidlertid underholdt jeg mig med Konen og erfarede af hende, at hun var en Datter af Landsbyens afdøde Skolemester, var lykkelig gift og havde sit gode Udkomme. Af tre Børn var kun Datteren Anna bleven ilive. Konen syntes mig meget forstandig, slet ikke forlegen under vor Samtale, og viste umiskjendelig Præget af et fromt og godmodigt Væsen. Væveren kom snart hjem i Følge med sin Datter og vi afgjorde i Korthed vor Forretning i Anledning af et Formynderskab. Allerede i Begreb med at bryde op, holdt en selsom Tilsyneladelse mig fast paa mit Sæde. I Dagligstuens aabne Dør viste sig en gammel Kone paa 60—70 Aar, hvis Nærmelse jeg ikke havde lagt Mærke til. Hun stirrede paa mig med ufravendte Blikke. Hendes Klædning, som ikke afveg fra gamle Koners almindelige Dragt, var meget reenlig, af mørk Farve, og tilhyllede alle Legemets Dele indtil høit op over Halsen. Paafaldende var Dette alene, at hun ikke, som andre gamle Koner, bar en Hue, men havde sit graa Haar glat kæmmet, bagtil sammenbundet i en Knude. Da hun blev vaer, at mine Øine vare rettede paa hende, gik hun, uden at sige et Ord igjennem Stuen og satte sig i den store Lænestol ved Siden af Ovnen. „Godaften, Moder," sagde jeg til hende. Hun takkede mig ikke; hun blev ubevægelig og ubeskæftiget siddende; hendes hele Livsvirksomhed lod til at have concentreret sig i Synsredskaberne; hendes stive Blik hvilede paa mig, saa at jeg næsten blev uhyggeligt tilmode derved. „Moder", sagde Blietings Kone, „det er Amtsassessoren, om hvem min Mand har talt saa ofte." En neppe mærkelig Bevægelse af Hovedet beviste, at den Gamle havde hørt, hvad der var blevet hende sagt,

men hun svarede Intet. Jeg anbefalede mig nu, ledsaget af Væveren. Endnu i Forstuen hørte jeg den Gamles skarpe Stemme, idet hun langsomt sagde til Datteren: „Han bringer os heller ingen Lykke i Huset." — Ankommen udenfor, spurgte jeg Væveren, hvem den besynderlige Kone var, og erfarede af ham, at det var hans Hustrus Moder, som efter Skolelærerens Død var taget i Huset hos ham. Hun leed af et uhelbredeligt Tungsind, som grændsede nær til virkelig Afsindighed. Hendes Tanker vare bestandigt rettede paa den ene Gjenstand, at der forestod hende eller hendes Børn en Ulykke. Lidt efter lidt havde disse vant sig til den Gamles Griller, men i Begyndelsen var mangen en glad Time bleven dem forbittret af hans Svigermoders uheldvarslende Spaadomme. I enhver Storm, ethvert Uveir saae hun Forstyrreren af hendes Liv og Gods, i ethvert Menneske en Fiende af hendes Rolighed, som kun havde i Sinde at ruinere hende og hendes Nærmeste. Kun om Dagen sov hun; om Natten lode hendes Visioner hende ingen Ro, hvorfor hun vaagede paaklædt i sin Stue ved sin Datterdatters Leie.

Noget meget Usædvanligt var der just ikke heri. Ligesaagodt som den Syge, der lider af Delirium tremens, indbilder sig at see Slanger, Uhyrer, Røvere og Mordere overalt, kan ogsaa et tungsindigt, af en dyb Melancholi afficeret Menneske, hvis Sjælekræfter ere bragte i Uorden ved legemlige Abnormiteter, lade en ubevidst opvakt Følelse af Engstelse eller Frygt voxe til en saadan Styrke, at det ikke længer formaaer at beherske den. Lysten til at lee over Afsindighedens Daarskaber, som ofte uvilkaarligt bryder frem ved Siden af den mægtigere Følelse af den dybeste Medlidenhed, lader sig aldeles ikke tilsyne ved en Syg af den ovenbeskrevne Art. Beklagelse og Gru vinde Overhaand og efterlade i Regelen kun et uudsletteligt Indtryk. — „Han bringer heller ingen Lykke i Huset:" disse Ord lode bagved mig paa hele Hjemveien, de forfulgte mig ligesom en atra cura, og saa ofte jeg i senere Aar har havt en ubehagelig Forretning at besørge udenfor Retssalen, en Forretning, der var piinlig for Vedkommende eller angik et Vanheld, som havde rammet Nogen, da ere hine Ord faldne mig ind: „Han bringer heller ingen Lykke i Huset." Selv da, naar en behagelig Forretning, et glædeligt Budskab fører mig til et fremmedt Huus, siger jeg endnu efter saa mange Aars Forløb undertiden til mig selv: „Gamle Meg Merilies, aabn engang en Luge i den tredie Himmel, sku herned og tilstaa, at det har raplet for Dig!"

I en kolig Aftenstund i Marts Maaned sad Væveren Bliétings nu os bekjendte Familie forsamlet om et Bord, som var rykket saa tæt som muligt hen til den lunkne Ovn, dog saaledes, at Bedstemoderen, paa sin sædvanlige Plads i Lænestolen, uden Hinder kunde oversee Bordet og dem, der sade derved. Væveren havde sat sine Briller paa og gjennemsaae en Regning; hans Kone syede Stropper i Kanterne af et Stykke Lærred, som skulde paa Blegen; Bedstemoderen stirrede paa de mørke Vinduesruder, som rystede under Paavirkning af en heftig Vind. Ogsaa Huusmoderen saae undertiden bekymret ud i det til-

tagende Mørke, thi hendes Datter var endnu ikke vendt tilbage fra Staden, hvorhen hun var gaaet om Morgenen, for at gjøre nogle Indkjøb. I korte Mellemrum hørte man Bedstemoderen udstøde dybe Suk, som man dog ikke agtede videre paa.

„O mit Hoved," sagde den Gamle. „Den Angest, som hidtil havde sit Sæde her (hun viste paa Hjertets Plads), stiger nu tilveirs; Hovedet er nær ved at springe itu paa mig."

„Moder," trøstede hendes Datter hende med, „drik et Glas koldt Vand, saa hører nok Blodets Tilstrømning til Hovedet op."

„Nei — nei, det er ikke Blodet, der gjør mig saa bange; det er den Ulykke, som nu bryder ud over os. Anna seer vi aldrig mere."

„Jag dog de evige Griller paa Døren, Moder. Hvad Ondt skulde der vel møde hende paa den alfare Vei? Hun bliver rigtignok usædvanlig sildigt ude, men hun vil vist nu ikke lade vente længe paa sig."

„Det give Gud! Men jeg frygter —"

Raske Skridt nærmede sig til Huset; ligesaa rask aabnede den ydre Dør sig, greben af en sikker Haand. Moderen sprang op, gik den Kommende imøde, og med de Ord: „Hvor bliver Du dog af saa længe?" aabnede hun, med Lyset i Haanden, Stuedøren, men traadte forbauset et Skridt tilbage, thi det var ikke Anna, som indtraadte, men Sellien. Væveren tog sine Briller af, traadte Besøgeren imøde, bød ham at tage Plads ved Bordet og sagde:

„Ei Gjenbo, hvad fører Jer saa seent ind til mig? I er en sjelden Gjæst, og endnu har I aldrig betraadt dette Huus, for blot at see venskabeligt ind til os, men stedse kun i Forretninger. Uden en særegen Foranledning kommer I vistnok heller ikke iaften til mig."

„Det har I fuldkommen Ret i, kjære Gjenbo," svarede Sellien. „En meget vigtig Sag, vigtig baade for mig og for Jer, fører mig hid. I kjender mig allerede fra Skolen af og veed nok, at jeg ikke gjerne gaaer længe omkring Vællingen."

„Fjenden," mumlede den Gamle mellem Tænderne.

„I veed," blev Bonden ved, da han ikke havde hørt, hvad Bedstemoderen sagde, „at jeg er en holden Mand. Min Eiendom er gjældfri, mine Lader fulde, og 16 Køer staae i min Stald. Men I veed ogsaa, at en stor Huusholdning uden en god Huusmoder ikke har nogen rigtig Fremgang, desuden saa bliver begge mine Børn nogle uopdragne Knegte, naar de ikke snart kommer under en anden Moders Opsigt. Jer Anna er godt opdragen, skyer ikke Arbeide, er dertil en smuk Pige og vil, som jeg haaber, passe godt for mig. Giv mig hende til Kone. For at bede Jer derom, er jeg kommen hid."

„O mit Hoved," stønnede den Gamle og lænede det mod Kalkvæggen for at afkøle det. Bliętings Kone sad liigbleg og forstummet, og Væveren syntes i høieste Grad overrasket og kunde ikke finde Ord til at svare. Endelig fremstammede han:

„Har I allerede talt med Anna? Er I enig med hende?"

„Nei. Jeg vilde efter god gammel Skik først have Jeres Indvilgelse, inden jeg bad om Annas Jaord."

„Men Anna venter intet mindre end et

saadant Tilbud. Kone, har hun vel nogensinde ladet sig mærke med, at hun endog kun i fjerneste Maade havde Formodning om, at Gjenböen havde Tanker til hende?"

„Nei," svarede Konen forlegen.

„Det har heller aldrig været min Sag," bemærkede Sellien, „at löbe længe et Fruentimmer i Hælene og gjöre Hanebeen til hende, men alligevel er jeg mig bevidst, at have udmærket Jeres Datter ved enhver Leilighed. Hun maatte ikke være nogen ung Pige, havde hun ikke bemærket det."

„Idetmindste har hun ganske fortiet det for os. Men lad det nu være, som det vil, saa begriber I nok, som en fornuftig Mand, at jeg ikke kan erklære mig for Jer, förend jeg har taget Jeres Andragende under Overveielse med min Datter, som upaatvivlelig har Hovedstemmen og maa gjöre Udslaget i denne Sag."

„Under Overveielse?" spurgte Sellien uvillig og Mærket paa hans venstre Kind antog en let rödlig Farve, „jeg tænkte, at naar jeg, en velhavende Mand, anholdt om en fattig Væverdatters Haand, saa var der Intet at overveie."

„Aa jo, kjære Gjenbo; thi uden sand Tilböielighed og uden Overbeviisningen om at kunne blive lykkelig med Jer, vil min Datter aldrig give Jer sit Ord. Vi lide, Gud skee Tak! ingen Nöd, og derfor vil Jeres jordiske Gods ikke tynge synderlig ned paa Vægtskaalen," svarede med stigende Varme Væverens Kone.

(Fortsættes.)

Grevinde Hahn-Hahn om Sverrig.

„Thi Regnen, den regner hver evige Dag."

* * *

„Thoms fryser!"

Kong Lear.

Vi feile neppe i at antage, at en stor Deel af „Ny Portefeuilles" Læsere i sin Tid har gjort Bekjendtskab med Grevinde Hahn-Hahn's saakaldte Reiseforsög i Norden; men selv om dette ikke skulde være Tilfældet, vil man dog uden Tvivl med Interesse læse den humoristiske Anmeldelse, som Dr. Eduard Boas nylig har skjenket dette Værk i No. 7 af „Die Grenzboten", og som vistnok vil betage En Lysten til at indhente det Forsömte.

Et Aar for mig, siger Anmelderen, havde Grevinde Ida Hahn-Hahn besögt Sverrig, og Frugten af denne Reise var — hvad man altid kan vente sig af denne Dame — en Bog. Man læste den i Stokholm, og jeg fandt Folk höiligt fortornede over de Taabeligheder og de Forvanskninger, som den indeholder. Kommer en Tydsker til Sverrig, saa modtages han af sine Stammeslægtninge som en Broder, og deres hjertelige Varme gjör et dobbelt velgjörende Indtryk, naar man betænker, hvor vigtig Folkenes gjensidige Tillid til hverandre i vore Dage er. Træde nu Ukaldede frem og gjöre det perfide Forsög, at forbittre en venskabeligsindet Nation med Haan og Spot, saa maa al Skaansel höre op, saa er det Pligt, at tale skarpe Ord derimellem. Man bör vise Svenskerne, hvorledes sligt Skribleri bliver vurderet i Tydskland, ellers ansee de os derovre for aldeles vanslæg-

tede, og troe, vi finde en Fornøielse i denne noble Spottesyge.

Først og fremmest erklærer jeg: Grevinde Hahn-Hahn's Værk er aldeles ingen Original, men kun en mat Efterligning af Gustav Nicolai's berygtede Bog: „Italien, som det virkeligt er." Liig denne Autor sammenskraber ogsaa Grevinden møisommeligt alle Sverrigs Skyggesider, overdriver dem til det Yderste, og opfinder nogle, hvor der ingen er. Men for Landets Skjønheder har hun hverken Øie eller Sands; hun undlader forsætligt at omtale dem, og hendes Skrift skal, ligesom det Nicolai'ske, være en Varselsrøst, for at tilbageskrække alle Reisende. Den gode Dame siger udtrykkeligt: „Man begynder ret meget at vinde Interesse for Reiser i Norden, thi ved den almindeligt grasserende Reisegalskab, der ogsaa har angrebet mig som et ægte Barn af vor Tid og vor Verden, strækker Syden ikke længer til. Men man kjender Norden saa lidet — jeg for min Deel har kun kjendt den af Dahl's poetiske Malerier — at man uvilkaarligt faaer Lyst til at smykke den med Sydens Farver, fordi Syden er skjøn og Norden jo ogsaa skal være skjøn. Saaledes forfalder man da strax fra Begyndelsen af i den største Vildfarelse, og jeg tænker derfor, at jeg fortjener ret megen Tak af alle Dem, som følge efter mig, naar jeg oprigtig siger dem, hvorledes jeg har fundet det." —

Altsaa fuldkommen en Gustav Nicolai den Anden! Men det vilde være en Fornærmelse mod Nicolai, dersom man antog, at hans Bog er saa aldeles fad og smagløs, som Ida Hahn-Hahn's. Han troede dog kun, at der aldrig gaves Regnveir i Italien og at Apelsinerne voxede vildt der ligesom Slaaentornen hos os. Dette var barnagtigt og til at lee ad. Men naar hans qvindelige Efterligner ieetvæk jamrer og klager, fordi hun oppe ved Mælaren, under den 59de Bredegrad, ikke har fundet det varme Syden, saa er det meer end barnagtigt, og man maa ynkes derover. Grevinden traf just en kold regnfuld Maaned, — dog nei! hun var ikke en heel Maaned i Skandinavien — og nu skaber hun sig som besat og foragter baade Land og Folk.

Allerede paa Overreisen begynder hendes Nød; hun fryser og kan ikke skille sig ved sin „lille violette Pels." Jeg maa endnu ganske særdeles gjøre opmærksom paa Tillægsordet „violet", at man ikke efter Aarhundreders Forløb engang skal komme og paastaae, at Ida Hahn-Hahn's Pels har været grøn. Men nogle faa Sider længere henne siger hun endnu mere betydningsfuldt: „Jeg maa lee over mig selv, at jeg, efter at have inddraget forskjellige Erkyndigelser i Berlin, i en Hast lod lægge en hvid Mousselins-Kjole i min Kuffert; den vil jeg bringe urørt tilbage, det kan man være sikker paa. Jeg kan ikke aflægge min lille Pels — —" Der kommer Pelsen igjen! Den Bog synes at være skreven for Bundtmagere.

Neppe har den qvindelige Nicolai naaet Stokholm, førend de fade Sammenligninger tage deres Begyndelse: „Neapels Guldglands og Venedigs Trylleri mangle det ganske." Seer man det! Hvor dog saadan en aandrig, vidt bereist Dame kan gjøre træffende Bemærkninger! — Paa det næste Blad hedder det: „For et Aar siden var jeg netop i disse Dage i Barcelona; dog om Aloernes og

Orangernes Fædreland kan man her ikke engang tale sammenligningsviis. For tre Aar siden var jeg ved Comer-Søen; men den ligger ogsaa som en Feehave hiinsides Alperne! Og for fem Aar siden i Wien, i den uhyre Rosenlund ved Laxenburg o. s. v."

Hvem bryder sig vel om, hvor Grevinden har været; jeg skulde troe, det var tilstrækkeligt, at hun allerede har skrevet lange og kedsommelige Bøger derom. Alle mulige Punkter i Italien, Spanien og Schweiz blive møisommeligt slæbte frem og tagne til Protocols, og sikkert vil i Fremtiden endnu Ægypten, Syrien og Mesopotamien komme med. Sammenligningerne falde stedse ud til Skade for Sverrig, og maa end den gode Dame ofte tilstaae, at her et eller andet Landskab er skjønt, saa forglemmer hun ikke at tilføie: men der eller der var det dog skjønnere. Til Exempel, hun staaer om Natten ved Vinduet og seer ud over Mælar-Søen: „Efterat jeg forfrossen havde indviklet mig i min Mantille, traadte jeg tilbage fra Vinduet, lukkede det og sagde med et lille Suk: „I Venedig vare de maanelyse Nætter dog ganske anderledes." — Det skulde man neppe troe, var det ikke en Grevinde, som forsikkrede det!

Alt er hende ubehageligt, Alt modbydeligt i Sverrig: Veiene, Husene, Maden, Folkene og Pengene; Klipper, Træer, Vand og Blomster, men i Særdeleshed Solen, Himmelen og Luften. Uden Ophør fortæller Grevinden om tykke Skyer og øsende Regn, og dog faaer Bogens Torhed Overhaand over det vandige Element. Jeg var ved Læsningen tilmode, som i Berlins Dyrehave, naar der netop bliver vandet. Ganske fortvivlet skaber Forfatterinden sig, saasnart det blæser en Smule frisk Luft; Ida Hahn-Hahn synes at være en Veninde af at svede. Hun frakjender Landet Sverrig enhver Skjønhed, enhver Udmærkelse i Naturen, Kunsten, Literaturen og — med ringe Forbehold — ogsaa i Historien. Vilde jeg her gjengive al hendes Stiklen og Skjænden, saa maatte jeg afskrive næsten den hele Bog, og det holdt jeg ikke ud. Nogle Exempler, som ere ret charakteristiske for dette Makværk, bør jeg dog ikke unddrage Læseren.

Ida Hahn-Hahn gaaer igjennem Parken ved Haga: „Der fandt vi da ogsaa tre unge Mænd; de sade paa en Bænk, stumme og tause." Hun snakker nu syv Lange og syv Brede om Stedets hemmelighedsfulde Løvskov, som uimodstaaeligt opfordrer til Meditation, men som en tro Discipel af Nicolai maa selv hiin ubetydelige Hændelse give hende Stof til at kaste en Skygge paa Svenskernes Sindsbeskaffenhed. „Dog var det os ret paafaldende," siger hun, „at finde tre unge Mennesker, som vare gaaede ud om Søndagen for deres Fornøielse, siddende ganske stumme hos hverandre. Det synes, som om man her aldeles ikke føler Trang til Adspredelse, til Fornøielse." Men nu ere netop Stokholms Beboere, som bekjendt, de største Venner af Selskabelighed og Adspredelser, og ofte gjøres endog deres Mangel paa huuslig Sands til en Anke imod dem. Men Ida Hahn-Hahn tilsigter ved sine logiske Forsøg ogsaa saadanne Resultater, som: at Sild slukke Torsten. Nemlig: paa salte Spiser maa man drikke: Sild er en saltet Spise; Drikke slukker Torsten, følgelig — slukke Sild Torsten. — Det er i sin Rigtighed, ikke sandt? Men, Fru Grevinde, om nu de tre unge Mænd vare for-

elskede, om de vare ulykkelige? Folk med fulde, glødende Sjæle yttre baade Fryd og Smerte med en stille, høitidelig Rolighed, og kun en veltalende Taare bryder frem af Øiet. Kun fade, tomme Mennesker, Fru Grevinde, have under alle Livsforhold udtværet Snak paa rede Haand!

Hvor træffende vor Nicolai=Hahn veed at fremstille den svenske National=Charakteer af ubetydelige Enkeltheder, vil denne Prøve have viist. Rigtignok erfarer man i hendes Bog saagodtsom Intet om Sverrig, men regaleres derimod med Grevindens flaue Reflexioner. Sommetider meddeler hun dog virkelig overraskende Notitser. „Den raae Luft, Regnen og Solen gjøre, at de svenske Fruentimres blonde Haar spiller fra det Straafarvede over i det Grønne." Det maa da være en ganske forunderlig Colorit, og de svenske Fruentimre kunne ret vel lade sig see dermed paa Messer og Markeder som Naturmærkværdigheder. — „Jeg har aldrig vovet at røre ved en Penge=Seddel, fordi man har sagt mig, at blandt Folket havde af tre Mennesker de to Fnat." — Fy! Saa simpel er Gustav Nicolai dog aldrig bleven, men det kommer maaskee deraf, at han var udelukket fra de Cirkler, hvor man underholder sig fortroligt angaaende „Folket". — Videre: „Med Forbauselse saae jeg, hvilket Værd man hertillands tillægger Blomster, thi et Par Damer havde store Bouquetter i Hænderne, og det — af Kamiller!" — Hine Damer vare udentvivl beskæftigede med Læsningen af et Hahn=Hahn'sk Værk og vilde i den Anledning koge sig en Kamille=Thee. — Om de svenske Damer siger Grevinden ogsaa: „Jeg undrer mig over, at her ikke alle Damer lægge sig efter at ride!" Her kan man give hende den beroligende Forsikkring, at idetmindste de Stokholmer Damer ikke kunne bebreides noget i denne Henseende.

Over de Svenskes Kogekunst, der dog egentlig slaaer ind i hendes Fag, fælder Nicolais Efterlignerske følgende Dom: „Lax og Aal, Jordbær og suur Mælk ere Spisesedde-lens Hovedbestanddele i Hôtel du Nord." Men den Reisende bør ikke lade sig vildlede af denne Skildring, som allerede vækker Choleraformemmelser i os. Jeg har ofte spiist særdeles godt til Middag i hiint Hotel, hvis daglige Spiseseddel optæller flere end en Snees Retter. Men Ida Hahn=Hahn har nu engang til Hensigt, at forvanske Alt, derfor udsøger hun kun Fiskene, Syltetøierne og Biretterne. Det er, som naar man vilde paastaae om en bekjendt tydsk Restauration, at man der kun fik grøn Salat og Eddike=Agurker, Tyttebær og marinerede Sild.

Med Hensyn til Landets Sprog udtaler vor Reisende sig saaledes: „Svensk forstaaer jeg ikke — mærkeligt nok, er jeg altid tilbøielig til at sige; thi naar jeg hører det, saa mener jeg at kunne fatte det ifølge en vis germanisk Klang. Udtalen af å er aldeles plattydsk, og der forekomme ogsaa mange tydske Ord, men de have en anden Betydning og blive anderledes udtalte end hos os, saaledes at jeg, om jeg end forstaaer Ordet, dog ikke fatter Meningen, men kun undrer mig over, at jeg ikke fatter den." — Dette erindrer mig levende om en Berliner Friseur, som jeg traf paa Dampskibet og som sagde til mig: „Det svenske Sprog er dog saadan egentlig ikke andet end et uddannet Plattydsk."

Spørger man sig nu: hvorfor maatte

Ida Hahn-Hahn strax skrive en tyk Bog over et Land, hvor hun reiste omkring i et Par Uger, uden at forstaae Folk, og hvor Alt ganske mishagede hende? — saa lyder Svaret: hendes foregivne Trang til at skrive er kunstlet, ellers havde hun slet ikke videre befattet sig med det kedsommelige Sverrig. Halvtrediehundrede Sider piner hun ud af sig i denne Anledning; en eneste Dag maa ofte holde her paa over tyve Sider, thi Reiser koste Penge og Honoraret er ikke at foragte. — Naar jeg her beskylder Grevinden for „Bogmageri", saa føler jeg vel, at en saadan Anklage maa belægges med tilstrækkeligere Beviser, og jeg er beredt til at give dem.

Ida Hahn-Hahn siger strax paa den første Side af sit Skrift: „Jeg er ganske uvidende angaaende Sverrig, veed Intet om dets Sprog, Lidet om dets Historie, og har gjort et tarveligt Bekjendtskab med dets Literatur ved et Par Oversættelser." — Det vilde ikke sømme sig for en Borgerlig, at drage en Grevindes Selvbekjendelser i Tvivl, og jeg er derfor fuldstændigt overbeviist om hendes erklærede Uvidenhed. Ikkedestomindre meddeler Skribentinden i Forløbet af sin Bog en Masse af historiske Begivenheder og Aarstal, f. Ex. Kong Magnus Ladelås har regeret fra 1279 til 1290, Erik den Helliges Slægt er uddød 1250; Erik IV. myrdede den 24de Mai 1567 Niels Strue og døde den 26de Februar 1577 af Gift. Hun veed ogsaa, at Louis de Geer, en Hollænder, i Aaret 1627 fik Dannemoras Miner i Forpagtning af Staten, men Linné's Fødsels- og Dødsaar veed hun ikke, omendskjøndt hun gjerne vilde have tilskrevet sin lille Clara det. Hvis Dette ikke er det blotte Skryderi, saa maa man tilraade Grevinden, at anskaffe sig et Conversationslexicon, for at undgaae lignende Ubeqvemmeligheder paa sin fremtidige Forfatterbane.

Men da nu Ida Hahn-Hahn med Hensyn til Sverrig er „ganske uvidende", saa ledes man naturligt til det Spørgsmaal: hvorfra har hun taget alle de historiske Notitser? Hertil kan der kun svares: De maae vel være udskrevne af Reiseveivisere eller lignende; men i Drøvtygningen af slige Ting ligger netop Bogmageriet. Ida Hahn-Hahn føler, at med Middelalderens aristokratiske Paradis gik ogsaa den egentlige Reisebeskriver-Romantik tabt, derfor siger hun: „Dampskibe indskrænke Opfindelsesevnen ganske særdeles. Man løber Fare for, ved hvert Skridt at blive controleret af en Efterfølger, og maa altid være betænkt paa, med en Geographibog i den ene Haand og en Historiebog i den anden Haand at kunne forsvare Rigtigheden og Sandheden af sine Paastande." — Denne Reflexion er træffende, men Resultatet falsk, thi det bør hedde: Dampskibene indskrænke Løgnekunsten ganske særdeles. Og det er godt, meget godt! Vi ere lede og kede af disse sminkede Løgne og ville blotte dem, hvorsomhelst vi træffe paa dem.

Grevinden farer ned af Götha-Canalen, sidder nede i Kahytten, men stiger dog undertiden iland. „Jeg var i den Grad forhippet paa Blomster," raaber hun, „at jeg satte over et Dusin Kaal- og Roe-Bede, for at see en eneste Rose paa sin Busk og at indaande dens Duft. Foran et Træ blev jeg staaende, ganske forbløffet over dets Skjønhed; dets kraftige Grene bare langagtige, saftgrønne Blade, imellem hvilke der hang Smaabundter af aller-

kjæreste, glindsende røde Frugter. Det var et Kirsebærtræ!" — Hvilken Naturmærkværdighed! — Nu naaer den høie Reisende Gothenborg og beklager sig over den der herskende Dyrhed. „To Sjouere bare imorges tidligt vore Kufferter fra Dampskibet hen til Gjæstgivergaarden, og een besørgede dem igjen tilbage: det koster 5 Daler Banco; en Daler gjælder, som jeg netop erfarer, sexten og en halv Sølvgroschen." — Bravo! Det er Nicolai i Skind og Been! I Gothenborg lever man ellers meget billigt, og Damen er bleven prellet af hine Sjouere, men Honoraret skal nok erstatte hende Alt.

Himlen skee Tak! Ida Hahn-Hahn ankommer endelig til Kjøbenhavn. Hun opholder sig kun fire Dage i den smukke Stad og skriver derover kun fyrgetyve Sider. Her lever hun op, thi der ere Middagstimerne varme og Grevinden sveder. „Med sand Henrykkelse," siger hun, „har jeg atter ophøiet min stakkels Mousselins-Kjole til Ære og Værdighed; hidindtil har den maattet tilbringe en forsømt og fortrykt Existens i Bunden af Kufferten." — Det vil vist have opvakt en glædelig Overraskelse blandt Kjøbenhavnerne, at Nicolai den Yngre dog allerede opdager nogen Løsrivelse af det raae Barbaries Tilstand i deres Stad, ja endog en ubetydelig Begyndelse til Politur, thi det hedder udtrykkeligt i Reiseforsøget: „Overalt bliver man dog det Ønske vaer, at komme ud af de blotte Fornødenheders Urtilstand, et Ønske, der endnu slumrer i Stokholm."

Iøvrigt løber Alt, hvad Grevinden veed at fortælle om Kjøbenhavn, ud paa Kunstsladder. Syv og tyve Sider komme alene paa Frue Kirke og Thorvaldsens Statuer. Det Hele smager som gammelt Theevand, og man maatte fortvivle derover, var man ikke nutildags vant til at høre enhver Middelmaadighed udkramme sine æsthetiske Domme. Fru Grevinden taler desuden om Theologi, Politik, Philosophi og Industri med den samme overfladiske Fadhed. Slige Talemaader kunne i Dame-Kaffeer gjælde for aandrige, i Literaturen holder man dem for Kaffepassiar.

Hvor lidet Ida Hahn-Hahn er i Stand til at skildre et Land og dets Folk og dets Sæder, det haaber jeg nu tilstrækkeligt at have godtgjort. Hun skulde hellere skrive Compilationer og Reisehaandbøger, naar hun ikke kan lade det være: de vilde maaskee lykkes hende.

Men næst efter den medfødte Drift skal ogsaa hendes Frisind være en Berettigelse til Autorskab. Kun Skade, at samme viser sig ikke mindre som en tom Maske, end hendes poetiske Trang. Vel veed Grevinden af og til at indflikke saadan en Phrase om „Frihed og Lighed", dog slige forslidte Kunststykker imponere ikke længer. Hahn-Hahn befinder sig i Ridderhuset, hvor man opbevarer samtlige svenske Adelsslægters Vaaben, og her siger hun da: „I et Værelse stode to nymalede Vaabenskjolde paa Kakkelovnen til Tørring. Jeg maatte lee." — Men denne lille Historie er en forsætlig Opdigtelse, da Ingen er bleven adlet i Sverrig siden 1840, og Ida Hahn-Hahn har kun udtænkt den, for derved at faae anbragt sin slette Vittighed og sin Latter. Men begge Dele havde hun kunnet spare, thi man bruger ikke at have Varme i Ovnen i Juli Maaned, og de Adlede ere værdige Mænd, hvis Stamtræer ikke ere ud-

sprugne af saa fjerne Tider og saa tvetydige Fortjenester, som mangen Andens. — Senere taler hun om Dronning Christine og finder det i sin Orden, at denne Fyrstinde ophøiede „den lærde Salvius" til Rigsraad, men undrer sig derimod over, at hun adlede sin Skrædder. Som omhyggelig Commentator maa jeg anmærke, at her foreligger udentvivl en Trykfeil. Ida Hahn-Hahn billiger sandsynligviis, at Skrædderen blev adlet, men forundrer sig over den Lærdes Standsophøielse. Saaledes synes det idetmindste naturligt hos en Dame, som underholder os om violette Pelse og hvide Mousselins-Kjoler. Men hvad har Grevinden med „den lærde Salvius" at skaffe?

Om Begrebet af det, „som man kalder Folk", synes hun ogsaa at have ganske besynderlige Anskuelser, ved hvilke man bliver ret feudalistisk mørk og uhyggelig tilmode. Ude i Lystslottet Rosenberg er Byströms Juno opstillet, og man tilsteder ikke blot Grevinder, men ogsaa Matroser og andre simple Folk Adgang til at see den. Istedetfor nu at glæde sig over, at man søger at vække og styrke Folkets Skjønhedssands, lader Reiseforsøgets Forfatterinde sig forlyde med: „Dette er i Sandhed som en Profanation. For slige Øine ere Kunstværker ikke skabte." — Ak, selv Øinene ere ordinaire, naar Besidderen ikke er af adelig Fødsel! — Ved Stilheden i Stokholm bliver hende sagt, at haute-volée ligger paa Landet; hun længes efter at see Folk, og udbryder med den Exclamation: „Nei, det er ikke haute-volée, som mangler i Stokholm, det er Mennesker." Altsaa to fra hinanden bestemt adskilte Sorter. Menneskene høre ifølge heraf ikke til haute-volée og haute-volée ikke til Menneskene. Hvor aandrigt, hvor nyt! — Hahn-Hahn siger endvidere: „Lad en Grevinde ægte en Bonde, hun forbliver dog Grevinde." Dette er ligesaa rigtigt, som det Modsatte: Lad et Bondefruentimmer ægte en Greve, hun bliver dog kun en Bondekone.

I disse Prøver af Forfatterindens Frisind vil Læseren vel have Nok og skjenke mig de øvrige. Men jeg tør paa den anden Side heller ikke fortie, at der dog gives Øieblikke, hvor Følelsen faaer Overhaand, hvor Grevinden stiger ned fra sin Høide og bliver ganske Menneske. Saaledes beskriver hun os følgende ophøiede Scene: „Da jeg i Schweiz for første Gang gjorde den store Alpereise og en Dag kom fra Grindelwald over Scheideck, forbi Rosenlanigletscheren og langs med Reichenbachs Vandfalde ned i Meyringer-Dalen, var jeg saa overvældet af den Skjønhedsfylde, der ombølgede mig som et Hav, at jeg om Aftenen, da jeg kun havde en Kammerjomfru hos mig til at meddele min Extase, indlod mig i Underholdning med hende, og for første Gang i mit Liv spurgte hende om Noget, der ikke angik Garderoben." Denne Hændelse er høist interessant; dog begriber man den nok, thi jo mere Dannelsen stiger, desto mindre kan en dum Kaste-Aand holde sig.

Grevinden ynder ikke Tenier's Billeder, hun lugter det demokratiske Element, som de indeholde, og faaer Ondt, naar hun seer saadan en malet Bonde, der stopper sig en Pibe. Kunsten skulde virkelig heller aldrig befatte sig med Mennesker, som ikke kunne opvise deres sexten Ahner. Dog, saa ere de jo, ifølge Ida Hahn-Hahn, ikke Mennesker længer: saa høre de blandt haute-volée.

Ogsaa Bellmann's folkelige Duft saarer hende, og hun siger om denne Digter: „Igjennem hans Sange skal der gaae en yndig og henrivende Ruus; dette er mindre Tilfældet med hans Liv, thi der har denne Ruus undertiden tout bonnement lagt ham i Rendestenen." Der kan dog intet overgaae Salonsproget! Let og diamantklart som Kolibriens Vinge, flagrer det endog hen over Rendestene, uden at smudse sig til.

Slige plumpe Domme bør man dog kun da behandle med Spot, naar de træffe længst afdøde Personer. Men naar Fru Grevinden foretager sig paa en krænkende Maade at omtale agtværdige Samtidige, saa er det nødvendigt, at tilbagevise hende indenfor de tilbørlige Skranker. Hun yttrer sig ved Leilighed saaledes om Eckermann's fortræffelige Bog over Goethe, der fører os denne Digter levende i Ord og Daad for Øie: „Eckermann forekom mig ængstende, ikke som et Menneske, men omtrent som — Goethe's Pudel. Siger Goethe: Pas paa! saa passer han paa. Siger Goethe: Apporte! saa apporterer han." — Ida Grevinde Hahn-Hahn skulde for Fremtiden afholde sig fra et saa upassende Sprog og fra en saadan uanstændig Affærdigelse af Folk, som hun slet ikke forstaaer at vurdere. Lad end slige animalske Billeder være yndede et eller andet Sted, i den tydske Literatur hørte stedse et sædeligt og værdigt Sprog hjemme, og vi ville vaage over, at ingen nok saa høiadelig Dame udtrykker sig anderledes. Eckermann har iøvrigt den Tilfredsstillelse, at Ida Hahn-Hahn sammenligner sig selv snart med Qvæghjorde, snart med Fjederkreature. Hun springer nemlig iland fra Dampbaaden og siger: „Saaledes maa Hjorden være tilmode, naar den kommer fra Stalden ud paa Engen." Livet paa Skibet er hende saa ubehageligt, at hun forlader Sverrig med den Erklæring: „Jeg kan ikke udholde at tilbringe den hele Sommer paa Vandet ligesom en And. Det gjør mig dum." — Nu, om sig selv maa Grevinden sige, hvad hun lyster; hun maa bedst kjende sit Naturel, og i denne Henseende er Ingen beføiet til at modsige hende.

Hermed slutter jeg nu min kritiske Skizze, hvis Udstrækning rigtignok staaer i Misforhold til det omhandlede Products Vigtighed. Men, ligeoverfor Svenskerne, var det min Skyldighed, at udtale Alt, og jeg maatte i Sandhed holde mig i Tømme, for ikke at blive endnu vidtloftigere. Forekommer der Personligheder i denne Opsats, saa er jeg ingenlunde ansvarlig derfor, men Grevinde Hahn-Hahn. Hun trænger jo stedse med Forsæt sin egen Person frem og fortæller etsteds endog om sin uovertræffelige Magerhed. — Jeg har skrevet en Recension over hendes „Reiseforsøg i Norden", som min Overbeviisning fordrede det, uden nogetsomhelst andet Hensyn.

Em. Bærentzen & Co lith. inst.

OSCAR DEN FÖRSTE,

Konge til Sverrig og Norge.

Ny Portefeuille 1844

Vanvid og Bröde.

(Fortsættelse.)

„Ei hvad, reent ud med Sproget," raabte Sellien, og Mærket glødede i sin fulde, græsselige Rødme. „Jeg spørger Jer nu, Gjenbo, vil I give mig Jer Datters Haand? Lad det være min Sag, siden at erhverve hendes Jaord."

„Gjør det ikke!" raabte Bedstemoderen fra Lænestolen med sin hæse Stemme.

„Og hvorfor ikke, om jeg tør spørge?" skreg Sellien opbragt.

„Vogt Dig, min Søn!" vedblev hun, henvendt til Væveren; „det er en Fjende; seer Du ikke, at ham har Herren mærket?

„Vær rolig, Moder, lad blot mig raade. — Hør, Gjenbo, Jeres Tilbud holder jeg i Ære, og det glæder mig, at I har en saa god Mening om min Datter. Siden I nu forlanger det, saa kan jeg ogsaa strax give Jer et Svar, men et bestemt Løfte maa I dog ikke vente af mig. Naar min Datter vil have Jer til Mand, saa har jeg Intet derimod; men afslaaer hun Jeres Tilbud, saa maa I ikke regne paa, at jeg skulde overtale hende. Saasnart hun er vendt tilbage fra Staden, skal jeg meddele hende Jeres Hensigt, og imorgen eller senest iovermorgen kan I vente vort Svar."

„O mit Hoved!" stønnede den Gamle. Sellien gik.

Atter nærmede sig raske Skridt og med lette Fjed betraadte Anna det fædrene Huus, udkrammede med geskæftig Travlhed de indkjøbte Sager paa Bordet i Dagligstuen og fortalte med ungdommelig Livlighed alle Dagens smaa Begivenheder. Fra det billige Indkjøb sprang hun over til den smukke Musik ved Hovedvagten; derefter faldt Talen paa Kjøbstaddamernes Pynt, og endelig berettede hun, hvor vred hun var bleven paa en Boutiksvend, som havde været saa uforskammet at knibe hende i Hagen. „Men," vedblev hun, med Eet ganske forbauset," I sidder jo der Allesammen, som om I havde tabt Mælet. Er der forefaldet Noget?" I en alvorlig Tiltale meddeelte Væveren hende nu det ham af Sellien gjorte Ægteskabstilbud, og opfordrede hende til, vel at overlægge, hvad hun gjorde. Men hendes Beslutning var snart fattet. Et rask udtalt „Aldrig" indeholdt hendes korte Afgjørelse af Sagen.

„Barn," sagde Faderen, „overlæg først Tingen rolig i dit Kammer. Betænk, at et stort Antal Ægteskaber ikke sluttes af Kjærlighed eller Tilbøielighed, og dog i Regelen blive ligesaa lykkelige, som de øvrige; Kjærlighed drager ofte først efter Bryllupet ind i Huset, men er da desto varigere. Betænk ogsaa, at de giftelystne Piger overstiger Frierne i Antal med det Dobbelte, og at en rig Frier, det er en sjelden Fugl, som ikke paa en ubesindig Maade bør bortskræmmes."

„Men tænk ogsaa paa, mit Barn," vedblev Moderen, „at Selliens første Kone var meget ulykkelig med ham, at hans hjerteløse Haardhed lagde hende i Graven, at ogsaa Du kan blive et Offer og berede Dig Sorger for dit hele Liv, som det ikke vil være Dig muligt at undflye."

En sagte Raslen ved Vinduet afbrød Samtalen.

„Hvad var det?" spurgte Moderen.

„Det var vel Vinden, som drev en Green af Viinstokken imod Ruden," svarede Væveren beroligende.

„Born, jeg er saa bange," stønnede den Gamle.

„Kom Bedstemoder," sagde Anna, „kom med over i mit Kammer. Naar jeg først er kommen tilsengs, vil jeg snakke med Dig en heel Time, men saa maa Du ogsaa siden være stille."

Og de bøde Forældrene „Godnat" og tilraabte dem ved Bortgangen et venligt „Sovvel". Men kun faa af dem fik en rolig Søvn; den forstyrredes hos den Gamle af hendes Vanvid, hos Forældrene af deres Bekymringer for Datteren: hun var den eneste, som den følgende Morgen vaagnede frisk og styrket. Dagens sædvanlige Arbeider bleve i Taushed besørgede af Alle; en vis Sindsspænding var især mærkelig hos Forældrene; deres Øine hang ofte med et langt prøvende Blik ved Datterens Miner. Først om Eftermiddagen afbrød Faderen den lange Taushed og spurgte Datteren, hvilken Beslutning hun havde taget om Natten. Hun yttrede, at hun om Natten ikke havde havt Tid til Eftertanke, fordi hun havde benyttet den til en sund og styrkende Søvn. Men nu, om Dagen, ved Synet af de betænkelige Ansigter, som omgave hende, havde hun med Rolighed overveiet Alt, og var derved kun bleven endnu mere bestyrket i sin allerede Dagen tilforn udtalte Beslutning, at ville afslaae Selliens Haand. Og denne Beslutning stod nu saa urokkeligt fast hos hende, at hun vilde bede sin Fader, endnu samme Dag at overbringe Frieren hendes afslaaende Svar.

Med beklemt Hjerte og nølende Skridt sneg vor Væver sig op ad den Høi, paa hvilken hans Gjenboes Huus laa. Han ompandsrede sit Bryst med tredobbelt Harnisk, af Frygt for den Storm, der lod sig forudsee af den heftige Sellien, hvem han antog endnu at være uvidende om sin Skjæbne. I et ziirligt Brev kunde han rigtignok sikkrere og beqvemmere have afgjort den ubehagelige Forretning, men denne Maade var endnu ikke bleven gængse blandt det Slags Folk, hvorom denne Fortælling handler, og vor Væver, trods hans berømmelige Færdighed i at skrive og regne, stolede dog mere paa sin Tunge end paa sin Gaasepen. Ved Bortgangen tilraabte Konen ham endnu nogle gode Lærdomme, som i Hovedsagen handlede om at være rolig, kleinmodig og undertrykke Vreden, thi ogsaa hun spaaede, at den frygtede Gjenbo vilde geraade i et ubændigt Raseri. Men hendes Spaadom blev gjort til Skamme: Sellien hørte med Rolighed paa Væveren, tog taalmodigt imod sin Kurv og yttrede ganske lakonisk, dog med synlig indædt Harme:

„Det havde jeg ventet mig."

„Hvorledes det, Gjenbo?"

„Efter hvad jeg igaaraftes hørte Jeres Kone sige, — jeg mener, da jeg endnu befandt mig inde i Stuen hos Jer, — var det mig klart, at hun nok vilde forstaae at udøve sin Indflydelse paa Jeres Datter."

„Hvorledes falder I dog paa at troe, at min Kone skulde have Noget imod Jer? Jeg er sikker paa, at hun aldrig har givet Jer Foranledning til denne Mistanke."

„I feiler, Gjenbo; jeg er bedre underrettet. I maa vide, jeg har hørt, at Jeres Kone er af den Mening, at jeg har lagt

min afdøde Kone i Graven. Hvad siger I til det?"

„Hvad jeg siger dertil? Jeg siger, at I har været en nederdrægtig Lurer, og at Ordsproget bekræfter sig paa Jer: Den, som lurer, bliver Vidne til sin egen Skam."

Sellien blev et Øieblik forvirret over denne saa uventet ham forekastede Beskyldning, men fattede sig strax og svarede:

„Jeg forstaaer Jer ikke, hvor I egentlig vil hen med Jeres „Lurer". Men spørg Jeres Kone, saasnart I kommer hjem, om hun ikke endnu erindrer sig følgende Omstændighed. For et Aar siden, da min Kone blev jordet, stillede sig en lille Kreds af Landsbyens Fruentimre, efterat Liigtalen var til Ende, udenfor Kirkedøren, medens Toget gik fra Kirken og hen til Graven. Her sagde En: „Den Stakkel! At maatte døe i saa ung en Alder! Hun har havt saa faa Venner i Livet. Hendes Død har Manden alene paa sin Samvittighed." — Spørg hende dog, jeg beder Jer, hvem den Kone var, som talte saaledes."

„Jeg ansaae Jer for at være altfor fornuftig, til at høre efter Fruentimmer-Sladder."

„Ja, lad nu det være godt. Nu om noget Andet. Da jeg endnu havde Haab om at faae Jeres Datter, da tænkte jeg som saa: hun er Jeres eneste Barn og Jeres Efterladenskab vilde derfor engang komme i vor fælles Besiddelse; jeg var derfor forpligtet til som Svigersøn at lade Jer i rolig Besiddelse af Jeres Huus, forstaaer sig af Billighed, ikke af Retshensyn. Men nu behøver jeg, som I kan begribe, hverken for Jeres eller navnlig for Jeres Kones Skyld at tage noget videre Hensyn, og I kan derfor ikke fortænke mig i, at jeg fordrer, hvad der tilkommer mig."

„Jeg forstaaer Jer ikke," sagde Væveren; „I taler i lutter Gaader."

„Saa?" vedblev Sellien; „det kan nok være Gaader for Jer, og jeg vil derfor tale tydeligere. Jeg opfordrer Jer herved til, inden fire Uger at nedbryde Jeres Huus."

„Er I gal?" raabte Blieting.

„Ingenlunde. I veed, eller veed maaskee dog ikke, at den Plads, hvorpaa Jeres Huus staaer, hører til mit Sted, og at det for omtrent 150 Aar siden af sammes daværende Eier blev tilladt en af Jeres Formænd, imod Overtagelse af en Deel af Skatterne, at bygge et Huus paa denne Plads, men dog under den Betingelse, at det igjen skulde nedbrydes, saasnart Eieren til det Sted, paa hvis Grund det staaer, maatte forlange det. Det forlanger jeg nu."

Den stakkels Væver var nær bleven til en Saltstøtte, saa overrasket blev han ved denne uventede Nyhed. Endelig fremstammede han:

„Derom har Sælgeren Intet sagt mig, heller ikke overleveret mig noget Papir, hvori der var Tale om Sligt."

„Saa hold Jer til Sælgeren," sagde Sellien med bitter Haan, idet han vel vidste, at denne for længe siden var død og hans Bo var blevet insolvent.

Dog, omsonst havde Væveren ikke havt med saamange Formynderskaber at bestille. Han havde ogsaa opfanget nogle juridiske Begreber og Kneb, og triumpherende producerede han nu sin Indsigelse, fordi, ved et tidligere Salg af hans Huus, den daværende Eier af det Sellien'ske Sted ikke havde anmeldt sin

Rettighed ved det udstedte Proclama, og derfor var præcluderet og havde tabt sin Rettighed. Men Sellien meente, det vilde nok give sig, og forlangte et kategorisk Svar, om Blieting vilde nedrive Huset eller ikke. Sidstnævnte erklærede nu bestemt, ikke at kunne indlade sig herpaa, men at ville lade det komme an paa en Proces og Retsdom. Ganske nedslaaet gik han tilbage til sit Hjem, og Sellien gik til en Advocat, for at instruere ham. Men for Fortællingen af denne høist interessante Proceshistorie vil jeg have Hvermand forskaanet, thi den retslærde Læser har saa allerede Nok at gjøre med sine egne Acter, at han sikkert ikke gider hørt Mere om Juristeri i sine ledige Timer, som jeg antager han anvender paa denne Fortælling, og hvo der ikke er af Faget, vilde dog ikke forstaae den og derfor overspringe nogle Blade, hvorved han vilde foraarsage mig megen Bedrøvelse. Ikke engang hvad Dom der blev fældet i Sagen, vil Nogen erfare, fordi der slet ingen Dom faldt, da Processen blev afbrudt ved de Begivenheder, som jeg nu skal meddele.

Nytaarsdags Aften, ved det Lav Kl. 9, sad vor Væverfamilie omtrent paa de samme Pladser og ved de samme Beskæftigelser, som der blev fortalt i Begyndelsen af denne Historie. En Forskjel fandt kun Sted deri, at Konen, formedelst Festdagens Høitidelighed, istedetfor Sytøiet havde taget Strikkestrømpen i Haanden, en Beskæftigelse, der ikke forstyrrer Underholdningen, men ligesom Mændenes Tobakspibe yder en passende Tidsfordriv, om end meget nyttigere. Herren i Huset havde istedetfor sine Formynder-Regnskaber Bibelen liggende foran sig og forelæste med lydelig Stemme et Capitel af Hiobs Bog, ikke just for sin egen Opbyggelse, men fordi han brugte Bibelen som en Medicin i den profane Hensigt, dermed at berolige den gamle Bedstemoders pirrelige Sind. Denne sad, som sædvanligt, i sin Lænestol; men hvor forandret var hendes Udseende blevet siden et halvt Aar. I det tilforn kun alvorlige, men dog tiltalende Ansigt var der indgravet dybe Furer, som tydelige Kjendetegn paa et ved heftige Sindsaffectioner svækket Legeme. Kindbenene vare blevne mere fremtrædende, Hagen spidsere, og i Øiet blev man vaer en selsom Gloden, en uhyggelig brændende Ild, et planløst omsvævende Blik, snart stift heftet paa en ligegyldig Gjenstand, snart uroligt vankende langs med Væggene, paa Gulvet og i Loftet. Det var ikke den Tungsindiges, den Melancholskes Øie: det var den Vanvittiges.

Ligesom det sygelige Ildebefindende var gaaet over til en virkelig udpræget Sygdom, ligesom en sand Mani var traadt istedetfor Melancholien, Aandsforvirringens laveste Grad, saaledes havde ogsaa den fixe Idee om en forestaaende Ulykke omdannet sig til Had, til Fiendskab mod de Mennesker, af hvilke hun befrygtede noget Ondt. Pirreligheden, en Følge af hendes legemlige og aandelige Lidelser, var bleven større, Sjælekræfterne vare svækkede, Forstanden og Villien formaaede ikke at virke med Frihed, og nødvendigviis kunde der ved hende ikke længer være Tale om Selvbeherskelse. For ei at give Anledning til Udbrud af hendes affindige Heftighed, for at undgaae ubehagelige Scener, vogtede Landsbyens Beboere sig saa meget som muligt for at betræde

Blietings Huus og især hans Dagligstue. Meget mere afventede de hellere en gunstig Leilighed til at træffe ham udenfor Huset, naar de havde Noget at tale med ham om.

Det nye Aar begyndte med en kold, raa Dag. Et Jisdække havde belagt den nære Park, og da der ikke var faldet Snee, frembød Egnen Skuet af en jævn, øde Flade. Stilheden blev afbrudt af den lydelige Jubel af en Halvberuset, som kom ud fra Landsbykroen, for at afkøle sig et Øieblik efter Spillets lidenskabelige Iver eller den netop fuldførte Dands. Anna var med en Veninde gaaet hen i Vertshuset, for en Timestid at see paa Dandsen og derved opmuntre Sindet. Ogsaa Sellien var der tilstede, i en temmelig ophidset Tilstand efter en rigelig Nydelse af spiritueuse Drikke. Han havde blandet sig imellem de Dandsende, og syntes med en usædvanlig Munterhed at nyde denne Fornøielse. Pludseligt blev han Anna vaer, støttet til hendes Venindes Arm; han gik hen til hende og opfordrede hende til en Dands. Hun forsøgte at afslaae Opfordringen med den Undskyldning, at hun slet ikke var kommen derhen i den Hensigt at dandse. Men da en gjentagen Bøn, forstærket ved et Blik af tilbagetrængt Uvillie, blev henvendt til hende, og da et neppe mærkeligt Stød af hendes Venindes Albu kom hende raadende og advarende til Hjælp, modtog hun, af Frygt for et ubehageligt Optrin, den hende tilbudne Arm og dandsede en Tour med den hende saa høist modbydelige Frier. Selliens Munterhed steg fra Minut til Minut. Han vilde vise sig elskværdig, og netop derved blev han saameget modbydeligere. Efterat Dandsen var til Ende, bød han sin Dandserinde et Glas Punsch. Hun nippede dertil og gav ham det tilbage, hvorpaa han tømmede det og strax derefter forsvandt af Vertshuset.

Faa Øieblikke efter traadte han ind i Blietings Dagligstue, hvor han traf Familien, som ovenfor er beskrevet. Af hans opvakte, selvtilfredse Mine, af det i høi Rødme straalende Mærke paa hans Kind, af hans noget usikkre Gang sluttede Væveren strax, at hans Gjæst vel maatte have drukket et Glas over Tørsten. En svag Skjælven, som havde indfundet sig ved den fjendtlige Gjenboes Fremtrædelse, gjorde snart igjen Plads for hans sædvanlige Sindsrolighed. Han nødte den Ankomne til at sidde ned. Konen, som ogsaa snart havde fattet sig, sprang op og satte en Stol hen til Bordet. Bedstemoderens Øine svævede ustadigt omkring. Hun havde maaskee hverken bemærket Afbrydelsen af Hiobs Lamentationer eller den Fremmedes Ankomst.

„Det gjør mig ondt, om jeg forstyrrer, Gjenbo," skreg Sellien, „men kast blot Jeres gamle, skimlede Bibel i Kakkelovnskrogen. Idag maa man være munter, idag er det Festdag."

„Idag er det ogsaa en Høitidsdag, en Søndag, og den bør man holde hellig," svarede Blieting med Alvor.

„Aa, I har jo været i Kirke imorges. At være from een Gang om Dagen, det er Nok. Lad derfor den gamle Suurdeig være og kom med mig hen i Vertshuset; der ville vi drikke Forlig."

„Jeg er altid beredt til Forlig, og vil, Jer til Ære, gjerne gjøre en Undtagelse fra Regelen og gaae med i Kroen; men jeg be-

griber dog ikke, hvorledes I nu, inden vor Proces er afgjort, kan tale om Forlig.

„Hu, den Ildmand!" raabte ganske uventet den Gamle, som syntes efterhaanden at have begrebet, at Hiob havde ophørt at klage, og at Scenen havde forandret sig ved Ankomsten af en ny Acteur. Hendes Øine havde en Tidlang heftet sig paa Selliens røde Mærke, og derpaa udbrød hun pludselig i hiint Udraab.

„Hu, den Ildmand!" gjentog hun endnu engang.

„Ti stille, Gamle!" sagde Sellien, „Hvad har Hun her at gjøre med Hendes hæse Skrig? — Gjenbo, skaf hende ud af Stuen; ellers kunne vi ikke tale et fornuftigt Ord sammen."

„Det gaaer ikke an," svarede Blieting. „Anna er ikke hjemme, og vi kunne ikke uden Fare lade den Gamle være alene. Men tal blot sagte, saa beroliges hun igjen og henfalder i Drømmerier."

„Nu, godt, jeg vil tale sagte. Hør engang et Forslag med det Gode. Under visse Omstændigheder vil jeg lade den begyndte Proces falde og betale Omkostningerne, og I kunne roligt blive boende her i Huset. Vi blive gode Venner igjen og Alt er forglemt."

„Det var jo fortræffeligt og al Tak værdt, men siig mig først, hvad er det for visse Omstændigheder, som betinge vor Udsoning?"

„Giv mig Jeres Anna til Kone og al Strid har en Ende."

„I veed jo, kjære Sellien, at Anna ikke troer at blive lykkelig med Jer og derfor allerede har afviist Jeres første Tilbud."

„Hvad det angaaer, saa er Menneskets Hjerte foranderligt. Endnu for ganske nylig har Jeres Datter dandset med mig og var meget venlig imod mig. Jeg tænkte det nok, at hun var meget for fornuftig til, for en Daarskabs Skyld, at lade sine Forældre jages fra Huus og Hjem. Hun har nu havt Tid til at besinde sig, og jeg vil slaae tilvæds med Jer, at var hun nu her tilstede, saa betænkte hun sig intet Øieblik."

„Saa?" sagde Blieting, „Hun har dandset med Jer, og hun sagde dog, at hun slet ikke vilde dandse."

„Ja det har hun, og var, som sagt meget venlig imod mig."

„Da maa hun ogsaa have havt saa sine Aarsager dertil."

„Hvorledes mener I det?"

„Aa, jeg tænker kun som saa. Men, Gjenbo, jeg troer I kjender kun slet min Datter og os, om I indbilder Jer, at vi for vort jammerlige Huus skulde sætte et heelt Livs Lykke paa Spil. Jeg siger Jer, var Anna her, saa vilde hun gjentage sit Nei, og sagde hun Ja, saa vilde jeg raabe Nei. I den sidste Tid har jeg lært Jer at kjende fra en Side, som man maa betegne med det Modsatte af agtværdig, og for Gud og Mennesker vilde jeg ikke kunne forsvare det, om jeg vilde give min Datter til en saadan Mand. Nu veed I, hvorledes det er fat."

„For Djævlen!" skreg Sellien.

„Kjære Mand," sagde Konen i en rolig Tone, „Du har talt ganske som jeg tænkte; det skal Du have Tak for."

„Ja, Jer har jeg alt længe kjendt," overfusede Sellien hende; „I har søgt at sværte mig overalt, og skal Fanden annamme mig, om I ikke engang skal faae det betalt."

„Hu, Ildmand!" hylede den Gamle, „Du har stukket den røde Fane ud. Jeg kjender Dig — veed hvad Du vil."

„Fordømte Hex, hold Jeres gudsforgaaene Mund!" brølede Sellien.

„Gudsforgaaen Mund! Hi, hi! Gudsforgaaen Mund! Veed mere om Gud end Du. Dig har Satan mærket. Du bærer hans Farve i Ansigtet. See, Du brænder jo allerede i levende Live; hvor vil Du da brænde, naar han først har hentet Dig."

„Den Qvinde er meer end gal. Hvad kan jeg gjøre for, at min Moder engang har brændt sig og efterladt mig et Mærke deraf? Hun skulde skamme sig over, at spotte Nogen for en legemlig Feils Skyld."

„Oho, det er ikke din Moder, som har paatrykket Dig dette Mærke. Den barmhjertige Gud være med os! Jeg seer dybt ind i dit Bryst, veed hvorpaa Du tænker. Gaa kun din Vei! Hent den røde Hane og lad den gale og slaae med Vingerne! Eller læg blot din venstre Kjæve her imod Træværket eller udenfor imod Straataget; det vil alt være Nok. Hu, hvor det knirker og støier og brager! Mener Du ikke, det er smukt, Ildmand?"

„Moder, Moder, berolige Dig dog," sagde endelig Væveren, der ikke før kunde komme til Orde for hendes Tales rasende Heftighed. „Du gjør jo Manden stor Uret."

„Uret? Siig selv, Du Mand med det gløende Mærke, gjør jeg Dig vel Uret? Flyder nu ikke Galde istedetfor Blod i dine Aarer? Har Du nu ikke Luer i Hovedet istedetfor Hjerne? Kom kun hid, Menneske, herhid med din flammende, slikkende Tunge! Jeg er beredt; jeg har ogsaa Ild i Hjernen. Vi to passe bedre for hinanden, end Du og Anna. Kun frem, Satans-Menneske, men sagte, at Ingen mærker det. Hører Du?"

Ude af sig selv af Vrede og Forfærdelse trykkede Sellien sin Hat ned over Panden og styrtede ud af Huset.

„Løb kun, Ildmand," skreg den rasende Gamle efter ham, „Du kommer dog snart igjen."

Imidlertid havde Anna tilbragt en glad Time i Vertshuset, uden at ane, hvilken Scene der var forefalden i det fædrene Huus. Selliens Forsvinden var ikke bleven ubemærket af hende. Ligesom hans Tilstedeværelse havde virket deprimerende paa hendes Munterhed, saaledes blev det besværlige Tryk ophævet ved hans Bortgang, saa at Pigens naturlige glade Sind frit kunde lægge sig for Dagen. Ved Dandsens hvirvlende Bevægelser var hendes Blod sat i et raskere Omløb; hun havde afrystet den Ladhed, der sædvanligviis betager den blotte Tilskuer. Det lette Blod havde vakt det lette Sind, og det gode Forsæt, ikke at dandse, blev forglemt, fordi det allerede var brudt ved et Tilfælde eller rettere ved Nødvendighedens Bydende. Det gik vor Anna, som det gaaer næsten alle Syndere og Forbrydere. Er først den Skranke falden, som Sædelighedens Love, Fornuft og Villie have opstillet for den onde Gjerning, har Nydelsen af den forbudne Frugt pirret Appetiten og styrket Lysten til gjentagen Nydelse, saa koster det ingen Overvindelse, at forøge de gjorte Skridt, saa at der bliver en Fodsti deraf, paa hvilken man mageligt vandrer videre. Et fortræffeligt Raisonnement,

som vel allerede Enhver, der ikke frygter for at skue ind i sig selv, vil have gjort, kommer Svagheden eftertrykkeligt til Hjælp. Det er det bekjendte Ordsprog: „Een Gang er ingen Gang."

Saaledes gik det Anna. Hun vilde ikke dandse, men maatte dog dertil, og da hun nu engang havde faaet Smag derpaa, lod hun sig ikke meer bede længe. Rigtignok modsatte hun sig lidt, da Sognefogdens Søn bød hende Armen, men snart gav hun efter og fløi rask hen over det jævnt slagne Leergulv. Men da nu endogsaa den unge Hans nærmede sig hende, han, for hvis Skyld hun allerede ofte var staaet op fra Rokken og hvem hun, skjult bag en Urtepotte, havde forfulgt med Øinene, saa længe hun kunde see ham; da han greb hendes Haand, og hun, omslynget af hans Arm, maatte slaae Øinene ned for hans fyrige Blik, — da følte hun ingen Anger, men tvertimod Fornøielse over det forglemte gode Forsæt. Allerede adskillige Gange havde hun med ham jaget Logulvet rundt, netop vare de fremtraadte som første Par, for at gjentage Touren, da opdagede hun Selliens glødende Ansigt i den vidtaabnede Dør. Imedens han trængte sig frem iblandt de Omstaaende, blev han ogsaa hende vaer, og det frygteligt truende Blik, som han tilkastede hende og hendes sagte hviskende Dandser, fik Blodet til at stivne i hendes Aarer. Men nu favnedes hun af Hans's kraftige Arm. Øieblikkets Lykke overstraalede det Mørke, som Synet af Sellien havde fremkaldt, og i salig Henrykkelse svævede hun om i Dandsen. Men kun kort varede denne Glæde. Et heftigt Stød af Selliens Albu kastede hendes Dandser med hende ud af Kredsen og kun med Nød og Neppe undgik hun ved hans Behændighed og Kraft et voldsomt Fald. Naturligviis opstod der Strid imellem Hans og Udbrederen. Et Slagsmaal vilde ufeilbarligt være brudt løs, havde ikke de Fornuftige beroligende blandet sig derimellem og formanet til Fred.

Bleg som et Liig kom Anna tilbage til sin Veninde, opfordrede hende indstændigt til at gaae hjem med, da desuden Klokken var bleven over 10. Kun for at føie sig efter Venindens Bøn, at afkøle sig noget, forend hun tiltraadte Tilbageveien i den kolde Vinternat, opholdt hun sig endnu nogen Tid i Skjænkestuen. Derpaa begave de sig paa Veien. Maanen var i Begreb med at gaae ned, sorte Skyer trak langsomt hen forbi den, og udbredte et tykt Mørke, der kun af og til, naar Maanens Straaler brøde igjennem, gave Plads for et usikkert dæmrende Lys. Vertshuset laa en lille Fjerdingvei borte fra Landsbyens yderste Ende; Veien var paa begge Sider indhegnet af en tæt Hække, som hørte op ved de første Huse. Derfra til hendes Faders Huus var der ikke langt. Tause skrede de to Piger fremad med hinanden under Armen. De kunde have fjernet sig omtrent nogle hundrede Skridt fra Vertshuset, da de pludseligt hørte Fodtrin bagved, som kom nærmere. Maanen oplyste for et Øieblik Egnen og lod enkelte Gjenstande tydeligt erkjendes i ubestemte Omrids. Begge Piger saae sig om, men opdagede ikke et Menneske paa Veien. Men de skjelnede tydeligt, at der bagved Hækken gik Nogen, hvis Skikkelse af og til blev synlig igjennem Løvværket. „Lader os gaae rask til," sagde Anna, „jeg troer, det er Sellien." Og de to Piger

fremskyndede deres Gang. I samme Forhold tiltog deres Ledsagers Skridt i Hurtighed, saa at de tydeligt kunde mærke hans Gang bagved Hækken lige ved dem, medens en Sky atter tilhyllede Maanen. De nærmede sig nu til et Sted, hvor der igjennem Hækken var en med et Markled forsynet Indkjørsel til en Ager. Idet Pigerne gik her forbi, saae de det utydelige Omrids af den Mand, som forfulgte dem, idet han vendte sig imod dem og gjorde Mine til at klattre over Leddet. Uden Aftale, ligesom drevne af en fælles Instinct, begyndte nu de Ængstede at løbe, for saa hurtigt som muligt at komme i Nærheden af menneskelige Boliger. Men ogsaa Forfølgeren bag Hækken løb og holdt sig i samme Afstand fra dem som hidtil, kun adskilt ved det mellemliggende Hegn. Løbet blev stedse hastigere; en Green streifede Veninden Ansigt, hun udstødte et skingrende Skrig, som Anna i sin Angest uvilkaarligt gjentog. Da lød pludseligt en Stemme tæt foran dem paa Veien: „He, hvad er her paafærde?"

„Er det Dig, Fader?" raabte Anna; „Gudskeelov at Du kommer!"

Bagved Hækken hørte man iilsomme Skridt, som snart tabte sig i det Fjerne. Pigerne fortsatte uhindrede deres Vei til Hjemmet, under Ledsagelse af Væveren, som, urolig over Datterens lange Udebliven, havde besluttet sig til at gaae hende imøde. Baade Moderen og Bedstemoderen vare endnu oppe, men efter en halv Times Tid begav hele Familien sig til Ro.

Det kunde omtrent være Kl. halv fire om Morgenen, da Anna vaagnede. Det forekom hende, som om noget Usædvanligt havde afbrudt hendes Søvn, thi Sjæl og Legeme følte sig endnu ikke tilstrækkeligt styrkede efter en Hvile, der var bleven forstyrret af Drømme og ængstelige Beklemmelser. Neppe havde hun erholdt den fulde Brug af sine Sandser og var bleven lysvaagen, førend det Usædvanlige, som hun indbildte sig allerede een Gang at have fornummet under Selvbevidsthedens halvslumrende Tilstand, fornyedes. Hun hørte nu tydeligt en ængstelig Stønnen, som udgik fra Bedstemoderen. Skulde hun være bleven overfalden af et eller andet Sygdomstilfælde? var hendes første Tanke og i eet Sæt var hun ude af Sengen, endnu mere tilskyndet ved et Brøl af Koen, som stod ligeoverfor hendes Sovekammer. Ved Skinnet af Lampen, som hver Nat brændte i hendes Stue, for ikke at lade Bedstemoderen, under hendes Mangel paa Søvn, i Mørke, saae hun den Gamle, hensunken i sin Lænestol og efter Sædvane fuldstændigt paaklædt. Hun sov fast, men syntes at ængstes af en tung Drøm, thi hun foer vildt omkring med Armene og i sin Uro lod hun den Stønnen høre, hvorved hendes Datterdatter var bleven vækket. Formodentlig var ved denne heftige uvilkaarlige Bevægelse den Knude bleven løst, i hvilken hendes graae Haar var sammenbundet, thi det hang uordentligt ned deels over Stoleryggen, deels over hendes Ansigt. Allerede var Pigen i Begreb med at afbryde de ængstende Visioner, som den Gamle rimeligviis havde i sine Drømme, ved at ruske i hende, da en behagelig Rolighed udbredte sig over hendes Miner og en virkeligt vederqvægende

Slummer syntes at indlulle hendes urolige Sind i en Følelse af mildt Velbehag. „Sov kun Bedstemoder“, hviskede Pigen, „Du trænger til vederqvægende Ro. Inat vil jeg overtage din Bestilling og vaage over Dig.“ Hun begyndte med saa liden Støi, som muligt, at klæde sig paa og var næsten bleven færdig hermed, da der fulgte et gjentaget stærkere Brøl af Koen. „Du vækker nok snart Bedstemoder med din Brølen,“ sagde Anna ved sig selv, „hvad feiler Dig dog? Maaskee har Du forviklet Dig i din Kjæde. Jeg maa dog see, hvad der er i Veien.“ Hun tog Lampen af Bordet og traadte ud i Loen, men med det Udraab: „Almægtige Gud!“ tabte hun Lampen af Haanden. Skrækken stivnede hendes Ledemod, thi Husets Tag stod i lys Lue. Men snart samlede hun sin Aandsnærværelse, styrtede ind i Forældrenes Stue og skreg: „Op, op, Fader og Moder, for Guds Skyld red Jer! Huset brænder!“ Til samme Tid hørte man udenfor Natvægterens Nødraab, Skrigene af dem, som ilede til fra Vertshuset og Nabolavet, Stormklokkens gruopvækkende Klemten, blandet med det vidt omkring gjenlydende Larmraab: „Brand, Brand, Ildløs, Ildløs!“ Forældrene sprang ud af Sengen og løb, endnu ubekjendte med Farens Størrelse, upaaklædte som de vare, ud af Huset. Den pludselige Skræk lammede her Konens Legeme. Hun sank kraftesløs, næsten afmægtig, ned foran sit brændende Huus og blev liggende paa den kolde, haardt frosne Jord. Nu faldt Taget sammen paa begge Sider, kun ved begge Gavlene sad det endnu fast. For at forstaae Dette og det Følgende, maa man lægge Mærke til, at Huset var tækket med Straa. Et saadant Tag dannes ved at man nagler 3 Tommer tykke Lægter med en indbyrdes Afstand af 9 Tommer ovenpaa Tagsparrerne, og befæstiger derpaa Straabundterne, som i deres Forbindelse udgjøre Bedækningen, med Pilebaand. Paa Ydersiden beskæres Straaet ved Hjælp af en skarp Sax til en jævn glat Flade; men Indersiden bliver urørt, saa at der over og imellem Lægterne befinder sig en ujævn Masse af Straa-Ender og enkelte Halme. Saasnart nu Ilden griber fat i et saadant Straatag, saa søger den altid strax at bane sig Vei til Indersiden, fordi den her træffer den lettest antændelige Næring. Med rivende Hurtighed løber den op til Mønningen, udbreder sig øieblikkeligt over det Hele og forstyrrer først og fremmest det Straa, som rager frem mellem Sparrerne og de tørre Vidiebaand, hvormed det er befæstiget. Saasnart disse Sidste ere fortærede eller løsnede af Flammerne, og Straamassen derved har tabt sine Holdepunkter af Mangel paa Befæstigelse, nedstyrter i Regelen paa eengang en heel Side af det halvt gjennembrændte Tag og danner en Ildmuur, der gjør enhver Hjælp umulig. Ogsaa Gavlen er bedækket med Straa, men nedfalder sædvanligviis nogle Minuter senere end Siderne, fordi den først da gribes af Ilden, naar det øvrige Tag for største Delen er forstyrret. Denne uhensigtsmæssige Bygningsmaade koster hvert Aar mange Mennesker Livet; thi Vee den, som befinder sig i det Indre af en saadan brændende Bygning, naar Taget er nedstyrtet paa alle fire Sider. En ynkelig Død i Flammerne er hans uundgaaelige Lod.

(Fortsættes.)

Kjærlighed og Ægteskab.

Som Hvermand veed, forstaaer man ved Ordet „Bryllup" de Ceremonier, som Høitideligholdelsen af en Formæling fører med sig.

Ere de larmende, saa fortjene de intet Bifald. Det er ikke godt at træde ind i Ægtestanden gjennem en prægtig Fests Porte; det efterlader altid en Tomhed. Naar de Nyformælede gjennem Larm og Lystighed træde fra det stille Familieliv i deres fædrene Huus over i deres nye Bolig, saa maae de føle sig forladte og eensomme.

Saadanne Fester berøve desuden de unge Ægtefolk den uskatteerlige Isolering, som de saa høilig behøve. Men det her Anførte er ikke alt det Ubehagelige ved Sagen.

Først maa man tage Hensyn til de anseelige Udgifter, som netop her virke forstyrrende, naar den nye Huusholdning fordrer en klog Sparsommelighed. Denne Ødselhed medfører aldeles Intet til Nytte og tjener kun til at give Luxus, denne sociale Pest, Løsenet.

Hermed menes ikke blot den sædvanlige Luxus, men ogsaa den Luxus, der drives med Ord.

Hvo der nogensinde har havt Leilighed til at bivaane slige Bryllupsfester, vil med mig være enig, naar jeg her reentud taler om Usædelighed; thi i Sandhed, ikke anderledes veed jeg at betegne de ugeneerte Samtaler, de letfærdige Hentydninger, som man tillader sig i Nærværelsen af unge Mennesker, der hidtil indprægedes den strengeste Tilbageholdenhed.

Hine glimrende Forbindelser ere ofte ikke andet end Mesalliancer, som det kun ikke er saa let at erkjende ved den første Betragtning. Men om ogsaa Modificationerne heri forgrene sig i det Uendelige, saa kan man dog tilbageføre Hovedaarsagerne til ganske faa, først: Forskjellighed i Følelse og Tænkemaade, dernæst Uovereensstemmelse i Sjælene.

Hvad jeg anseer for aldeles uundværligt til et lykkeligt Ægteskab er et lige Grundlag for Opdragelsen, en vis Overeensstemmelse i Sædvaner og alle ydre Betingelser, med eet Ord, en Dannelse, som tilhører den samme Leveviis, det samme Rangtrin i Selskabet.

Absolut taget at tænke aldeles eens, er ikke blot ingen nødvendig, rigorøs Betingelse, men ikke engang raadeligt, ja umuligt. Men hvad der udfordres, er en lige Udvikling af Forstandskræfterne, en lige Høide i Kundskabernes Kreds, og, om jeg saa maa udtrykke mig, begge Parter maae kunne betjene sig af den samme Ordbog.

Kun saaledes er en gjensidig Forstaaelse mulig, kun saaledes vil man blive enig i alle Punkter, om end først efter vidtløftige Undersøgelser.

Der maa herske den fuldkomneste Lighed i Sjælestemningen. Tvende Mennesker, som leve sammen og ville leve sammen i Harmonie, maae begge besidde en lige Hjertensgodhed og en lige Høihed i deres Følelser. Skulde der da opstaae en lille Strid imellem Begge, saa ville de snart igjen blive enige og paany slutte sig til hinanden, sammenknyttede ved en skjøn Handling. Intet Middel er virksommere end dette. Men en Egoist og en om, Alt opoffrende Sjæl ville aldrig forstaae hinanden, aldrig træffe Berøringspunkter. To saadanne Mennesker forfølge to divergerende

Veie, og den saarede Personlighed og det kjære Jeg fierne sig stedse mere fra hinanden.

Ogsaa maa det være qvalfuldt, naar en Mand af hoiere Dannelse er sammenkjædet med et Væsen uden al Opdragelse, et Væsen, hvorom intet andet Godt lader sig sige end, i bedste Tilfælde, at det er smukt. Hvor sorgeligt, naar man maa soge en Qvindes hele Værd blot i physiske Fortrin.

Hvor utaaleligt er det dog, naar en Qvinde, som man ansaae for yndig, elskværdig, fortryllende, dagligt viser sig keitet og ubehjælpsom, naar snart hendes Paaklædning, snart hendes Holdning, kort Alt, hvad der omgiver og tilhorer hende, kun bærer Anomalier og frastodende Uregelmæssigheder til Skue. Hun kan ikke aflægge hine gamle Sædvaner, som ere Resultatet af en feilfuld Opdragelse og tilhore en Livskreds, for hvilken Manden ingen Sympathie besidder. Medens hun vil hæve sig paa en ubesindig Maade, stiller hun sig i et endnu ufordeelagtigere Lys. Hun troer at lade sin tidligere Stilling langt tilbage, og kommer derved kun til at staae desto mere under sin nuværende Tilstand og saaledes compromitterer hun sin Fremtid, uden engang at blive sig det bevidst!

Repertoire.

Sondag: **Don Juan. Adolph og Henriette**

Mandag: **Den hjemkomne Somand.** Skuespil i 5 Acter af Professor **C. Hauch.** (Forste Gang.)

Rollebesætning:

Edvard Falkland, Socapitain, Hr. Inst. Nielsen.
Henriette, hans Kone....... Fru Heiberg.
Lieut. Helvig, hendes Broder, Hr. Wiehe.
Baron Eginhard v. Scherloe, hendes Beslægtede...... — Gundersen.
Fru Miller, Falklands Tante, Jfr. Jorgensen.
Froken Eulalia Miller, hendes Datter................ Md. Hansen.
Kathrine, } tjenende hos Fru Falkland. } — Winslow.
Sara, } Jfr. Petersen.
Jorgen, en Matros .... Hr. Phister.
En Auditeur............... — Schneider.
To Retsbetjente DHr. Petersen og Ravnkilde.
Pas de deux.

Tirsdag: **Don Juan. Bellman eller Polskdandsen i Gronnelund.**

Torsdag: **Den hjemkomne Somand. Polka.**

Fredag: **Brama og Bayaderen. Adolph og Henriette.**

Loverdag: **Elverhoi.**

Sondag: **To Familier paa eet Landsted. Et Reise-Eventyr. Bellmann.**

Em. Bærentzen & C° lith. Inst.

JOSEPHINE,

Dronning til Sverrig og Norge.

Ny Portefeuille 1844.

Em Bærentzen & Cº lith. Inst.

I. D. BRANDIS.

Ny Portefeuille 1844.

Joachim Dietrich Brandis.

Joachim Dietrich Brandis er født den 18de Marts 1762 i Hildesheim. Efter fuldendt Skole-Underviisning gik han til Universitetet i Göttingen, og der vandt han 1785, ved den første Præmie-Uddeling for academiske Afhandlinger, Præmie for en Afhandling „de oleorum unguinosorum natura.“ Den 10de April 1786 fik han ved bemeldte Universitet Doctorgraden i Medicinen, var Privatdocent sammesteds, og blev Aaret derefter Landphysicus i det Hildesheimske Amt Steuerwald, 1788 Medicinal- og Sanitetsraad i sin Fædrenestad, 1790 Hertugelig Brunsvig-Lüneburgsk Hofraad i Holzminden, samt Brøndlæge i Driburg i Hoistiftet Paderborn, hvor han opholdt sig om Sommeren; practicerede 1794 i Brunsvig, blev 1799 Stadsphysicus i Holzminden og var tillige Medlem af Oversanitets-Collegiet i Brunsvig. I Aaret 1803 blev han, med Titel af Archiater, ordentlig Professor i Medicinen ved det Kiel'ske Universitet, i hvilken Post han vedblev til Efteraaret 1809; tillige havde han væsentlig Andeel i Stiftelsen af det Slesvig-Holsteenske Sundheds-Collegium, hvis Director han senere blev. Udnævntes 1809 til Ridder af Danebrog, 1810 til Kongelig Livlæge, 1811 til Etatsraad; erholdt 1826 Danebrogsmændenes Hæderstegn, blev 1828 Conferenceraad, 1836 Commandeur af Danebrog; festligholdt den 10de April samme Aar sit halvhundredaarige Doctor-Jubilæum og modtog paa denne Dag fra det kjøbenhavnske Universitet Jubeldiplom som Doctor Medicinæ og Æresdiplom som Doctor Philosophiæ, samt fra det medicinske Facultet i Kiel baade et Diplom som Dr. Med. in honorem og en trykt latinsk Lykønskningsskrivelse. Om den hæderlige Oldings frugtbare Forfatter-Virksomhed henvise vi til Erslew's almindelige Forfatter-Lexicon, hvoraf ovenanførte Meddelelser ere laante.

Vanvid og Bröde.

(Slutning.)

Det brændende Tag var, som alt fortalt, faldet ned fra begge Sider af Huset, men Indgangen var endnu forbleven fri. Vor Væver, som endnu indsaae Muligheden af at redde nogle Sager af Værdi, ilede tilbage i Huset. Anna beskæftigede sig med sin Moder, som endnu laa paa den kolde Jord. „Gud i Himmelen!“ raabte hun, idet Erindringen kom over hende som et Lynglimt, „Bedstemoder er endnu derinde.“ I et Nu havde hun naaet Dørtærskelen og forsvandt bag den hvirvlende Røg. Strax derpaa saae man Væveren drive den løsnede Ko ud af Døren, men, indviet til sin visse Død, opsøgte den strax igjen sin vante Plads i Stalden. Væveren vendte atter tilbage til Dagligstuen, for at redde sine Papirer og rede Penge. Landsbyens Beboere strømmede hobeviis til for at yde Hjælp, og iblandt dem Sellien, der kom ud af sit Huus fuldkommen paaklædt, som han havde været det den foregaaende Nytaarsdag. Han nærmede sig til Væverens eensomt henliggende, forladte Kone, grinte hende ind i Ansigtet og sagde med en djævelsk Haan: „Naa, kanskee

min Kone ogsaa nu rinder Jer ihu?" *). Den stakkels Kone formaaede kun, istedetfor Svar, at kaste et bønfaldende Blik paa den haanende Fiende og sank ganske udmattet tilbage paa sit haarde Leie. Liig et flygtigt Tryllesyn saae man for et kort Øieblik Anna i Huusdøren, omgiven af Røg og Flammer. „Er Bedstemoder frelst?" skreg hun lydt og heftigt, „jeg kan ikke finde hende i Sovekammeret." — „Nei!" gjenlød det fra alle Sider, og paany forsvandt den heltemodige Pige i det brændende Huus. „Hun er forloren!" hørte man en lydelig Stemme raabe. „Anna," lød Kaldet endnu høiere. Som en Piil fløi Sellien ind i Luerne og forsvandt for de Omstaaendes Blikke. Umiddelbart derpaa opdagede man Væveren, som med Anna paa Armen iilsomt nærmede sig Udgangen. Allerede havde hans ene Fod overskredet Tærskelen, da nedfaldt Gavlens brændende Straabedækning uden Larm til Jorden; de to Ulykkelige skjultes deraf og sank ned under Vægten. Men Hans, den yndede Dandser fra den foregaaende Aften, og endnu en anden beskjertet Mand traadte saa nær hen til den gloende Masse, at Luen sved deres Haar og Klæder. Ved Hjælp af Nødhager, som de sloge i Klæderne og Legemerne paa de Forulykkede, trak de disse endnu levende ud af Ilden. Bedækkede med skrækkelige Brandsaar, bleve de tilligemed den afmægtige Kone baarne ind i et nærliggende Huus, hvor de, overladte til nogle Fruentimres omhyggelige Pleie, strax bleve bragte tilsengs og nødtørftigt forbundne. Alle disse Begivenheder vare forløbne i endnu kortere Tid, end Læseren har behøvet for at blive bekjendt med dem.

*) Dette Træk er bogstaveligt sandt.

Forgjæves søgte de Bistandydende ogsaa at redde begge de andre Mennesker, som endnu befandt sig i den brændende Bygning. De bestræbte sig for med nogle Brandhager at fjerne det Straa, som tilspærrede Indgangen, men Virkningen var kun endnu fordærveligere. Ved at blive revet ud fra hverandre, flammede Straaet kun saameget stærkere og høiere iveiret. Folkene maatte trække sig tilbage, fordi de ikke længer kunde udholde Heden. Paa at slukke var endnu meget mindre at tænke, da der ingen Sprøite var i Landsbyen, og Paagydning af Vand med Brandspande var deels uden Virkning paa dette uhyre Baal, deels blev den umulig, fordi man ikke kunde komme nær nok til Ilden. De i stort Antal tilstedeværende Mennesker maatte være uvirksomme Tilskuere ved det rasende Elements Kraft; de vare ikke i Stand til at hjælpe eller at redde; de kunde kun yttre deres Beklagelse. Man tænke sig den brændende Bygnings Tilstand paa følgende Maade. Rundt omkring samme laa en Muur af brændende Straa; Sidevæggene gløede overalt. Taget bestod kun af de nøgne, for alt Straa blottede Sparrer og Lægter, som ikke brændte allevegne, fordi Ildens første Virkning især havde indskrænket sig til Straaet. Kun hist og her slikkede enkelte Flammer det nøgne Træværk, ligesom legende med deres Offer, hvorpaa de vare sikkre nok. Husets Loft var endnu ufortæret, men igjennem Vinduerne bemærkede man i det Indre de klare Flammer, som vidste at bryde deres Bane gjennem alle Aabninger. Ikke længe varede det, inden en høi Flammesøile blussede frem igjennem en Luge i Loftet, og udspredte sit Lys trindt omkring i den mørke Nat. Kun saameget gyseligere stak det af Røgen sværtede Bjælke-

værk af imod den klare Lue, som kastede sin rædsomme, grelle, men skjønne Belysning paa de omgivende, høiere liggende Gjenstande og afspeilede sig med en malerisk Virkning i Nabohusenes Vinduer og i Tilskuernes Ansigter. Folk stode nu i Taushed ved Brandstedet; kun af og til hørte man en Stemme halvhøit spørge: „Mon de allerede ere døde?“ — Men med Eet hørte man det almindelige Raab: „See, see!“ undslippe den forsamlede Mængde. Forhænget blev oprullet for et Skuespil, som ikke kunde forfeile sin Virkning.

Ovenpaa Husets endnu temmelig ufortærede Loft viste sig Selliens kraftige Skikkelse, ligesom paa Scenen af et Theater. Bag efter ham og med Hænderne fast klamrede til hans Klæder fulgte den afsindige Bedstemoders spøgelseagtige Figur. Hendes nøgne Arme og Hænder, hendes for Halstørklædet blottede, magre Hals og Nakke og hendes skarpt tegnede Ansigt belystes af Luernes røde Skær; det opløste graa Haar fløi vildt omkring hende.

„Slip mig, fordømte Hex,“ brølede Sellien, „slip mig, siger jeg, eller jeg styrter Dig ned i den Helvedes Pøl under vore Fødder“ Men forgjæves stræbte han at frigjøre sine Klæder for den Gamles fastklamrede Fingre.

„Tag mig med, Ildmand,“ hvinede den Gamle, „Du maa redde mig; jeg vil ikke brændes op.“

„Brænd kun i Djævelens Navn, din Satanshex; Du tilhører dog Baalet. Slip mig løs, siger jeg!“

„Vee, o Vee!“ jamrede den Gamle, „Fødderne brænde under mig og mit Hoved er saa hedt.“ — Et Slag af Selliens Næve paa den Vanvittiges magre Hals var hele hans Svar paa hendes ynkelige Klage.

„Slaa mig ikke,“ hylede hun; „jeg skal aldrig tale et Ord mere om dit røde Brandmærke.“ — Et andet Slag paa Hovedet fik den Ulykkelige til at vakle; hendes Hænder greb kun saameget desto fastere fat. Nu knækkede ved Siden af dem to gjennembrændte Lofts-Brædder ind, og en straalende Flammesøile omgav Begge. I fortvivlelsesfuld Angest styrtede Sellien fremad, hvor Gulvet endnu holdt; den Gamle slæbte bag efter ham. Men med et kraftigt Fodspark befriede han sig for hendes Omklamren, krøb ved Hjælp af Hænderne opad Tagets Lægter lige til Mønningen, hvorfra han i den skrækkeligste Sjæleangest raabte ned om hurtig Hjælp. Men denne var det umuligt at yde ham. Det lod sig forudsee, at han ikke ret længe vilde kunne holde sig paa dette Sted, thi hans Fødder manglede ethvert Støttepunkt, saa at ikkun Hænderne skulde bære Legemets hele Vægt. Forgjæves bestræbte han sig for, at sætte Fødderne paa en Lægte. Vinkelen og Afstanden imellem Lægterne og Taget var for stor; han var ikke i Stand til at naae dem og lignede i denne Stilling en Hængt. Glødheden voxede fra Minut til Minut; den drev ogsaa den Afsindige til fornyede Kraftanstrengelser. Ogsaa hun klattrede med sine Hænder op ad Taget, men da hun tilfældigviis berørte en glødende Brand, slap hun den venstre Haand løs, greb med denne igjen fat i Selliens Klæder, gav derpaa slip med den anden, og slog ogsaa denne, med græsselig Dødsangest, i sin Fiende, af hvis Styrke hun endnu alene haabede Redning, og forøgede derved den Vægt, som han allerede havde at bære paa.

Nu brak hele Loftet ind under dem; Flammerne luede høit iveiret; en tyk Røg omhvirvlede dem — et Forfærdelsens Skrig undslap de forsamlede Tilskuere.

„Slip mig, Satansher!" hørte man Sellien brøle, „jeg kan ikke mere — —"

Begge Skikkelser vare forsvundne. En Søile af Røg og Aske hvirvlede op paa det Sted, hvor en hurtig Død havde gjort Ende paa deres Piinsler.

Den 2den Januar, tidligt om Morgenen, da netop Dagen begyndte at dæmre igjennem Omhænget paa min Seng, traadte Pigen ind i mit Værelse. Hun var den Første, som forkyndte mig, hvad der i den afvigte Nat var forefaldet i Landsbyen Grünewald. Hurtigt reiste jeg mig, thi jeg vidste, at der strax vilde være Arbeide for mig. Det varede i Sandhed heller ikke fem Minutter, førend jeg fik den Forretning at begive mig til Brandstedet, for at anstille de nødvendige Undersøgelser angaaende Brandens Aarsag. Ved min Ankomst paa Pladsen forefandt jeg den sædvanlige Orden gjenoprettet, saaledes som Loven paabyder. Folkene vare beskæftigede med at rydde Gruset tilside og et Antal forspændte Vogne stode beredte til at bortkjøre det. En hvid Damp hævede sig langsomt op fra den nedbrændte Bygnings Ruiner; kun nu og da glimtede en enkelt Flamme eller et rødligt Lys frem af Asken. Jeg gik nærmere til Brandstedet i den Hensigt, at tage Localiteten og de trufne Anstalter i Øiesyn og at indhente de foreløbige Oplysninger, som skulde afgive det nødvendige Materiale til den paafølgende, retslige Undersøgelse. Min Vei førte mig langs med et Gjærde. Ankommen næsten ved Maalet for min Vandring, stødte jeg ganske uventet paa et gruopvækkende Syn. To uformelige Klumper af en sortagtig, opdunset Masse laae for mine Fødder under Buskværket. Det var de halvforkullede Legemer af Koen og af Sellien; den Sidstes Liig var frygteligt forandret. Efterat jeg paa Brandstedet havde erfaret, hvad jeg havde nødig at vide, forføiede jeg mig ind i det Huus, hvor de Forulykkede vare henbragte. Ved min Indtrædelse i Forstuen saae jeg, at der paa Gulvet laa en Gjenstand, som man havde unddraget de Nysgjerriges Betragtning, ved at tildække den med et Klæde. Hvad der skjultes herunder, anede, ja vidste jeg, uden at Nogen havde sagt mig det. Men min Pligt paabød mig at see det selv, at overbevise mig ved eget Øiesyn. Nølende hævede jeg Fligen af den hvide Liigdug, saae mere, end jeg ønskede at see, og lod den strax igjen falde. Derpaa traadte jeg ind i Stuen. Her laae Væveren og hans Datter, pleiede af Konen, som igjen havde samlet sine Kræfter til den møisommelige Forretning, der forestod hende. Omendskjøndt begge de Forbrændte kom sig igjen efter en langvarig Sygdom, var deres Tilstand dog dengang saagodtsom haabløs. Datteren var ikke i Stand til at besvare nogetsomhelst til hende henvendt Spørgsmaal. Blieting kunde kun med Nød gjøre sig forstaaelig, da han ikke formaaede at bevæge de sorte, stærkt opsvulmede Læber, det Eneste, af det i Omslag indhyllede Ansigt, som man kunde see. Først da Helbredelsen var skreden temmelig vidt frem, erfarede jeg af ham og Anna den omstændeligere Sammenhæng i det

Forefaldne, som jeg ovenfor har meddeelt det, men af Konens Mund erholdt jeg strax den foreløbige Forklaring, som jeg skulde bruge for Natten.

Jeg begav mig nu atter tilbage til Brandstedet, roste de trufne Foranstaltninger og den Raskhed, hvormed man arbeidede, og sagde derpaa til Folkene:

„Men det gaaer ikke an, at Selliens Liig bliver liggende her ved Gjærdet til Skræk for alle Mennesker. Det maa bringes ind i hans Huus."

En almindelig Taushed, fulgt af en dæmpet Mumlen, opvakte min Forundring, da jeg var vant til, at mine Befalinger bleve efterlevede uden Modsigelse.

„Nu, hvad er det?" vedblev jeg; „hvad har denne Taushed, denne Mumlen at betyde?"

Fogden traadte frem og svarede:

„Hr. Assessoren maa undskylde, men mig er det ikke gaaet bedre end Dem. Jeg gav Befaling til at bære Liget ind i Huset, men Ingen vilde adlyde."

Derpaa hørtes enkelte Stemmer fra Hoben:

„Han maa ikke faae nogen ærlig Begravelse." — „Han har faaet sin Guds Dom!" — „Hans Skyld er afgjort." — „Han fortjener det ikke bedre," lød det fra alle Sider.

„Rolig, Folk! Stille!" raabte jeg derimellem. „Lad mig tale et fornuftigt Ord med Jer! I ere i Vildfarelse. Naar Eders Foresatte, Eders Øvrighed befaler Noget, saa maae I adlyde, endogsaa da, naar I ikke billige den paabudne Forholdsregel. Uden Lydighed er ingen Orden i Staten tænkelig. Kunde Enhver handle efter sit eget Godtbefindende, vilde ethvert borgerligt Samfund blive forstyrret. Svarer mig nu: Hvorfor ville I ikke unde hiin Ulykkeliges lemlæstede Legeme nogen ærlig Grav?"

„Fordi Gud har dømt ham, — fordi han var en Mordbrænder," lød Svaret fra alle Sider.

„Saa skulde jo den afsindige Gamle lide samme Behandling, thi hun døde under lige Omstændigheder. Ogsaa hende har Gud dømt. — I kalde Sellien en Mordbrænder? Hvo af Eder har seet, at han har antændt Væverens Huus? Han træde frem!" — En almindelig Stilhed paafulgte. — „Hvo føler sig saa alvidende, at han tør paastaae, at ingen Anden end Sellien er Gjerningsmanden?" — Intet Svar. — „Hvo af Eder har seet, at Sellien gav sig selv til Priis for Faren af en Død i Flammerne, for at redde Anna?" — „Jeg, jeg," gjenlød det fra alle Sider. „Nu da, Folk," vedblev jeg, „saa vide vi idetmindste Saameget med Vished, at han satte Livet til under Udøvelsen af en god Gjerning. Tænker paa Skriftens Ord: „Dømmer ikke, paa det at I ikke skulle dømmes." — „Hvo vil nu tage Haand i med?" raabte jeg og bukkede mig, som om det var min Hensigt, selv at skaffe Liget tilside. Alle vare ved Haanden; inden faa Minuter saaredes Følelsen ikke længer af det modbydelige Syn. Ogsaa i dette Tilfælde gjentog sig en Erfaring, en Lære, som staaer i Forbindelse med den Mennesket iboende Frihedsdrift. En fornuftig Forestilling, et med behørigt Alvor udviist Maadehold virker i hundrede Tilfælde ubetinget langt sikkrere end en hovmodig Befaling, der kun har sit Rygstød i Magten, som tvinger til Lydighed. Ethvert Ord fremkalder Modsigelse, enhver Befaling Modstræben, en-

hver Tvang Modstand, en Lære, som Magthaverne i Følelsen af deres vidtstrakte Indflydelse saa sjeldent lægge paa Hjertet.

Tilfreds med min Fremgangsmaade vendte jeg tilbage til mit Hjem. Jeg følte samme velbehagelige Selvtilfredshed, som en Folketaler, for hvis Argumenter Mængdens Villie bøier sig liig det slanke Siv. Men ikke lidet overrasket, udreven af Indbildningen om min moralske Overvægt og føleligt saaret i min Forfængelighed blev jeg, da jeg faa Dage efter erfarede, at, trods mine Grunde, trods mine Anstrengelser for at bringe Folkene til Fornuft, Følelsen alligevel havde beholdt Overhaand, idet næsten ikke en eneste af Landsbyens Beboere havde fulgt Selliens Liig til dets Hvilested. Men ogsaa hos mig selv vandt denne Følelse Herredømmet. Omendskjøndt der ikke forelaa nogen Handling af Sellien, som stod i umiddelbar Forbindelse med Brandstiftelsen; omendskjøndt min Dom ikke paavirkedes af en Mængde fjerntliggende Indicier, som blot avlede Mistanke og Formodning, men ikke kunde frembringe Visshed eller Overbeviisning — efterdi Muligheden af, at en tredie Haand eller et ulykkeligt Tilfælde kunde have foraarsaget Branden, ikke blev udelukket derved, — kjendte dog min indre Følelse, min Tro ham ikke fri for Skyld. Heller ikke den Eedsvorne vil udtale det vægtige Ord „Skyldig", uden at have aflagt sig Regnskab for Grunden til sin moralske Overbeviisning. Hver enkelt af Grundene var ikke fuldvægtig nok til at beskylde ham for Gjerningen; kun Summen af dem, i deres indbyrdes Forbindelse, kunde være tilstrækkelig dertil. Men bort med hine Argumenter, som benyttes af Mystikeren og af Mængden, hvem det falder beqvemmere at troe paa det Usædvanlige, end at bruge sin Tænkeevne. Gudsdomme ere ikke andet, end synlige directe Mirakler, umiddelbare Indvirkninger af en overnaturlig Kraft, der overskrider Grændserne for det antagne Naturlige. Men Saadant finder ikke længer Sted nutildags, og Troen derpaa maa stemples med Navnet: Overtro. Ogsaa Dem, som her ville tale om en Forudbestemmelse, om et uundgaaeligt Fatum, maa jeg i Korthed erindre om, at Mennesket er begavet med Forstand til at skjelne og med Fornuft og fri Villie til at vælge imellem det Gode og det Onde. Men antaget endog, at Gjerningen var beviist, saa formindskes dog Afskyen derfor meer og meer og giver Plads for en inderlig Beklagelse, naar man overveier, ved hvilken Sammenkjædning af Begivenheder, som maatte optænde Selliens Gemyt, ved hvilket Sammentræf af usædvanlige Omstændigheder en Beslutning blev fremkaldt, som næsten alene skyldte Tilfældet sin Existens. Havde hans Moder ikke brændt sig, havde hans blodrøde Mærke ikke fremkaldt Spotterier og disse igjen hans haarde, trodsige Sind, havde ikke den Vanvittiges Phantasi vakt en Tanke, fremtryllet et Billede, som ulykkeligviis blev staaende i Erindringen, havde ikke den pludselige Overgang fra munter Glæde, frembragt ved Dands og Lystighed, til Vrede og Forbittrelse over det gjentagne Afslag, havde ikke Nydelsen af hidsige Drikke, istedetfor at bedøve Lidenskaben, oppustet den til Flamme, — saa vilde høist sandsynligt ogsaa enhver Tanke om en Forbrydelse bleven ham fjern.

Skjønne Læserinde, nu et Ord til Dig, om Du ellers tilsteder, at jeg tiltaler Dig med det fortrolige „Du". Jeg kjender din

Smag saa temmelig, til ikke at vide, at Du utilfredsstillet vilde lægge denne Fortælling fra Dig, dersom Du ikke erfarede, hvad der er blevet af Anna og hendes Redningsmand Hans. Du venter nu vistnok af mig, at jeg vil træde i Victor Hugo's Fodspor. Efterat nemlig hans Archidiaconus af Notre-Dame ogsaa har hængt og sprættet en Tid paa Kirketaget, gjorde han ligesom Sellien og faldt ned. Dermed havde egentlig Historien kunnet være til Ende, og vilde det have været klogt af mig, om jeg havde trukket en tyk Streg under det foregaaende Capitel og endt samme med den behørige Knaldeffect. Men i dets Sted har jeg fulgt den slemme gamle Skik, paany at forestille Dig min egen værdige Person. Victor Hugo ender med et Capitel, overskrevet: Mariage de Phoebus; — jeg burde derfor have skrevet endnu eet, betitlet: Mariage de Hans. Men det gjør mig inderlig ondt, at jeg ikke kan tilfredsstille Dig dermed, thi der blev intet af Brylluppet. Anna var saaledes skæmmet af de frygtelige Brandsaar, at Hans meget snart saae sig om efter et glattere Ansigt, men blev til Straf troløst forladt af sin Brud, hvorover han græmmede sig saaledes, at han gik ind under Militsen. Og hermed er nu ogsaa det Hele til Ende; dit Haar, som vistnok for lidt siden af Skræk reiste sig paa Hovedet, vil nu forhaabentlig igjen have lagt sig, thi dette sidste Capitel skrev jeg kun, for at slappe Spændingen i dine pirrede Nerver og mildne Heftigheden i dine Følelser, som saalænge vare spændte paa Pinebænken.

Malerisamlinger i London.

Den første virkelig betydende Malerisamling skyldes Kong Carl den Første, hvis Smag for de bildende Kunster var almindelig anerkjendt. Han kjøbte for 80000 Pd. St. Hertugen af Mantuas pragtfulde Samling og dermed forenede han flere Billeder, som han fik i Foræring deels af udenlandske Fyrster, deels af sit Riges Stormænd. I de forskjellige kongelige Paladser og Residenser befandt sig 1327 Malerier, af hvilke Kongen lod opstille 46 i Whitehall-Paladset, hvilke samtlige vare forsynede med deres Mesteres Underskrift, saasom Raphaels, Correggios, Tizians, Giulio Romanos, Andrea del Sartos o. s. v. Desforuden havde Kongen ogsaa sammenbragt 380 Sculpturarbeider. Kongens Exempel bragte Samlingen af Kunstværker i Mode. Hertugen af Buckingham tilkjøbte sig de skjønneste Værker af italienske Kunstnere, og en Ecce homo af Tizian, som nufortiden befinder sig i den keiserlig-kongelige Samling i Belvedere i Wien, og hvorfor Greven af Arundel forgjæves havde budet 7000 Pd. St., hørte til hiin Hertugs Samling.

Cromwells Regering bar ikke en Characteer, der stod i Samklang med Beskyttelsen af de skjønne Kunster. Carl den Førstes Samling blev offentligt solgt; Cardinal Mazarin, Erkehertug Leopold Wilhelm, Dronning Christine af Sverrig, Philip den Fjerde af Spanien (hvis Gesandt vendte tilbage til Madrid, alene ledsaget af 18 Muuldyrdragter med Malerier), kort hele

Europa berigede sig ved hiin Auction. Carl den Anden søgte, saa godt han kunde, at bøde paa de Huller, der vare opstaaede ved hiint Tab, et Tab, der dog blev endnu følеligere ved Whitehall-Paladsets Brand i Aaret 1697. Ved denne Brand gik ikke mindre end 738 Billeder tabte, blandt hvilke alene befandt sig 3 Malerier af Leonardo da Vinci, 3 af Raphael, 12 af Giulio Romano, 18 af Giorgione, 18 af Tizian, 6 af Correggio, 27 af Holbein, 4 af Rubens, 13 af Van Dyck, og 14 af W. van der Velde. Efter dette store Tab blev England endnu truffet af et, idet Sir R. Walpole's pragtfulde Samling blev opkjøbt til Keiserinde Catharina af Rusland for 30000 Pd. St.

En rigelig Erstatning erholdt derimod Landet ved Erhvervelsen af Hertugen af Orleans Galleri, hvilket Regenten havde sammenbragt og som hans Søn under Revolutionens Storme reddede over til England. Saaledes kom 425 Malerier af de bedste Mestere i fremmede Hænder og næsten alle i Englænderes. Hertugen af Bridgewater, Marquis'en af Stafford og Greven af Carlisle opkjøbte for 43000 Pd. St., hvad der af gode Malerier af den franske og italienske Skole befandt sig i det Orleans'ske Galleri; Resten blev offentligt forauctioneret. — Ministeren Calonne's Samling, som bestod af 359 Billeder, meest af den hollandske Skole fra det syttende Aarhundrede, gik ligeledes i Aaret 1795 til England; under Republiken og Keiserdømmet solgtes en Mængde Mesterværker til England, og i Aarene 1815—17 og 1820 kom Lucian Bonaparte's, Greve Sebastiani's, General-Kasserer Laperrière's og Fyrsten af Talleyrand's Samlinger derhen.

THEATER, MUSIK, LITERATUR OG KUNST.

Det kongelige Theater.

Det synes virkelig som Theaterdirectionen, ved at tillade Sommerskuespil, langt mere har for Øie at gavne sig selv, end den Deel af Personalet, som ved en saadan Tilladelse skal være begunstiget. Vel medfører den meget paafaldende Mangel af Control med Hensyn til Skuespillernes Valg af Stykker, at der undertiden, ved enkelte i den æsthetiske Aand Umyndige, kommer Sager paa Scenen, som i alle Henseender ere den uværdige, og — hvis det var tænkeligt at Nogen, der gjør Fordring paa Kunstnernavn og kalder Publicums Bifald sin Virksomheds bedste Løn, kunde nedlade sig til en saa markskrigersk Fremfærd — alene synes beregnede paa at fraprelle Publicum dets Penge, Noget, som nødvendigviis maa være til Skade for Theatrets Bestyrelse, fordi det foranlediger Optrin, der nedsætte Skuepladsen og dens Personale i det offentlige Omdømme, — men i det Hele bringe Sommerskuespillene Directionen et Udbytte, som sikkert maa anslaaes høiere, end det, der tilfalder Dem, som give dem. Skuespillerne maae, i en Aarstid, da Directionen ikke seer sig i Stand til, uden Tab at holde Theatret aabent, med meget indskrænkede artistiske Kræfter, tilveiebringe Forestillinger af et Repertoire, som hvert Aar skal sammensættes paany, og som Betingelser, der ere saa egennyttige og haarde, at de synes ligefrem at gaae ud paa at afskrække fra Tilladelsens Benyttelse, gjøre dem det meget vanskeligt at anskaffe; disse Forestillinger skulle endvidere gives i et knapt tilmaalt Tidsrum, umiddelbart efter Saisonens Slutning, hvorved der for de i Bestyrelsens Interesse meget sysselsatte Kunstnere — og det er naturligviis

baade kun dem, en Begunstigelse bør tilfalde, og dem, der i Sommerskuespillene idelig maae indstudere nye og store Roller — bliver en saa liden Forberedelsestid, at de, for at tilkæmpe sig nogen Fordeel, nødsages til at overanstrenge sig. Mange tilstødende uberegnelige Uheld, saasom et af Medlemmernes Sygdom, Concurrence med meget lokkende Folkeforlystelser o. s. v., kunne desuden let gjøre et saa stort Skaar i Entrepreneurernes billige Forventninger, at deres Virksomhed kun bringer dem Tab eller en Gevinst, der aldeles ikke staaer i Forhold til Opoffrelserne. Lykkes det dem at opnaae nogen klækkelig Fordeel, kan det saaledes ikke negtes, at den, under alle Omstændigheder, er Frugten af meget store Anstrengelser. Derimod vover og virker Directionen aldeles Intet, og har dog i ethvert Tilfælde store og sikkre Fordele, thi den forbeholder sig, imod et høist uforholdsmæssigt Honorar, Brugen af Alt, hvad den i Skuespillernes Repertoire finder fordeelagtigt eller passende for Theatret. Den vinder den, til de af den paa denne Maade reqvirerede Stykkers Indstudering fornødne Tid, en Gjenstand, som er af stor Værdi for ethvert velbestyret Theater; den har aldeles ingen Risico hverken med Hensyn til Udgift eller den Dadel, der følger paa mislykkede Forsøg; den forsyner sit Repertoire med Stykker, om hvis gunstige Optagelse den kan have erhvervet sig fuldeste Forvisning, og den faaer dem for Spotpriis, thi det Honorar, som af Directionen gives for et af den paa Scenen bragt dramatisk Arbeide, er naturligviis ikke kun for fem Forestillinger af dette, men for alle dem, det er i Stand til at opnaae, og ikke destomindre afdrager den — som om et Stykke betaltes for blot at spilles fem Gange, — en Femtedeel af Honoraret for hver Gang et Stykke er givet ved Sommerskuespil, hvorved der opstaaer den meget mærkværdige Anomali, at jo større Sikkerhed, der, ved det under Sommerskuespillene stedfundne Antal Forestillinger, er givet Directionen for et Stykkes Evne til at bringe Kassen Fordeel, jo mindre betaler den derfor; har Stykket kun opnaaet een Forestilling, betales det Skuespillerne med fire Femtedele; har det vundet en Yndest, som har skaffet det fem Forestillinger, og altsaa givet Directionen langt større Visshed om at det vil blive den indbringende, tager den sig det til Indtægt uden at give Noget for det. Om det er forbudet Entrepreneurerne for Sommerskuespillene at give et Stykke mere end fem Gange, eller om de for den sjette og de følgende Forestillinger maae erlægge en Erstatning for en indbildt Afgang i den da aldeles sikkre Gevinst, de forskaffe Directionen, som aldeles Intet har gjort for at opnaae den, det vide vi ikke, men klart er det, at en af Delene maa være Tilfældet, hvis ellers denne Bestemmelse skal kunne siges at være grundet paa et fornuftigt Princip. Man vil neppe modsige, at en saadan tvungen Afhændelse til en, af den monopoliserede Kjøber fastsat, med Hensyn til Effecternes Værd for ham, aldeles urimelig Priis, ikke vidner om nogen høimodig Behandling af Undergivne, og det saameget mindre, da Sommerskuespillene tillige ikke sjeldent, i Theatrets Interesse, have aabnet Veien til Scenen for Værker, som Directionen enten ikke vovede eller ikke havde paatænkt at give, ei at tale om at de, endog i den allerseneste Tid, have tjent til at fremdrage Talenter, som Directionen ikke forundte en Virksomhed, der tilbørligen kunde gjøre dem erkjendte af Publicum. At det, endskjøndt Betingelserne ere saa trykkende, i Almindelighed lykkes Skuespillerne at gjennemføre Entreprisen til deres Ære og Fordeel, kan naturligviis ene ligge deri, at de, som den private Directeur, gjøre den til deres vigtigste Anliggende, og ere i Besiddelse af en saadan Indsigt i Faget, at det ikke blot bliver dem muligt at benytte de forhaandenværende Midler i deres hele Udstrækning, men ogsaa at tilveiebringe nye. De vente ikke, at Repertoiret skal komme til dem, men søge det med megen Iver; de afskrækkes ikke ved de Vanskeligheder, et og andet virksomt Stykkes Udførelse vil lægge dem i Veien, men søge at bortrydde dem; de fremkalde Forfatteres og Oversætteres Lyst til at arbeide for Foretagendet, ved at vise dem Forekommenhed, yttre levende Interesse for deres Arbeider, give hurtig Bestemmelse angaaende Antagelsen, sørge for Opførelsen til bestemt Tid, og tage Hensyn til enhver billig Fordring om Besætning og Udstyr, da derimod Directionen indskrænker Opmuntringen til at arbeide for Theatret til Løftet om et betydeligt Honorar, hvis Stykket gjør meget stor Lykke, thi en blot god Modtagelse erhverver ikke Forfatteren nogen betydelig Indtægt. Man troe ikke, at vi hermed ville udtale nogen Dadel over det sidste Betalingsregulativ; vi ansee det tvertimod for særdeles hensigtsmæssigt med Hensyn til Honorarforholdene, og saa høist liberalt i Henseende til Betalingen for Stykker, der blive meget søgte, at Theatret, efter vor Mening, ikke vilde kunne være mere rundhaandet uden at gaae sig selv for nær. Men Forventningen om en god Indtægt kan ikke alene vække levende Lyst til at arbeide for Skuepladsen, og

mindst hos de Kaldede, thi disse bevæges af en ædlere Drivfjeder, end den blotte Pengebegjærlighed, og vilde desuden altid kunne finde andet, om end mindre indbringende, literairt Erhverv; de forlange, hos Theaterbestyrelsen at møde en Modtagelse, som viser, at Skuepladsens Velgaaende og kunstneriske Blomstren er dens høieste Interesse. Den lange Venten efter Afgjørelse og de deraf følgende gjentagne forgjæves Forespørgsler; den Langsomhed, Kulde og Torhed, hvormed den for sit Værk bekymrede Forfatter seer dets Opførelse fremmet; de, ofte ved Uvillie, undertiden ved Uformuenhed, opstaaende Vanskeligheder med Hensyn til Besætning og scenisk Indretning, der gjøres ham, uden at han mærker en livfuld, sagkyndig og deeltagende Bestræbelse for at hæve dem; den ikke sjeldent fra selve Theatret inden et Stykkes Opførelse udgaaende Fordommelsesdom derover, som sand Interesse vilde vide alvorligen at betyde Personalet det Urigtige i; alt Dette overbeviser snart Den, som med Lyst og Forventning om Deeltagelse og Velvillie fra alle Sider har offret Skuepladsen sit Talent, at han har at gjøre med et Collegium, hvis Medlemmer ikke kunne ansee deres Embede ved Theatret som Gjenstanden for deres hele Virksomhed, men ikke med en Bestyrer, hvem Skuepladsen er en Æres- og Velfærdssag, som i den dramatiske Skribent seer en Mand, der tjener ham ved at tjene sig selv, og som er lutter Liv, Forekommenhed og venlig Veiledning, naar han træffer paa et Værk, hvori hans nøie Kundskab om theatralsk Virkning viser ham en indbringende Artikel. Det er saaledes ingenlunde besynderligt, at Forfattere og Oversættere langt hellere, selv med Udsigt til Tab i Honoraret, ville have med Skuespillerne at gjøre, og at det kan lykkes disse hvert Aar at tilveiebringe et saa betydeligt Repertoire, hvori der altid findes nogle Stykker, som Directionen vilde have havt Ære og Gevinst af selv at bringe paa Scenen. Da Skuespillerne saa ofte, til Theatrets og Publicums Fordeel, have bragt Stykker til Opførelse og fremkaldt literaire Kræfter, som ikke vilde være fremkomne ved Directionen, er det beklageligt, at den ikke alene har knyttet saa haarde Betingelser til Opførelsen af Oversættelser, men endog saaledes skærpet dem med Hensyn til Originaler, at det skal være blevet gjort Skuespillerne saldeles umuligt at friste Nogen til, under deres Auspicier, at betræde Forfatterbanen, hvad der dog sikkert vilde have været i Theatrets velforstaaede Interesse, da derved lettest vilde fremkomme Forsøg i nye Retninger.

— Disse Bemærkninger ere foranledigede ved at de, efter en saa indskrænket Forberedelsestid givne, Sommerskuespil iaar allerede have ydet Saisonen langt mere, end Directionen, der har tilstrækkelig Forberedelsestid og alle Kræfter til sin Disposition, har seet sig i Stand til at tilveiebringe for den. Medens Bestyrelsen selv til sine 7 første Forestillinger kun giver eet nyt Arbeide, levere Sommerskuespillene 4 til dem. Den første af Søndagsforestillingerne, hvortil fortrinsviis vælges det, Directionen troer mest tjenligt til at give fuldt Huus, var sammensat af to Sommerskuespil: **Molières** „Don Juan" og „Adolph og Henriette". — Ære den, som Ære bør; derfor have vi gjort opmærksom paa, hvor gavnlig Skuespillernes korte Entreprise er for Publicum og hvor vanskelig den desuagtet gjøres dem.

Kan „Don Juan" end ikke tælles iblandt **Molières** Mesterstykker, hvortil ingen af hans i Sommerskuespillene optagne Comedier hører, aabenbarer dog den geniale Characteerskildrer og store comiske Digter sig saa levende deri, at den fortjener at holdes paa enhver Skueplads, som vil regne sig Characteer-Comediens Fremstilling til Hæder, og det saameget mere, som den er et i sin hele Natur saa ganske andet Værk end Operaen af samme Navn, at dens Opførelse aldrig kan skade denne, som vistnok bør være ethvert Theater, der formaaer at give den, en Helligdom. „Barberen i Sevilla" og „Figaros Bryllup" ere i deres Operaform kun Skeletter af **Beaumarchais's** Comedier; Handlingen og Characterene ere, saavidt muligt, de samme, og Forskjellen bliver alene, at Operaerne give Musik istedetfor Comediernes glimrende Vittighed. At Udførelsen af Rollerne derfor væsentlig maa stemme overeens, gjør at intet Theater let vil kunne give begge Behandlinger lige Virkning; i den ene vil Publicum bestandig føle Savnet af hvad der udmærker den anden, og den, som nyder den bedste Udførelse i sin Art, vil beholde Herredømmet. Anderledes er Forholdet imellem Operaen og Comedien „Don Juan"; det er kun Sujettet og et Par af Personernes Navne, de have fælles. Don Juan selv er i Operaen blot en Vellystling, mere letsindig end ond; det er hans Synders Mængde, ikke deres Beskaffenhed, der fører ham til Undergang; det er hans indtagende Væsen, hans Fyrighed og Mod, som give Tilskuerne Interesse for ham og gjøre ham til en dramatisk Person. I Comedien er Don Juans Characteer af et langt større og dybere Indhold; han er virkelig ond; han haaner og sønderriver,

af Princip og efter koldt Overlæg, alle Naturens og det sociale Livs Baand, han spotter sine Offere, afviser sin Faders Omsorg for hans Frelse med oprørende Haan, og bliver endog, efter rolig Beregning, tilsidst Hykler, for, systematisk og i Masse, at tilintetgjøre Alt, hvad der vil modsætte sig hans Nederdrægtighed. I ægte philosophisk Aand har **Molière** gjort denne Forbrydelse, hvorved han vil bruge det Hellige selv, for ødelæggende at stille sig udenfor Samfundsordenen, til det Moment, som fremkalder den umiddelbare Yttring af Forsynets Vrede og hans Fordømmelse. Fremstillet af en mindre genial Digter, vilde en saa frygtelig Characteer være bleven utaalelig og derfor en æsthetisk Uting; **Molière** har, med stor Kunst, i selve Yttringerne af Don Juans Forvorpenhed lagt en saa ualmindelig aandig Dygtighed og Fasthed, at han bliver interessant. Han er en saa storartet Ryggesløs, at Himlen, for at straffe ham kan lade skee et Mirakel uden hver Dag at blive sat i Contribution for Mirakler, og Tilskuernes Retfærdighedsfølelse fordrer, at den paa en overordentlig Maade skal aabenbare den Ondes sikkre Fordærvelse paa en saa overordentlig Forbryder, da Himlen derimod i Operaens Don Juan kun saa frygteligt straffer Een af Mange, hvorved Retfærdighedsfølelsen snarere saares end tilfredsstilles. Ogsaa Comediens Sganarel er en langt mere poetisk Figur end Operaens Leporello. Med en forbausende Fylde af Lune og sig ubevidst Vid reflecterer Sganarel over sin Herres Levnet og sætter ham endog undertiden i Forlegenhed ved sine løierligt iklædte, men dog, — naar han ikke, som da hans Harme over Hyklersystemet bringer ham ud af al Fatning, kommer i Vildrede med sine egne Ideer, — sunde Fornuftgrunde. Leporello er og kan, som en Følge af Operaens Natur, kun være den blot lystige Person i Stykket. Ikke at tale om Bønderne, som af **Molière** ere skildrede med stor Naturtroskab og udstyrede med megen ægte Naivetet og Lune, have Bipersonerne, uagtet den i de alvorlige Scener vel stærkt fremtrædende Pathos, som for Resten er fuld af Tanke og Følelse, alle et interessant Physiognomi; den ridderlige Carlos, den lidenskabelige Alfonse, den ægte Adelsmand og kjærlige Fader: Don Luis, ere kraftigt og bestemt tegnede. **Mozarts** gigantiske Tonedigtning til en fortræffelig Text og **Molières** Characteermaleri have saaledes en saa stor Forskjellighed i deres hele indre Væsen, at de meget godt kunne holde sig ved Siden af hinanden paa en og samme Skueplads, og vi ville saameget mere ønske, at de ogsaa virkelig maae gjøre det, da de to Hovedroller i Comedien udføres med en ualmindelig Virtuositet. Hr. **Phisters** Sganarel er en af de ypperligst tænkte og, i alle dens mangfoldige, tildeels meget fine Nuancer, mest consequent udførte comiske Figurer, Kunstneren har fremstillet. Her er den ægte Comedie, den store Skuespiller; Phantasi, Sandhed og Smag have udkastet Billedet, og den høieste Grad af artistisk Sikkerhed giver det en overordentlig Styrke. Hr. **Wiehes** Don Juan er en Præstation, som giver ham fuldeste Krav paa Kunstnernavnet. Den, der saaledes gjennemtrænger en dyb og sammensat Characteer, sammensmelter alle de skarpe Partier ved Gradationer, som afrunde uden at svække, og derpaa fremstiller den i kraftig Livfuldhed, saa at den i alle Momenter staaer tydelig og selvstændig for Tilskueren, han maa unegtelig være begavet med en meget skarp Opfatningsevne, men maa ogsaa, med den sande Kunstners Iver, ved Studium og Øvelse have gjort sig sine Fremstillingsmidler underdanige.

Vaudevillen „Adolph og Henriette" er en af Hr. **Arnesen** meget heldigt localiseret burlesk Spøg, som man vel kunde have ønsket lidt delicatere behandlet med Hensyn til Dialogen, der hist og her falder temmelig plat. Situationen er meget snurrig og maa more, naar Stykket spilles med saa meget Liv og Lune som her, hvor Jfr. **Petersen** og Hr. **Phister** overbyde hinanden i Overgivenhed. Man maa imidlertid ønske, at det heldige Resultat af en saa forceret Stræben efter at faae Publicum til at skoggerlee ikke bringer for mange saadanne Plaisanterier paa Scenen, da de meget let med Tiden kunde blive baade Kunsten og Kassen til langt større Skade, end de nu ere den sidste (med den første have de Intet at gjøre) til Nytte.

Ved „den hjemkomne Sømand," Skuespil i 5 Acter af Prof. **Hauch**, er det originale Repertoire blevet forøget med et Stykke, som vel ikke vil geraade Theatret til nogen betydelig pecuniair Fordeel, men derimod vækker ikke ringe Forventninger for Fremtiden. Digteren har nemlig behandlet sit Sujet — som af en fransk Forfatter sikkert ene vilde være blevet benyttet til et Situationsstykke, hvori Feiltagelser og Misforstaaelser udelukkende havde indtaget Terrainet — saaledes, at der baade er Drama og Comedie i hans Skuespil, og, mærkeligt nok, hans Comedie staaer, baade med Hensyn til Characteertegning og Dialog, meget høiere end hans Drama. Der er i de comiske Scener saa megen Naturlighed, Vittighed

og Lune, at man maa antage, hans Kald som dramatisk Digter snarere henviser ham til Comedien end til Tragedien, der hidtil udelukkende har været anseet som hans Fag. Stykket forraader paa mange Steder, som f. Ex. ved adskillige slet motiverede Indtrædelser og Bortgange, den uklare Betegnelse af Tiden o. s. v., at Digteren mangler Kjendskab til Scenen, eller ikke har ladet sig det være saa magtpaaliggende at føie sig efter dens Fordringer, som det fortrinsviis maa være Lystspildigteren; men overalt, i de alvorlige som i de comiske Partier, manifesterer han sin dybe Menneskekundskab og Fortrolighed med Sæder og Verdenstone. Som et af de mange, i næsten enhver af Stykkets Scener fremtrædende, Beviser paa hans sjeldne Evne til med faa og lette Træk at fremstille sine Personers indre Væsen klart og levende for Tilskuerne, ville vi nævne Maaden, hvorpaa han i femte Act, saa simpelt som kraftigt, aabenbarer os Falklands Mod og Sindsrolighed, som Personen, ifølge sin Characteer, kun sig ubevidst kan lade komme til Yttring. Hvad der ogsaa fortjener Erkjendelse, er det Herredømme over Udtrykket, hvorved det er lykkedes ham at bringe Dramaets ædle, blomstrende Sprog og Comediens lave Tone, der aldrig hos ham falder i det Platte, i Harmoni med hinanden. — Stykkets Udførelse lader meget tilbage at ønske. Henriette henhører ikke til det Rollefag, hvori Fru **Heiberg** er den Uopnaaelige; ikke destomindre fremstiller hun denne Rolle, mere ved det Studium, hvormed hun er trængt ind i den, end ved sit Naturel, med saa meget Held, at det levende Bifald, hun vinder, maa kaldes velfortjent. Meget utilfredsstillende giver derimod Hr. **Nielsen** den anden Hovedrolle, Falkland, der, under enhver Omstændighed, havde været mere passende for Hr. **Holst**. Hr. **Nielsens** saa ofte paaklagede Usikkerhed er i denne Rolle saa stor, at der aldeles ikke kan være Tale om nogen kunstnerisk Fremstilling. Hr. **Phisters** Udførelse af den ærlige Matros er Stykkets største sceniske Prydelse. Med stor Sikkerhed fastholder han den simple, raa-hjertelige Tone og vaager over Udtrykkets Sandhed. Jfr. **Petersens** Sara ligner paa et Haar alle hendes andre Soubretter, men hendes Lune og lette, piquante Diction gjøre, at man gjerne seer hende ofte i en og samme Skikkelse. Mdm. **Hansen** behøver kun at mildne enkelte stærke Træk, hvortil for Resten Digterens kraftigt markerede Udkast let forfører, og hendes Udførelse af Eulalias Rolle er et godt sammenholdt Characteerbillede. Hr. **Wiehe** vilde uden Tvivl have været Forfatteren til langt større Gavn i Baronens Rolle, end han, uagtet al sin Omhu for den, kan være ham i Lieutenant Helvigs. Jfr. **Jørgensen** giver Fru Miller, en Rolle, der vel er lille, men ikke destomindre vanskelig, da den, saavelsom Baronens, kun kan sammenholdes af en dygtig Characteerfremstiller, med megen Fiinhed og stor Varsomhed for Overdrivelse.

Endskjøndt Hr. Balletmester **Bournonville** skylder en anden Kunstner Ideen til sin lille Ballet „Bellman eller Polskdandsen paa Grønalund," maa den dog, da han selvstændigt, i livlige, characteristiske, i og for sig interessante Situationer, har forberedet det laante Tableau, kaldes hans eget Værk. Den er unegtelig den smukkeste af hans mimiske Idyldigtninger. Gratiøst Lune, Følelse, godmodig Skjemt og en paa engang livfuld og elskelig, sorgløs Livsnydelse sprudle og hvirvle imellem hverandre frem af denne lille musikalsk-plastiske Caprice, i en saa inderlig Forening, at den virkelig er en ægte bellmansk Dithyrambe.

Repertoire.

Mandag: **Badet i Dieppe. Pas de bouquets.**
Tirsdag: **Brama og Bayaderen. Adolph og Henriette.**
Torsdag: **Kongen drømmer. To Familier paa eet Landsted. Bellman.**
Fredag: **Den hjemkomne Sømand. Pas de deux.**
Løverdag: **Statsmand og Borger.**
Søndag: **Romeo e Giulietta. Napoli.**

☞ Det under Navnet **C. Møller** hos dette Blads Udgiver afleverede lille Digt, med Bilag, bedes snarest muligt afhentet hos Redacteuren.

Herrens Tempel.

Troer Du, at ikkun der, hvor Lovsang klinger
I fulde Toner fra den Christnes Bryst;
Der, hvor man Tak og Priis til Herren bringer,
Ledsaget smukt af Orglets dybe Røst;
Der, hvor saa tidt Du stod med stille Længsel
Og kasted' Tankens Blik i Himlen ind,
Mens Du blev trøstet mildt mod Livets Trængsel; —
Kort der, hvor Alt, som virker paa Dit Sind,
Bær' Præget af et fromt og helligt Stempel:
Troer Du, at ikkun der er Herrens Tempel?

Nei, gaa en Morgen smuk til Skoven ene,
Dvæl der med reent og barnligt Sind en Stund!
Der klinger Lovsang fra de tætte Grene;
Thi der er Herrens Huus den grønne Lund.
Kast Blikket mod de høie, stolte Buer,
Som reistes uden Hjælp af Støvets Haand!
Og ved den rige Pragt, Dit Øie skuer,
Skal varm Begeistring hæve fromt Din Aand;
Og Du vil føle: „Her er Gud tilstede!
„Her i hans skjønne Tempel vil jeg bede!"

Og stig paa Havet ud, hør Stormens Stemme,
Naar vild den kaster Bølgerne mod Land!
Da vil Din Sjæl med Ærefrygt fornemme,
At ogsaa der Guds Storhed tolkes kan; —
Naar Lynet raser, Bølgen skumdækt stiger
Snart høit mod Sky, som vil den Himlen naae,
Og snart igjen med Larm tilbageviger;
Da har Gud selv Dig givet at forstaae:
At dette Værk er paatrykt Almagts Stempel,
At der han selv har reist sit stolte Tempel.

Og har Du seet, naar Solens Aftenlue
Sank i sin Seiersglands til Nattens Hjem,
Naar Alt blev Stilhed, og paa Himlens Bue
En talløs Hær af Stjerner glimred' frem —
Siig, følte Du da ei den Tanke stige
Med mild og from Fortrøstning i Din Sjæl:
„Nu slumrer Alt — men hist i Lysets Rige
„En kjærlig Fader vaager for vort Vel!
„Her er hans lyse Stjernetempel bygget,
„Af Nattens lette, dunkle Slør omskygget."

Men hvis Dit Sind til Veemod stundom stemmes,
Naar Livet bringer Sorg og Tvivl og Savn;
Søg da det Fredens Hjem, hvor Støvet gjemmes
Af dem, som gik før os til Lysets Havn!
Ved Stedets Alvor, ved dets tause Minder
Din Bøn med styrket Haab fra Hjertet gaaer,
Og Sindet Kraft og Tro og Tillid vinder,
Thi ogsaa her Du i Guds Kirke staaer.
Men der, hvor vore tabte Kjære hvile,
Er Templets Buer reist af Taarepile.

Ja, Herrens Tempel hvælves allevegne,
Bag Kirkens Muur, som under Himlens Blaa;
Begrændses ei ved Tid og ei ved Egne —
Selv i Dit eget Indre bør det staae.
Har Du med Troskab anvendt Livets Goder,
Har Du den rette Kjærlighed i Bryst,
Har Du beviist, den Arme er Din Broder,
Og venlig bragt ham Hjælp og Raad og Trøst:
Da har Du viist et lysende Exempel,
Og bygget i Dit Bryst et Herrens Tempel!

H. W. Bille.

Carl Evers.

Den som Pianist og Componist hæderligt bekjendte unge Tonekunstner, Carl Evers, er født i Hamburg 1819, hvor han modtog den første Underviisning i den berømte Jacob Schmidt's Skole. I sit 14de Aar fremtraadte han, under et Besøg i Kjøbenhavn, for første Gang offentligt, og vandt sig her et opmuntrende Bifald. Senere begav han sig i Selskab med sin Søster, Cathinka Evers, der for Tiden er en af Tydsklands meest yndede Sangerinder, til Hannover, hvor de begge i flere Aar studerede under Marschner, og derfra til Leipzig, hvor hans Talent nød en omhyggelig Uddannelse under Mendelssohn-Bartholdy. Siden 1839 har han ladet sig høre offentligt i alle større Stæder i Tydskland, Holland og Belgien, samt i Paris, og hans correcte, kunstfærdige Spil og ædle Foredrag har overalt hævdet ham Rang ved Siden af Nutidens berømteste Pianister. Ogsaa her, hvor han iaar traadte op paa en for Concerter høist uheldig Tid, har han hos det lille Publicum, der hørte ham, vundet en varm Anerkjendelse.

I Wien, hvor Evers har opholdt sig i et Par Aar, og staaet i de nøieste Forhold til flere af Tydsklands aandrigeste Musikere og Digtere, er et betydeligt Antal af hans Compositioner, deels for Pianoforte og deels for Sang, udkommet paa Hasslingers Forlag. Hans nyeste Compositioner: **Jours sereins et jours d'orage**, en Række af musikalske Naturmalerier, have i hele Tydskland vakt overordentlig Begeistring.

Fader og Søn.

Af Fr. Laun.

Projecter.

Hvermand i Staden vidste Besked om, at Enkemanden, Licentiat Wallborn pleiede at hviske sine fortrolige Venner i Øret, at han havde trukket en Nitte i den hellige Ægtestands Lotteri. Derfor lagde ogsaa mange Enker og andre giftelystne Damer an paa, at erstatte Manden hans havte Uheld. Men da Dette slog dem feil, saa betragtede de det som en afgjort Sag, at Licentiaten var en Taabe, der ikke engang fortjente, at et honnet Fruentimmer saae til ham.

Men heri gik de meget for vidt. Thi om han endog, for sin egen Person, havde faaet Nok af sit første Ægteskab, saa hindrede det ham dog ikke i, at anerkjende Ægtestandens Nødvendighed blandt fornuftige Kreature. Det bedste Beviis herfor er, at han alvorligt tænkte paa, at forlove sin Søn med Hofcommissair Riedlich's Datter, og desaarsag netop idag gav den Riedlich'ske Familie et smagfuldt Diner i sit Havehuus.

Partiet var slet ikke ilde for denne Familie. Vel indbragte den unge Wallborns Titel af Oekonomi-Inspector ham slet Intet i Penge og kun saare liden Høiagtelse; imidlertid klang det dog i Kirken altid bedre end det simple „Herr", hvilket skurrer slemt i ethvert Bryllups-Publicums Øren. Og hvad ellers Indkomsterne angaaer, saa arvede Vilhelm engang, ved Faderens Død, et Par anseelige Riddergodser, af hvilke det ene allerede var ham tilskjødet.

Em Bærentzen & Co. lith. inst.

CARL EVERS.

Ny Portefeuille 1844.

Men ogsaa for Vilhelm var Partiet ikke ilde. Jucunde Niedlich var den eneste Arving til Stadens første Hotel, der omtaltes med Berømmelse i hele den civiliserede Verden formedelst sin Størrelse og gode Indretning. Jucunde var nu bestemt til, selv engang at overtage Gjæstgiveriet, og studerede derfor, under Moderens Veiledning, Huusholdningslærens dybeste Hemmeligheder. Naar Vilhelm nu ægtede hende, saa fik han tillige et Erhverv, der lod sig drive uden stor Møie, og et saadant havde han allerede længe ønsket sig.

Vilhelm og Jucunde havde allerede reist sig fra Bordet og vare gaaede ud i Haven, medens Licentiaten og Hofcommissairen med Kone endnu lode sig Tokayeren smage vel. Licentiaten talte til disse om Partiet. Forslaget fandt Indgang, og snart var det den eneste Angest for begge de contraherende Parter, at de unge Folk maaskee ikke stode hinanden an. Thi nutildags ville unge Mennesker blande sig i Alt og ved den ubetydeligste Leilighed spørges om deres Mening.

Parret.

„St!“ sagde nu Licentiaten og vinkede sine Gjæster til Vinduet, „der gaae de med hinanden.“

„Og det i største Eendrægtighed,“ tilføiede Pigens Moder.

„Hvor den Knegt dog fægter og haandterer. Han maa i Sandhed have fænget Ild!“ vedblev den Første.

„Nu blive de staaende!“

„Og nu griber han hendes Haand!“

„Slægtskabet leve!“ raabte Hr. Niedlich. —

„Os synes de ganske at have forglemt,“ sagde Madamen.

„Ikke saa høit, bedste Venner!“ hviskede Verten, „og hold Dem smukt bag Gardinerne!“

„Nu kysser han hende! — Der kan De see, at min Knøs ikke er noget Dumhoved!“

„Og den Pokkers Pige,“ sagde Hofcommissairinden, „hun kysser ham jo igjen.“

„Og det ret hjerteligt!“ tilføiede hendes Mand.

„Hvem skulde have tiltroet hende den Dristighed?“ sagde Moderen.

„Aa, under slige Omstændigheder stiger Modet hos en sextenaarig Pige med hvert Minut.“

„Jucunde, Jucunde!“ raabte nu Moderen, som slet ikke lod sig afholde fra at aabne Vinduet, og Jucunde syntes at blive ganske forskrækket, da hun opdagede, at hun virkelig endnu havde en Moder, og at Vilhelm ikke var det eneste Menneske paa Guds grønne Jord.

Først om tre Aar.

„Nu, nu,“ trøstede Licentiaten, da de unge Mennesker undseeligt nærmede sig. „Det er ogsaa i forrige Tider gaaet os saaledes, og I sparer Jer at bede om vort Samtykke. Vi ere tilfredse med det Hele. I skulle faae hinanden.“

„Og efter Bryllupet kunne I overtage vort Hotel,“ sagde Hofcommissairen.

„Men først,“ lagde hans Kone til, „først maa Jucunde ret alvorligt lægge sig efter Huusbestyrelsen.“

Jucunde kyssede sin Moders Haand, og Vilhelm dreiede sig misfornøiet om paa Hælen.

„Nei, see mig til den Knegt!“ raabte Licentiaten. „Hidindtil har jeg aldrig vidst, hvorledes jeg skulde curere ham for den fordomte Phlegma, og nu giver Alt sig af sig selv.“

„Kun piano!“ sagde Faderen, fordi Vilhelm, da Jucunde skulde gaae, slet ikke vilde skilles ved hende. „Skikker det sig, at være saa uregeerlig strax i den første Forlovelses-Time, og bilder Du Dig kanskee ind, at Du allerede imorgen den Dag kan springe i Brudesengen med den sextenaarige Pige? Vær tilfreds, om det kan lade sig gjøre om en tre Aar.“

„Først om tre Aar?“ raabte Vilhelm, hvem Middagsvinen havde gjort varm i Hovedet og som slet ikke kunde overtale sig til at troe, at hans følsomme Hjerte kunde friste Livet blot en eneste Maaned uden Jucunde.

Reisen.

Den anden Dag var dog Vilhelms Blod meget roligere og hans Kjærlighed en god Deel mere maadeholden. Og nu tog han da saa gjerne og villig tiltakke med de tre Vente-Aar, at hans Fader udgød Glædestaarer derover og sagde, at han haabede, at hans Vilhelm dog engang med Tiden vilde blive et ret fornuftigt Menneske.

Kun Reisen vilde slet ikke smage den unge Herre. Men Licentiaten saavelsom den tilkommende Svigerfader paastode, at den var nødvendig.

„Du veed endnu slet ikke, min Dreng,“ sagde Faderen, „hvad Eieren af et Gjæstgiveri absolut maa vide. At lære at omgaaes med Folk af alle Slags, dertil gives der intet herligere Middel end at reise.“

„Og hvorledes skulde vi stakkels Forældre vel ogsaa kunne holde hans Kjærlighed i Tomme, dersom den igjen skulde blive saa voldsom, som den viste sig den første Dag?“ sagde Hofcommissairen halvt i Spøg.

„Ja vel,“ svarede Licentiaten, „han maa reise, og det hellere idag end imorgen.“

Herpaa forsøgte Vilhelm dog idetmindste at udvirke en Afkortning i Reisetiden. Men hans Fader lod sig ikke aftinge en eneste Maaned.

„Du er nu 18 Aar gammel,“ sagde han, „og forend Du bliver myndig, tillader jeg Dig ingenlunde at holde Bryllup. Har ikke Manden, selv om han er myndig, Nok endda at tage vare paa, for med Anstand at unddrage sig sin Kones Formynderskab!“

Ved disse Ord undslap Licentiaten et Suk, som havde en stor Lighed med en ubehagelig Erindring.

Alleslags Rørelser.

Den mørke Udsigt til at tilbringe tre Aar i Udlandet og navnlig i Frankrig, hvor, efter Faderens Udsagn, den Smidighed, som Vilhelm, der var opdragen paa Landet, især trængte til, først og fremmest havde hjemme, var Parret en Spore til, paa bedste Maade at benytte den nærværende Tid. Den unge Oeconomi-Inspector henlevede hele Dagen i sit tilkommende Hotel, og den gjensidige Kjærlighed voxede saa øiensynligt, at Øinene løb over paa Pigens Moder ved den blotte Tanke om Adskillelsen.

Aftenen før Afreisen, da Vilhelm og Jucunde verlede Ringe, gik det den gode Kone især nær til Hjertet. Thi da kunde Licentiaten slet ikke blive færdig med sin Søns

Nos, og sluttede omtrent som saa: „Og kommer Knøsen da ikke ret forskrækkelig til at ligne mig? I Sandhed, undertiden naar jeg sidder i Tanker, og han træder ind, saa indbilder jeg mig virkelig, at der gaaer to Exemplarer af min Person omkring i mit Huus, og det løber mig iiskoldt ned ad Ryggen, inden jeg faaer besindet mig. Hvad iøvrigt hans Phlegma angaaer, saa er den ogsaa Noget, der ingenlunde er at foragte. Idetmindste vil den bevare ham for tusinde Streger, som jeg begik i min Ungdom, og Deres gode Barn vil kunne sove langt roligere paa hans Troskab, end min salig Cathrine kunde gjøre. Af Penge vil han vel heller ikke forøde flere, end der netop er nødvendigt for at føre et beqvemt Liv. Det skulde da kun være, naar han stødte paa mange fattige Djævle; thi saa indestaaer jeg ikke for Noget. Thi Knøsen hader, Gud straffe mig, alle Tiggere som Arvesynden, og, naar det blot kom an paa ham, saa gjorde han Enhver til en hovedrig Mand. — Ja, i Sandhed Hr. Hofcommissair," vedblev Licentiaten med en meget bevæget Stemme, „saa vel næret, som Knøsen sidder der ved Siden af Deres Datter, saa bærer han dog et Hjerte i Livet, som hører ethvert fremmedt Suk og enhver Taare falde til Jorden, med eet Ord, et Hjerte, som har vasket sig, hvad der eengang vil komme Deres Datter meget tilpas."

Herover begyndte Hofcommissairens Kone lydeligt at hulke, og hendes Mand foer ogsaa med Lommetørklædet over sine Øine, for ikke at lade som om han havde sat al Følsomhed overstyr ved sit slibrige Erhverv.

Men for at ikke hans Kones og Licentiatens altfor store Blødhed ,vel endog skulde træde i Veien for den ulykkelige Instructions-Reise, føiede han strax efter til: „Imidlertid maa alt Dette aldeles ikke afholde os fra, i Guds Navn at skikke ham ud i Verden. Give Gud, at jeg havde kunnet komme til Frankrig i min Ungdom, saa var jeg ikke den Dag idag saa stor en Stymper i det Sprog, som Folk af min Metier nuomstunder neppe kan undvære!"

„Netop derfor," sagde Licentiaten, „ønsker jeg ogsaa især, at han skal reise. Her kunde han vel nok øve sig i Fransken, men dertil løber Modersmaalet ham altfor flydende over Læberne. Men Nøden vil nok lære ham at faae Tungen paa Glid."

Vanheld.

Afskedsmorgenen tilsvore de tvende Elskende hinanden en saa scrupuløs Troskab, som allerede dengang i Mands Minde ikke længer var i Brug.

„Kjør nu til, Postillon!" raabte begge Fædrene endelig, da den forlibte Hvisken imellem de unge Folk ikke syntes at ville tage en Ende, og man hørte et lydeligt „Ak!" af Jucunde, idet Vognen rullede afsted.

Men var allerede den første Dag Vilhelm til Byrde, saa var Natten i Herberget ham fuldkommen utaalelig. „Er det ikke Nok," sagde han ved sig selv, „at man maa døie den afskyelige Seng, men ovenikjøbet skal man lade sig fortære af dens forbandede Indvaanere!"

Endnu værre gik det den følgende Dag. Fra det haarde, søvnløse Leie kom den temmelig corpulente Vilhelm ud paa en knortet Landevei, hvor han under Kjørselen slyngedes som en Boldt fra det ene Hjørne af Vognen

til det andet, hvilket bekom hans Ribbeen saare ilde.

„Min Herre!" sagde han, næsten blind af Vrede, da nu Postillonen standsede Hestene, og en Mand fra et eensomt liggende Huus traadte hen til Vognen, „min Herre, er det tilladt i et cultiveret Land, at man gjør Landeveiene til en Pinebænk for stakkels Reisende, især da der befinder sig Klipper her i Nærheden, som kunde benyttes til den herligste Vei? I Sandhed, min Herre, om jeg boede her, kunde jeg ikke som en folesløs Klods see paa denne Elendighed og ophørte vistnok ikke, at plage Fyrsten med mine Bønner, førend der var gjort Anstalt til en Chaussee."

„Men min Gud!" svarede Manden sindigt nok, „forivre Dem dog ikke forgjæves og for ingen Verdens Ting. De kjører jo allerede paa en virkelig Chaussee, og det bedste Beviis herfor er vel det, at jeg netop staaer her, for at udbede mig Chaussee-Pengene."

Vilhelm yttrede sig saa uregeerligt desangaaende, at Kassereren allerede tilkaldte nogle Veiarbeidere, som tilligemed deres Opsynsmand tilbragte deres Hviletid i hans Huus med Kortspil, og opfordrede dem til at tage Skjændegjæsten i Forvaring. Men Postillonen var ikke tjent med det Ophold, hvormed disse Anstalter truede hans Reise, og lod derfor sine Heste i største Fart løbe videre.

Men dette Hastværk paa den fortvivlede Landevei forekom Vilhelm som det Allerværste, der kunne ramme ham her paa Jorden.

„For Guds Skyld, langsommere!" vilde han derfor netop raabe, da i det samme Vognens Væltning satte en Grændse for Kudskens Bestræbelser.

Stedse værre!

„Hvad nu?" raabte Oeconomi-Inspectoren op fra en dyb Grøft, efterat Postillonen havde udtømt sit hele Forraad af Eder og Forbandelser over et Hjul, som var gaaet itu.

„Aa, ikke videre, end at det er forbi med Kjørselen."

„Men paa en saa slet Vei skulde Han heller ikke — —" sagde Vilhelm i en Tone, der i Forhold til hans vanskelige Stilling var saare lemfældig. Men Postillonen, som af Ærgrelse var kommen ud over det Lemfældige, afbrød ham: „Ja, paa en saa slet Vei skulde man rigtignok ikke ved uoverlagt Tale tvinge En til at kjøre i Galop! Og siger De endnu et eneste Ord til, saa jager jeg, Pokker tage mig, afsted med mine Heste, og De kan da selv see til, hvordan de kommer videre med Deres gamle Æske!"

Imidlertid formaaede et blankt Guldstykke saa temmelig at berolige Kudskens opbragte Sind. Han hjalp Vilhelm op af Grøften og løb derpaa efter en Saarlæge til den stærktblesserede Vogn.

Endnu fortrædeligere!

Chaussee-Opsynsmanden og hans Medspillere, som i Frastand havde været Vidner til Vognens Væltning, vare just ikke Vilhelm det velkomneste Besøg i hans Eensomhed. De beskyldte ham for Majestætsforbrydelse, og han maatte med Halvparten af sin Børs løskjøbe sig for det ubehagelige Selskab, som absolut vilde have ham sat fast.

Efter lang Venten kom endelig Postillonen tilbage med en Smed. Dog, inden Vognen blev reist og Hjulet udbedret, brød Aftenen frem.

Det var allerede blevet ganske mørkt, da man gjorde Holdt udenfor et Bomhuus. „Min Herre!“ sagde Bommanden, idet han strøg Pengene i Lommen, „see Dem vel for i Skoven! Endnu iforgaars er en Reisende bleven overfalden og dræbt af Røvere.“

„Hvorfor Pokker maa man da betale Afgifter i dyre Domme, naar Øvrigheden ikke engang sørger for Veienes Sikkerhed!“ udbrød Vilhelm næsten fortvivlet.

Manden trak i Taushed paa Skuldrene, og Postillonen kjørte videre med det Spørgsmaal: om han maaskee atter vilde have et Hjul brukket itu?

Oeconomi-Inspectoren fik snart endnu stærkere Aarsag til at forbande det usalige Reiseproject. Ogsaa ham traf tildeels den samme Lod, som den Reisende, om hvem Bommanden havde fortalt. Vognen blev nemlig anholdt, og man berøvede ham Alt undtagen Livet. Derpaa maatte han vente i hele 10 Dage paa friske Penge i det afskyelige Vertshuus, hvorfra han berettede sine Ulykkes-Hændelser til Hjemmet, og da Dette var overstaaet, geraadede hans Uerfarenhed senere paa Reisen i Strid med Toldvæsenet, hvorved han nær for anden Gang havde mistet sine rede Penge.

Det fromme Bedrag.

Først i Strasburg begyndte han igjen at leve op, thi her fandt han et Hotel, som tilhørte en tydsk Vert, og desuden især deleshed fordi han slet ikke behøvede at sætte sin franske Sprogskat i Contribution. Stedet lod ham kun Lidet tilbage at ønske, og der udfordredes derfor flere Uger, inden han ret fik udhvilet efter sine Strabadser.

Med tungt Hjerte tænkte han endelig for Alvor paa det Maal, som hans Fader havde foresat ham; da kom en haardnakket Feber iveien. Da han godt vidste, at Efterretningen herom vilde ængste hans Nærmeste i en overordentlig Grad, og han dog ikke kunde anføre noget andet grundet Paaskud for det forlængede Ophold i Strasburg, saa besluttede han sig, efter Gjæstgiverens Raad, til et fromt Bedrageri. Han daterede nemlig sine Breve fra andre Steder, lod ogsaa ved Hjælp af Reisebeskrivelser mangen en Egenhed ved disse Steder indflyde i sine Beretninger, og glædede sig som et Barn ved saaledes at kunne afvente sin Febercuur i Ro og Mag, uden i mindste Maade at forstyrre sine Nærmestes Sindsro. Da han, for en større Sikkerheds Skyld, havde truffet det Arrangement, at alle Breve fra hans Fader og hans Brud bleve sendte til Hotelverten i Strasburg til videre Befordring, saa var hans Correspondance bragt i den fortræffeligste Orden, og forsaavidt saae han næsten med Bedrøvelse sin fuldkomne Helbredelse imøde.

Vilhelms Tanker om Reiser.

Han yttrede noget Saadant for Gjæstgiveren, som imidlertid var bleven hans intime Ven, og denne gav ham det Vink, at han jo ret vel kunde vedblive som hidtil, og det saalænge han fandt for godt, ja han kunde ganske lade være at reise, naar han ikke fandt Behag deri.

„Det vil jeg ogsaa gjøre!“ sagde Oeconomi-Inspectoren; „thi“, vedblev han med Heftighed, „jeg veed dog i Sandhed ikke, hvorfor jeg skal lade mig snyde for mine gode Penge af Postmestere og Postkarle og Chausseedagdrivere, og udsætte mig for, idag halvt

at brændes op og imorgen at fryse ihjel paa fri Mark; og siig mig engang, hvad jeg, om jeg ikke vælter og knækker Arme og Been eller bliver mishandlet af Rovere, hvad jeg profiterer af de fordømte Kneiper underveis, hvor en ærlig Mand næsten kan ærgre sig Sjælen ud af Livet over den slette Mad, den forfalskede Viin og det elendige Natteleie? Vel seer man det ene Bjerg, den ene Flod efter den anden. Men, gode Ven, til hvad Nytte? Bjergene ere jo her, ligesaa godt som alle andre Steder, dannede af Jord og Stene, og Floderne føre her ligesaa godt fersk Vand til Stranden, som dem der løbe mange hundrede eller tusinde Mile borte. Den ene Stad eller Landsby ligner paa et Haar den anden, og med Menneskene og deres Sæder og Skikke gaaer det ligesaa. Derfor anseer jeg for min Deel det for en mageløs Taabelighed, over alle disse Bagateller at fordærve sig baade Dage og Nætter og Maven ovenikjøbet, især, da der allerede have været Narre nok, som med vidtløftig Omstændighed have bragt det Altsammen paa Papiret."

Efter denne lange Tale omfavnede Vilhelm Verten og lovede at benytte hans gode Raad, og Raadgiveren yttrede, at der laa et saa forbausende Fonds af Philosophi i hans indsigtsfulde Raisonnement, at han ret af Hjertet vilde ønske, at alle velhavende Reisende, som boede hos ham, maatte have hørt disse gyldne Ord og vilde beslutte sig til, istedetfor at reise videre, at tilbringe deres Dage i hans beqvemme Hotel.

Et besynderligt Brev.

Udførelsen af Vilhelms Forehavende lykkedes ham allerkjæreste. For de smaae Usandheder, med hvilke han maatte oppudse sine Breve til Hjemmet, tænkte han i sin Tid fuldkomment at kunne undskylde sig, og fra sine Nærmeste modtog han i lang Tid de mest beroligende Efterretninger. Hans Brud var, paa nogen Hjertevee nær, sund indtil Overmaal, og hans Fader syntes ogsaa i den første Tid mere tilfreds end nogensinde.

Af nogle Antydninger i Jucundes Brev troede Vilhelm at kunne slutte, at Licentiatens særegne Tilfredshed isærdeleshed hidrørte fra det lykkelige Valg af en ny Huusholderske, som han havde fundet i et udvandret fransk Fruentimmer. Senere hen var der vel ikke længer Tale om denne Huusholderske, ogsaa knurrede Faderen undertiden over Vilhelms altfor store Godgjørenhed; imidlertid syntes dog Alt at gaae i sin behørige Orden, og intet Menneske kunde falde paa den Tanke, at vor unge Hr. Oeconomi-Inspector saa fortræffeligt benyttede mangen en Reisebeskrivers Exempel og foretog sine samtlige Reiser paa den veludstoppede Sopha i sit Værelse.

Men da Vilhelms Uddannelsesaar lakkede temmelig mod Enden, da viste sig, som et Lyn ved klar Himmel, følgende Brev fra hans Brud: „Min Herre! Disse ere de sidste Linier, som De nogensinde vil erholde fra min Haand. Tre hele Aar har De nu paa det Skjændigste bedraget mig med Deres Forsikkringer om Kjærlighed og Troskab. Deres Samvittighed kan sige Dem Resten. Idet jeg her vedlægger Deres Ring, forlanger jeg min tilbage med omgaaende Post, af Frygt for, at dette Pant paa min Troskab og min Tillid til Deres vil blive spottet af Dem og bragt i uværdigt Selskab."

Vilhelm søgte paa de tre andre Sider

af Brevet efter Opløsningen paa denne Gaade. Men det Øvrige var kun lutter hvidt Papir. Det maatte i Sandhed være Jucundes fuldkomne Alvor. Han tænkte paa de Folger, som kunde opstaae af hendes ganske uforklarlige Vildfarelse, og for at forebygge dem, besluttede han, ufortøvet at tiltræde sin Tilbagereise.

Vert og Vertinde havde faaet den næsten treaarige Gjæst saa kjær, at den pludselige Skilsmisse virkeligt faldt dem ret tung, og deres Born, som i Vilhelm havde havt en stor Velynder, vilde aldeles ikke lade sig stille tilfreds.

(Fortsættes.)

THEATER, MUSIK, LITERATUR OG KUNST.

Det kongelige Theater.

Directionen vedbliver stadigt at gjøre Abonnenterne tilgode med Frugterne af Sommerskuespillene. Medens den til sine første 13 Forestillinger selv kun har været i Stand til at tilveiebringe eet nyt Værk, har den af Personalet modtaget fem, og af disse ere de tre ikke blot hvert for sig værdifuldere for Kunsten og Kassen, men tillige vanskeligere at bringe paa Scenen, end det ene, som ved dens Virksomhed er kommet til Opførelse. Man paastaae da ikke mere, som man tidligere med saa megen Iver har gjort, at Sommerskuespillene ere imod Theatrets Interesse, men indrømme ærligt, hvad der saa aabenbart ligger for Dagen, at de, under de nærværende Forhold, meget fremme den og fornemmelig afværge, at Skuespillet ikke ganske gaaer under for den Anstrengelse, hvormed man søger at skaffe Operaen Terrain, uden dog at kunne bevirke, at den faaer hverken qualitativ eller quantitativ Overvægt i Repertoiret. Den choregraphiske Kunst staaer for Øieblikket i stor Anseelse paa vor Skueplads, og det med Grund; men hvorfor? Fordi den, uagtet den af alle theatralske Kunstgrene er mest lyrisk i sin Natur, stedse, paa vor Scene, iforer sig en dramatisk Characteer, som bemægtiger sig Tilskuernes Interesse. Hr. **Bournonville** har, ved sine Balletter, som bevæge sig snart i en høiere, snart i en lavere Sphære, snart ere store plastiske Fremstillinger af en alvorlig Characteer, snart smagfuldt udførte Genrebilleder med et livligt comisk Anstrøg, givet den egentlige Dands et saadant Støttepunct, at den næsten altid bliver et virkeligt dramatisk Ornament. Som en Mand, der har studeret sin Kunst, har han meget vel indseet, at Dandsens Anvendelse uden Foreningen med det dramatiske Element vilde blive betydningsløs, som ogsaa at dens hyppige Producering i samme Former snart vilde berøve den al Effect. Meget klogeligt har han derfor forjaget de gamle, ved deres evige Eet og det Samme kjedsommelige Entreer, og afhjulpet Theatrets jevnlige Trang til Divertissements efter korte Skuespil, ved at give Characteerdandse eller saadanne serieuse Pas, som fra deres Anvendelse i Balletter eller Operaer have faaet et Renommee, inden de fremkomme isolerede. Saaledes er Dandsen under hans Direction bleven indordnet i et anseeligt Balletvæsen, der ved Siden af Skuespillet bevarer den Selvstændighed, som er en nødvendig Betingelse for, at en Kunstgreen stadigt skal holde sig i Publicums Yndest. Det, Balletten frembringer, er fuldstændigt hvad det, efter sin Art og sit Omfang, skal være Dette er derimod ingenlunde Tilfældet med Operaen, saaledes som den nu er; dens fleste Præstationer have mere af Forsøg end af Fuldendelse i sig; den indtager ikke paa den danske Scene, hverken qualitativ eller quantitativ, nogen selvstændig Plads imellem Skuespil og Ballet. I Hr. Capelmester **Glaeser** har Operaen vel

faaet en Chef, der, som Leder af hvert enkelt Værks musikalske Indstudering og Udførelse, kan maale sig i Dygtighed med Ballettens Chef, men det synes som om han for en Deel savner dennes Omsigt med Hensyn til Ledelsen af Faget i det Hele. Hr. **Bournonville** stræber iøvrigt, til Fordeel for Udviklingen af sit Personales Evner og Opnaaelsen af Publicums Interesse for Balletvæsenet overhovedet, efter Mangesidighed; Hr. **Glaeser** søger derimod, at dømme efter hvad der af musikalske Værker, ved hans Bestræbelser, er bragt paa Scenen — thi det er bekjendt nok, at „Figaros Bryllup", „Sovedrikken" og „Brama og Bajaderen" ikke paany ere fremtrukne ved hans Omhu — kun at ville afvinde Publicum Interesse for een Side af hans Fag: den saakaldte store Opera, som netop er den, vort Theater har de færreste Midler til at spille, og uden Spil vil ingen Opera, der fordrer en characteristisk Fremstilling — hvilket i meget høi Grad er Tilfældet med alle fra franske og tydske Theatre hentede musikalske Værker — kunne gjøre noget dybt eller varigt Indtryk paa Publicum. At i en saadan Opera flere Roller synges særdeles smukt, men kun een eller to spilles antageligt, kan ikke sikkre den et Bifald, der skjenker den Yndest og Søgning hos Publicum, som vel ikke yttrer sig strengt med Hensyn til Spillet i Operaen, men ikke destomindre, ofte sig selv ubevidst, meget godt føler Savnet deraf. Vi have et Exempel i „Hugenotterne". Som bekjendt er der aldrig ved vort Theater til nogen Opera gjort Krav paa saa mange musikalske Kræfter, som anvendtes paa denne storartede Tonedigtning, fuld af Følelse og theatralsk Effect. Var det nok til at gjøre et dramatisk Musikværk fuldstændigt og glimrende udført, at Hovedpartierne af gode Stemmer synges correct og at Masserne ere usædvanligt stærkt besatte, maatte „Hugenotterne" have gjort saa stor Lykke, som noget dramatisk Værk hos os kan gjøre; thi der savnedes ikke i den musikalske Udførelse Noget, som Dirigentens Omhu og Personalets Flid kunde tilveiebringe. Imidlertid gik Operaen kun 12 Gange og gav ikke ved de sidste Forestillinger en Indtægt, der stod i Forhold til de overordentlige Anstrengelser, som vare anvendte for at give den en imposant Virkning. Hvad var Aarsagen? At kun en eneste af Rollerne, som fordre en livfuld og characteristisk Fremstilling med Hensyn til Spillet, skete sin fulde Ret, hvilket, endskjøndt Sangerinden ikke var Syngepartiet fuldkommen voxen, virkede tilbage paa Foredraget og gav det en Varme og Sjælfuldhed, som savnedes hos dem, der have større og bøieligere Stemme. Hr. **Glaesers** Virksomhed har sat det udenfor al Tvivl, at han er opfyldt af levende Interesse for sit Kald, men vi troe, at han selv skader den meget ved fortrinsviis at fremdrage den store Opera og give den et saa afgjort Herredømme paa Scenen, at Syngestykkerne, som tidligere hørte til vort Theaters heldigste og derfor mest yndede Præstationer, ganske fortrænges. Optagelsen af nogle af de bedste og helst sete ældre Syngestykker vilde ikke alene meget glæde en ikke ringe Deel af Publicum, men ogsaa, uden at volde ham og Personalet stort Besvær og paalægge Kassen betydelige Udgifter, give ham et større Antal gangbare Stykker, hvilket maa være ham af ingen ringe Vigtighed, hvis han attraaer, at det musikalske Skuespil, i Henseende til Anseelse paa Repertoiret, skal træde i Linie med det reciterende, hvorved vi paa ingen Maade forstaae, at det første skal give ligesaa mange forskjellige Stykker som det sidste, men kun at det skal frembyde en større Afvexling, end det for Øieblikket yder. Det er en gammel, noksom anerkjendt Sandhed, at en Skuespilart, som ikke, ved en særdeles fortrinlig Udførelse, under alle Forhold kan tage Herredømme over hele det øvrige Repertoire, jevnlig maa gives i forskjellige Arbeider, hvis den stadig skal holdes i Publicums Yndest. Hvorvidt denne Betingelse nu er tilstede, vil sees af det Følgende. Naar vi, fordi de ikke anførtes af Capelmesteren og altsaa neppe af ham betragtedes som henhørende til hans Repertoire, fraregne de to smaae Syngestykker „Skatten" og „Bødkeren", bestod Operaens hele Repertoire i afvigte Saison kun af 13 Stykker, nemlig: 3 nye: Moses; Hugenotterne; Tordenskjold; 4 af Hr. **Glaeser** tidligere anførte: Robert; Tell; Den sorte Domino; Dagen før Slaget ved Marengo; og 6 ikke tidligere af ham anførte: Jødinden; Sovedrikken; Ørnens Rede; Figaros Bryllup; Brama og Bajaderen; De to Dage. Formedelst Textens Forandring og alle Rollers Ombesætning var „Figaros Bryllup" vel næsten at ansee som ny paa det kongelige Theater, men at den for et Aar siden af de samme Hovedpersoner var givet paa Hoftheatret med italiensk Text og efter en særdeles omhyggelig Indstudering, maatte naturligviis i en meget høi Grad lette Arbeidet ved dens Gjenoptagelse. (Af disse 13 Stykker fordrede „De to Dage" til sine 3, og „Dagen før Slaget ved Marengo" til sine 4 Forestillinger Skuespillets Medvirkning. De 13 Stykker gaves i de 61 af Sai-

sonens 241 Forestillinger, og man kan saaledes hverken sige, at Operaen har givet mange forskjellige Stykker eller mange Forestillinger. — Det er Abonnenterne, som danne vort Theater-Publicums faste Stok, og af hvem man derfor fornemmelig skal erfare, baade hvilken Skuespilart der i det Hele har Herredømmet paa Repertoiret og hvilken der fremstilles i størst Afvexling. Vi ville see, hvorvidt Abonnenterne i sidste Saison have havt Aarsag til at mene, at Operaen indtager en anseelig Plads paa Repertoiret og yder Afvexling i sine Præstationer.

Mandagen har havt: Jødinden; Tell; Moses; Ørnens Rede; Dagen før Slaget ved Marengo; Den sorte Domino; Hugenotterne (2 G.); Figaros Bryllup. — 8 Stykker i 9 Forestillinger.

Tirsdagen: Moses; Sovedrikken; Ørnens Rede; Den sorte Domino; Figaros Bryllup (2 G.); Hugenotterne; Tordenskjold. — 7 Stykker i 8 Forestillinger.

Torsdagen: Tell; Moses; Ørnens Rede; Sovedrikken; Den sorte Domino; Figaros Bryllup; Hugenotterne; Brama og Bajaderen; Tordenskjold. — 9 Stykker i 9 Forestillinger.

Fredagen: Moses (2 G.); Den sorte Domino; Dagen før Slaget ved Marengo; Ørnens Rede; Figaros Bryllup (2 G.); De to Dage; Hugenotterne (2 G.); Brama og Bajaderen; Tordenskjold. — 9 Stykker i 12 Forestillinger.

Løverdagen: Moses; Tell; Sovedrikken; Ørnens Rede; Dagen før Slaget ved Marengo; Figaros Bryllup; Hugenotterne (2 G.). — 7 Stykker i 8 Forestillinger.

Ved Udgangen af October, altsaa i to Maaneder, havde Tirsdag, Torsdag og Fredag hver kun havt een Operaforestilling; ved Udgangen af November, altsaa i tre Maaneder, havde Tirsdag kun havt to Operaforestillinger; i de fem sidste Maaneder af Saisonen havde Tirsdag kun tre Operaer i fire Forestillinger, og Løverdag endog kun to Operaer i tre Forestillinger! — Ifølge disse Kjendsgjerninger have Abonnenterne i afvigte Saison vistnok ikke havt Grund til at yde Operaen nogen Berømmelse for Virksomhed og Afvexling i dens Repertoire eller at mene, at den indtager en selvstændig Stilling paa vort Theater.

Vi gjentage det som vor faste Overbeviisning: skal Operaen ikke vedblive at staae i en underordnet Stilling, der nødvendigviis maa paalægge den en Beskedenhed i sine Fordringer, hvilken ikke godt kan forenes med de Anstrengelser, den ved de enkelte Værkers gode Udstyr maa ønske af Theatret, da maa den ved Optagelsen af det comiske Syngestykke, det være sig i nye eller gode ældre Arbeider, give sit Repertoire Udvidelse og Afvexling. Denne Mening er ikke blot vor, men saa almindelig, at den har været yttret i næsten alle Blade og af Mange, der, som vi, nære den største Høiagtelse for Capelmesterens Dygtighed. Vi kunne derfor ikke tvivle om, at den vil blive taget under alvorlig Overveielse. Mange af vort Theaters Kræfter til Syngestykkers og comiske Operaers gode Udførelse ere allerede, ved ikke i lang Tid at have været jevnligen anvendte, svækkede, derom har Opførelsen af „Sovedrikken", som desuden syntes at savne den kjærlige Behandling, Danske saa gjerne ville vide anvendte paa dette Mesterværk, vidnet; skulle de igjen komme til kraftig Virksomhed, maae de derfor snart sættes i Bevægelse. Vi have glædet os meget over, at Hr. **Glaeser** har optaget sit eget livlige Værk „Ørnens Rede" i Repertoiret, men vi tilstaae, vi morede os endnu mere ved den lette, melodiøse Musik, da den ikke stod som en usædvanlig „Erscheinung", men afvexlede med andre Musiker af samme Characteer. Det vil, hvis Capelmesteren kommer til den Overbeviisning, at Optagelsen af lettere, men ikke destomindre gehaltfulde, Værker er til Theatrets Fordeel, blive ham saameget behageligere at komme det almene Ønske imøde, da han derved tillige kan finde Leilighed til at vise Publicum sin Erkjendelse af danske Musikers Værd, thi — for kun at nævne afdøde Componisters Værker — „Røverborgen", „Ungdom og Galskab", „Ludlams Hule", „Et Eventyr i Rosenborghave", høre netop alle til de Stykker af denne Art, som især have nydt en udmærket Udførelse paa vor Scene og derfor vundet stor Yndest, hvorfor man ogsaa med megen Længsel har ventet Forkyndelsen om at de skulde gives den tilbage.

Opførelsen af „Brama og Bajaderen" gav i denne Uge et nyt Beviis for, at den comiske Opera fortrinligen egner sig for vort Personale og finder Publicums Bifald. Ingen af de tre Sangere, der udførte Rollerne heri, ere ved deres musikalske Evner kaldede til Optrædelse i den store Opera, men enhver af dem — thi at Md. **Stage** denne Aften ikke sang aldeles reent, er noget Usædvanligt hos denne flittige og altid i sit Parti meget sikkre Kunstnerinde — udfylder fuldstændigere sin Plads i den comiske Opera, end de med store Stemmer Begavede i den grandiose. Hr. **Sahlertz** sang sit Parti med saa megen Smag og Følelse, at man meget maatte ønske ham Leilighed til at optræde i flere forskjellige Roller af denne Art. Hr. **Phister's** Olifur

er en Caricatur, men saa høist fortræffeligt sammenholdt og giennemstrømmet af et saa levende Lune, at den staaer som et virkeligt Kunstværk, og dertil udfører han Sangpartiet med en saa stor Virtuositet og saa inderligt i Characteren, at han, hvis Eensidigheden i vort Opera-Repertoire ikke næsten aldeles udelukkede ham fra Leilighed til at lægge sit Sangtalent for Dagen, snart vilde være almindelig anerkjendt som vort Theaters første dramatiske Sanger. Jfr. **Fjeldsted** udfører Zoloë, baade med Hensyn til Rolle og Dandseparti, ypperligt, og Jfr. **Nielsen** udmærker sig saaledes ved sin gratiøse Dands, at det ikke er let at bestemme, hvilken af disse to Bajaderer Prisen efter Væddestriden bør tilkjendes; men desuagtet maatte man beskylde vort Publicum enten for stor Uretfærdighed mod andre Kunstnere eller for Mangel paa Indsigt til at vurdere Characteerfremstillingers Værd, dersom man antog, at Modtagelserne og det stormende Bifald, der med et Slags Raseri uddeeltes til disse talentfulde Dandserinder, kun fremgik af Tilskuernes Vurdering af deres Kunst; vi troe, at de begge have hinanden at takke for en stor, om ikke den største Deel af disse Libationer, som desuden saa ofte fremkaldtes ved lette pantomimiske Opfordringer og Taksigelser, at man næsten maa formode, Kunstnerinderne selv have stor Mistillid til deres Kunsts Virkning eller den ringeste Mening om deres Præstationers Krav paa den lydelige Anerkjendelse, som den theatralske Kunstner vistnok trænger til for at bevare Lune og Kraft under Forestillingen, men som sikkert ikke vilde udeblive, om de ogsaa kun søgte den ad Kunstens Vei.

— Subscriptionen paa den af Hr. Universitets-Boghandler A. F. Høst bebudede nye Udgave af **Oehlenschlägers** øvrige Skrifter, i samme Format og til samme Priis som Godtkjøbsudgaven af Tragedierne, er allerede saa vidt fremmet, at Trykningen har kunnet paabegyndes. Det første Bind vil indeholde „Nordens Guder," som leveres Subscribenterne for 1 Rbd., det er ikke engang Halvdelen af den forrige Udgaves Priis. Subscriptionen er kun bindende for 5 Bind, som uden Hensyn til Arke-Antallet betales med 1 Rbd. for hvert og som udkomme med høist 1 à 2 Maaneders Mellemrum. Angaaende de nærmere Betingelser henvise vi til den af Forlæggeren udstedte Plan, idet vi ansee det for overflødigt, at tilføie Noget til Anbefaling for et Foretagende, der allerede har mødt fortjent Anerkjendelse i Publicum.

Repertoire.

Mandag: **Den Stundesløse. Nei.**

Tirsdag: **Ørkenens Søn.**

Onsdag: **Vestalinden,** Opera i 3 Acter af **Jouy,** Musiken af **Spontini.** (Første Gang.)

Rollebesætning:

Licinius, romersk Hærfører	Hr. Faaborg.
Cinna, Legionshøvding, hans Ven	— Hansen.
Den Ypperste Præst ved Jupiters Tempel	— Ferslew.
Den Ypperste Præstinde ved Vestas Tempel	Md. Stage.
Julia, ung Vestalinde	— Rung.
En Consul	Hr. Waltz.
Augurernes Formand	— Albrecht.

(Uden Abonnement.)

Torsdag: **Kean.**

Fredag: **Kongen drømmer. To Familier paa eet Landsted. Bellmann.**

Løverdag: **Vestalinden.**

Søndag: **Capriciosa.**

Meta.

(Siracusa.)

Tradotto dal danese del Signor H. P. Holst).*

Qui sull' Anapo standomi or,
L'occhio gode le limpide onde,
Dove pudica ninfa s'asconde
Per sognare il sogno d'amor.
Una volta gli inni suonar
Qui fra archi superbi e greci.
Deh, rovine son tutti que' fregi,
E la meta pel mio andar.

Pellegrino andai fin quà
All' italico ciel con amore.
O che suoni, che caldo colore!
Palpitare il core mi fà.
Pellegrino cercando il bel,
Il poeta sen' va col bordone;
Di beltade il gran tumulone
Vede sotto l'ausonico ciel.

Alla tomba toccommi restar
Come ebbro di tanta bellezza.
Gli avanzi con alta vaghezza
Mi sorridono: deh non andar!
Dalle canne del fiume ognor,
Dalla fronde del bosco i' sento
Dappertutto un soave accento,
Che mi dice: tu resti allor.

Ma più forte mi parla nel cor
Una voce di già ritornare,
Ove devo adesso cambiare
Gioventù con virile onor,
Al paese, che sempre mi è
La più cara per ivi restare
Fra il popolo che sò stimare,
A quel bosco paterno, a te!

*) See „Ude og Hjemme", Reise-Erindringer af H. P. Holst.

Oh, Italia, sei un fior!
Come giovane sposa diletta,
Tu mi stendi la man teneretta,
E mi chiami ad alto amor.
Sei tutto pel mio pensier;
Tu mi dai soavissimi suoni,
La natura alzavati troni,
La corona le arti ti dier.

Sei ricca e povera è
Mia madre al bordo del mare.
Cesserò io dunque d'amare
Quella madre, che vita mi diè?
Ah, s'è povera, devesi più
La proteggere con tenerezza;
Sulle braccia mi ha con dolcezza
Insegnata la fè, la virtù.

Per lo specchio azurro del mar,
Nello quale beltade s'ammira,
Verso lei l'amore mi tira,
Verso lei che non sà peccar.
Mi sorride e forza mi dà;
A quel nome il sangue mi bolle,
E quel viso sacrato e molle
Nella anima sempre mi stà.

Da Danese la casa lasciai,
Ed a casa Danese ritorno,
Di sapere, di forza adorno,
Che cercando con fuoco andai.
Deh, ti offro il mio vigor,
Ed un foglio spero trecciare,
Che la patria non vuol sprezzare
Per la sua corona d'onor.

F. C. Hillerup.

Fader og Sön.

Af **Fr. Laun.**

(Fortsættelse.)

Reisens Begyndelse.

Undervejs brod Vilhelm stærkt sit Hoved med at granske over, hvad Ondt Jucunde vel kunde vide eller troe om ham? Han lod alle sine smaae Synder og Svagheder passere Revue. Men, om der end i de tre Aar forekom Dage og Timer, i hvilke hans Troskab just ikke havde staaet fuldkommen Prøve, saa var dog Alt, hvad der faldt ham ind, ikke af den Beskaffenhed, at han skulde have forskyldt et saa skrækkeligt Brev.

Mon ogsaa hans Fader allerede skulde være smittet af hendes slette Mening om ham? Sandsynligviis. Thi ellers pleiede Licentiaten altid, ved Oversendelsen af en Vexel, at ledsage den med et særskilt Brev. Men denne Gang havde han anviist hans Reisepenge, uden at tilføie en eneste faderlig Linie.

Vilhelm var imidlertid temmelig rolig, fordi han haabede, i det første Øieblik at hæve den stedfindende Misforstaaelse, og han havde ingen Anelse om, hvilken mistænkelig Billet, med et Svar fra hans egen Haand, der virkelig befandt sig i Jucundes Hænder.

Vilhelm var ret hjertensglad, da han først havde faaet Rhinstrømmen i Ryggen. Nu fandt han dog igjen overalt Mennesker, med hvilke han kunde tale sit Modersmaal. „Thi," pleiede han hyppigt at sige, „Intet er mig fortrædeligere, end naar jeg maa tale eller høre fremmede Tungemaal. Snart kunne da mine Øren ikke udfinde Meningen af Ordene, snart kan Munden ikke finde de rette Ord for Tanken, saa at Folk lee sig fordærvet over hvad man siger. Nu kunde jeg vel nok, ved en Smule Øvelse, lære baade min Mund og mine Øren Mores. Men, jeg maa dog spørge Alle og Enhver, hvorfor skulde jeg gaae hen og underkaste mig en saa fordømt Strabads, naar jeg kan have det saa mageligt med mit Modersmaal?"

Af denne Grund var han ogsaa i Strasburg omhyggeligt gaaet af Veien for ethvert Menneske, af hvem han kunde befrygte at blive tiltalt paa Fransk, og havde, naar han en enkelt Gang ikke kunde undgaae sin Skjæbne, enten rystet paa Hovedet eller svaret i sit Modersmaal. Saaledes var Følgen da bleven, at den Smule Fransk, han havde medbragt fra Hjemmet, var aldeles gaaet tabt i Frankrig.

En fransk Dame.

Denne Gang gik Vilhelms Reise ret taaleligt. Først i den lille Stad Klatschhausen opdagede han en stærk Beskadigelse paa sin Vogn, hvorved han nødtes til at overnatte i Gjæstgivergaarden og endnu opholde sig der den følgende Formiddag.

Han var allerede færdig til Afreise, da Verten traadte ind paa hans Værelse og meldte, at en fransk Dame, som havde et lidet Barn hos sig, ønskede at tale med ham.

„En fransk Dame!" udbrød Vilhelm, forskrækket ved Tanken om hendes Sprog.

„Der er hun alt," sagde Verten, og en ret behagelig Person i en vel tarvelig, men dog reenlig Dragt traadte ind med et lidet Barn og betydede Verten med en høflig Mine, at han skulde lade hende alene med Vilhelm.

Denne levede først op igjen, da han fik

bragt den franske Dame saa vidt, at hun fremsøgte det Forraad af tydske Ord, hun besad, for at gjøre sig ham forstaaelig. Hendes vaade Øine trængte ind til hans Hjerte, og den trøstende Tone, hvori han tiltalte hende, idet han tog den venlige lille Dreng paa sine Arme, løsnede de nølende Ord fra hendes Læber. „Dette Barn, min Herre, er det netop, som ængster mig. Det er Frugten af et ubesindigt Øieblik, som har kostet mig smertelig Anger. Jeg troede at kunne ernære mig og den lille Ulykkelige her i Tydskland ved mit Arbeide, men jeg kan ikke finde mit Udkomme. Jeg vil derfor tilbage til Frankrig, hvor jeg har velhavende Forældre af Middelstanden, hvilke udmærke sig ved den strengeste Sædelighed. Revolutionen rev mig allerede som Barn ud af deres Arme. I Tydskland erholdt jeg en anstændig Opdragelse og førte siden et Liv, som jeg ikke behøver at skamme mig ved. Mine faste Grundsætninger vogtede mig for Forførelsen, indtil endelig — — O Gud! Jeg er saameget mere strafværdig, som det ikke er i de ubesindige Ungdomsaar jeg har begaaet mit Feiltrin. — Nu vil jeg da tilbage til mine Forældre. Men kan jeg det, med dette Barn? Synet af Drengen vil dræbe dem, da de vide, at jeg ikke er gift, og jeg har ikke Dristighed nok til at indbilde dem det Modsatte."

„Og den lille Engels Fader bryder sig ikke om ham? Han — —?"

„Ingen Bebreidelse, min Herre! Siden hiin ulykkelige Aften har han ikke seet mig igjen, heller ikke nogensinde erfaret, hvilke Følger vort fælles Feiltrin har havt. Jeg besad dengang en efter min Stilling taalelig Formue, og troede i værste Fald at kunne leve for min oprigtige Anger i en eller anden afsides liggende Kjøbstad. Men Krigens ulyksalige Følger have for nogle Maaneder siden berøvet mig Alt. Ogsaa De, hvem jeg havde betroet mine rede Penge, ere derved bragte til Betlerstaven. Siden den Tid har jeg søgt Tjeneste overalt, men forgjæves. Dette elskelige Væsen staaer mig alle Steder iveien."

Ved disse Ord greb hun den Lille og trykkede ham med Heftighed til sit Bryst. „Kun for en kort Tid," vedblev hun, „vilde jeg ønske Dig i sikker Bevaring, min eneste Skat — kun for en Maaned, for lidt efter lidt at forberede mine Forældre paa din Tilværelse. Men hvor skal jeg gjøre af Dig? — — De, min Herre, reiser netop, som jeg har faaet at vide, til en By, hvor jeg har en god Veninde, som nok imidlertid vilde antage sig den hjælpeløse Skabning. Men hvorledes skal jeg føre ham derhen? Til hvem skal jeg anbetroe ham?"

„Med Glæde," sagde Vilhelm dybt rørt, „med største Glæde vil jeg paatage mig denne Commission."

„Vilde De, min Herre?"

„Ja, tilvisse!"

„O Gud! Saa maa De blot ikke foragte mig, fordi jeg antager Deres Tilbud, fordi Moderen til den kjære Skabning, i Tillid til den grændseløse Godhed, der lyser ud af Deres Øine, af Deres hele Væsen, er lav nok til at overlade ham i fremmede Hænder, om end kun for kort Tid. Eller, foragt mig kun, som jeg fortjener det; men sørg imidlertid for mit Barn. Jeg skiller mig jo kun ved dette mit eneste Klenodie, for at sikkre det mod Undergang og for at kunne berede det en Beskyttelse i Fremtiden."

Vilhelm søgte at berolige den Hulkende og sendte strax Bud efter et Fruentimmer, som han fæstede til Pleiekone for sin lille Reisefælle.

Moderen vilde skrive, dog, hendes Øine vare altfor taarefyldte, hendes Haand skjælvede altfor heftigt. Hun lovede, at hun ufeilbarligt vilde affende et Brev til sin Veninde med den ridende Post, som skulde afgaae en Time sildigere, og at det deri skulde blive Veninden paalagt at afhente Barnet.

Ved Afskeden selv faldt Moderen i en dyb Afmagt.

Naturens Røst.

„Ih," sagde Gjæstgiveren, som med Huen i Haanden stod ved Siden af Vognen, da Vilhelm steg ind, „den ærede Hr. Oeconomi-Inspector beholder nok den Lille hos sig?"

„Nu ja," svarede Vilhelm, idet han satte sig og tog det smilende Barn paa sit Skjød," fortjener kanskee en saa herlig Dreng ikke, at man tager sig af ham?"

„Vistnok, tilforladeligt. Børn ere altid en Guds Velsignelse, som man ikke maa vise fra sig," og da nu den Lille indsmigrende klyngede sig op ad Vilhelm, vedblev han: „see engang, om Naturens Røst lader sig fornegte! Jeg glæder mig af Hjertet over, at denne hjertegribende Scene er forefalden i mit Huus, Hr. Oeconomi-Inspector. Forsynets Finger er umiskjendelig deri. Kun, — bliv ikke vred — skulde De ogsaa tage den stakkels Moder med, som saa ugjerne skilles ved den lille Engel."

„Men hun vil jo ikke — hun kommer bagefter."

„Charmant! Aa, saa veed jeg nok, hvad der bliver af. Derfor var det altsaa, at den kjære Dame spurgte saa indstændigt efter Dem, da hun fik Deres Navn at høre, og tilmed blev hun saa rød som et Blod. Nu. lev De ret vel og lykkelig! Give Gud, at jeg hver Dag oplevede saa mærkelige Tildragelser i mit Huus!"

Papa!

Vilhelm havde ikke synderligt agtet paa Gjæstgiverens Tale, og saaledes havde han ikke i mindste Maade bemærket den Omstændighed, at Barnets Moder var bleven saa rød ved at høre hans Navn og at hun saa magtpaaliggende havde erkyndiget sig om ham. Først underveis tænkte han paa Muligheden af et Bedrageri. Men hans brave Hjerte viste ogsaa denne Tanke øieblikkeligt fra sig.

Under hans Middagsluur i Vognen havde den nye Pleiekone gjort sig al Umage med at bibringe den Lille Ordet „Papa". Vilhelm glædede sig med hende, da Barnet fra nu af ret forstaaeligt raabte „Papa", naar hun spurgte: „hvem er det, som der sidder?" Pleiekonen ophørte derfor ikke den hele Dag med dette Spørgsmaal, og Svaret flød derfor tilsidst saa godt for den Lille, at han nu af sig selv skreg „Papa, Papa!" og ved dette Ord henvendte sig med venlige Miner til Oeconomi-Inspectoren.

„Stille!" sagde Denne endelig, da de nærmede sig hans Fødeby, og det nu for første Gang faldt ham ind, hvad vel Folk vilde tænke, naar de saae ham vende tilbage med et lidet Barn, som tillagde ham et saa kjærligt Navn. Men jo mere han nu søgte at blive Fadernavnet qvit, desto større Fornøielse syntes den Lille at finde i at gjentage det.

Modtagelsen.

„Deres Hr. Fader har allerede to Gange ladet efterspørge," sagde Portskriveren efter de første Hilsener. „Han vil ret blive glad over den lille Stamherre, som De der medbringer."

„Stamherre? Men hvem Pokker har da sagt Dem — —" udbrød Vilhelm fortrydeligt.

„Aa, jeg forstaaer!" sagde Portskriveren betydningsfuldt.

„Men jeg kan ikke forstaae, hvorledes man strax kan gjøre slige taabelige Slutninger."

Vilhelm ansaae det ikke for noget godt Tegn, at hans Fader, ved Ankomsten til Hjemmet, ikke engang kom ham imode i Huusdøren. Først da den Nysankomne tilligemed Pleiekonen og Barnet nærmede sig hans Værelse, traadte han ud.

„Hvilket Syn!" udbrød han, idet han pegede paa den Lille.

„Har der ikke været Nogen, som har spurgt efter Barnet?"

„Hvem skulde det vel have været?"

„Ja, saa vil det sikkert skee i dette Dieblik. Det beroer Altsammen paa et Brev, som først skal ankomme. Formodentlig er den Münchner Post endnu ikke kommen?"

„Oho! Den har allerede været her i to Timer."

„Saa veed jeg i Sandhed ikke — —"

„Men jeg veed, og jeg vil strax sige Dig, hvad jeg veed. Du er bleven en Døgenigt i Frankrig. Istedetfor at udsone Dig med din stakkels Brud, skammer Du Dig ikke ved at medbringe Vidnet om din Troloshed. Fy! og endnu engang fy!"

„Men min Gud! saa hør mig dog, hvorledes jeg er kommen til dette Barn."

„Aa, jeg veed for længe siden, hvorledes man kommer til Børn. — Eller er Barnet kanskee ikke dit? Har Du kanskee blot antaget det i Søns Sted? Hvad?"

„Intet af Begge."

„I dette Dieblik vendte den Lille sig, af Angest for den opbrusende Mand, til Vilhelm og skreg: „Papa, Papa!"

„Vil Du endnu negte det, dit uforskammede Menneske?"

Gratulation.

„Ah, jeg gratulerer!" sagde den indtrædende Hofcommissair, idet han haanligt pegede paa den Lille. „Jeg vilde kun selv overbevise mig, da jeg ikke kunde fæste Tro til Portskriverens Forsikkring."

„Hr. Hofcommissair!" svarede Vilhelm, „jeg haaber, at De før vil skjenke mig Tiltro, som kjender til Sagen, end Portskriveren, hvis dumme Formodning jeg paa Stedet vil kunne gjendrive ved at fortælle, hvorledes det hænger sammen med dette Barn."

Den stakkels Vilhelm havde sin hele Overtalelsesevne nødig, inden de lode sig denne Fortælling behage, og da han var færdig, sagde Hofcommissairen: „Nu paa min Ære! en mere usandsynlig Roman har jeg aldrig i mine Levedage hørt. De gjør Dem jo selv dermed aldeles ridicul. Vil da et fornuftigt Menneske, som næsten i tre hele Aar har reist i Udlandet, paa en saa plump Maade lade sig paabyrde et Barn af et liderligt Qvindemenneske!"

„Men, Himmel!" raabte Vilhelm i Harme, „hvem siger Dem da, at det har været et liderligt Fruentimmer?"

„Aa, de ordentlige Fruentimre," sva-

rede hans Modpart, „pleie ellers hverken at komme til Børn eller at skille sig ved dem paa denne Maade. Iovrigt er det mig kjært, at jeg lærer Dem at kjende, inden det for min Datters Vel vilde være forsilde."

Mægling.

„Kjære Hr. Hofcommissair," begyndte nu Licentiaten som forsonende Mægler. „De har Ret: hvad min Søn her nylig har opdisket for os som en sand Historie, klinger saa barbarisk dumt, at man aldrig kunde fortænke noget Menneske, om han ikke troede det. Men jeg vil dog hellere troe, at man har slaaet Knøsen en Plade med dette Barn, end at han paa en naturligere Maade skulde være kommen til det. Thi, hvad han nu fortalte os, bar med alt det et saa stærkt Præg af Oprigtighed, at jeg, hvis det alligevel var en Løgn, jo strax burde gribe Filouen i Nakken og kaste ham ud af Vinduet, for paa en god Maade at faae ham ud af mit Huus."

Vilhelm trykkede efter disse Ord taknemmeligt sin Faders Haand, og medens Licentiaten derpaa tog Hofcommissairen til Side og søgte at fordrive hans Hovedrysten, skød Vilhelm Pleiekonen tilligemed Barnet, som begyndte at blive søvnigt, ubemærket ind i et andet Værelse.

Der kunde vel være forløbet et heelt Qvarteer med denne sagte Frem- og Tilbagesnakken, da endelig Licentiaten traadte hen til sin Søn og sagde: „Hr. Hofcommissairen vil paa min Forbøn være saa god, endnu for det Første at fortie denne Sag med Barnet for sin Datter. Men dermed er Tingen ikke klar endnu. Jucunde troer at have ganske utvetydige Beviser for din Utroskab og vil derfor have Forbindelsen aldeles hævet. See Du nu til at rede Dig ud deraf! Det vil koste mange gode Ord!"

Gjensynet.

Vilhelm ilede strax ned ad Trappen, over Gaden og op i Hotellet. „Min Datter er gaaet ud," sagde Hofcommissairens Kone, med en høist betænkelig Usikkerhed i Stemmen.

„Virkeligt?"

„Ja og hun har overdraget mig, at modtage den Ring, som De skulde bringe eller rettere sagt sende hende."

„Kjære Frue!" udbrød Vilhelm, idet han med Varme greb hendes Haand, „jeg hørte nylig Jucundes Stemme i dette Værelse."

„Jeg har givet et helligt Løfte, ikke at lade Nogen komme ind til hende."

„Bedste Jucunde!" raabte nu den forsmaaede Brudgom, „blot et Ord, et eneste Ord!"

Intet Svar. — Han gjentog sine indstændige Bønner, indtil endelig Jucunde gav efter og kom ind i Stuen.

„Min Ring!" var hendes første Ord.

„Ikke hellere min Retfærdiggjørelse?"

„Det Beviis, jeg har imod Dem, gjør denne umulig."

„Hvor er dette Beviis, jeg beder Dem?"

„Desværre er Brevet, kort efterat det var kommet mig tilhænde, forsvundet af min tillukkede Commode."

„Og dets Indhold?"

„Var saaledes, at jeg undseer mig ved at tale derom."

„Saa maa her være et skjændigt Bedrag med i Spillet."

„Intet mindre end det; Deres egen Haandskrift forjager enhver Tvivl."

„Og Brevet er kommet bort paa en saa selsom Maade? Jucunde, bruger De ikke denne Beskyldning som en Skingrund, for at hæve vor Forbindelse? Jeg folte mig saa inderlig glad ved Tanken om at gjensee Dem."

Han greb med Ømhed hendes Haand, og en Taare i hans Øie bevirkede, at hendes Hoved sænkedes og at hun sagte gjengjældte hans Haandtryk. Deres Blik modtes nu igjen, og medens han med Varme forte hendes Haand til sine Læber, sagde hun endelig, at Alt skulde være tilgivet og glemt, naar han blot strax frit og aabent vilde bekjende sine Forseelser.

„Det vil jeg!" sagde den betrængte Elsker efter nogen Besindelse og bekjendte ogsaa et Par Smaasynder imod den ubrodelige Troskab, han havde tilsvoret hende.

Jucunde var nær ved at blive vred igjen; dog ikkun fordi han omtalte slige Ubetydeligheder, men derimod ikke berørte den anden høist betydelige Sag.

Men den Elskedes Tilstedeværelse er den bedste Gjendrivelse af Alt, hvad der har kastet Mistanke paa ham i hans Fraværelse. Det var afgjort, der maatte stikke et Bedrageri under. Thi naar Jucunde saae Vilhelm i hans lysende Øine, da var det ligesaa godt, som saae hun Sandheden selv. Det kom endog snart saa vidt, at hun tusinde Gange afbad sin Fornærmelse og endelig befandt sig paa en Troeshoide, fra hvilken hun gjerne kunde have seet det fordomte Brev selv og dog vilde have tvivlet paa dets Existens.

Da nu Vilhelm ogsaa talte til hende om det Barn, han havde faaet paa Halsen underveis, vilde der vel igjen opstaae en lille Betænkelighed hos hende; men den Elskede udbrød klagende: „Jucunde!" og Alt kom paa Stedet saaledes i de gode, gamle Folder, at Hofcommissairen, der nu netop kom hjem med Hovedet fuldt af Tvivl, trods sin kolde Opførsel imod Vilhelm og adskillige meget betegnende Hentydninger, ikke var i Stand til at frembringe den ringeste Forandring i Datterens Tænkemaade.

Ligheden.

Men Skjæbnen lod dog dermed ikke sit Offer fare. Hjemme havde den gode Oeconomi-Inspector en ny Kamp at bestaae.

„Knegt!" tiltalte Faderen ham ved Indtrædelsen, „jeg kunde lige paa Stedet kaste Dig ud af Vinduet, som jeg før truede Dig med. At Du kunde drive din Uforskammethed og din Ryggesløshed saa vidt og med fræk Pande frembringe en saadan Fortælling! Jeg har nu taget Barnet i Øiesyn og maa grue derover. Hvis Ungen ikke er sin Fader op ad Dage, hvis han ikke seer akkurat saaledes ud, som Du saae ud i den Alder, saa vil jeg lade mig hænge i den første den bedste Galge. Hvor kan Du dog være en saadan Navnefader og fornegte et Barn, som er dit eget udtrykte Billede og som kun har mindre Dimensioner og et bedre Hjerte forud for Dig."

„Men, min Gud — —" saaledes vilde Vilhelm begynde sin Protestation, men Faderen afbrød ham:

„Ikke et Muk, din Spitsbub, eller jeg dreier paa Stedet Halsen om paa Dig." — Efter en lille Pause tilfoiede han dog ret rorende og sagtmodigt: „Vilhelm, min hele Sjæl har oprørt sig i mit Liv, da jeg ikke mere

kunde troe paa din Retfærdiggjørelse. Og dog vilde jeg endnu gjerne tilgive Dig Alt, og søge at undskylde din Opførsel med din Svigerfaders Nærværelse og dine særegne Forhold, dersom Du nu blot her under fire Dine vil tilstaae Sammenhængen."

„Men, bedste Fader — —"

„Dine forbandede Menner ærgre mig, saa jeg maa blive gal. Hvorledes kan Du dog drive Ondskaben saa vidt ud over alle Grændser? Dog, kom med! Barnet sover herinde. Betragt det kun ret, og siig mig da, om ikke din Negten er endnu mere urimelig og skjændig end Gjerningen selv, som Du benegter?"

Med disse Ord greb han Vilhelm ved Armen, førte ham ind i Sideværelset og skikkede Pleiekonen ud.

Den Lille var netop bleven vaagen.

„Her er Speilet, Vilhelm," sagde Licentiaten, „og der er Drengen! Sammenlign nu!"

„Virkelig synes han at have nogle af mine Træk —"

„Naa endelig engang! Oprigtigt talt, Vilhelm, saa finder jeg ret meget Behag i dette vilde Skud, der er indpodet vor Stamme. For lidt siden, førend Du kom tilbage, lo og larmede Drengen paa mit Skjød, som om jeg selv kunde være hans Fader. Vi maae nu kun passe, at ingen Fremmede faae ham at see, for den store Ligheds Skyld."

„Jeg tænker endnu altid, kjære Fader, at Barnet vil blive afhentet."

„Ei, det skal de kuns underſtaae sig! Da Du vedbliver med din forargelige Negten, saa vil jeg tage mig af Drengen og, om Gud vil, opdrage ham til en Karl, der igjen vil trøste mig for alle de Krænkelser, Du saa pludseligt har paaført mig."

Den sentimentale Stemning, hvortil Licentiaten nu forfaldt, gav Vilhelm Leilighed til, lidt efter lidt at nærme sig ham og at foreholde ham, hvor ofte i Verden de meſt fremmede Mennesker ere hinanden i høi Grad lige, og hvor ofte et Sammentræf af besynderlige Omstændigheder kan kaste et falskt Lys paa Folk.

„Næsten kunde jeg atter fæste Lid til Dig, din Skjelm!" udbrød Faderen rørt. „Men Det siger jeg Dig ogsaa i Forveien, overbeviser jeg mig engang om det Modsatte og at jeg forhen ikke havde gjort Dig Uret, saa skal Du faae Lov til at opsøge Dig en anden Fader. Jeg for min Part idetmindste vil da hverken høre eller see Dig."

Det glædede ham meget, da han nu erfarede, at Misforstaaelsen imellem hans Søn og Jucunde var hævet, og han var snart kjærligere end nogensinde imod den tilbagekomne Søn.

Den næste Morgen gav Licentiaten, som skulde gjøre en nødvendig Reise til sine Godser, Vilhelm i Commission, at besørge nogle af hans Forretninger i Staden og blandt Andet at bryde alle de Breve, som maatte indløbe til ham, og i Nødsfald sende dem efter ham med Expres.

Om Brylluppet.

Fremfor Alt, meente Vilhelm, maatte dog det paany gjenoprettede Kjærlighedsforhold passes tilgavns. Derfor var Faderens Hest neppe kommen om Hjørnet, førend han skyndte sig ud af Huset sporenstrengs hen i Hotellet. Ogsaa her gik nu Alt ganske for-

træffeligt. Hofcommissairen blev efterhaanden god igjen og Jucunde talte vel endnu om det ulyksalige Brev, men dog kun under fire Øine med Vilhelm. Men da han stedse forstod øieblikkeligt at styrke hendes Tro paany ved et Par hjertelige Blikke eller Kys, saa syntes Sagen ikke at have nogen videre Fare, især da det aldeles ikke kom ham an paa et Par Kys flere eller færre, ihvormeget han end ellers var en Elsker af Magelighed.

Overhovedet var Vilhelm endnu meget stærkere forlibt i Jucunde end for tre Aar siden, og som han nu om Aftenen sad tilbords med hende og begge hendes Forældre, saa vilde ikke en Bid smage ham, førend han fik at vide, naar da endelig Brylluppet engang skulde gaae for sig. Og det ikke uden Aarsag. Thi, meente Vilhelm, det lille Hoved, som lidt efter lidt havde tiltaget i Ynde, kunde Folk jo umuligt lade være at bemærke, og at elske, om de end kun fik det at see i Glas og Ramme, bøiet over Sytøiet eller Broderiet, fra Gaden af. Og naar nu Pigen i sin beskedne, hvide Dragt trippede om i Huset og blot een af de mange Herrer, som boede i Hotellet, havde Smag, saa var Intet rimeligere, end at hun endelig ved et Forsøg maatte falde paa at unddrage sig de mange Fristelser til Ægtestanden.

Virkelig følte den gode Vilhelm Haarene reise sig paa hans Hoved, naar han betænkte, i hvilken Fare han havde svævet i de tre forløbne Aar, og hvorledes hans hele Livslykke, især deleshed i den sidste Tid, havde hængt ved en mor Traad.

„Jeg har Intet imod," sagde Hofcommissairen, „om vi bestemme Brylluppet til den hellige Johannesfest; hvad mener Du, Kone?"

„For mig gjerne, naar kun vor gode Jucunde bliver lykkelig."

„Det ville vi ialtfald haabe!" sagde Manden med et usikkert Blik paa Vilhelm. Men Denne havde nu Andet at tage vare paa, end paa hans tilkommende Svigerfaders usikkre Blikke, og Jucunde ikke mindre. Men Begge meente dog iøvrigt, at det vilde være en skrækkelig Absurditet, endogsaa kun et eneste Øieblik at tvivle paa deres fælles Lykke.

Deres Hjerters Følelser lyste dem ud af Øinene, og Hofcommissairen stod fortrydeligt op, fordi han nu allerede tre Gange forgjæves havde spurgt Oeconomi-Inspectoren, om han ogsaa havde isforberedet sig en Smule i Udlandet paa sin tilkommende Stilling. Men hvor kunde han ogsaa vente, at Vilhelm i dette himmelske Moment skulde have Øren for slige jordiske Spørgsmaal!

Tordenveiret.

En Tordensky, for hvilken Vilhelm alt længe havde frygtet, trak nu med Eet op paa den klare Himmel, som han saa inderligt havde glædet sig over. Omtrent en halv Time senere kom nemlig Hofcommissairen tilbage, efter at have gjort nogle Gjæster i Huset sin Opvartning. „Herligt," udbrød han, „at jeg endnu træffer Dem, kjære Wallborn. De vil nu kunne hjælpe mig ud af min Nød. Kjeldermesteren er netop gaaet ud, og det franske Sprog vil ikke ret gaae for mig."

„Det franske Sprog!" raabte Vilhelm og betragtede ham med store Øine.

„Ja vel; kom blot med!"

„Men jeg er selv ingen Mester deri."

„Blot ingen Udflugter! Jeg staaer her som paa Naale."

„Som jeg siger Dem. Jeg er vistnok endnu mindre fortrolig med Sproget end De."

„Og har tilbragt tre hele Aar i Frankrig?"

„Det er sandt, men — —"

„Der har vi det! Nu bryder det franske Tordenveir løs!"

Virkelig rev en Fremmed Døren op, og en saadan Sqvalder af franske Ord buldrede ud af hans Mund, at de stakkels Gjæstgiverfolk, saavelsom Jucunde, ved Bønner, Puf og Trusler søgte at bevæge Vilhelm til Medlidenhed med deres vanskelige Stilling.

Men Vilhelm kom snart til at sidde værre i det. Hofcommissairen gav nemlig i sin Vrede den Fremmede saa meget at forstaae, at Vilhelm i dette Øieblik var den Eneste i Huset, der kunde tjene som Tolk og at han blot af pure Ondskab ikke vilde beqvemme sig dertil. „Anderledes," tilføiede Verten, „kan jeg idetmindste ikke forklare mig hans forstokkede Taushed, hvis han ellers ikke pludseligt er bleven forrykt."

Franskmandens hele Vrede gik netop ud over det stakkels Slagtoffer for sin Uvidenhed, og det saa heftigt, at Vilhelm allerede var især med at retirere op i Vinduet, for hellere at forsøge et Spring ned paa Gaden, end at udsætte sig for Virkningerne af den veltalende Modstanders betænkelige Gesticulationer, — da endelig Kjeldermesteren traadte ind og ved sin Færdighed i Fransken itide gav Sagen en god Vending.

(Fortsættes.)

THEATER, MUSIK, LITERATUR OG KUNST.

Det kongelige Theater.

— Atter en Opera seria og atter et kostbart Beviis for, hvad vi nylig have paastaaet, at det danske Theater ikke for Tiden er i Besiddelse af artistiske Evner til at erhverve denne Syngespilart Publicums Yndest, idetmindste ikke i den Grad, at den bør gives Eneherredømmet paa det musikalske Repertoire, og — tænker man paa, at de eneste nye Operaer, som ved Hr. Capelmester **Glaesers** Forsorg for Repertoiret ere komne paa Scenen, ere: Tell, Moses, Hugenotterne og Vestalinden, og at de eneste ældre, med Undtagelse af hans eget Arbeide: Ørnens Rede, ere Robert og Jødinden — har man virkelig al Grund til at vente, at det vil blive Tilfældet. Af alle de nævnte Stykker er imidlertid ogsaa „Vestalinden" det mest uheldigt valgte, og det vil neppe i Fremtiden, med mindre man skulde falde paa at optage **Gluck's** „Iphigenie", hvori der dog er en livfuldere Handling, være muligt at finde noget musikalsk Arbeide, hvorom man i Forveien bedre kan være overbeviist, at Udfaldet ikke vil svare til Anstrengelserne. Texten til „Vestalinden" er, med dens uinteressante confident, Cinna, og stive Expositionsscene, ganske tilskaaret efter den kjedsommelige fransk-classiske Tragédie, saaledes som denne repræsenteres af **Racine**; den har al dens Mangel paa store, gribende Situationer, og dens Overflod paa Scener, hvori Handlingen staaer stille, et Onde, som her endog er blevet meget forværret ved en uendelig Dands, der næsten synes anlagt paa at bringe Tilskuerne til at glemme baade Vestalinden og Licinius, især da han, hvem Festen dog gjælder, er, for at gjøre Plads for Festen, puttet hen imellem nogle Senatorer i et skyggefuldt Hjørne, som de Dandsende i Almindelighed netop vende Ryggen til,

naar de ville gjøre noget meget Peent. Tilfredsstillende at spille denne Art Stykker, som gjøre Krav paa megen Pathos i Foredraget og en særdeles ædel Gesticulation, vilde maaskee blive vanskelig nok for vore ellers i Tragedien ret dygtige Skuespillere: det er aldeles umuligt for vore Operister. Dertil kommer, at dette Stykke fordrer det gammel-romerske Costume, som saa levende paatrænger Tilskuerne Tanken om Plastik, at endog den, der er nøisommeligst i Henseende til det Maleriske i Stillinger og Bevægelser, føler Savnet deraf, naar Gevandtet bruges keitet, hvilket ikke let kan skee i høiere Grad end ved vort Theaters Opførelse af „Vestalinden". Vi have troet, at omhyggelig Øvelse i 3—4 Uger maatte være i Stand til at give Skuespilleren saa megen Lethed i Behandlingen af Draperiet, at han vilde kunne, om end ikke kaste det om sig i smukke Folder, i det mindste holde og optage det med Anstand, men da ingen af de tre Herrer, som udføre Hovedrollerne, have erhvervet sig blot denne Færdighed, maae vi have bedraget os meget i denne Formodning, thi vi driste os ikke til at nære Tvivl om, at de fra det Øieblik de erfarede, at de skulde spille i et saa uvant Costume, og med et Gevandt, hvorom det sikkert maa være dem bekjendt, at den mangelfulde Behandling er saa stødende og den frie, lette Behandling saa særdeles understøttende, have med megen Flid, baade i Forening og hver for sig, søgt at skaffe sig Herredømme derover, saameget mere, som de maatte være overtydede om, at det var høist nødvendigt, at anvende alle ved Kunsten hjemlede Midler for at hæve deres Fremstilling. — Ogsaa fordre Stykker af dette Slags et mere glimrende Udstyr end det, „Vestalinden" har faaet af vort Theater. Den første og anden Decoration ere ikke blot holdte i en meget mørk, trist Tone, men see ogsaa temmelig medtagne og tilrettede ud, især den sidste, der med de velbekjendte, Theatermaler-Arbeide besparende og Decorations-Virkning ødelæggende, røde Loftgardiner, yder et særdeles tarveligt Skue. Den tredie Decoration seer vel langt bedre ud, men er — den være nu malet efter Forfatterens Forskrift eller componeret af Nødvendighed eller Beqvemmelighed — meget urimelig, thi, uanseet at man neppe paa Roms offentlige Pladser havde aabne Begravelser med Mausoleer for meenedersk Vestalinder, er det dog lidt vel absurd at oprette Monumenter for saadanne Forbrydersker inden deres Begravelse, og endnu mere absurd, ja absurd i høieste Grad, at danne et saadant Monument over den endnu Levende, som skal begraves under Jorden, af en høi Katafalk, paa hvilken man seer — Synderindens Ligkiste. Enten bør et kongeligt Theater skjænke et dramatisk Værk en saa anstændig og passende Staffage, som det gjør Krav paa, eller lade det uopført. I den senere Tid, da Theatermalerne saa yderst sjeldent give Publicum Leilighed til at beundre deres Talent i deres Værker, have de holdt det for godt, at føre Beviser for deres Arbeidsomhed og Indsigt paa Tryk; det skal være os meget kjært, om vedkommende Theatermaler af vor Anke maatte føle sig opfordret til at forsvare denne Decorations Rigtighed, thi det var ikke umuligt, at en lille Tvist kunde bidrage meget til at kaste et velgjørende Lys over en af Theatrets Virksomhedsgrene, der, skjøndt meget kostbar og af stor Vigtighed, hidtil ikke har været skjænket den tilbørlige Opmærksomhed, hvorfor ogsaa, efter vor Mening, den sande Fortjeneste virkelig ikke har nydt sin fulde Anerkjendelse. Dog, for at komme tilbage til „Vestalinden", saaledes som den fra Digter og Componist er kommen til Theatret: **Spontinis** Musik er vistnok et udmærket Værk, melodiøs, characteristisk og ofte, især i Masserne, meget poetisk, men den er ikke fri for nogle Trivialiteter og Repetitioner, som kun store dramatiske Sangere ved deres Foredrag ere i Stand til at afvinde Interesse. I Vestalindernes Sange er der en simpel, religiøs Høihed, som er af stor Virkning, og Julias Parti er, selv i anden Act, hvor hun overvældes af sin Lidenskab, holdt i en grandiøs og ædel Stiil; men den, i og for sig, særdeles skjønne Duet imellem Licinius og Cinna, og flere Steder kunne ligesaa godt og bedre passe ind i et borgerligt Syngespil; der er kun Ynde og Varme i Melodien, men ingen heroisk Aand. — Mad. **Kung** udfylder ogsaa i denne Opera ganske sin Plads. Paa enkelte Steder ligger Partiet hende noget ubeqvemt, men hun er en virkelig dramatisk Sangerinde og veed derfor saa heldigt at undgaae Skærene, at hun endogsaa ofte gjør sig Vanskelighederne til Fordeel; kun i Begyndelsen havde hendes stærke Udbrud noget Overanstrengt, som ikke gjorde en ædel Virkning. Udførelsen af Rollen bar overalt et dybt Præg af aandig Høihed og Sjælsreenhed, som gjorde den meget interessant. De bløde, rolige, sparsomt anvendte Armbevægelser og det udtryksfulde Blik, som overalt følge hendes Spil, give det ikke blot bestandig Characteer, men ogsaa en høi Grad af plastisk Skjønhed. Det er sikkert meget urigtigt, at hun i første Acts Finale, da der gjøres Aftale imellem hende og Licinius,

netop staaer tæt ved Ypperstepræstinden. Uagtet enkelte Steder i Partiet ligge temmelig høit for Hr. **Faaborg**, udførte han Licinius, i denne Henseende, med megen Styrke og Virtuositet; selve Rollen fik derimod ikke ved hans Fremstilling nogen Betydning. Hr. **Hansen** sang Cinna ganske mesterlig, med overordentlig megen Kraft og Følelse. Hr. **Ferslew's** Stemme egner sig fortræffeligt for Ypperstepræstens Parti og han lod det ikke mangle paa Iver for at give sit Foredrag og Spil Udtryk, men detonerede ikke destomindre temmelig stærkt og savnede den nødvendige ædle Holdning i sin Gesticulation. Hvorlidet vort Theater er kaldet til fortrinlig at give Opera seria, viser sig bedst deraf, at man har været nødt til at besætte Ypperstepræstindens Parti med Md. **Stage**, som endog med Hensyn til den blotte Frembringelse af Tonerne aldeles ikke egner sig for det. Det er kun ved den synlige Kamp imellem Villien og Evnen hun vækker Deeltagelse, en Deeltagelse, som bør være Kunsten fremmed; thi hendes umiskjendelige Anstrengelse for at gjøre Opgaven Fyldest er ikke i Stand til at frembringe den tilsigtede Effect. Hendes egen Følelse af, at hun ikke kan tiltvinge sig Herredømme over Partiet, er ogsaa ængstende mærkelig og bragte hende i Begyndelsen til at stige temmelig paafaldende. Chorene bleve sungne med megen Fylde og Præcision, men Vestalinderne stode, under Bøn og Rædsel, under Deeltagelse og Afsky, saa kolde og livløse, at man maatte have troet man bivaanede en Concert i Costume, dersom ikke, undtagelsesviis, en Enkelt stadigen havde ledsaget Sangen med passende Bevægelser. Dandsen, som paa en meget skadende Maade afbryder Scenens Gang, er i sig selv særdeles smuk, især i den serieuse Deel, i hvilken Jfr. **Fieldsted** udmærkede sig meget ved den Fasthed og Ynde, hvormed hun holdt sig i flere Stillinger, som sikkert vare ligesaa vanskelige som skjønne, hvad der er meget sagt. Optoget i første Act tog sig særdeles godt ud, hvorimod Stykkets Slutning var uden Virkning. Efter Dækkets Fald yttredes stærkt og almindeligt Bifald, men næste Forestilling vil sikkert sætte det uden for al Tvivl, at dette Værk hos os kun har erhvervet sig en succès d'estime.

Foran Stykket gaves, med megen Præcision og Kraftanstrengelse, en af Hr. Capelmester **Glaeser**, i Anledning af Hs. Maj. Kongens Fødselsfest, componeret Fest-Ouverture. Den var ikke dansk, hverken i Melodi eller Aand, og det er derfor ikke forunderligt, at den, betragtet som et Leilighedsværk, ikke begeistrede Danske.

— Den nys udkomne 23de Levering af Dansk Pantheon indeholder **Paludan-Müller's** Portrait tilligemed en Skizze af hans Digterliv. Vi tillade os at hidsætte et Par af Slutningslinierne i denne Skizze, hvori indeholdes en almindelig Characteristik af Digteren. **Paludan-Müller** er, meer end nogen anden af de nulevende danske Digtere, i egentligste Forstand Lyriker, og slutter sig i det Væsentlige til vor ældre lyriske Digterskole, hvis sidste Repræsentant var **Schack Staffeldt**. Udrustet, som han er, med en rig Phantasi, der dog mere yttrer sig i en Overflod af nye og overraskende Billeder, end som egentlig Opfindelsesevne, med en ikke ringe Grad af satiriserende Lune og Sands for det Comiske, med en varm og inderlig Følelse, der netop ved hiin Sands altid holdes i en sund Ligevægt, med en tænkende Evne, der bestandig modnes til dybere Reflexion: udrustet med disse Evner er det dog egentlig først paa Lyrikens Gebeet, at han ret er i Stand til at udfolde dem. — Skjøndt begavet med en fleersidig Digternatur, er det dog især i den ideale Poesi, han hører hjemme; i den lavere, navnlig i den lav-comiske Sphære er det ham vanskeligere, bestandig at holde den Linie, den rene Smag foreskriver.

Repertoire.

Mandag: **Statsmand og Borger.**

Tirsdag: **Vestalinden.**

Torsdag: **Vestalinden.**

Fredag: **Statsmand og Borger.**

Løverdag: **Tordenskjold.**

Søndag: **Mollen i Merly**, Comedie i 1 Act af Melesville og Duveyrier (Første Gang.)

Rollebesætning:

Marquis de la Gaillardiere . Hr. Rosenkilde.
Marquisen, hans Kone ..... Jfr. Nyge.
Denise .... Fru Heiberg.
Guillaume .... Hr. Wiehe.
Graindorge .... — Møller.

Recensenten og Dyret. Bellmann.

Em. Bærentzen & Co. lith. Inst.

Naar jeg saaledes hver Dag faaer mit Hoved badet i gammel Cognac, tænker jeg snart at kunne undvære min Paryk.

Ny Portefeuille 1844.

Em. Bærentzen & Cº lith. Inst.

Du bærer Dig altid dumt ad. Jeg vil have 2 Pladser
i Theatret for at sidde ret mageligt, og saa bringer
Du mig een Billet til förste Bænk og een til tredie.

NyPortefeuille 1844.

Em. Bærentzen & Co. lith. Inst.

Mlle. DÉJAZET.

Ny Portefeuille 1844.

Virginie Déjazet.

Der gives ingen lykkeligere, ingen mere glimrende Carriere end Mølle Déjazets. Hun debuterede allerede som Barn, og hendes Forsøg lønnedes med Bifald. Fra Børne-Theatret og Vaudeville-Theatret traadte hun over paa Variétés, hvor hun for første Gang, i „Femten Aars Fraværelse" og „De smaae Vildttyve", iførte sig den mandlige Dragt, som hun senere saa ofte har baaret med Held. Efter nogen Tids Ophold ved dette Theater gik Mølle Déjazet til Lyon og Bordeaux, for at erhverve sig den Fortrolighed med Publicum, den Frihed paa Scenen, uden hvilke selv de lykkeligste Anlæg ofte ere utilstrækkelige.

Medens hun hengav sig til et alvorligt Studium af sin Kunst, havde Gymnase produceret en ung Pige, yndig, munter, skjelmsk, men hun manglede en Kammerat, en Cavaleer. Man erindrede sig da hiin livlige, adrætte, aandrige lille Pige, som paa Variétés saa fortræffeligt havde spillet Drengeroller og Virginie Déjazet blev kaldet til Paris for at staae Léontine Fay bi i de forskjellige heist underholdende og vittige Ordsprogsstykker, som Scribe dengang skrev for den sidstnævnte Kunstnerinde.

Virginie Déjazet deelte alle Léontines Triumpher, og naar hun henrev Publicum til Begeistring, ikke blot i hine, men ogsaa i andre Stykker, saasom: „Den skjønneste Dag i Livet", „Familien fra Normandiet", „Portner-Kjælderen", — da lod det sig forudsee, at dette originale Talent, denne smittende Lystighed maatte sikkre hende en stigende Lykke i Fremtiden.

Mølle Déjazet forblev længe ved Gymnase, hvor hun lagde Grunden til den Berømmelse, hvorpaa hun siden har faaet saa mange Beviser: hun forlod ikke dette Theater, førend det forandrede sit Repertoire og lagde de muntre Comedier tilside, hvori hun havde erhvervet sig Publicums første Bifald.

Hun blev nu engageret ved Nouveautés, dette Theater, som har frembragt saa mange talentfulde Skuespillere og som paa eengang talte en Potier, en Bouffé, en Volnys, en Lepeintre, en Mdme Albert blandt sine Kunstnere. Blandt alle Disse indtog Overløbersken fra Gymnase snart en udmærket Plads. Publicum ydede hende heller ikke her ringere Anerkjendelse, end forhen, og hun gjorde sig værdig dertil ved at optræde i „Henrik den Fjerde", „Henrik den Femte", „Bonaparte" o. fl. St. i forskjellige Forklædning-Roller med et saa decideret Talent, at det bliver let forklarligt, at hun med Forkjærlighed har hengivet sig til denne Art af Fremstillinger. Og i Sandhed, ligesra Tambour-Munderingen indtil Marquis'ens gallonerede Dragt, har hun viist sig i de meest forskjellige Skikkelser: som Studenten, med sine nonchalante Manerer, med Cigarren i Munden, drivende omkring i det Frie, eller løbende fra Baller til Gilder; som den djærve, støiende, sorgløse Soldat; som den frygtsomme Kostgænger, der netop er sluppen ud af Skolen; som den elegante Vindbeutel med Lorgnetten i Øiet og Glacé-Handsker paa Hænderne o. s. v., o. s. v.

Efter Lukningen af Théâtre des Nouveautés optraadte hun paa Palais-Royal

under Dormeuils Direction, der har hendes Geni at takke for sine lykkeligste Aftener, og neppe skal man kunne nævne noget Arbeide, som hun ikke har bidraget til at holde paa Scenen eller at forherlige. For blot at anføre et Exempel, da var det hende, som i „Under Laas og Lukke" en heel Time igjennem udfyldte Scenen, og ved hver Replik fremkaldte en umaadelig Latter.

Efter Mandfolkedragten, som Mølle Déjazet helst iforer sig, er det Grisettens simple Forklæde eller den flatterende Bondehue, der klæder hende bedst. Hun giver disse tvende Personer, Grisetten og Bondepigen, med deres sande, eiendommelige Snit. Det er ikke af disse undseelige, affecterede Grisetter fra Gymnase, som neppe vove at oplukke deres Mund eller at nippe til et Glas Champagne: nei, Palais-Royal's Grisetter drikke Champagne og, naar det kniber, Punsch af bredfulde Glas; de spise som sande Skoledrenge; de tage deres Elskere, som de falde, og ere de forste til de lade dem lobe, for ikke selv at blive forladte; de have en rap Tunge, en temmelig fri Gesticulation, men fremfor Alt en stor Portion Livsphilosophi; de leve fra Haanden og i Munden; den ene Dag spise de hos Véfour, den anden Dag tage de tiltakke med deres egen tarvelige Huusmandskost. Men i alle hendes Frembringelser bliver hun Naturen, Sandheden tro, og disse Egenskaber gjør hun ogsaa til Hovedbetingelser for de Roller, som hun overtager; besidder en Rolle hine Fortrin fra Forfatterens Pen, saa kan han roligt overlade den i Mølle Déjazets Hænder: hun vil udstyre den med et Lune, en Varme, et Udtryk, der kun ere den sande Kunstnerinde egne.

Virginie Déjazet besidder en Livlighed, en Bestemthed i sine Bevægelser, en lykkelig Sikkerhed, som holde hende opreist i de mest vanskelige og mislige Situationer. Ingen forstaaer bedre end hun, at henkaste en kort Replik, en Spog, en Vittighed, og til at bedomme Virkningen deraf er hun udrustet med en fuldkommen Tact og en provet Smag. Med et Blik har hun vurderet sit Publicum, og veed paa en Prik, hvilken Gestus, hvilken Stilling, hvilken Betoning af Ordene hun skal byde det. Med alle disse ypperlige Egenskaber forener hun et levende, gjennemtrængende, udtryksfuldt Oie, en klar, fuldtonende Stemme, som ikke lader det svageste udtalte Ord undslippe Tilskuernes Oren, og endelig et uudtommeligt, spogefuldt Lune, saa at man ofte har sammenlignet hende med hiin beromte Sophie Arnoult i det 18de Aarhundrede.

Ifolge alt Dette er det intet Under, at man overalt, i Paris som i Provindserne, trænger sig til hendes Fremstillinger, og hendes Navn paa Placaten sikkrer ethvert Theater en rigelig Indtægt.

Fader og Søn.

Af Fr. Laun.

(Slutning.)

Tilstaaelsen.

„Men nu, min Herre, gad jeg nok vide —" udbrød Hofcommissairen, men hans indre Raseri stoppede ham i Talen. Hans Kone kunde heller ikke frembringe et eneste Ord af Harme, og selv Jucunde var saa vred, at hun slet ikke vilde see til den stakkels Ignorant. Vil-

helm tilstod derfor temmelig forknyt Sammenhængen, og Svigerfaderen slog Hænderne sammen og raabte:

„Nei, Kone, har Du dog hørt Magen i dine Levedage! At tilbringe tre Aar i Frankrig, for der ikke at komme ud fra Kakkelovnskrogen og ovenikjøbet at glemme det franske Sprog! — Det forekommer os virkeligt, Hr. Oeconomi-Inspector, som det gaaer Dem contrair i alle Ting. Og Du Jucunde, skulde jeg give Dig et godt Raad, saa lad Du denne Forbindelse fare og vent paa et andet Parti."

Men efterat Vilhelm havde undskyldt sig, havde Jucundes Sindsstemning igjen sadlet om, og hun fandt nu slet ingen Smag i slige fortvivlede Raad.

„For mig gjerne!" sagde hendes Fader, „som man reder, saa ligger man," hvorpaa han fortrydelig gik ud og kom ikke igjen den hele Aften.

Denne Gang tog Vilhelm først Afsked seent ud paa Natten, da Svigermoderen slet ikke vilde vente længer, men dog heller ikke turde lade det ømme, elskende Par alene, af Frygt for Ildsfare.

Iøvrigt var Vilhelm, trods denne Aftens Storme, ingenlunde utilfreds med den. Thi den Tilstaaelse, at han ikke var kommen udenfor Strasburg, maatte dog være gjort tidligere eller senere, og med den troede han endelig at have omseilet den sidste Klippe.

Ugebladet.

Men denne skjønne Fortrøstning, som havde forlænget hans blide Søvn indtil langt op paa den følgende Dag, blev atter heftigt rystet henimod Middag i hans Svigerfaders Bolig. Allerede ved Indtrædelsen var det Vilhelm paafaldende, at Ingen, ikke engang Jucunde, i mindste Maade besvarede hans hjertelige Hilsen. Da han nu traadte nærmere og saae Jucundes Øine ganske røde og endnu vaade af en zittrende Taare, da forskrækkedes han og indbildte sig, at der ufeilbarligt maatte være indtruffet et sørgeligt Tilfælde, som kunde medføre en Udsættelse af hans Bryllup. Men da Jucunde, istedetfor at tage hans Haand, som han bød hende, greb Strømpen, som hun netop havde strikket paa, for strax at forlade Værelset, og affærdigede ham med en foragtelig Mine, da han vilde holde hende tilbage eller ledsage hende, saa blev han som fastnaglet staaende foran den tillaasede Dør, hvorigjennem hun var forsvunden.

Ogsaa Svigermoderen, mod hvem han nu dreiede sig omkring med aabenstaaende Mund, vendte ham Ryggen, og hendes Mand sagde haanligt: „Der staaer netop idag Noget i Klatschhausens Ugeblad, som vistnok vil interessere Dem."

Skjælvende tog Vilhelm Bladet i Haanden og læste, under Overskriften: „Samvittighedens Magt eller Forsynets Finger," Følgende:

Klatschhausen, den 6te Dennes.

„Idag tildrog sig i den herværende Gjæstgivergaard en i Sandhed rørende Historie. Et Fruentimmer, formodentlig af fransk Herkomst, ankommer tilfods hertil med et Barn, for at nyde en Frokost, overeensstemmende med hendes tarvelige Omstændigheder. Ved den Leilighed erfarer hun tilfældigviis, at Oeconomi-Inspector W.llb..n boer i Gjæstgivergaarden. Strax skifter hun Ansigtsfarve. Med skjælvende Stemme spørger hun Verten, om denne Mand

ikke kommer fra Frankrig og vil tilbage til sin Fødeby? Efterat han har besvaret dette Spørgsmaal bekræftende, opsøger hun bemeldte Oeconomi-Inspector paa hans Værelse og sender Verten bort derfra, for at tale hemmeligt med Manden, som, efter al Sandsynlighed, skjændigt har forladt hende, uden at agte paa sine Faderpligter. Derpaa gaaer nu meerbemeldte W.llb..n i sig selv; leier ogsaa strax, til Tegn paa sin oprigtige Anger, en Oppasserinde for det stakkels lille Væsen, der skylder ham Livet, og tager Barn og Oppasserinde hjem med sig i sin Vogn. Ifølge Gjæstgiverens og hans Tjenestefolks troværdige Forsikkring skal ogsaa dette Barn slet ikke have kunnet fornegtes, saa paafaldende var dets Lighed med Faderen. Af Skaansel mod den bodfærdige Synder har Undertegnede nu vel ikke villet gjøre Oeconomi-Inspectoren kjendelig, ved Udskrivning af hans hele Navn, men har paa den anden Side heller ikke villet undlade at meddele dette skjønne Exempel paa den opvaagnende Samvittighed og paa Forsynets Styrelse til den høitærede læsende Verden overhovedet og til Beboerne af denne Stad især deleshed.

Redacteuren."

„Hr. Oeconomi-Inspector," sagde Hofcommissairen nu, da Vilhelm med dyb Foragt kastede Bladet paa Gulvet, „jeg udbeder mig min Datters Forlovelsesring. Her er Deres."

„De vil altsaa virkeligt skjenke denne paa blotte Formodninger grundede, frække Løgn mere Tiltro end min oprigtige Forsikkring?"

„Jeg forlanger, at De strax tilbagegiver min Datters Ring og derpaa øieblikkeligt fjerner Dem."

Heftigheden i Mandens Tale og hans funklende Øine tilraadede Vilhelm at lade al Modstand fare.

Lys i Sagen.

Vilhelm sad netop i dybeste Mismod paa sit Værelse og grublede over de ulyksalige Følger af hans Medlidenhed og hans Menneskekjærlighed, da Postbuddet traadte ind med et Brev til Licentiaten. Deri læste han:

„Min Herre! Maaskee erindrer De Dem endnu den ulykkelige Jeannette Vernet, som hemmeligt forlod Deres Huus, saasnart hun af Skamfølelse ikke længer turde see Dem i Øinene. Dengang var det min Beslutning, aldrig meer at lade Dem høre Noget fra mig. Dog, min Ulykke har villet det anderledes. Hiin ulyksalige Time paabyrdede mig en Moders hellige Pligter. Nu driver Nøden mig til mit Hjem, og jeg veed Ingen, til hvem jeg bedre kunde betroe mit Barn end til dets Fader. Himmelen selv har sendt mig Deres Søn imøde. Jeg har hos ham fundet det fortræffelige Hjerte, som Alle i Deres Huus roste ham for. Han veed ikke, hvem jeg er, eller hvor nær Barnet angaaer Dem. Jeg har blot foregivet, at en Veninde af mig vilde afhente det af Deres Huus. Tag De nu Deres Forholdsregler derefter og tilgiv mig iøvrigt dette Skridt, hvortil Omstændighederne tvinge mig. Om fire Ugers Tid tænker jeg atter at kunne tage mit hjælpeløse Barn til mig. Indtil da besværger jeg Dem at sørge for dets Velværen. Gjerne vilde jeg endnu idag give Dem fuldstændig Oplysning angaaende mine Livsforhold, men Posten

skal netop afgaae. Gid det blot ikke allerede kommer for seent og man da lader det ligge til næste Postdag! Jeg iler, for at bede Postmesteren selv at sørge for dets Affendelse."

Jeannette.

Den i Slutningen af Brevet omtalte Bøn syntes ikke at have frugtet; idetmindste kunde man kun paa denne Maade forklare sig dets sene Ankomst.

Licentiaten.

Det var ganske naturligt, at dette Brev maatte udøve en velgjørende Indflydelse paa Vilhelms Sindsstemning. Men midt under den første Opbruusning af hans Glæde blev han greben af den Tanke, at der inden hans Faders ubestemte Ankomst let kunde indtræde en Ulykke, som slet ikke lod sig reparere igjen. „Thi," sagde han, „naar nu Fanden drev sit Spil og Jucunde imidlertid gik hen og af Fortrydelse forlovede sig med en Anden!"

Saa usandsynlig end denne Bekymring i Virkeligheden var, saa rimelig forekom den dog hans forlibte Hjerte; derfor stak han det kostbare Document paa sin Uskyldighed til sig og ilede tilbage til Hotellet.

„Et eneste Ord, Jucunde!" sagde han til sin Forlovede, som netop befandt sig i Forværelset og ved hans Ankomst vilde gaae sin Vei. „Skjenk mig blot et eneste Øieblik!"

„Løgner!" raabte Jucunde, og i samme Øieblik rev Licentiaten, som allerede var kommen tilbage og var traadt af hos Hofcommissairen, Døren op, for at udøse sit hele, oprørte Hjerte for Sønnen, hvis Stemme han havde erkjendt udenfor. „Endnu idag forlader Du mit Huus! Jeg vil ikke vide Noget af en Søn, som med en saadan Frækhed kan begaae slige Streger. De kan ikke troe," vedblev han, da nu Vert og Vertinde ogsaa traadte ind, „De kan ikke gjøre Dem nogen Forestilling om, hvor fremmed han stillede sig an, da jeg lagde ham paa Hjertet, hvilken ubeskrivelig Lighed den Lille havde med ham!"

Vilhelm bad nu blot, at hans Fader vilde læse det Brev, som han tog op af Lommen.

Men dertil svarede Licentiaten: „Vil man nu bare betragte, hvor rolig den Spitsbub stikker mig dette Brev i Hænderne! Maa man da ikke springe i Flint over en saadan eclatant Ondskab! Skulde man ikke snarere troe, at han maatte synke i Jorden af Skam og Anger!"

„Men saa læs dog Brevet!" gjentog Vilhelm.

„En anden Gang," sagde Faderen. „Og naar min Hr. Søn intet Andet har at sige mig, saa anmoder jeg ham strax at pakke sig fra mine Øine, da jeg ellers let kunde forglemme, at man i et fremmedt Huus ikke kaster Folk ned af Trappen."

„Men naar nu Brevet indeholder min fuldkomne Retfærdiggjørelse?"

„Hans Retfærdiggjørelse! — Nei, vil man høre! — For imidlertid strax at stoppe ham den sidste Udflugt — —" med disse Ord udfoldede han Brevet og læste.

En ny Prøvelse.

„Men hvad feiler Dem, Hr. Licentiat?" raabte Vertinden, da han dødbleg vaklede tilbage imod en Stol.

„Maaskee Brevet endog har indeholdt en bedøvende Gift," sagde hendes Mand og greb Vilhelm i Kraven.

„Min Søn!" udbrød nu Licentiaten med frygtsom Venlighed, omfavnede ham ømt og vedblev: „Hr. Hofcommissair, Fru Hofcommissairinde! Dette Brev gjør mig selv til en arm Synder. Det giver mig to Sønner istedetfor een. Dog, læs selv! Det er mig umuligt at fortælle det."

„Ei ei!" sagde Vertinden, da hun og hendes Mand havde studeret Brevet til Ende.

„Dengang," vedblev Licentiaten, „har jeg gamle Dreng nu rigtignok baaret mig paafaldende dumt ad, men det er nu engang skeet. Nu maa, fremfor alle Ting, min stakkels Vilhelm have sin Brud igjen." Derpaa gik han selv hen imod Jucunde, som endnu stedse var bleven staaende i en Afstand; men Hofcommissairen udbrød: „Saa sagte, Hr. Licentiat! Deres Søn er vel retfærdiggjort i dette ene Punkt. Men imorges have vi af en Hændelse gjenfundet det andet Brev, som var blevet indeklemt bag en Commodeskuffe, og det, som jeg troer, netop i det rette Øieblik. Deri indeholdes en ikke ringere Anklage imod Dem, Hr. Oeconomi-Inspector. De har nu vel ligesaa haardnakket benegtet dette Brevs Indhold, som den Beskyldning, for hvilken De nu nylig er bleven frikjendt. Men jeg maa som Fader sørge for mit Barns Vel, og tør kun da anbetroe Dem hende, naar De fuldkommen kan fjerne enhver Mistanke, som dette Brev og især Deres senere Negten har kastet paa Dem."

Forgjæves adspurgte Vilhelm sin Samvittighed, medens Hofcommissairen afbrød Dødsstilheden i Værelset ved at oplukke en Skrivepult og fremtage Brevet.

Et Actstykke.

Documentet, hvis Udskrift: „Til Hr. Oeconomi-Inspector Wallborn" blev Licentiaten foreviist, lød saaledes:

„Høitelskede Vilhelm! Hvor bliver Du nu igjen af saalænge? Men jeg veed det nok. Du sidder sikkert nu og skriver Breve til Jomfru Jucunde i Tydskland. Hør engang, Vilhelm, det kan jeg slet ikke lide af Dig, og derfor maa Du ogsaa for Fremtiden smukt lade det være. Og husker Du kanskee ikke meer, hvad det var Du lovede mig, da jeg saa seent iaftes stjal mig op paa Dit Kammer? Alt er desværre gaaet som jeg var bange for; Moder har mærket det og jeg har faaet frygtelige Skjænd. Ak, jeg skammer mig ret for at slaae Øinene op. Og, naar nu blot Faders Vrede var overstaaet! — Jeg beder Dig derfor, lille Vilhelm, tag Dig af mig og tal med ham som en ærlig Mand, der holder sit Ord. Saa skal jeg ogsaa altid forblive Din

Dig af ganske Hjerte elskende

Louise."

„Og," tilføiede derpaa Hofcommissairen, „hvad der giver dette Actstykke endnu langt større Vægt og en ganske særegen Autoritet, er Hr. Oeconomi-Inspectorens Svar, som staaer umiddelbart nedenunder:

„En Mand — et Ord; om et Qvarteers Tid skal jeg være hos min kjære Louise."

Brevskriverinden.

„Eller vil De kanskee benegte, at det er Deres Haand?" spurgte Hofcommissairen, idet han rakte Vilhelm Brevet.

„Ikke i mindste Maade," svarede Denne under lydelig Latter.

„Denne Lattermildhed," raabte hans Anklager, som havde indbildt sig, at Vilhelm vilde være bleven aldeles sønderknuust, „denne Lattermildhed, min Herre, kan kun gjøre Deres slette Sag endnu værre."

„Men om den hele Correspondens ikke var andet end en lille Spøg?"

„Det kan De bilde Børn ind, min Herre. Disse Par Dages Tildragelser have været for alvorlige for Dem, til at De ikke strax skulde have givet en tilfredsstillende Oplysning om denne Spøg. Uden tvivl har Deres Brevskriverske havt i Commission at indpakke nogle Sager, der skulde sendes herhid, og for nu at godtgjøre sine Fordringer paa Deres Person, har hun med frit Forsæt viklet dette Brev om et Par Pariser Skoe, som De skikkede min Datter. Thi saaledes er det kommet i min Datters Hænder. En Spøg lader det aldeles ikke til at være. Derfor maa ogsaa denne Paastand oprøre ethvert Menneske, der ikke er aldeles blottet for Sandhedskjærlighed, og fuldkommen overtyde min gode Datter om, at hun slet ikke lider noget Tab, ved at blive Dem qvit. Og er ikke endog Deres Undskyldning selv en himmelskrigende Uret? — En Spøg, siger De? — Ja, men for Spøg gjør dog virkelig ingen retskaffen Mand sin Forlovede saa mange Sorger og Bekymringer."

„Men, Hr. Hofcommissair," raabte nu Vilhelm forbittret, „saa lad da ogsaa mig komme til Orde! De forklarer og fordømmer i een Kjøre, men begge Dele uden Grund. Spøgen skulde jo slet ikke gaae ud over min kjære Jucunde. Overhovedet viser sig først nu dette Brev, ved den Anklage, der begrundes derpaa, i sin hele særegne Latterlighed. Brevskriversken er ingen Anden end min Strasburger-Verts 8aarige Datter, der, som det jo saa ofte hænder, en Tidlang legede Kjæreste med mig, indtil Folk drillede hende altfor stærkt dermed. Ogsaa husker jeg tydeligt Anledningen til dette Brev. Hun var kort tilforn seent om Aftenen i største Angest kommen op paa mit Værelse, for at tilstaae mig, at hun havde forgrebet sig paa en Krukke Syltetøi og maatte befrygte Sagens Opdagelse. Paa hendes Løfte om, i Fremtiden at lade sligt Slikkeri fare, gav jeg hende Tilsagn om, at lægge et godt Ord ind for hende hos hendes Forældre. Men endnu førend dette skete, kom Moderen under Veir med Tingen, og derfor fik jeg da dette Erindringsbrev, der siden, som et Stykke gammelt unyttigt Papir, er blevet anvendt til Indpakning, som i Almindelighed besørgedes af Moderen."

Faderens Samvittighed.

Medens nu allerede Jucunde med Bøn om Tilgivelse for sin Mistro klyngede sig op ad Vilhelm og Licentiaten indsluttede ham i sine Arme den ene Gang efter den anden, stod Hofcommissairen endnu stedse hovedrystende og mønstrede Brevet. Dog, Vilhelm løb hjem og styrkede derpaa hans Tro med nogle andre Billetter fra Louises Haand, hvilke han havde gjemt for deres særegne Naivetets Skyld.

Nu omfavnede ogsaa Hofcommissairen ham og sagde: „Hvem der er vanskelig til at troe, han troer ogsaa endelig desto fastere."

„Men hvad skulle vi nu tage os for med det lille Stridsæble derhjemme?" spurgte Vilhelm.

„Hvis Familielighed,“ bemærkede Hofcommissairen smilende, „nu meget naturligt lader sig forklare.“

„Hor Born!“ sagde Licentiaten, „alene for denne Ligheds Skyld kan jeg dog umuligt støde den stakkels Orm ud iblandt vildfremmede Folk. Og alligevel ville alle Mennesker pege Fingre ad mig, naar jeg lader ham blive i Huset uden Moder.“

„Lugter Du Lunten, Kone?“ udbrød Verten.

„Ak,“ svarede hun, „jeg mærkede allerede, medens Jeannette endnu var i Licentiatens Huus, hvorledes hans Frygt for Ægtestanden i kort Tid betydeligt havde formindsket sig.“

„Mener I det, godt Folk? Men nei, hvad tænke I dog paa? Den brave Svend der vilde da lide et anseeligt Tab.“

„Aa, er der intet Andet iveien, kjære Fader, saa — —“

„Altsaa Du raader mig selv til den dumme Streg? Imidlertid, naar jeg saa igjen tænker paa Folks Snak! Min Afsky for Ægtestanden er ordentlig bleven til et Ordsprog. Det vilde dog være altfor inconseqvent!“

„Aa, med Deres Conseqvens!“ udbrød Vertinden temmelig naivt, men føiede strax ret behændigt til: „Jeg skulde dog troe, at det er bedre at enes med sin Samvittighed end med en Grundsætning!“

„Det var ret talt mig ud af Hjertet,“ sagde Licentiaten og udbad sig derpaa et Ark Papir for paa Stedet at skrive til Jeannettes Forældre.

Et Aar derefter understøttede Vilhelms Kjærlighed hans unge Ægtefælle i Gjæstgiveriets Drift, og det langt bedre, end man efter hans Lyst til Magelighed havde turdet haabe; ogsaa vare de sindrige Bemærkninger og Anecdoter forlængst forstummede, hvilke i de første Uger efter Licentiatens Forening med den franske Dame havde forgiftet Luften i alle Thee- og Kaffecirkler.

Udgravninger i Frankrig.

I Nærheden af Byen Toul i det nordlige Frankrig, paa Grændserne af de gamle Lingoners Land, seer man Ruinerne af en stor Stad. Den Flekke, som nu hæver sig over disse Alderdomslevninger, fører Navnet Gran, maaskee en Afledning af Granus, Galliernes Apollo, eller af Gradinus, et af Mars's Binavne. At Staden existerede allerede til Cæsars Tider, er vist nok, thi ved Eftergravninger fandt man celtiske Stridsøxer og galliske Mønter; men hvilket Navn den bar, lader sig ikke bestemme; hverken Ptolemæus eller Antonin omtale den. Den romerske Oprindelse til Stadens Mure er endnu tydeligt at erkjende, og man behøver kun at grave 30—40 Centimeter (ↄ: omtrent ½ Al.) dybt, for at støde paa Begravelser, Brudstykker af Billedsøiler og Basreliefs, som svare til den skjønneste Periode i den romerske Billedhuggerkunst. Man seer Levningerne af en Vandledning, som fra en ikke ubetydelig Afstand tilførte Byen det nødvendige Vand. Ved Eftergravninger i en af Flekkens Haver fandt man, 7 Metre (ↄ: omtrent 11 Alen) dybt under Jorden, et hvælvet Kammer, 5 Metre langt og 4 Metre bredt, hvis Mure ere af en overordentlig Tykkelse; fem Ske-

letter laae paa Gulvet og ved Siden af dem Haandboiler af Kobber, Kjæder og flere Kar med romerske Monter. Dette Kammer har sandsynligviis tjent som Fængsel. Paa et andet Sted opdagede man Levningerne af et stort Badehuus, med Vandledninger af forskjellig Form, med Ovne fulde af Aske og med en Mængde Lamper af Leer. Men Amphitheatret sammesteds udmærkede sig især som et af de største, skjønneste og fuldstændigst vedligeholdte i hele Frankrig. 20000 Tilskuere fandt Plads paa dets Bænke. Da de regelmæssige Eftergravninger begyndte under Ledning af Overingenieuren for Vogeser-Departementet, frembød Pladsen intet uden et Bjerg af Stene og Ruiner, og det var i Begyndelsen umuligt at afgjøre, om man havde et Theater eller et Amphitheater for sig. Først efterat Gruset var bortrømmet, kunde man overbevise sig om, at Kæmpeværket maa have tjent til begge Øiemed. Romerne havde her, ligesom ved Trier, benyttet Skraaningen af en Høi, for derpaa at anbringe Bygningens cirkelformige Deel og vinde en naturlig Forhøining. Først fængsles Opmærksomheden af tvende store Arcader, hvis Steen-Sammenføining ikke har trængt til Muurkalk. De have en Høide af 12 Metre og en Brede af 4 Metre og tilhørte en Række af Arcader, som trak sig hen under Amphitheatret og bar dets Sæder. I Muurværket, af hvilket de udgjøre en Deel, seer man flere smaae Kamre, i hvilke man indtræder fra en 49 Metre lang og 5½ Metre bred Gang, som gjennemløber Bygningen fra Sydvest mod Nordost og indeholder Trapper, som føre op til Amphitheatret. Tilvenstre for denne Gang er en anden Muurmasse, som ligeledes indeslutter 5 smaae Kamre. Indgangene til samme danne store, hvælvede Porte, og i dem bleve sandsynligviis de til Kampene bestemte Dyr indesluttede. Luften indlededes udenfra ved Hjælp af lange Kobberrør, som endte sig tragtformigt. Under Corridoren befinder sig en 2 Metre høi og 1 Meter bred Vandledning, som maaskee danner en Afløbskanal fra Staden. Amphitheatret falder i tre Dele, som adskilles fra hverandre ved Muurkredse af elliptisk Form. Den første Muur, som begrændser Podiet nærmest ved Kamppladsen, i hvilket de fornemste Pladser fandtes, danner en Ellipse, hvis store Axe er 50 Metre, den lille Axe 47 Metre lang. Den anden Muurkreds's store Axe er paa 44 Metre og den lille paa 24 Metre. Den tredie Muurs Axer maale resp. 101 og 42 Metre i Længden, og endelig beskriver den ydre Muur en Ellipse, hvis store Axe beløber 138 Metre. Disse fire Mure løbe i concentriske Kredse omkring de Rum, hvor Bænkene for Tilskuerne befandt sig. Den ydre Muur er gjennembrudt af otte Aabninger, gjennem hvilke man udenfra kom til de Trapper, der førte op til Sæderne. Ved Eftergravningen i Podiet har man ved Indgangen dertil fundet et Kammer paa 4 Metres Længde og 3 Metres Brede. Dette er en af de Huler, hvori Dyrene bleve indespærrede umiddelbart førend Kampen. I Størrelse er dette Amphitheater ligt dem ved Nismes og Capua; dog rummede det færre Tilskuere, fordi Kamppladsen ikke er aldeles omgiven af Sæder. — Det Mærkværdigste, som man desforuden har fundet ved de forskjellige Udgravninger, er Følgende: en stor Mængde Mønter fra Nero's, Vespasians og Commodus' Tider; tvende den huuslige Lykke indviede Altre; Statuen af en romersk Præst; et Gudinden Ceres helliget Monument, paa hvilket Gudinden er fremstillet i Basrelief, med halvt indhyllet Hoved og smykket med et Diadem, med et Overflødighedshorn af Frugter i den ene Haand og med den anden Haand modtagende en Krands af Ax, der rækkes hende af en ziirligtklædt Kone; en Vase, hvorpaa to Centaurer ere afbildede; en Steen med Indskriften: deo Marti; en Bly-Statue af Mars, der forestiller ham fuldstændigt bevæbnet, med en Kappe over sine Skuldre og en Hane ved Siden; en Trefod af Bronze; romerske Nøgler, Ringe og meget Mere.

THEATER, MUSIK, LITERATUR OG KUNST.

I „Nyt Aftenblad" er, i Anledning af vore om Operavæsenet fremsatte Anker, blevet indrømmet, at „Operaens underordnede Stilling paa vor Scene er et Factum, som ikke kan benegtes", og derhos tilføiet den Bemærkning: „men hvorvidt Skylden herfor alene kan paaværltes Ca-

pelmesteren, turde være meget tvivlsomt." Vi mene derimod, det er aldeles utvivlsomt at Skylden ikke hverken kan tillægges eller, saalidet af os som af nogen Anden, der med en Smule Sagkundskab har omtalt Theatret, er bleven tillagt Capelmesteren alene. Enhver, som har skaffet sig nogen Oplysning om, hvorledes et Theater bør administreres, maa, naar han finder at der er Aarsag til Anke over at en Skuespilart ikke indtager sin rette Stilling paa Scenen, nødvendigviis søge den egentlige Grund hos Directionen, om end, som Tilfældet er her med Opera og Ballet, Skuespilartens kunstneriske Ledning er overdraget en Embedsmand. At Directionen af Embedsmanden, som naturligviis maa antages at have en særlig Opmærksomhed for hvad der i hans Fag kunde være til Theatrets Tarv, modtager Forslag angaaende Opførelsen af nye og ældre Værker, det er ganske i sin Orden, men den, hvis hele Virksomhed hovedsageligen skal gaae ud paa, af de forskjellige Skuespilarter at danne et Repertoire, der er afvexlende og svarende til Theatrets Kræfter som til Kunstens Fordringer, den er det, som har at tage Beslutninger. Publicum har at holde sig til Directionen i Henseende til hvad der opføres; til Embedsmanden i Henseende til hvorledes det opføres med de artistiske Kræfter, som ere stillede til hans Raadighed, og om Hr. Capelmester **Glaesers** store Dygtighed og utrættelige Virksomhed som Dirigent have vi aldrig tvivlet, men tvertimod, som saamange Andre, der have ført ikke mindre alvorlig Anke over Operaens mislige Stilling, ydet hans Fortrin i denne Henseende den mest levende Høiagtelse. Vi ere overbeviste om, at den store Opera ikke, for Øieblikket, er berettiget til at tage Herredømmet i vort Theaters Repertoire, men erkjende derhos, at de til den utilstrækkelige Evner, forsaavidt de staae under hans Ledning, ere blevne saaledes anvendte, at de have givet det størst mulige Resultat. Træffer nogen Bebreidelse ham, da er det kun, fordi Directionen i hans Hænder har lagt sin Magt til at bestemme, og at han, i Besiddelsen af denne Magt, tildeels ifølge Ubekjendtskab med tidligere Forhold, fortrinsviis har fremdraget den Art af Sangspil, for hvilken han har Forkjærlighed, og det med Grund, naar kun Betingelserne for dens gode Udførelse ere tilstede. Den sande Skyld hviler paa Directionen, som, hvis den er sit Kald voxen, maa forstaae at bedømme sine Embedsmænds Forslag og, hvis den ikke finder dem antagelige, vide at anvise Vedkommende, hvad de have at anvende deres Virksomhed paa. Vi ere aldeles enige med ovennævnte Blad, naar det, angaaende Operaens underordnede Stilling, siger: „den egentlige Grund maa vel mere" — end hos Capelmesteren — „søges i den Maade hvorpaa hele Theaterbestyrelsen er organiseret. Udentvivl er det Mangel paa Eenhed i Overbestyrelsen, Mangel paa dygtige Kræfter, der ene og alene ere helligede Theatrets Tjeneste, som udøver sin skadelige Indflydelse. Saalænge denne Mangel ikke erkjendes i den Grad, at det leder til en fuldkommen Forandring i hele Theatervæsenets Organisme, ville vistnok alle Klager i enhver Retning forblive frugtesløse." Det er hele Ulykken, at Bestyrelsen af Theatret, som vistnok, naar det skal være hvad det bør være, for at faae retligt Krav paa Understøttelse af Staten og Høiagtelse af Folkets dannede Deel, fordrer en indsigtsfuld, forretningsdygtig Mands hele Virksomhed, er overgivet til Mænd, som ikke kunne andet end gjøre deres didhørende Functioner til Bisag, og derhos savne den dybere Indsigt i det Artistiske og Techniske, hvilken er aldeles nødvendig, naar Bestyrelsen, som sig bør, selv vil lede det Hele. Hvad vilde man vel sige om en Hærfører, som skulde anvende alle tre Vaabenarter i Forening, hvis han maatte tilstaae, at om han end til Nød kunde lede Infanteriet, var han dog saa ubekjendt med Artilleriets og Cavalleriets Anvendelse og Fornødenheder, at han ikke derom kunde have nogen afgjørende Mening, men maatte lade dem agere paa egen Haand? Og en lignende Tilstaaelse maa vel Theaterdirectionen, hvis den vil være oprigtig, aflægge. Om den end paa egen Haand kan styre Skuespillet til Publicums Tilfredshed — og det fornemmelig fordi det Mangelfulde deri ikke bliver saa paafaldende, thi for at bringe Skuespillet til den Høide, det, ved de forhaandenværende Kræfter kan opnaae, er dybere Indsigt i Kunsten ogsaa ueftergiveligt nødvendig — kan den dog neppe gjøre Fordring paa en saadan Sagkundskab med Hensyn til Operaen og Balletten, at den virkelig tør tillægge sig en afgjørende Stemme i hvad der angaaer disse to vigtige Fag. Som bekjendt, gjør den det heller ikke, men overlader, in facto, til de to Embedsmænd, der kun skulde udføre dens Bestemmelser, selv at tage Bestemmelser, hvorfor rigtignok de Anker, hvortil disse give Anledning, synes, men meget urigtigt, at være vendte mod Embedsmændene, istedetfor imod Directionen. Hr. Balletmester **Bournonville** er ikke alene i sit Fag, som desuden mere end Operaen maa og kan tillade Embedsmanden at bestemme, en ypperlig

Dirigent, men har tillige en meget klar Erkjendelse af sit Personales Kræfter og forstaaer med sjelden Indsigt at anvende dem; derfor indtager Balletten en hæderlig Plads paa Repertoiret og holder sig stadigen i Publicums Yndest. Hr. Capelmester **Glaeser** er, efter vor allerede i et tidligere Nr. yttrede Mening, en ikke mindre dygtig Dirigent, men savner derimod den, paa et tidligere Bekjendtskab med Forholdene grundede, nøie Kundskab om hvad hans Fag hos os bedst kan præstere til Publicums Tilfredshed; derfor kan Operaen, uagtet hans store Iver for at give ethvert Værk en fyldestgjørende Udførelse, ikke trænge sig frem fra sin underordnede Stilling. Desuden har han, rigtignok for en Deel af ham selv foranledigede, betydelige Vanskeligheder, hvilke vi nedenfor ville berøre, at kæmpe imod for at give Operaen det qvantitative Forhold paa Repertoiret, som er nødvendigt for at skaffe den Anseelse hos Publicum. Der kan neppe være nogen Tvivl om at det eneste virksomme Middel til at give Operaen, som enhver Skuespilart, sin rette Plads paa Scenen, er, at en Mand med Indsigt, Smag, Forretningsdygtighed og den til en saadan Post nødvendige Anseelse i Samfundet, træder i Spidsen for Theatrets Administration, udelukkende helliger sig den og i Sandhed styrer den hele Virksomhed under dygtige Mænds Ledning af det Specielle i de forskjellige Kunstgrene.

Vi maae berigtige endnu en Misforstaaelse af vor Artikel. Det anførte Blad har troet, at det, vi have kaldt den „store Opera" rettere maatte benævnes den „rene Opera", det vil sige den med Dialog ublandede, og at det derfor var denne, vi ansaae for ikke egnet til hyppig Opførelse af vort Personale. At vi langt fra ikke ved den „store Opera" have forstaaet den „rene Opera", bevises imidlertid deraf, at vi have omtalt „Brama og Bajaderen", der netop er en „reen Opera", som et Stykke, der ganske ypperligt passede for vort Syngespilpersonales Evner. Den „store Opera" er, efter vor Mening, en rigtig Benævnelse for det Syngespil, der gjør Fordring paa en usædvanlig Kraftanstrengelse saavel med Hensyn til det Sceniske som det Artistiske. Den Opera, hvori meget pathetiske og lidenskabelige Scener og en overordentlig stærk Besætning af Chor og Orchester gjøre det umuligt for Sangeren at opnaae den tilsigtede Effect, med mindre han er i Besiddelse af en Stemme, der har baade en overordentlig Styrke og Udholdenhed, mene vi er en „stor" Opera, enten den er „reen" Opera eller, som f. Ex. i „Tempelherren og Jødinden", blandet med Dialog. Ingen vil vel negte, at af det hele Personale er kun Md. **Simonsen** og Hr. **Faaborg** i Besiddelse af Stemmer, der, uden Overanstrengelse, kunne præstere det Tilstrækkelige i saadanne Operaer, og Mad. **Simonsens** Stemme udmærker sig dog mere ved en mild og blød Characteer, der egner sig mest for blot behagelig Sang, end ved den Fylde og Styrke, som udfordres til Udtrykket af Pathos og Lidenskabelighed. Følgen deraf er, at Personalet i det Hele maa i den store Opera anvende en saa unaturlig Anspændelse af Organet, at der hyppigt indtræder alvorlige og vedholdende Upasseligheder, som gjøre at en Opera, hvis Indstudering ganske har absorberet Theatrets Kræfter fra andre Syngespils Opførelse, ofte maa henlægges i længere Tid eller dog kun kan komme til Forestilling ved store Opoffrelser med Hensyn til det øvrige Repertoire. Det er herved, at der opstaaer store, tildeels ved Capelmesteren selv foranledigede, Vanskeligheder for den jevnlige Opførelse af Syngestykker. Der kan til den store Opera, som fortrinsviis fremdrages, kun benyttes faa af de Stemmer, Theatret har at sætte til Capelmesterens Disposition, hvorfor ogsaa de samme Sangere figurere i næsten alle Stykker, og disse faa Stemmer ere meget ofte indisponible. Dertil kommer, at af alle vore Sangere ere de, som hyppigst kaldes dertil, netop allermindst skikkede til at udtrykke den i dette Slags Stykker prædominerende Pathos og Lidenskabelighed, hvorfor de ikke kunne blive i Stand til at give dem deres fulde Virkning. Det anførte Blad har rigtignok meent, at hvor ønskeligt, ja endog nødvendigt det er, at Sangeren i Operaen tillige har dramatisk Talent, tager Musiken ham deri mere under Armene, end i Syngestykket, hvor det dramatiske Element er mest fremtrædende, men Erfaringen har noksom viist, at vore Operasangere ikke, selv naar de tages meget kjærligt under Armene af Musiken, have Evne til at hæve sig til en Høide, der blot svarer til den, Publicum af Musiken kan ane de skulle indtage. Lad Syngestykket end fordre et større Fonds af dramatisk Talent, det kan ogsaa langt bedre finde det, end den store Opera, thi ikke alene ere de i denne mest anvendte Sangere bedre paa deres Plads i Syngestykket, men dette har Ressourcer, f. Ex. Mad. **Stage**, Mad. **Winslow**, og Hhrr. **Phister**, **Sahlertz**, **Valtz**, **Schneider**, som ikke kunne anvendes i den store Opera og derfor i den senere Tid ere blevne benyttede enten meget lidet eller ikke saaledes, at de have kunnet gjøre deres For-

trin gjældende. Ved at gjøre Syngestykket og den lettere Opera til Sangspillets Hovedstyrke, vil Directionen sikkre dets hyppigere Opførelse, da det hidtil anvendte Personale ikke alene sjeldnere bliver udsat for de Tjenesten hemmende Følger af Overanstrengelse, men ogsaa vinder en anseelig Udvidelse. Imidlertid tro man ikke, at vi ønske den store Opera fortrængt fra Theatret; flere Stykker, som „Tell" og „Den Stumme i Portici" have viist, at det ogsaa i denne Genre, under gunstige Omstændigheder, kan præstere noget Udmærket. Vi mene kun, at man ikke bør give den store Opera Overherredømme i Repertoiret og at der af den alene bør optages saadanne Stykker, om hvis tilfredsstillende Udførelse, uden Tilsidesættelse af det hele øvrige Sangrepertoire, der kan være rimelig Formodning.

Det Mærkeligste, Theatret, siden vor sidste Bulletin, har frembudet, er en fortræffelig Forestilling af „Statsmand og Borger", et af **Scribes** fuldendteste Værker og det nyere franske Theaters fineste Lystspil. Det er ikke ved en Samling af heldigt opfundne, nye Characteerbilleder, tegnede med fast og sikker Haand, at dette Stykke udmærker sig, og Digteren har deri, som i næsten alle sine Stykker, mere end tilbørligt ladet Tilfældet medvirke til Forvikling og Opløsning. Stykkets største Fortjeneste ligger i den fine Ironi og store Verdenskundskab, der ligesaa let, som overraskende, træde Tilskueren imøde i alle dets Enkeltheder, samt i den store Rigdom paa piquante Situationer, der ere udstyrede med megen Vittighed og opfundne med en beundringsværdig Tact for den theatralske Effect, i den Hensigt, ret levende at fremstille, hvorledes Revolutionen, som sætter Alt i stormende Bevægelse og styrter de Handlende fra en Fare ind i en anden, her styres ved enkelte, let henkastede Ord af et lyst Hoved, som bestandig staaer udenfor den og lader det være nok med at gribe og snildt benytte den Flip af en Leilighed, som tilfældigviis kommer i hans Nærhed. Da Charactererne ikke have noget stærkt Anstrøg af Originalitet og derfor ikke fordre en særdeles dyb Opfatning eller en aldeles fremmed Personligheds Fastholden, er Stykket mindre vanskeligt end taknemmeligt at udføre for Skuespillere, der ere faste i deres Roller, naar de kun ret forstaae Forfatterens Vittigheder og, uden at lægge nogen mærkelig Vægt paa dem, ikke lade dem falde til Jorden, samt have megen Opmærksomhed henvendt paa at bringe de ikke faa Steder, hvor Digteren har skudt Personen tilside, for at lade sit eget Vid komme tilorde, i Samklang med Rollens Masse. Stykket skete ved denne Forestilling i enhver Henseende sin fulde Ret, og den var i det Hele heldigere end nogen af de i Sommer givne, hvortil det betydeligt bidrog, at Mad. **Hansen** havde overtaget Enkedronningens, ikke Skuespillerinden favoriserende Rolle og fremsagde den med en Tydelighed, som hidtil savnedes meget. Hr. **Nielsen** giver Aldobrandini med stor og særdeles heldig Flid; især er hans Diction fortræffelig ved de mange fine Nuancer. Kun maatte man ønske, at han ikke ved sine Armes tvungne Holdning og den hyppige Anvendelse af docerende Haandbevægelser gav sin mimiske Fremstilling noget Componeret. I Barbara Boppi har Digteren lagt mere Characteer og Originalitet, end i de andre Roller, og Mad. **Nielsen** lod det ikke mangle paa Villie og Evne til at drage Fordeel deraf. Hun har opfattet Billedet med megen Kjækhed og udfører det med den høieste Grad af Sikkerhed; den hele Fremstilling er gjennemstrømmet af en Varme og et indre Liv, som give den en gribende Sandhed og poetisk Aand. Vi ville ønske, at Jomfru **Ryge** oftere fandt Leilighed til at tale af sit Hjertes hele Fylde, thi derved maatte sikkert omsider den Stræben efter Pyntelighed i Udtale og Bevægelser, som saa ofte hemmer hendes Phantasies og Følelses Styrke, reent forsvinde. I Forhold til deres Omfang og indre Betydning nød enhver af de øvrige Roller den omhyggeligste Behandling og bidrog til at danne et Heelt, der i Sandhed fortjener Publicums levende Interesse.

Repertoire.

Mandag: **Møllen i Marly. Brama og Bayaderen.**
Tirsdag: **Tordenskjold i Dynekilen.**
Onsdag: **Et Reise-Eventyr. Ungersk Nationaldands. Alferne.** (Uden Abonn.).
Torsdag: **Statsmand og Borger.**
Fredag: **Vestalinden.**
Løverdag: **Erik og Abel.**
Søndag: **Capriciosa.**

NY PORTEFEUILLE.

Udgivet
af
Georg Carstensen.

Redigeret
af
J. C. Schythe.

3. Binds Nr. 1. — Söndagen den 7. Juli 1844.

Kjöbenhavn.

Trykt hos Louis Klein.

TUTTI-FRUTTI

af fremmede Journaler.

Theater og Musik.

— Den berømte Tenorist **Moriani** og hans stadige Ledsagerinde, Signora **Rosetti**, have i længere Tid med meget Bifald givet Gjæsteroller i Amsterdam. En af en dersteds levende italiensk Componist, **Pedrotti**, componeret Opera, „la figlia del Arciere“, roses som et meget fortjenstfuldt Værk, der er solidere end de sædvanlige af de forskjellige li's og ci's. Dronningen af Holland, til hvem dette Værk er dediceret, har skjenket Componisten en kostbar Diamantring som Beviis paa sin Naade og Tilfredshed.

— Efter Leipziger Blade er **N. W. Gade** engageret som Director for de verdensberømte Gewandhausconcerter for den kommende Saison i **Ferdinand Hiller's** Sted. Man glæder sig almindeligt over dette Valg, da, som der siges, „**Gade** er et Talent af første Rang, ung, fuld af Begeistring for sin Kunst, en glimrende opgaaende Stjerne, og saadanne Folk trænger Leipzig til, for at kunne vedligeholde sit musikalske Renommee. Men ogsaa for **Gade** selv er dette Valg ærefuldt og af stor Betydning; fra Leipzig er den Berømmelse udgaaet, som **Gade** har erhvervet sig.“

— **Netzer's** Opera, „Mara“, bliver nu ogsaa indstuderet i Cassel, hvor den skal opføres i Anledning af Churfyrstens Fødselsdag den 20de August. Alle Musikerne med **Spohr** i Spidsen ere enige om at rose dette høist fortjenstlige Arbeide.

— Frøken **Wagner** fra Bernburg, en Niece til Capelmester **Richard Wagner**, er engageret som Sangerinde i Dresden for 3 Aar; hun gjør almindelig Opsigt ved sin stærke, fyldige og sonore Stemme. Md. **Hassel-Barth** har givet Gjæsteroller i Dresden, men har ikke behaget meget. Man beundrer mindre hendes Stemme, end hendes overordentlige tekniske Færdighed.

— **Mendelsohn-Bartholdy** gjør stor Opsigt i London, og saavel hans Compositioner, som hans Spil have gjort et dybt Indtryk.

— Ved en Concert, som **Moscheles** fornylig gav sammen med **Ernst** i London, blev den Sidste pludselig angreben af et saa betydeligt Ildebefindende, at han maatte afbryde midt under Udførelsen af et Solonummer. Han har imidlertid senere atter faaet sin Sundhed tilbage og befinder sig for Øieblikket i Manchester.

— **Thalberg, Dohler** og **Pixis** undersøgte paa den sidste store Industriudstilling i Paris et nyt Piano af **Boisselot** fra Marseille, hvilket har den Egenskab, at man paa det kan slaae en Octav an med een Finger. De tre berømte Virtuoser vare henrykte over denne Opfindelse og tildeelte Opfinderen megen Ros.

— For Dedicationen af sin Opera, „Don Sebastian“ har **Donizetti** af Dronning **Maria** af Portugal erholdt den ubesmittede Undfangelsesorden af Villa Vicosa. **Donizettis** Muse kan dog neppe regnes blandt de ubesmittede Jomfruer.

— Den første Juli er der i Lübeck blevet feiret en stor Sangerfest, hvorved 25 forskjellige Sangforeninger, ialt et Antal af 400 Sangere, ere komne sammen, for at udføre firestemmige Sange og Chor. Denne Fest er den 5te af denne Art, der feires af nordtydske Sangforeninger.

— Violinisten **Hauser** gjør en overordentlig Lykke i Christiania, hvor man endogsaa sætter ham ved Siden af **Ole Bull**. Det er klart, at Norges Hovedstad endnu ikke i den Grad er bleven oversvømmet af Virtuoser, som Danmark, ellers vilde man vel neppe være saa beskeden i sine Fordringer. Og hvad vil **Ole Bull** sige dertil, naar han engang kommer hjem igjen?

— Paa Stadttheatret i Hamborg lader i denne Tid Tydsklands første Improvisatrice, Md. **Leonhardt-Lyser** sig høre med Bifald. Paa Thalia-Theatret venter man fra Wien en Balletmesterinde, Madam **Weiß**, med 36 dandsende Børn, der ville begynde deres Forestillinger, saasnart Madam **Peroni-Glasbrenner** er afreist.

Pot-pourri.

— I Quartier-latin i Paris levede en Sanger og en Dandserinde. Sangeren sang noget slettere end **Duprez**, og Dandserinden pirouetterede ikke fuldt saa godt som **Fanny Elsler**. De beboede sammen et Hôtel garni og levede af Kartofler, som de havde indsamlet paa deres Kunstreiser i Provindserne. I Begyndelsen havde Hver af dem sit eget lille Værelse; men da de havde stiftet nøiere Bekjendtskab med hinanden, forenede de af Oeconomi begge Værelser til eet. Men selv denne Association hjalp ikke; deres Elendighed blev stedse større og større, saa at Dandserinden tilsidst ingen Skoe havde mere, men maatte øve sine Pas med de blotte Fødder som en Bajadere, og Sangeren blev nødsaget til at sælge sit Halstørklæde, for at faae Raad til at drikke en Bavaroise med Mælk paa en Dag, da han var bleven hjemsøgt af Hæshed. — I denne Forle-

genhed læste de i "Moniteur des théâtres" følgende Annonce: "For Theatret i A. søges en første Dandser og en Primadonna. Titusinde francs i Gage og Reiseomkostningerne." — Sangeren udstødte et Suk i Es Moll, og Dandserinden gjorde en 6 Fods Entrechat. — "Skade! at jeg ingen Stemme har!", sagde hun. Sangeren gjorde en yndig Roulade og udbrød derpaa: — "Eh bien! lader os kun reise, det vil nok gaae!" — Fjorten Dage efter satte Comoedieplacaten i A. hele Befolkningen i Bevægelse. Den anmeldte nemlig, at **Zephyrin**, første Dandser ved Theatret i Stockholm, og Sennora **Melina**, en lige fra Italien ankommen Primadonna vilde optræde for første Gang. Forestillingen fandt Sted, og Debutanterne bleve overøste med Bifald og Krandse. Man gjorde vel den Bemærkning, at **Zephyrin** havde temmelig spæde Lemmer og fine Former af et Mandfolk at være, og at den interessante **Melina** havde en vel mandig Stemme, men man overfaae gjerne disse smaa Mangler for den Enes nydelige rondes des jambes og den Andens pastøse Toner, og klappede af Hjertensgrund. — "Nu!", sagde Sangeren, idet han afførte sig sit Skjørt, "hvad siger Du til min Idee?" — "Den er fortræffelig," svarede **Zephyrin**, som iførte sig en Underkjole. — "Aldrig har jeg havt Anledning til at prise Naturen saaledes som i Dag," sagde **Melina**. — "Og hvorfor da?" — "Fordi den har skjenket mig saa smaa Fødder og intet Skjæg." — "Det Morsomste ved det Hele er, at jeg hidtil bestandig er bleven udpeben hvor jeg har ladet mig see." — Ligedan er det gaaet mig; det var en ypperlig Idee, at vi byttede Kjøn." — De ny-engagerede Medlemmer ved Theatret i A. feirede hele otte Dage igjennem de samme Triumpher; derefter forsvandt pludselig baade Dandser og Sangerinde. **Zephyrin** lod sig med samt sine Pirouetter og Entrechats føre til London af en engelsk Lord, og **Melina** fulgte med 12000 fr. Gehalt med en Baronesse til Petersborg som Selskaber — inde.

— Endnu blader Grevinde **Rossi**, den forhenværende **Henriette Sonntag**, undertiden med megen Fornøielse i en Stambog, som hun i sin Berømmelses meest glimrende Periode bragte med sig fra London til Paris. Dette Album er en Gave af **Walter Scott**. Paa den ene Side af Bogen, der er indbunden i rødt Silke, staaer: Souvenirs de Londres, og paa den anden: Forget me not. Paa de fine Velinpapirs-Blade finder man poetiske Udgydelser af 2 Hertuger, 21 Lords, 87 Baronetter, 168 Riddere, 113 andre Gentlemen, 59 Skribenter, blandt hvilke **W. Scott**, 43 Componister og Virtuoser, blandt hvilke **Moscheles**, **Cramer**, **Pixis** og Sir **George Smart**, 38 andre Kunstnere, men kun 26 Damer, blandt hvilke 22 Hertuginder.

— **Carl Maria von Weber** gjorde engang følgende Epigram over den i sin Tid bekjendte Variations-Fabrikant, **Gelinek**:

"Kein Thema auf der Welt verschonte dein Genie:
Das simpelste allein — Dich selbst — variirst Du nie."

— For kort Tid siden blev der i Glasgow givet en Beneficeforestilling for den yndede Sangerinde Mis **Faucit**. Efterat hun nogle Gange var bleven fremkaldt og overøst med Blomster, blev ogsaa Theaterdirecteuren fremkaldt. Med glædestraalende Ansigt traadte Denne frem, men til sin smertelige Overraskelse saae han sig snart tildækket med en Hagel af Roer, Kaalstokke, Kartofler og andre af Grøntorvets Handelsartikler. En Stund blev Directeuren staaende ganske rolig og ubebægelig og udholdt Stormen med et beundringsværdigt Mod; men da man i Galleriet ogsaa begyndte at grynte (en meget almindelig Maade at yttre Mishag paa i England) tog han modigt til Gjenmæle, idet han sagde: "Jeg er ingen nervøs Pige, men en bumstærk Mand; skulde derfor en af de Ejeler, der kaste alle disse Grøntsager omkring paa en letsindig Maade, istedetfor at æde dem, af en Hændelse komme ind i min Have, saa skal jeg tage mig den Frihed, uden Barmhjertighed at hugge Halen af ham." — Denne kraftige Erklæring stoppede øieblikkeligt Munden paa Glasgows Janhagel.

Kjøbenhavns Theatre.

— I Juni Maaned er der paa det kongelige Theater givet 11 Forestillinger: een, bestaaende af Balletten "Waldemar" og Ballet-Vaudevillen "Bellmann, eller Polskdandsen paa Grønalund" til Benefice for Balletmester **Bournonville**, een til Indtægt for Hr. **Pætges**, hvorved opførtes "De skandinaviske Brødre", og 9 til Indtægt for Foreningen for Sommerskuespillene. Ved disse 9 Forestillinger er opført 5 forskjellige Stykker nemlig: "Statsmand og Borger" 3 Gange, "Don Juan" af **Moliere** 4 Gange, **Iflands** "Jægerne" og Farcen "Kjærlighed og Vanvid" hver 2 Gange, og "To Familier paa et Landsted" 1 Gang.

— Skuespildirecteur **Anholdt**, der har engageret et tydsk Skuespillerselskab, for at give Forestillinger paa Vesterbroes nye Theater, agter at aabne et Abonnement for 16 Forestillinger. Selskabet vil efter Forlydende tælle flere fortrinlige tydske Skuespillere blandt sine Medlemmer, blandt Andre nævnes **Ræder** fra Dresden, en af Tydsklands første Komikere for Øieblikket og Forfatter til flere af de mest yndede Folkecomoedier, f. Ex. "der Weltumsegler wieder Willen."

Indhold.

☞ **Redacteurens Bopæl er i Bredgade (Norgesgade) Nr. 196, 2den Sal, hvor Bøger, Aviser, Bidrag, kort Alt, hvad der vedkommer „Ny Portefeuille" bedes afleveret.**

Af dette Skrift udkommer **hver Søndag Formiddag** et Nummer ledsaget af en Lithographi. Desuden leveres **hvert Halvaar** Abonnenterne **gratis** en større Lithographi af virkeligt Kunstværd, efter et eller andet berømt Maleri, og hvis Priis i Kunsthandelen i det mindste vilde være et Par Rigsdaler.—**Abonnementsprisen** er 1 Mk. pr. Nummer.—Subscriptionen er kun bindende for 13 Nummere, der udgjøre et Bind, hvortil leveres Titelblad og Indholdsliste. — Enkelte Nummere eller Lithographier sælges ikke. — Man tegner sig hos Redacteuren og hos de forskjellige Agenter i **Danmark**, **Norge** og **Sverrig**.

☞ Til Beqvemmelighed for dem, som maatte ønske Bladet tilsendt **ugentlig med de Kongelige Poster**, er der truffet den Foranstaltning, at man, fra indeværende Qvartal at regne, overalt i Danmark og Hertugdømmerne, ved at tegne sig paa det nærmeste respective Postcomptoir, vil kunne erholde **„Ny Portefeuille"** for 2 Rbd. 3 Mk. qvartaliter, alle Omkostninger iberegnede.

NY PORTEFEUILLE.

Udgivet
af
Georg Carstensen.

Redigeret
af
J. C. Schythe.

3. Binds Nr. 2. — Söndagen den 14. Juli 1844.

Kjöbenhavn.

Trykt hos Louis Klein.

TUTTI-FRUTTI

af fremmede Journaler.

Theater og Musik.

— Efterat den russiske General **Alexis Lvoff** for en mindre, men udvalgt Kreds i Dresden havde viist sig som en af de største nulevende Qvartetspillere ved Udførelsen af **Mozarts, Beethovens** og **Reissigers** Compositioner, foranstaltede han den 4de Juni i det af ham beboede Hotel en stor Concert, i hvilken han, foruden en Adagio af **Spohr**, kun udførte sine egne Compositioner og derved gav Tilhørerne Leilighed til ogsaa at beundre ham som Virtuos og Componist. Omtrent 400 Personer, hvoriblandt de kgl. sachsiske Prindser og Prindsesser, Gesandterne og alle Dresdens Kunstnotabiliteter, vare ved Kort indbudne til denne Concert, som gjorde et mægtigt og overordentligt Indtryk paa alle Tilstedeværende. „At ville sammenligne **Lvoff** med **Beriot, Prume, Vieuxtemps**", siger Allg. musik. Zeitung, „vilde ikke være at gjøre ham nogen stor Compliment. Muligt er det, at han liig disse udmærkede Virtuoser formaaer at overvinde alle optænkelige Vanskeligheder; men vist er det, at han forsmaaer det som noget, der modstrider hans Instruments Charakteer, og ligesaa vist er det, at ingen af hine Kunstnere kan maale sig med ham i Qvartetspillet."

— Til Fordeel for **Bertons** Enke blev i Conservatoriets Sal den 16de Juni givet en stor Concert, i hvilken **Beethovens** D-Dur Symphonie var Hovedværket og **Bertons** Svanesang (Dernière pensée de Berton) blev sungen af **Ponchard.**

— Theatrene i Algier. Araberne have ingen Sands for Skuespilkunsten, og kunne slet ikke finde Smag i den europæiske Musik; selv de Arabere, som have besøgt Paris, fandt sig kun tiltalte af Cirque Olympique. Men jo større Algeriens europæiske Befolkning bliver, desto ivrigere interesserer den sig for Theaterlivet, fordi dette levende sætter den tilbage i Hjemmet. Saaledes har nu Algier, foruden den franske Troupe, ogsaa en italiensk Opera, der ovenikjøbet ikke er slet. Ogsaa Oran har et Theater, hvori der afvexlende gives franske Vaudeviller og italienske Operaer. Den Oraner Troupe giver tillige Forestillinger i Bona, men Blidah har sit eget Skuespillerselskab og Theater, hvilket **Barthelemy Soulier** har ladet bygge paa egen Bekostning. Sammes Aabning fandt Sted i forrige Maaned; Directeur er en vis **Müller.** Snart ville de første Pariser Kunstnere give Gjæsteforestillinger i Algerien.

— Danziger Dorfzeitung melder: Basunisten **Belke** har blæst i denne By og gjort et vældigt Indtryk med sin Basun. I Sandhed rystende blæste han Arien af „Der Freischütz" „Leise, leise o. s. v."

— **Adams** komiske Opera: „Der König von Yvetot", for hvilken **Berangers** bekjendte Ballade af samme Navn ligger til Grund, blev den 23de Juni for første Gang opført paa Hoftheatret i Berlin og behagede meget. Musiken, hedder det, bærer samme Præg, som alle andre Værker, der skyldes Componisten af „Postillonen af Lonjumeau"; den er letfattelig og fri for Trivialiteter; Instrumentationen er ny og pikant. **Mantius,** som Kongen af Yvetot, og Msl. **Marx,** som hans Huusholderske Jeanneton, roses særdeles meget.

— Fløiteconcert à cheval. Det østerrigske Morgenblad siger: „Vi have allerede hørt mange Concertister paa Fløite, men endnu Ingen med et saadant Forspring for alle andre Fløitespillere, som Den, med hvem vi nu ville gjøre vore Læsere bekjendte. Det er den unge **Alessandro Guerra,** som i Prater-Circus blæser et Stykke paa Fløite, medens han staaer paa en Hest, som i Galop og Carriere omkredser Ridebanen, hvorved den dristige Fløitespiller (ligesom mange af hans mindre modige Forgængere paa dette Instrument), i Ordets sande Betydning strøer de talrige Tilhørere Sand i Øinene. I hvert Fald præsterer **Guerra** noget Forundringsværdigt og høster ved hver Forestilling almindeligt Bifald."

— Den Posener Tidendes Theaterreferent giver følgende betegnende Beretning om en Forestilling den 13de Juni, ved hvilken Md. **Dessoir** skulde optræde som Gjæst: „I Torsdags var jeg i Theatret og glædede mig til at see **Scribes** „Et Glas Vand", men efterat jeg havde ventet en halv Time, gik Tæppet op og en Skuespiller traadte frem med den Erklæring: Md. **Dessoir** vilde ikke spille paa Grund af det ringe Besøg af Tilskuere. Jeg fik mine Penge tilbage og begav mig hjem."

— Kong **Oscar** vil ikke andrage hos Stænderne paa den sædvanlige betydelige Understøttelse for det kongelige Theater i Stockholm, „fordi en Stad som Residensen selv maa kunne bestride Omkostningerne for sine Fornøielser."

Literatur og Kunst.

— Allg. musik. Zeitung indeholder følgende nærmere Beskrivelse af det kgl. Berliner Kunstacademies Mindefest om **Thorvaldsen** den 1ste Juni. Festen afholdtes i Sangacademiets Locale for indbudne Deeltagere paa en høist værdig Maade. I Baggrunden, midt paa Orchesterforhøiningen var den Forevigedes colossale Statue (modelleret af **Kiss**) opstillet, smykket med Laurbærkrandsen, som et symbolsk Tegn paa hans Berømmelse i Syd og Nord. I begge Sidenischer antydede Laurbærbuske og Cypresser den Forevigedes høie Værd og Sorgen over ham. Efter nogle Basunaccorder begyndte Festhymnen af **Kopisch** og **Rungenhagen** i et stigende Chor, til Kunstens og dens Heroers Priis. **Dr. Alfred Reumonts** Mindetale skildrede i træffende Omrids den store Billedhuggers Udvikling til et over Alt fremragende Mesterskab, hans Forkiærlighed for de antike græske Kunstværker, og hans simple Kunstnerliv i Verdensstaden Rom indtil hans uventede Bortgang til det evige Lys, i hans Fædreneby Kjøbenhavn. Denne biographiske Skizze, som var rigt udstyret med kunsthistoriske Bemærkninger, vakte almindelig Interesse. — Paa Talen fulgte Cantaten, „Klage“ kaldet, digtet af **Kopisch** og melodramatisk indledet af ham som Chorfører, og meget skjønt i antik Maneer sat i Musik af **Taubert** for 2 Chor og Solostemmer med en eiendommelig Ledsagelse af Harpe og Blæseinstrumenter. Den sindrige Componist har lykkeligt beseiret de Vanskeligheder, Digtets Membrum lagde ham i Veien, og Virkningen indtil den triumpherende Slutningssang hævede sig til et mægtigt gribende Totalindtryk. Det første Chor begyndte:

„Stimmt an, stimmt an den Siegesgesang!“

Det Andet svarede:

„Stimmt an die heroische Feier!“

Herpaa forenede sig begge Chor til Kunstheroens Priis i Slutningssangen:

„Lebe der Herrliche
Ewiges Leben nun!
Ruhm ist es, rühmen Ihn:
Rühmet Ihn, kränzet Ihn!“

— Melophonisten **Dessane** fra Paris har af Kongen af Bayern erholdt Privilegium paa Forfærdigelsen af dette Instrument og til denne Hensigt oprettet en Fabrik i Nürnberg i Forbindelse med DHr. **Binsfeld** og **Braunstein**. Instrumentet, i Form af en Guitarre, skal i Tonerne kunne efterligne Clarinetten, Oboen, Valdhornet og Orgelet. Dets Omfang er 4½ Octaver; det er især anvendeligt i det Frie og skal, efter **Dessanes** Forsikkring, slet ikke være vanskeligt at spille.

— Den bekjendte Billedhugger **Rauch** i Berlin har paataget sig at udføre de Statuer af Muserne, som ere bestemte til at smykke det nye Operahuus. Kunstneren havde tidligere fuldført Seiersgudinderne, som rigtignok ikke strax kunde benyttes i vore fredsommelige Tider. Nu vil han, til Fortrydelse for alle Berliner Kunstkiendere og Venner, gjøre sig det Mageligt og omdanne Seiersgudinderne til Muser.

— **Thomas Campbell,** denne berømte engelske Digter, er den 15de Juni død i Boulogne. Han var født 1773 i Glasgow i Skotland. Sin Digterberømmelse begrundede han ved Læredigtet „Haabets Glæder“, som han skrev i sit 22de Aar. **Koszinsko** udgød Taarer ved at læse Sorgen over Polen i dette Digt. Iblandt hans øvrige Arbeider maae vi nævne „Gertrud af Wyoming, Kampsange, Opraab til de engelske Sømænd. Han har ogsaa skrevet et Værk over Englands nyeste Historie.

— **Kohl** siger i sit nylig udkomne Værk: „Land und Leute der britischen Inseln“: „Jeg veed ikke, hvad det var for en berømt Mand, som, da han en Dag hørte en irsk Folkesang, strax sluttede, at det maatte være et ulykkeligt Folk, fra hvilket denne melancholske Musik hidrørte. Virkeligt udtaler der sig ogsaa i den hele irske Musik og Poesie en dyb Sørgmodighed, der saa godt harmonerer med den ulykkelige Skjæbne, som stedse har forfulgt denne undertrykte, for sin nationale Selvstændighed kæmpende Nation. I høi Grad rørende og hjertegribende ere Sangene af **Thomas Moore** og de andre irske Barder, som besynge deres Fædrelands Ulykke og Undertrykkelse.“

— Apollostatuen, der skal pryde det Berliner Operahuus, er fuldendt og vil snart blive opstillet over dets Frontispice. Den er udført efter Apollo Musagetes i det Berliner Museum, altsaa en Efterligning af den antike Statue.

Pot-pourri.

— Den 30te Juni fandt en saakaldet „Italiensk Nat“ Sted i den **Krollske** Vinterhave. Herved gik det ogsaa temmelig lazzaronmæssigt til, thi Publicum indigneredes over, at Politidirector **Dunker** med endeel Gensdarmer havde indfundet sig i Uniform blandt Maskerne, og antog dette for et Brud paa den italienske Maskefrihed. Det kom endogsaa til voldsomme Scener.

— Et nyt Telegraphsystem, melder Revue de Paris, beskæftiger for Tiden den diplomatiske og lærde Verden. Denne Maskine, som arbeider Dag og Nat, yder blandt Andet den Fordeel, at den befordrer Depescher idetmindste ti Gange hurtigere, end de hidtil benyttede Instrumenter. I det Hele kan den nye Telegraph dagligt expedere 145000 Ord. Bevægelig og ubevægelig Ild belyser den, naar den arbeider om Natten. Opfinderen er Hr. **Evremont Gonon.**

— **Soudre,** Opfinder af den musikalske Telephonie, er det af den franske Regiering blevet overdraget, at uddanne 100 Trompetere efter sit System, hvilke skulle fordeles iblandt de Regimenter, som marschere til de militaire Øvelser ved Metz. Disse Regimenter ville correspondere med hverandre ved Hjælp af det nye Tone-Signalsystem.

Indhold.

Den Livegne.
Bade og Badegjæster.

Tutti-Frutti af fremmede Journaler: Theater og Musik. — Literatur og Kunst. — Pot-pourri. — Kjøbenhavns Theatre.

Tvende Skizzer efter „Le Charivari".

☞ **Redacteurens Bopæl er i Bredgade (Norgesgade) Nr. 196, 2den Sal, hvor Bøger, Aviser, Bidrag, kort Alt, hvad der vedkommer „Ny Portefeuille" bedes afleveret.**

Af dette Skrift udkommer **hver Søndag Formiddag** et Nummer ledsaget af en Lithographi. Desuden leveres **hvert Halvaar** Abonnenterne **gratis** en større Lithographi af virkeligt Kunstværd, efter et eller andet berømt Maleri, og hvis Priis i Kunsthandelen i det mindste vilde være et Par Rigsdaler.—**Abonnementsprisen** er 1 Mk. pr. Nummer.—Subscriptionen er kun bindende for 13 Nummere, der udgjøre et Bind, hvortil leveres Titelblad og Indholdsliste. — Enkelte Nummere eller Lithographier sælges ikke. — Man tegner sig hos Redacteuren og hos de forskjellige Agenter i **Danmark**, **Norge** og **Sverrig**.

☞ Til Beqvemmelighed for dem, som maatte ønske Bladet tilsendt **ugentlig med de Kongelige Poster**, er der truffet den Foranstaltning, at man, fra indeværende Qvartal at regne, overalt i Danmark og Hertugdømmerne, ved at tegne sig paa det nærmeste respective Postcomptoir, vil kunne erholde **„Ny Portefeuille"** for 2 Rbd. 3 Mk. qvartaliter, alle Omkostninger iberegnede.

NY PORTEFEUILLE.

Udgivet af **Georg Carstensen.**

Redigeret af **J. C. Schythe.**

3. Binds Nr. 3. — Söndagen den 21. Juli 1844.

Kjöbenhavn.

Trykt hos Louis Klein.

TUTTI-FRUTTI

af fremmede Journaler.

Theater og Musik.

— Ifølge Breve fra Wien ere Mad. **Bachmann-Günther** og Hr. **Berthold** fra Leipzig den 13de, 14de og 17de Juni optraadte i „Regimentets Datter" paa Josephstädter-Theatret. Den Første har, omendskjøndt hun i Begyndelsen var temmelig frygtsom, vundet et afgjort Bifald, uden just at gjøre Furore; men det er udenfor al Tvivl, at hun vil gjøre en mere glimrende Lykke, saasnart hun har lært sit Publicum bedre at kjende. Hr. **Berthold's** Præstationer bleve derimod modtagne med stor Ligegyldighed. Han maatte hellere have introduceret sig for Publicum i en Vaudeville: som Operasanger vil han aldrig kunne behage Wienerne, der som bekjendt ere vante til ganske andre Stemmer. Senere Efterretninger meddele dog, at begge de Leipziger Theatergjæster ere optraadte med stor Succes i „Czar og Tømmermand", og der siges, at Mad. **Bachmann Günthers** Parti endnu aldrig er bleven bedre fremstillet der, især med Hensyn til Spillet.

— Fra Bautzen skrives: Den 16de og 18de Juni gav Mad. **Schröder-Devrient** tvende Gjæsteroller ved det her tilstedeværende **Isoardske** Operaselskab. Hun optraadte som Romeo og som Emmeline og erholdt meer end tilbørlig Anerkjendelse hos det særdeles talrige Publicum. Bifaldsyttringerne, der bleve hende til Deel især som Romeo, kunde man kalde, om end ikke afsindige, saa dog stridende mod Politi-Anordningerne, thi hun blev stormende fremkaldt strax efter den første Scene og efter første og anden Act, og overøstes med Bouquetter og Krandse fra Logerne i første Etage. Endog allerede Aftenen før hendes Optrædelse blev hun opvartet med en brillant Nattemusik og et „Lebehoch" for „die Königinn des dramatischen Gesanges."

— Fra Haag berettes, at **Moriani**, som ogsaa overalt i Tydskland fremtraadte med en betydelig Arrogance og Forfængelighed, der i Byen havde antaget følgende Titel: „Sangkunstner ved Keiseren af Østerrigs og Storhertugen af Toscanas Hoffer, og første Tenor ved alle keiserlige og kongelige Theatre i Italien." — Vi beklage Italiens Theatre, tilføier „Abendzeitung", hvis Sgr. **Moriani** er deres eneste første Tenor; vi beklage endnu mere Sangeren, som visnok ved sin Hjemkomst til Fædrelandet, vil blive reven i mange Stykker, for paa eengang at vise sig paa samtlige Skuepladse; men vi glæde os over, at han er kommen til Erkjendelse af, at alene Charlataneri endnu er istand til at gjøre ham interessant.

— Theater-Entrepreneuren **Remie** er netop i Begreb med at grunde et staaende tydsk Operaselskab i Brüssel og skal til dette Øiemed allerede have truffet Arrangements med flere berømte Sangere og Sangerinder.

— Kammermusicus **Ernst Eichhorn**, bekjendt Violinist, er den 16de Juni død i Koburg i en Alder af kun 22 Aar.

— Tenoristen **Schmidt** fra Leipzig synes ikke at have kunnet blive enig med det Hamburger Stadttheaters Direction, trods den Gunst, hvormed hans Gjæsteroller der i Byen bleve optagne. Han er nemlig afreist til Lübeck.

— Ifølge Efterretninger fra New-York, var **Ole Bull** sluppen ud af Fængselet, idet han havde forskaffet sig den nødvendige Caution af 10000 Dollars og deponeret den i Banken. Endnu den samme Dag havde han isinde at reise til Boston, for at give en Concert der. — Fra Leipzig meldes, at Musikhandler **Julius Schuberth** allerede er vendt tilbage fra sin amerikanske „Ole Bull-Reise".

— Et nyt Orgel i Kirken St. Eustache i Paris, ifølge franske Blade det største Instrument af dette Slags i Europa, blev indviet den 18de Juni.

— Hr. **Sax's** Instrumenter, som ved hans talrige Forbedringer lade til at ville foranledige betydelige Forandringer i Orchester- og Militair-Musiken, bleve fornyligt tagne i Øiesyn af den franske Kongefamilie.

— Ved **Lafitte's** Liigbegængelse frembragte en Messe af **Palæstrina**, udført af 100 udvalgte Stemmer under Kapelmester **Dietsch's** Ledning, en mægtig gribende Virkning.

— Den yndede engelske Sangerinde **Osmond**, forhenværende Miss **Bruce**, som forrige Sommer gik til Calcutta med et engelsk Sangerselskab, er sammesteds død af Cholera. Selskabet gav kun faa Forestillinger i Calcutta, men reiste derfra til Bombay.

— I den uhyre Bygning, der i Aar er bleven afbenyttet til den store Industri-Udstilling i Paris, skulde efter sammes Ophør en Kæmpemusikfest finde Sted under Anførsel af **Hector Berlioz**. Den tydske, franske og italienske Skole skulde repræsenteres ved denne Leilighed. Den første Dag var bestemt for den ældre Musik; den anden Dag skulde Mode-Ouverturer, **Straussiske** Valtse, Qvadriller, Polkaer og Galopper komme til Opførelse. Chorene skulde bringes til 1200 Personer, ved at recruteres for Almueskolerne.

— Directeuren for Haymarkettheatret havde, som tidligere omtalt her i Bladet, udsat en Priis af 500 Pd. St. for det bedste originale Lystspil

og Prisen tilkjendtes Stykket „Quid pro quo" eller „de Narredes Dag." Men nu er Prisbelønneren selv bleven narret, idet Stykket ved sin første Opførelse blev udpebet.

— **Carl Blum**, Regisseur ved den kgl. Opera i Berlin og hæderligt bekjendt som Componist og Skuespildigter, er afgaaet ved Døden d. 2den Juli.

— Den brillanteste Concert i denne Saison i London var den, som **Julius Benedict** foranstaltede i Queen-Theatret. Den talte ikke mindre end 39 Musikstykker, udførte af de første Kunstnere: **Lablache, Staudigl, Mario, Grisi, Thalberg** o. s. v. Særegen Opsigt vakte en Trio paa to Instrumenter, Nocturne og Valse brillante af **Chopin**, udført af **Mendelsohn, Bedict** og **Md. Dülcken**. Ogsaa **Parish Alvars** lod sig høre paa Harpe og **Sivori** (Elev af **Paganini**) paa Violin.

Literatur og Kunst.

— I sit Værk „Amerikas Opdagelse ved Normannerne i det 10de Aarhundrede" har **J. Toulmin Smith** omtalt **Thorvaldsens** gamle Herkomst, idet den udledes fra **Thorfinn** og hans Kone **Gudrid**, to af det amerikanske Viinlands første Colonister. Disse tilbragte en Vinter i Strømfjorden, som **Smith** vil gjenkjende i Buzzardsbugten i Massachusetts, hvor der i Aaret 1007 fødtes dem en Søn **Snorre**. „Denne **Snorre Thorfinnsson**," vedbliver han, „er saaledes den første Europæer, om hvis Fødsel i Nordamerika vi have Underretning. Fra ham nedstammer i lige Linie den berømte **Thorvaldsen**, saavelsom en lang Række af lærde og udmærkede Mænd, som i de sidste otte Aarhundreder have erhvervet sig et Navn i Island og Danmark."

— I Darmstadt er den forevigede Storhertug **Ludvig den Førstes** kolossale Billedstøtte af Malm den 14de Juni (hans Fødselsdag) bleven heiset op paa Toppen af den 132 Fod høie Søile. Billedstøtten, som er modelleret af **Schwanthaler** og støbt af **Stiglmayer**, skal afhylles den 25de August.

— Af den hos **Hofmeister** i Leipzig udkommende nye Udgave af „Haandbog i den musikalske Literatur", er nu det femte Hefte færdigt, som slutter det andet Bind, der omfatter den hele Pianoforte-Musik, Orgelet, Harpen og Harmonica.

— **Freiligraths** nyeste Digt, betitlet „Rübezahl", som handler om Nøden blandt de schlesiske Vævere, er oversat paa Engelsk af **Mary Howitt**, der er fordeelagtigt bekjendt som en øvet Oversætterinde af det Tydske og desuden for Oversættelse af **Frederike Bremers** Romaner. Bladet „Athenæum", som meddeler Oversættelsen, sammenstiller Digtet, som et værdigt Sidestykke, med den engelske Digter **Hood's** „Song of the shirt", der behandler en nærbeslægtet Gjenstand, nemlig Elendigheden blandt de britiske Arbeidere og Vævere i Manchester og Glasgow

— Den britiske literaire Understøttelses-Forening holdt den 8de Mai sin 55de Aarsfest. De ved denne Leilighed indsamlede Bidrag og Subscriptioner beløb sig til mere end 800 £ St., hvorunder indbefattedes Aarsbidraget paa 105 £ St fra Foreningens Patronesse, Dronning **Victoria.**

Pot-pourri.

— En treaarig Videnskabernes Patron. At høibaarne Personer allerede i Vuggen ere blevne beklædte med militaire Værdigheder og endnu med Faldhat paa have commanderet store Troppe-Afdelinger, er en gammel og velbekjendt Sag; men sieldnere er upaatvivleligt det Exempel, som fornylig den treaarige Prinds af Wales, Hertug af Cornwallis, har givet paa sin Anseelse og Indflydelse i videnskabelige Ting og i den lærde Underviisning. Udnævnt til Governor for Christ-Hospitalet, har han gjort den første Brug af sin Ret, til at foreslaae Candidater til Poster ved denne Anstalt, til Gunst for en Hr. **Hunt**, Secretair ved det polytechniske Selskab i Cornwallis. **Hunt** har fornylig udgivet „Undersøgelser over Lyset", og synes det, som om Sir **John Herrschel**, med særegen Henviisning til dette videnskabelige Arbeide, har gjort Hoffet opmærksomt paa hans Fortjenester. Men Udnævnelsen skete under den udtrykkelige Bemærkning: „at den fandt Sted, ifølge Prindsen af Wales's Indflydelse, til Befordring af de videnskabelige Interesser i Cornwall."

— Under Carnevalet i Venedig i Aaret 1792 blev den berømte Tenorist **David**, i en Bravour-Arie, under hvilken han bekæmpede og dræbte en Minotaur, altid opfordret til Gjentagelse. **David** viste sig stedse beredvillig, og det slagtede Uhyre var ogsaa føieligt nok til at reise sig fra Gulvet og lade sig dræbe engang endnu.

— Pave **Clemens VIII.**, som i Aaret 1600 skal have indført Castrater i sit Kapel, meddeelte dem et Brev, hvori han autoriserede Castrationen, med den en Pave værdige Clausul „ad honorem Dei" (til Guds Ære).

— I Paris bliver det meer og meer Mode at give Matinées istedetfor Soirées dansantes. De mest anseete Huse kappes i denne Tid om at overbyde hverandre i Pragt og Elegance ved disse Morgenselskaber, i hvilke der næsten ikke dandses andet end Polka.

Indhold.

☞ **Redacteurens Bopæl er i Bredgade (Norgesgade) Nr. 196, 2den Sal, hvor Bøger, Aviser, Bidrag, kort Alt, hvad der vedkommer „Ny Portefeuille“ bedes afleveret.**

Af dette Skrift udkommer **hver Søndag Formiddag** et Nummer ledsaget af en Lithographi. Desuden leveres **hvert Halvaar** Abonnenterne **gratis** en større Lithographi af virkeligt Kunstværd, efter et eller andet berømt Maleri, og hvis Priis i Kunsthandelen i det mindste vilde være et Par Rigsdaler. — **Abonnementsprisen** er 1 Mk. pr. Nummer. — Subscriptionen er kun bindende for 13 Nummere, der udgjøre et Bind, hvortil leveres Titelblad og Indholdsliste. — Enkelte Nummere eller Lithographier sælges ikke. — Man tegner sig hos Redacteuren og hos de forskjellige Agenter i **Danmark**, **Norge** og **Sverrig**.

☞ Til Beqvemmelighed for dem, som maatte ønske Bladet tilsendt **ugentlig med de Kongelige Poster**, er der truffet den Foranstaltning, at man, fra indeværende Qvartal at regne, overalt i Danmark og Hertugdømmerne, ved at tegne sig paa det nærmeste respective Postcomptoir, vil kunne erholde **„Ny Portefeuille“** for 2 Rbd. 3 Mk. qvartaliter, alle Omkostninger iberegnede.

NY PORTEFEUILLE.

Udgivet af Georg Carstensen.

Redigeret af J. C. Schythe.

3. Binds Nr. 4. — Söndagen den 28. Juli 1844.

Kjöbenhavn.

Trykt hos Louis Klein.

TUTTI-FRUTTI

af fremmede Journaler.

Theater og Musik.

— Et nyt Slags Orgeler af **Doublaine Callinet** i Paris skildres som fortræffeligt. Et af dem, som befandt sig paa den sidste Industri-Udstilling, blev under Nærværelse af en anseelig Mængde Kunstnere prøvet af Leipzigeren **A. Hesse**, hvem Gazelle musicale i denne Anledning benævner „un organiste complet de la tête jusqu'aux pieds."

— Net snurrige Exempler paa haandgribelig Protection med Hensyn til **Berlioz** finder man af og til baade i Gazelle musicale og Journal des Debals Feuilleton. Der er saaledes debiteret, at der aldrig blev afholdt nogen tydsk Musikfest, uden at jo en eller anden af hans Compositioner blev udført derved; og fornylig havde man, ved at omtale den Cöllner Musikfest, indsmuglet „Ouverture des Francs-Juges de Mr. Berlioz" imellem **Händels** Oratorium og **Beethovens** Messe.

— „Don Carlos", en ny Opera af **Costa**, er opført af det italienske Operaselskab i London og har gjort Lykke. Texten følger troligt **Schillers** Tragoedie.

— Søstrene **Milanollo**, som nu udhvile sig i Brüssel, for til Efteraaret at begynde et Concerttog gjennem Rusland, have i de sidste 21 Maaneder givet 251 Concerter, altsaa næsten 12 i hver Maaned.

— Dmsl. **A. Loewe** fra Hamburg er med meget Bifald optraadt i Prag som Agathe, Röschen (i Faust), Donna Anna og Alice (i Robert).

— Fra Frankfurt skrives under 19de f. M.: Igaar var det en vigtig Aften for vor Opera, idet Hr. **Gundy** fra Wien sang for første Gang i et af **Pischeks** bedste Partier. Trods Coteriet, trods alle Factioner pro et contra gik den unge Sangers Talent af med Seieren, og der er kun een Stemme om, at han, naar han først faaer nogen Routine og bliver rigtig varm, ikke vil lade os savne nogen af sine Forgængere.

— Man læser i „Modezeitung": Omendskjøndt der almindelig paastaaes, at Franskmændene Dag for Dag blive frommere, saa hører man dog ofte Klage over, at man især i Paris begynder at omdanne Kirkerne til Concertsale og Saloner. Kirkernes moderne Udsmykninger give dem i Sandhed et ganske verdsligt Udseende, og Kirkemusiken er ikke andet end en Concert. For ikke længe siden udførtes ved Messen i en af Paris's Kirker endog Chor af „Antigone", og derefter fulgte den herlige Bøn af „Moses" (af **Rossini**), tilligemed flere andre Operastykker. De berømteste Kunstnere og Kunstnerinder sang, den elegante Verden havde indfundet sig meget talrigt, og Damerne viste sig smykkede efter nyeste Mode, ligesom ellers i den italienske Opera. At klappe vovede man rigtignok endnu ikke, men man gav sit Bifale tilkjende ved en almindelig Mumlen, som tog sig ganske besynderlig ud i Kirken.

— Ifølge Beretninger fra Wien skal man der være meget utilfreds med den italienske Opera og **Donizettis** Stjerne være i Begreb med at dale. Kun **Pauline Garcia** blev endnu feiret.

— Det Leipziger Theater skal aabnes i August Maaned med „Don Juan". Istedetfor den frafaldne Dmsl. **Jazedé** er Dmsl. **Caroline Mayer** fra Wien engageret, en Sangerinde, just ikke af første Rang, men flittig, dygtig og med megen musikalsk Dannelse.

— „König und Pachter", en ny komisk Opera i 4 Acter, Musiken af **Lobe**, Texten af **Biedenfeld**, opføres i Weimar den 24de og 29de Juni og skal have behaget.

— **Mendelsohn** er afreist fra England til Tydskland, først til Pfalz, hvor han skal dirigere den næste Musikfest i Zweibrücken.

Literatur og Kunst.

— Ny Radering. I München er udkommet et nyt stort Blad af **Eugen Neureuther**, hvilket betragtet som Radering hører til hans fortrinligste Arbeider. Det er et Mindeblad om den store Münchner Kunstnerfest i 1840 og forestiller det Moment, da **Albrecht Dürer** modtager sit Vaaben af Keiser **Maximilian**. I en phantastisk Anordning omgives Hovedhandlingen af alle de enkelte Festgrupper, saaledes at Laugene og Haandværkerne springe frem af Blomsterrankerne foroven, som slynge sig op ad **Peter Vischers** og **Hans Sachs's** Æresføiler. I Forgrunden opstige Mummespillets Aander af Jorden, og lige foran har Kunstneren valgt Pladsen for sit gjentagende Udfald mod Kunstkritiken, dennegang repræsenteret af qvækkende Frøer, paa hvilke han lader de tre bildende Kunsters Genier slaae løs med Hammer, Triangel og Pensel. De enkelte Personer i Festligheden ere tegnede i tro Costume efter Naturen, og Billedet har forsaavidt endnu et særeget Værd for Kunstnerlivet i München, idet

det indeholder et stort Antal Kunstnerportraiter. **Neureuther** har udført denne Radering i Staal, ifølge Bestilling af den Nürnberger Kunstforening, som uddeler Bladet som en Gave alene blandt sine Medlemmer.

— Maleren **Paul Delaroche** i Paris, hvis Portrait er leveret i 1ste Binds 8de Hefte af „Ny Portefeuille" for 1844, er optagen til Medlem af det romerske Academi San Luca.

— Til den sidste Kunstudstilling i Paris havde Instrumentmager **Pape**, blandt andre Claveer-instrumenter af tildeels ganske nye Indretninger, ogsaa indleveret følgende: Piano hexagone, Piano roncole à 94 notes, Piano sans cordes, Piano stenographe. Benævnelsen „Pianist" er altsaa herefter meget ubestemt, idet man nøie bør angive, om man er en Pianohexagonist, eller en Piano-roncolist eller vel endog en Pianiste sans cordes.

— Det kongelige Academi for de skjønne Kunster i Paris har i den afdøde **Bertons** Sted udvalgt **Adolphe Adam**, Componisten af Postillonen m. m. til Medlem af Sectionen for den musikalske Composition.

— **Fr. Schneider** er bleven udnævnt til Medlem af det Pariser Musik-Conservatorium, som har tilstillet ham en Sølv-Medaille, ledsaget af en forbindtlig Skrivelse, i Anledning af Dedicationen af hans sidste Symphoni.

Pot-pourri.

— Et stort costumeret Bal, i en ganske ny Genre, vil komme til at aabne den forestaaende Londoner Saison. Man agter nemlig at fremstille en Art dandsende Illustrationer til **Walter Scotts** Roman „Waverley". Festens Forstandere ville med behørig Strenghed paasee, at kun ægte Fuldblod tilstedes Adgang.

— Fremskridt i Claveerspillet. „Freikugeln" meddeler, at en Claveerspiller havde væddet med en Componist, at han vilde spille Alt, hvad Denne vilde componere, var det end nok saa vanskeligt. Da skrev Hiin et Musikstykke, hvori Spilleren etsteds maatte beskæftige den ene Haand længst nede i Bassen og den anden i den høieste Discant, medens han i Midten skulde anslaae et Gis. Spilleren lod sig dog ikke bringe ud af Fatning, idet han var resolut nok til at anslaae Gisset med Næsen.

— „Jahreszeiten" beretter: **Lablache**, Nutidens største Bassist, er vistnok ogsaa den tykkeste. Imidlertid var hans Legemsomfang for 10 eller 12 Aar siden, da han befandt sig i Wien, langt fra saa betydeligt som nu. Alligevel maatte han engang, da han vilde kjøre i en Omnibus ud til Prateren, betale Conducteuren for 2 Pladser.

— Den forrylig afdøde Lystspildigter, **Carl Blum**, var en høist distrait, momentan cholerisk, men iøvrigt godmodig og elskværdig Mand, der aldrig bar Kappen paa begge Skuldre, trods hans vanskelige Stilling som Theater-Regisseur under **Spontini**. Det vil ikke sige lidet, at han vidste at holde sig i denne Stilling, naar man kjender de Rivninger, som fandt Sted imellem Grev **Redern** og General-Musikdirectoren. Al Harme, al Bitterhed, som Andre fremkaldte hos **Blum**, gik ud over hans Hat, som han, naar Raseriets Bølger vorede ham over Hovedet, med Heftighed kastede til Jorden, som om han vilde sige: „Havde jeg min Fjende her, saaledes skulde han blive tracteret." — **Blum** var et Geni af en eiendommelig Art. Saaledes forfattede han f. Ex. et Theaterstykke, componerede Musiken dertil, malede Decorationerne og udførte selv Hovedrollen. I Selskaber var han, naar ikke Underholdningens Gjenstand særdeles ansporede ham, taus og stille og afbrød blot undertiden Samtalen med en vittig Bemærkning. Hans huuslige Liv var temmelig uroligt; han var en ægte Garçon. Da han var bleven technisk Director for Königsstädter-Theatret i Berlin, gik han næsten slet ikke mere tilfods: han steg ud af den ene Droschke ind i den anden og skal, som man paastaaer, aarligt have ødet 1200 Rthl. paa Droschker. I den sidste Tid vakte han sine Venners Deeltagelse især derved, at hans Dines Seekraft svandt med hver Dag; dog besøgte han sine sædvanlige Kredse, endnu indtil faa Dage før han døde.

Kjøbenhavn.

Idet vi meddele Publicum, at af Baron **Hermann v. Løvenskiold's** Compositioner til Sørgefesten over Kong **Carl Johan**, hvilke samtlige ere tilegnede Kong **Oscar** den Første, vil om kort Tid Sørgemarschen og Hyldingssangen udkomme hos Boghandler Dahl i Christiania og en Qvartet for Sopran, Alt, Tenor og Bas (af Cantaten) hos Musikhandlerne Lose & Olsen her i Staden, Alt arrangeret i Claveerudtog af Componisten, — undlade vi ikke at tilføie, at Kong **Oscar** under 1ste d. M. har udnævnt Hr. v. **Løvenskiold** til Ridder af Vasa-Ordenen, „som et Beviis", hedder det i den kongelige Communications-Skrivelse, der ledsagede Ordens-Insignierne, „paa Hans Majestæts fuldkomne Anerkjendelse af Deres udmærkede Talent og paa Høistsammes Erkjendtlighed for Deres fortjenstfulde Composition til Mindefesten paa Christiania Theater den 3die Juni d. A. over Høisalig Kong **Carl Johan**."

Indhold.

☞ **Redacteurens Bopæl er i Bredgade (Norgesgade) Nr. 196, 2den Sal, hvor Bøger, Aviser, Bidrag, kort Alt, hvad der vedkommer „Ny Portefeuille" bedes afleveret.**

Af dette Skrift udkommer **hver Søndag Formiddag** et Nummer ledsaget af en Lithographi. Desuden leveres **hvert Halvaar** Abonnenterne **gratis** en større Lithographi af virkeligt Kunstværd, efter et eller andet berømt Maleri, og hvis Priis i Kunsthandelen i det mindste vilde være et Par Rigsdaler. — **Abonnementsprisen** er 1 Mk. pr. Nummer. — Subscriptionen er kun bindende for 13 Nummere, der udgjøre et Bind, hvortil leveres Titelblad og Indholdsliste. — Enkelte Nummere eller Lithographier sælges ikke. — Man tegner sig hos Redacteuren og hos de forskjellige Agenter i **Danmark**, **Norge** og **Sverrig.**

☞ Til Beqvemmelighed for dem, som maatte ønske Bladet tilsendt **ugentlig med de Kongelige Poster**, er der truffet den Foranstaltning, at man, fra indeværende Qvartal at regne, overalt i Danmark og Hertugdømmerne, ved at tegne sig paa det nærmeste respective Postcomptoir, vil kunne erholde **„Ny Portefeuille"** for 2 Rbd. 3 Mk. qvartaliter, alle Omkostninger iberegnede.

NY PORTEFEUILLE.

Udgivet af Georg Carstensen.

Redigeret af J. C. Schythe.

3. Binds Nr. 5. — Söndagen den 4 August 1844.

Kjöbenhavn.

Trykt hos Louis Klein.

TUTTI-FRUTTI
af fremmede Journaler.

Theater og Musik.

— Paa Hoftheatret i London, som staaer under Hr. **Lumley's** udmærket dygtige Direction, er Saisonen iaar bleven aabnet med Operaen Adelia af **Donizetti**, som paafulgtes af en efter **V. Hugos** Notre Dame de Paris indrettet Ballet, Esmeralda, hvori Hovedrollen udførtes af **Carlotta Grisi**. Denne Ballet bestaaer af 5 Scener eller saakaldte Tableaux, og Musiken, der heelt igjennem er høist gratiøs og dansante, som Franskmændene sige, er skreven af **Pugni**, Componisten af Balletten Undine, som i den sidste Saison gjorde saamegen Lykke.

— Fra Belgien skrives: Siden **de Beriot** har forladt Offentlighedens Skueplads og trukket sig tilbage i det borgerlige Livs fredelige Tilværelse, har ogsaa hans kunstneriske Virken taget en anden Retning. Ere end Resultaterne deraf ikke omduftede af den berusende Virak, som forhen pleiede at ledsage den feirede Virtuos ved hvert af hans Skridt, saa ere de derimod af et desto høiere og varigere Værd for Kunsten og Kunstnerens Eftermæle. I sin Stilling ved det herværende Conservatorium lægger **de Beriot** Grunden til en eiendommelig Skole, som med Rette bør kaldes den belgiske Violinskole, og som allerede har erhvervet sig almindelig Anerkjendelse i Udlandet ved en **Vieuxtemps**, **Haumann**, **Artot**, **Prume** o. Fl. Han beskæftiger sig for Tiden med et stort Antal Compositioner, hvoriblandt befinder sig en Række af 12 nye Violin-Concerter. Blandt de yngre Talenter, som i den nyeste Tid kunne kaldes **de Beriots** Elever, fortjener den unge **Möser** fra Berlin fortrinsviis at udhæves.

— **Prume**, hvis Aandsevner have været i en noget forvirret Tilstand, er fuldkommen restitueret vendt tilbage til sit Hjem fra Paris, men har dog siden ikke ladet sig høre offentligt. Hertugen af Sachsen-Coburg har udnævnt ham til Hof-Concertmester og til Ridder af sin Huusorden.

— I Gent har i det sidste Aar bestaaet en interessant Forening under Navn af Société polyharmonique, under Ledning af Hr. **Meerts**, Professor i Violinspillet ved det derværende Conservatorium. Foreløbigt har denne Forening det Øiemed, at indøve Kunstnere og Dilettanter i Qvartetspillet.

— Ifølge „Abendzeitung" lode i den sidste Pariser-Saison ikke mindre end 242 Pianister, Mænd, Qvinder og Børn, sig høre der, ikke at tale om de øvrige Instrumentalister, blandt hvilke Cellospillerne prædominerede: i den sidste April-Uge gave alene 6 af de Sidstnævnte Concerter der.

— Mdſ. **Rachel**, som den 8de Juli indtraf i Brüssel og optraadte strax den følgende Aften, blev modtagen med uhyre Jubel. Hun giver 6 Gjæsteroller, til hvilke Tilskuere fra hele Belgien strømme hen.

— Den Kölner Mands-Sangforening har nylig ved den store belgiske Sangfest i Gent erholdt den første Priis, som ifjor tilfaldt den Aachener „Liedertafel". Prisen bestod i en Guldmedaille og 200 Fl. **Conradin Kreutzer**, som er ansat ved den nuværende tydske Opera i Gent, havde en styrende Andeel i Sangfesten.

— I Gent er den talentfulde Componist **Ch. Hanssens** udnævnt til Musik-Director i Société royale de la grande harmonie. Han er tillige Orchester-Chef ved Theatret og i Casino-Selskabet sammesteds.

— **Vieuxtemps** er pludselig vendt tilbage fra Nordamerika.

Literatur og Kunst.

— Den kolossale Rytterstatue af Lord **Wellington**, som den for omtrent halvandet Aar siden afdøde Billedhugger Sir **Francis Chantrey** havde paabegyndt, er nu fuldendt af hans Elev, Skotlænderen **Young**.

— Antallet af de i Aaret 1843 fra Fastlandet til Storbrittanien indførte Malerier beløb 10,338, altsaa 20 pCt. færre end i Aarene 1840—41 og 42, men dog altid en ganske anseelig Mængde.

— Fra Brüssel berettes, at en Ministerialbefaling har opfordret samtlige geistlige og verdslige Localautoriteter til at vaage over, at ingen historisk mærkværdig Gjenstand, henhørende til Kunsten eller Oldtidsvidenskaben, afhændes fra Kirkens eller Statens Besiddelse til Udlandet.

— I München har været udstillet et i det derværende Glasmaleri-Manufactur forfærdiget og for Isaakskirken i St. Petersborg bestemt, stort Vindue, som med det første skal affendes til sin Bestemmelse. Det forestiller Frelseren i velsignende Stilling, omgiven af en Glorie, udført i en Størrelse af 25 Fod efter en Tegning af Professor **Heinrich Heß**, og frembyder et høist imposant Skue.

— Maleren **Oppenheim** i Frankfurt besidder et Maleri af **Angelo Bronzino**, hvilket ved en gammel Indskrift paa Bagsiden er angivet at være

Billedet af den berømte **Bianca Capello**. Det er en smuk, dog intet mindre end lidenskabeligt udseende Dame paa omtrent 30 Aar, i et tætsluttende, høit op over Halsen gaaende, venetiansk Costume; man seer den høire, med Ringe smykkede Haand. Charakteristisk ere de fiint tilskaarne Læber og det halvt til Jorden sænkede Blik. Billedet er vel vedligeholdt, har kun modtaget faa og ubetydelige, senere Retoucher og er tilsalgs, efter hvad der siges, for 770 Fl. (c. 577 Rd.)

— Kunstforeningen i Hamburg har skjenket Petrikirken et stort Glasmaleri af **Wilde**, forestillende: Christus, gaaende paa Vandet.

— Af Kardinal **Fesch's** Galleri ere nu 700 Billeder solgte. 2000 andre og bedre skulle opbevares til næste Vinter.

— I det numismatiske Selskab i Berlin forelagde den 6te Mai den som Gjæst tilstedeværende Hr. **N. von Palin**, en Søn af den afdøde ivrige Samler, Ridder **v. Palin**, forhenværende svensk Gesandt i Constantinopel og Rom, — en Række, ved Skjønhed og Sjeldenhed udmærkede, græske og byzantinske Mynter, henhørende til hans Faders Samling. Tillige foreviste Hr. v. **Palin** flere andre interessante Mindesmærker fra Oldtiden, blandt hvilke især udmærkede sig en med Hieroglypher smykket og med et Hundehoved forsynet Abe af Basalt og en Dreng, som sidder og beskriver en Papyrusrulle, Alt henhørende til den ægyptiske Kunst og erhvervet i dette Land af Hr. **v. Palin**.

— Astronomen **Bessel** males af Prof. **Wolff** i Königsberg, ifølge Bestilling af Kongen af Preussen, der samler et Galleri af Nutidens preussiske Notabiliteter.

— Det nederlandske Selskab til Tonekunstens Befordring udgiver nu et Album, som skal indeholde Bidrag navnlig af Componister, der tillige ere Æresmedlemmer af Foreningen. Det første Hefte er nylig udkommet og indeholder, foruden nogle Notitser angaaende Selskabets levende Virksomhed, en Gondoliersang af **Moscheles** og **A. ten Cate**.

Pot-pourri.

— Det i forrige Nummer af „Ny Portefeuille" omtalte **Waverley**-Bal har ifølge engelske Blade allerede den 8de Juli fundet Sted i London og var saa talrigt besøgt af Stadens beau-monde, at det rummelige Locale, hvori Festen gaves, neppe frembød tilstrækkelig Plads for de Tilstedeværende. Hensigten med Ballet var, at tilveiebringe en Pengesum til Fuldendelse af Mindesmærket over **Walter Scott** i Edingburg, og dette Øiemed blev forsaavidt opnaaet, som der indkom henimod 1000 Pd. St., der tilstilledes den Comitee, der forestaaer Bygningen af hiint Mindesmærke. Hoveddelen af Ballet bestod i en Quadrille, som udførtes af de mærkeligste Helte og Heltinder, der forekomme i de een og tredive W. Scott'ske Romaner og Digte, Alle i Nationalkostumer, som svarede nøie til de forskjellige Tidsaldre. Marquisen af **Londonderry** nævnes som den, der først har undfanget denne sindrige Idee.

— De to Springvande, som efter et Udkast af Director **v. Gärtner** ere indrettede paa Pladsen foran det nye Universitet i München, ere aabnede den 1ste Mai og udvikle en betydelig Vandmængde. Den tykke, men just ikke høie Vandsøile strømmer ud af en Blomsterkrone, som hviler paa en svær, massiv Piedestal; fra Blomsterkronen falder Vandet ned i en aaben Skaal, som bæres af en lignende Piedestal og hvorfra Vandet flyder over i det nedenunder værende, rummelige Bassin. Pladsen har vundet særdeles meget i Livlighed ved denne Forskjønnelse. Vandet tilføres fra Isar-Floden gjennem en Ledning.

— Friherre **Salomon von Rothschild** fra Wien har ved et Besøg i Pesth skjenket det derværende National-Musik-Conservatorium 500 Fl. Conv. M. (375 Rbd.) og Musikforeningen 200 Fl. (150 Rbd.).

— **Dreyschock** er af Kongen af Holland bleven tildeelt Egekronens Orden.

— Opbyggelsen af Theatret i Hannover er definitivt besluttet. Kongen vil bestride Omkostningerne af egne Midler og har valgt en fri Plads i Georgsgaden for det nye Skuespilhuus, som skal blive meget pragtfuldt. Skjøndt Planen allerede er approberet, ville Arbeiderne dog nok først begynde til næste Foraar.

— Paa St. Nicolaipladsen i Hamburg arbeider man paa Udgravningen af de store Granitblokke, hvoraf den nedbrændte Kirkes Fundament bestod. Stenene maae tildeels sprænges, for at kunne ryddes tilside, og Entrepreneuren skal af Statskassen være lovet en Skadesløsholdelse af 3000 Mk. Den nye Kirke bliver forlagt noget til Siden og den frie Plads benyttet til store Kjøbmandsboutiker.

Kjøbenhavn.

— I Torsdags begyndte det af Hr. Skuespil-Directeur **Anholdt** samlede tydske Skuespiller-Selskab sine Forestillinger paa Vesterbroes nye Theater for et temmelig velbesøgt Huus.

— Da Sommeren allerede er saa langt fremrykket, er det neppe at vente, at Kjøbenhavn iaar vil blive gjæstet af den **Hébertske** eller nogen anden fransk Troupe.

Indhold.

☞ **Redacteurens Bopæl er i Bredgade (Norgesgade) Nr. 196, 2den Sal, hvor Bøger, Aviser, Bidrag, kort Alt, hvad der vedkommer „Ny Portefeuille“ bedes afleveret.**

Af dette Skrift udkommer **hver Søndag Formiddag** et Nummer ledsaget af en Lithographi. Desuden leveres **hvert Halvaar** Abonnenterne **gratis** en større Lithographi af virkeligt Kunstværd, efter et eller andet berømt Maleri, og hvis Priis i Kunsthandelen i det mindste vilde være et Par Rigsdaler.—**Abonnementsprisen** er 1 Mk. pr. Nummer.—Subscriptionen er kun bindende for 13 Nummere, der udgjøre et Bind, hvortil leveres Titelblad og Indholdsliste. — Enkelte Nummere eller Lithographier sælges ikke. — Man tegner sig hos Redacteuren og hos de forskjellige Agenter i **Danmark**, **Norge** og **Sverrig**.

☞ Til Beqvemmelighed for dem, som maatte ønske Bladet tilsendt **ugentlig med de Kongelige Poster**, er der truffet den Foranstaltning, at man, fra indeværende Qvartal at regne, overalt i Danmark og Hertugdømmerne, ved at tegne sig paa det nærmeste respective Postcomptoir, vil kunne erholde **„Ny Portefeuille“** for 2 Rbd. 3 Mk. qvartaliter, alle Omkostninger iberegnede.

NY PORTEFEUILLE.

Udgivet af **Georg Carstensen.**

Redigeret af **J. C. Schythe.**

3. Binds Nr. 6. — Söndagen den 11. August 1844.

Kjöbenhavn.

Trykt hos Louis Klein.

TUTTI-FRUTTI

af fremmede Journaler.

Theater og Musik.

— Directeuren for det Wiener Hofburg-Theater, v. **Holbein**, har Keiseren ved en egenhændig Cabinetsskrivelse udnævnt til Regeringsraad.

— **Heinrich Laube**, Forfatteren af Monaldeschi, har skrevet et nyt Sorgespil: „Struensee og Tydskerne i Danmark." Det er bragt til Opførelse i Stuttgart og skal i endnu høiere Grad end **Laubes** tidligere Arbeider godtgjøre hans Kald til dramatisk Digter, idet det udmærker sig baade ved Charakteertegning og dramatisk Effect. Titelrollen udførtes fortræffeligt af Overregisseur **Moritz** og den sindssvage Konge gaves af **Löwe** med psychologisk Sandhed. Intriguen i Stykket afviger meget fra de historiske Facta, men iøvrigt ere Navnene paa de vigtigste Deeltagere i Katastrophen bibeholdte. Desto besynderligere forekommer det, naar det hedder, at Costumet, deels for den maleriske Virknings Skyld, deels fordi Dronningen i Stykket var en „Großtante" til den nuværende Konge af Würtemberg, er bleven valgt adskillige Decennier ældre end det Tidspunct, hvori Stykket spiller.

— Paa Josephstädter-Theatret i Wien har **Johann Nestroy** bragt en ny Localfarce til Opførelse, nemlig „Der Zerrissene", som hver Aften giver fuldt Huus. Dette Stykke er en munter, med megen Ironi og Persiflage krydret, fri Bearbeidelse af et fransk Skuespil, som ogsaa er lagt til Grund for det Stykke, Skuespilleren **Matthews** har bragt paa Scenen i London under Navnet „Used up". — Efter Forlydende skal **Nestroys** næste Arbeide blive en Pendant til „Der Zerrissene" og bære Navnet „Ein ganzer Kerl."

— En from Benefice: En Musiker gav fornylig — Historien fortæller ikke hvor — en Concert til Bedste for et Hegn om en Kirkegaard.

— Mad. **Bishop** er for nærværende Tid i Rom, hvor hun er optraadt i Tealro Valle i **Bellinis** Sonnambula, dog uden at gjøre Lykke. I Forening med Hr. **Bochsa** har hun ogsaa givet et musikalsk Academi paa Theatret Argentina.

— I den pavelige Søhavn Civitavecchia ved det middellandske Hav er et nytopbygget skjønt Theater (med Opera), som er tillagt Navnet Tealro Trajano: **Donizettis** Musik har strax taget det i Besiddelse.

— Et Actieselskab af 60 Actier, hver paa 40 Ducati har hævet det lille Teatro Fenice i Neapel til et Theater af anden Rang. **Donizettis** „Linda di Chamounix" blev givet der ret taaleligt, men, siges der, det er et overflødigt Spørgsmaal, om der blev distoneret; nutildags distonerer man i alle Italiens Theatre, endog i St. Carlo.

— Orgelvirtuosen **A. Hesse** spillede nylig i Katharinekirken i Frankfurt for en udvalgt Kreds af Tilhørere, og den 19de Juli lod han sig høre i Berlin i Forening med denne Stads mest udmærkede Orgelspillere: **A. W. Bach, Haupt** og **Thiele**.

— I „Neue Zeitschrift für Musik", den 22de Juli, Nr. 7 læses en Oplysning, som vi, ifølge det deri fremsatte Ønske, optage ordret: „Med Hensyn til en efter andre Blade i vort Tidsskrift optagen Notits, angaaende Opførelsen af Operaen „Tordenskjold i Dynekilen" i Kjøbenhavn, have vi af Hr. **J. P. Lyser** modtaget en Forklaring af det Indhold, at han vel har leveret Hr. **Salomon (Saloman?)** Texten til den nævnte Opera, men da Componisten havde ladet ham vide, at Operaen i sin daværende Skikkelse havde mødt Censurhindringer og at han derfor havde ladet den omarbeide af en dansk Digter, saa havde han (**Lyser**) meldt Hr. **Salomon**, at han i dette Tilfælde tog sin Text tilbage, og vilde anvende den andetsteds. Han har derfor overgivet Samme til Hr. **Hering**, som allerede har componeret Musiken dertil. Hr. **Lyser** erkjender kun denne af Hr. **Hering** componerede „Tordenskjold", saaledes som den foreligger i den trykte Textbog, for sit Arbeide, og erklærer Alt, hvad der maatte findes i Hr. **Salomons** Textbog af Lighed med hiin, for et uretteligt Laan af hans Original-Manuscript."

— Den 24de Juni fandt den store schweizeriske Musikfest Sted i Kreuzlingen ved Konstanz. Fra den store aabne Hal ved Bodensøen droge samtlige Foreninger med Musik og Faner, under Kanonskud og Klosterklokkernes Ringning, ud til Klosteret Kreuzlingen, hvor Sangforedragene fandt Sted i Klostergaarden. Efter hvad der berettes, frembragte vel Sangene, hvoraf de fleste vare af **Kalliwoda, Nägeli, Zumsteeg** og **Schmalholz**, ikke den Virkning i det Frie, som man havde ventet sig, men Festen var dog i det Hele skjøn og opløftende.

— **Balfe** har tilegnet Kongen af Frankrig sin Partitur til Operaen „Der Liebesbrunnen" og har derfor af ham erholdt en med Monarkens Billede prydet stor Medaille.

— Dommusikforeningen og Mozarteum i Salzburg bekjendtgjøre, at, som en Gjentagelse af den i forrige Aar afholdte Mozartfest, skal ogsaa iaar en Musikfest feires den 4de September. Særskilte Indbydelser til Enkelte finde ikke Sted, men i Almindelighed ere alle Musikvenner og Beundrere

af **Mozart** indbudne. Gjesterne maae inden d. 15de August melde sig ved Foreningens Secretariat og bivaane Hovedprøverne den 2den og 3die Septbr.; ville de foredrage Solonummere, saa maatte disse strax anmeldes og Stemmerne til Accompagnementet indsendes. Iøvrigt skal der ogsaa opføres Compositioner af andre Mestere end **Mozart**.

— Den nye Opera „Der Mönch", af **Willent-Bordogni**, Professor ved Musik-Conservatoriet i Brüssel, er falden igjennem sammesteds.

Literatur og Kunst.

— Under Titel af The Handel Society er siden forrige Aars Juli en Forening traadt i Virksomhed i London, hvis Formaal det er, at udgive i Trykken en fuldstændig Samling af **Händels** Værker. Foreningen tæller Englands fortrinligste Kunstnere blandt sine Medlemmer. Mod en aarlig Forudbetaling af en Guinee er det tilstedet Enhver i Ind- og Udlandet at tiltræde dette Foretagende, og enhver Subscribent erholder da til Vederlag et Exemplar af de i Aarets Løb udkommende Værker, hvis Størrelse vil være afhængig af det større eller ringere Antal af Bidragydende, men stedse vil den hele indkomne Summa uden Afkortning blive anvendt til Foretagendets Fremme. Paa den med Foreningens Prospectus udkomne Subscriptionsliste findes allerede over 500 Navne, hvoriblandt dog kun faa Udlændinger.

— **Alessandro Carcano**, en i Rom bosiddende mailandsk Adelsmand og Maestro, anmeldte i Mai Udgivelsen af et nyt, maanedligt udkommende, musikalsk Tidsskrift, under Titel af: Antologia musicale di Roma. Det skal især beskæftige sig med Musikens historiske, bibliographiske og æsthetiske Deel, samt med Kritiken og de nyeste Opfindelser. I førstnævnte Henseende lover Udgiveren at bekjendtgjøre hidtil aldeles ubekjendte Documenter. Af hans dygtige Medarbeidere **Santini** og **Baini** er den sidstnævnte, til største Beklagelse for alle Romere allerede død den 21de Mai, som Generaldirector for det pavelige Capel, hvilken Post han havde beklædt siden 1814.

— Den første tydske Avis, der udkom i Nordamerika, var „Philadelphia Staatsbote", som udgaves 1764 af en Hr. **Heinrich Müller** for den aarlige Priis 6 Shilling Sterling.

— Billedhuggeren **Geefs** i Brüssel har fuldendt en Büste af Kongen af Nederlandene efter Bestilling.

— **Ludvig Philip** har ladet den tydske Billedhugger **Julius Sohn** komme til Neuilly for at lade sig forelægge et Udvalg af hans plastiske Afbildninger i den af ham opfundne Steenmasse. **Sohn** skal være bleven overdraget store Arbeider for det Versailler Museum.

— I Kirken Saint-Germain-l'Auxerrois har man indsat endeel nye Glasmalerier, udførte af Hr. **de Nozan** efter Tegninger af **Galimard**. Maria-Capellet i samme Kirke smykkes af **Couder** med flere Malerier af den hellige Historie.

— **Marechetti** i Paris er nu bleven færdig med sin Statue af Lord **Wellington**.

— **Ingres** er beskæftiget med et betydeligt Arbeide for Hertugen af **Luynes**, for hvem han har paataget sig at fremstille Guldalderen og Jernalderen i to store Malerier til Slottet Dampierre.

— I St. Denis ere alle Vinduer blevne prydede med Glasmalerier, hvorved man ikke har indrømmet Nutidens Kunst Ret til selvstændig Skabelse, men har opgivet den at levere Billederne netop saaledes, som de kunde været frembragte i det 13de Aarhundrede, den Tid da Kirken blev restaureret.

— Den 20de Mai ere Statuerne af de 4 Evangelister i Legemsstørrelse, udhuggede i Steen af **Schwanthaler**, opstillede i Kirken i Münchner-Forstaden Au for at pryde de 4 Side-Indgange. For Hovedportalen er bestemt en Madonna, der ogsaa skal udføres af samme Mester

— I Billedhuggeren **L. Schallers** Atelier i München seer man Statuetterne af flere store Digtere fra ældre og nyere Tid, f. Ex. af **Shakespeare**, **Cervantes**, **Hans Sachs**, **Schiller**, **Göthe** og Fl. De udmærke sig ved en saare charakteristisk Opfatning og Gjengivelse af de Afbildedes aandige Individualitet; Fremfor Alt gjælder Dette om **Herders** Statuette, som udført i det Store lover at blive et af Bayerns herligste National-Monumenter.

Pot-pourri.

— Den bekjendte spanske Dandserinde Snra **Lola Montes**, som paa flere Steder har udmærket sig ved sin Tapperhed, især i Krigen med Gensdarmer og Politi-Sergeanter, opholder sig nu i Paris, hvor hun har opnaaet stor Berømmelse for sin overordentlige Færdighed i at skyde med Pistoler. Paa **Lepages** Skydeplads befinder sig en Skive, som er aldeles gjennemboret af den tappre Andalusierindes Pistol-Kugler; ja hun har næsten doubleret ethvert Skud, hvilket ikke Stadens bekjendteste Skytter kunde gjøre hende efter. Over Skiven er Damens Handske ophængt som et Seierstegn. Det seer næsten ud, som om Dandserinden i sin Utilfredshed med de Pariser Theater-Kritikere har tilkastet dem sin Handske for at advare dem om i Fremtiden at være mere galante og opmærksomme.

Indhold.

☞ **Redacteurens Bopæl er i Bredgade (Norgesgade) Nr. 196, 2den Sal, hvor Bøger, Aviser, Bidrag, kort Alt, hvad der vedkommer „Ny Portefeuille“ bedes afleveret.**

Af dette Skrift udkommer **hver Søndag Formiddag** et Nummer ledsaget af en Lithographi. Desuden leveres **hvert Halvaar** Abonnenterne **gratis** en større Lithographi af virkeligt Kunstværd, efter et eller andet berømt Maleri, og hvis Priis i Kunsthandelen i det mindste vilde være et Par Rigsdaler. — **Abonnementsprisen** er 1 Mk. pr. Nummer. — Subscriptionen er kun bindende for 13 Nummere, der udgjøre et Bind, hvortil leveres Titelblad og Indholdsliste. — Enkelte Nummere eller Lithographier sælges ikke. — Man tegner sig hos Redacteuren og hos de forskjellige Agenter i **Danmark, Norge** og **Sverrig.**

☞ Til Beqvemmelighed for dem, som maatte ønske Bladet tilsendt **ugentlig med de Kongelige Poster**, er der truffet den Foranstaltning, at man, fra indeværende Qvartal at regne, overalt i Danmark og Hertugdømmerne, ved at tegne sig paa det nærmeste respective Postcomptoir, vil kunne erholde **„Ny Portefeuille“** for 2 Rbd. 3 Mk. qvartaliter, alle Omkostninger iberegnede.

NY PORTEFEUILLE.

Udgivet af Georg Carstensen.

Redigeret af J. C. Schythe.

3. Binds Nr. 7. — Söndagen den 18. August 1844.

Kjöbenhavn.

Trykt hos Louis Klein.

TUTTI-FRUTTI

af fremmede Journaler.

Theater og Musik.

— **Spohr** er for kort Tid siden ankommen til Paris. Han saae derved et længe næret Yndlingsønske opfyldt, som hidtil stedse havde fundet Hindringer i hans Fyrstes Villie, men maatte dog beklage, at være kommen til en Tid, da Selskabet for Conservatoriums-Concerterne allerede havde ophørt med sin Virksomhed. Dog vidste man at vurdere en Gjæst af hans Betydning. **Habeneck** forsamlede Orchestret, som udførte Pastoralsymphonien og „Weihe der Töne" paa en Maade, der vakte den tydske Mesters glade Beundring. Tillige erholdt **Spohr** Selskabets Stiftelsesmedaille tilligemed en Skrivelse, fuld af de hjerteligste Udtryk.

— Fra Leipzig meldes: Hr. v. **Falkensteins** Indtrædelse i Ministeriet vil ikke gjøre noget Skaar i den varme, virksomme Deeltagelse, han som Medlem af det herværende Conservatoriums Bestyrelse helligede dette Institut. Tvertimod er der Udsigt til, at samme vil blive stillet under Ministeriets umiddelbare Protection.

— Et Syngestykke af **C. Eberwein**, „Die Heerschau oder der hölzerne Säbel" har fundet en venlig Modtagelse i Weimar.

— I Leipzig indtræffer nu efterhaanden Medlemmerne af den tilkommende Opera fra forskjellige Sider. Den første Sangerinde, Frøken **Meyer**, der allerede er ankommen, roses meget fra Wien; det samme er Tilfældet med Tenoristen **Franke**, der hidtil har sunget i Breslau. Theatret skulde aabnes den 15de August. Don Juan, Norma og Hugenotterne skulle være de første Operaer. Ogsaa „Mara" af **Netzer**, som i Forening med **Lortzing** overtager Musikdirectionen, vil snart komme til Opførelse.

— Af en Skrivelse fra London under 17de Juli: „Med **Mendelssohn's** Afreise ophørte Saisonens musikalske Interesse: han har ved at dirigere det udmærkede, men noget insubordinerede philharmoniske Orchester virket meget Godt og Skjønt. Foruden hans egne Compositioner kom dog kun meget lidt Nyt for en Dag. Til Prøve kom **F. Schubert's** Symphoni, en Ditto af **Gade** og en **schubertsk** Ouverture: men disse Stykkers Opførelse i Concerterne blev hindret af Directorerne. — At en Armee af Claveerspillere har kæmpet her, er bekjendt nok. **Thalberg** spillede kun een Gang, formodentlig for ikke at unddrage sig sin nuværende huuslige Lykke. **Döhler** gav tre Matineer. **Moscheles**, som havde pauseret i flere Aar, blev optagen med stor Varme. Desforuden fandt **Sterndale, Bennett, Potter, L. v. Meyer, Buddeus**, og Omslerne **Nöckel** og **Dieß** Deeltagelse. Af Violinister stode **Ernst, Sivori, Saunton, Masoni, Rossi, Emiliani, Gulomy, Pott, Aury, Blagrove** og den unge **Joachim** øverst. To Udførelser i Exeter Hall af **Mendelssohns** „Paulus" vare, om end ikke fuldkomne i og for sig, dog til stor Nydelse for Publicum og til Berømmelse for Componisten, som selv dirigerede.

— **Albert Lortzing** vinder overalt den Udmærkelse og Agtelse, der tilkommer hans Talent. Den 3die Juli dirigerede han i Mannheim sin „Czar und Zimmermann" og den 19de s. M. i Frankfurt sin „Wildschütz" for overfyldt Huus og under stormende Acclamation.

— Ved det Königsberger Universitets 300aarige Jubelfest vil den Wiener Capelmester **O. Nicolai**, en født Königsberger, dirigere Musiken, hvorved en Kirkeouverture af ham skal udføres. Han har nylig erholdt den røde Ørns Orden af Kongen af Preussen.

— Flere belgiske Stæder gjæstes for Tiden af et tydsk Operaselskab under Hr. **Remie's** Direction; det bedømmes meget gunstigt af derværende Journaler. Især omtales Md. **Pirscher** og Hr. **Reichel** med megen Ros.

— En talentfuld ung Violinspiller, **Kiesewetter**, en Søn af den forrige, bæderligt bekjendte Musikdirektor i Hannover, er optraadt med Held i Paris. **Habeneck**, der saa godt forstaaer at opspore Talenter, der have en betydende Fremtid i Vente, har antaget sig den unge Mand med faderlig Omsorg.

— **Lewka Lotto** i Warschau, et Underbarn paa 3½ Aar, efterspiller med Færdighed paa Violin enhver Sang, Dands eller Arie, som det hører.

— Den tydske Opera i St. Petersborg, saavelsom det tydske Skuespil sammesteds, vil i Løbet af indeværende Sommer blive aldeles opløst.

— Academia di Santa Cecilia i Rom, som bekjendt et af Italiens første Musikconservatorier, hvilket **Rossini, Spontini, Bellini** og flere andre nyere Mestere skylde en god Deel af deres Dannelse, — har udnævnt Kongen af Bayern og hans Gemalinde til Æresmedlemmer.

— Den 13—15de Juli forenede Feiringen af den nordtydske Sangerfest en glad Mængde af Sangere og Tilhørere i Hameln. Ved Hovedopførelsen i Kirken gaves blandt Andet **B. Klein's** „Herrlich ist Gott", Dele af hans Messe, det bekjendte „Haltet Frau Musica in Ehren", m. m.

Literatur og Kunst.

— Dr. **Schnars** fra Hamborg har i to Aar bereist det samnitiske Gebeet i alle Retninger og i Matesebjergene opdaget høist interessante Ruiner og Spor af den ældgamle Pelasgertid, til Ex. Phallusbilleder, Indskrifter m. m. ved Isernia og Sepino (i Gammel-Ilias Ruiner). De græske Navne, som forekomme meget hyppigt, afleder han fra pelasgiske Indvandringer, som fra deres Hjem overbragte Nord-Grækenlands Cultus og fortplantede den i Italien under mangehaande Hentydninger til det græske Fædreland. Dr. **Schnars** vil med det Første offentliggjøre et Værk over denne Gjenstand.

— Billedhuggeren **Lough**, født i Northumberland, tidligere bekjendt ved en Gruppe stridende Heste, ved en Fremstilling af Lucifer efter **Milton** og af en Ophelia, har i den korte Tid af tre Maaneder fuldendt de til Udsmykning af de nye Parlamentshuse i London bestemte Sculpturer. Den første blandt disse Grupper forestiller en gammel engelsk Konge, som slaaer En til Ridder: en stor pyramidedannet Composition med mange Figurer. **Loughs** Modellering af Heste ansees af Kjendere i denne Green af Kunsten for noget Overordentligt. I Midten rider Herskeren; det er en døende Kriger, som vederfares den Ære at modtage Ridderslaget; hans Kamphingst er ogsaa sunken til Jorden; hans Hænder ville aldrig mere føre Sværd eller Banner, thi Døden truer hvert Dieblik med at gjøre dem fuldkommen kraftløse. Squiren, der staaer den faldne Ridder bi, og en døende Figur paa den anden Side af Gruppen ere ikke mindre udtryksfulde. I det Hele er Forkortningen af de forreste Figurer gjennemført med Held; det ridderlige Costume er nøiagtigt gjengivet og af malerisk Virkning. — Den anden Gruppe, som i Almindelighed beundres meſt, er af mere pathetisk Natur. Det er ogsaa en Slagscene, men paa Valpladsen see vi Qvinder, beskæftigede paa den mest rørende Maade. Man kommer uvilkaarligt til at tænke paa Mrs. **Hemans** „Lady“ af Provence“. Hun har fundet ham, hvem hun saa længe søgte; han ligger stiv og kold; hans troe Hingst bevogter ham. Selv knæler hun i sin Smerte ved Siden af den Døde, ikke længer istand til at bære sin trøstesløse Eensomhed; hun har støttet sin Kind til Hingstens sænkede Hoved, ligesom for at sikkre sig Deeltagelse og Selskab, var det end kun af et Dyr. Denne Composition udmærker sig ligesaa meget ved sin Finhed, som den Første ved sit kraftige Udtryk.

— I Nr. 57 af det, under Medvirkning af Dr. **Ernst Förster** i München og Dr. **Franz Kugler** i Berlin paa den Cottaske Boghandlings Forlag udkommende „Kunstblatt“ indeholdes en Anmeldelse af **J. J. A. Worsaae's** Skrift: „Danmarks Oldtid, oplyst ved Oldsager og Gravhøie“, som er oversat paa Tydsk af **N. Bertelsen.**

— For at finde en fast Grundvold til Opførelse af den nye evangeliske Jakobskirke paa Bjerget Zion, maatte man grave 35 Fod dybt gjennem Ruiner og Gruus, Følger af Jordskjælv og Krige. Derved fandt man 4 Mønter fra det vestlige Keiserdømmes senere Tid, samt nogle smukke doriske Søiler og Buer. Desuden opdagede man Levningerne af en Vandledning og fandt en jødisk Lampe fra meget gammel Tid. Herover og over den nye Kirkebygning har sammes Architect, **J. W. Johns** udgivet et særeget Skrift, som fornylig er udkommet i London.

— Medaillemonten i Berlin har præget en Erindringsmønt til Krigsminister v. **Boyens** Jubilæum, idet 60 Aar nu ere forløbne, siden han som Korporal indtraadte i Krigstjenesten. Paa Forsiden seer man Jubilarens Hoved, modelleret efter Naturen og graveret af **H. Lorentz**, med simpel Navne-Omskrift; paa den af **Schilling** udarbeidede Bagside sees Historiens Muse, som modtager en Laurbærgreen af Borussia, og imellem begge disse Skikkelser det **boyenske** Vaaben. Omskriften lyder: Belli pacisque artibus utilis patriæ.

— I Anledning af den høitidelige Afdækning af det for Kong **Friedrich August** i Dresden opreiste Monument er der udpræget en Medaille, hvortil Professor **Bendemann** har udkastet Tegningen og Møntgraveur **König** har skaaret Stemplerne. Paa Aversen fremstilles Kongemonumentet med Omskrift: „Friedrich August dem Gerechten das dankbare Vaterland, VII Juni MDCCCXXXXIII; paa Reversen — til Minde om Kongens lykkelige Tilbagekomst efter Fredens Gjenoprettelse — sees tre Genier med tilsvarende Sindbilleder og med Omskriften: „Sey willkommen, Vater des Vaterlandes! VII Juni MDCCCXV.“

— Det, for de i Aaret 1830 faldne Revolutionshelte, paa Place des martyrs i Brüssel opreiste, Mindesmærke er nu færdigt paa de Reliefser nær, der skulle anbringes paa den nedre Sokkel. I Midten af et af en Buegang omgivet Gaardsrum, som ligger 15 Fod dybere end Pladsen, og hvori de Faldnes Been hvile, hæver Mindesmærket sig som en kolossal Tærning, paa hvis Sider der skal indsættes Reliefs og over hvis Gesims der paa alle 4 Hjørner er anbragt en døende Engel i knælende Stilling, trykkende en Blomsterkrands eller et Sværd til Brystet. Derovenover hæver sig en anden Tærning, med en kolossal Statue af „Patria“, som indskriver paa en Tavle Dagene d. 23de, 24de, 25de og 26de September. Denne Skikkelse, smykket med Laurbærkrands og Muurkrone, erindrer levende om den capitolinske Amazone og udmærker sig ved skjønne, storartede Forhold, en ædel fri Bevægelse og et fortræffeligt anordnet Draperi. Ved dens Side ligger den belgiske Løve, og ved Fødderne sønderbrudte Lænker og Svøber. Paa Forsiden af Tærningen staaer: „Patria“, paa Bagsiden Decretum die XXV Septbr. MDCCCXXX. Absolutum die XXV Septbr. MDCCCXL. Leopoldo I. regnante. — Det Hele er Billedhugger **Geefs** Værk.

Indhold.

Haarlokken.

Damerne.

Tulli-Frulli af fremmede Journaler: Theater og Musik. — Literatur og Kunst. — Pot-pourri. — Kjøbenhavn.

Tvende Skizzer efter „Le Charivari".

☞ **Redacteurens Bopæl er i Bredgade (Norgesgade) Nr. 196, 2den Sal, hvor Bøger, Aviser, Bidrag, kort Alt, hvad der vedkommer „Ny Portefeuille" bedes afleveret.**

Af dette Skrift udkommer **hver Søndag Formiddag** et Nummer ledsaget af en Lithographi. Desuden leveres **hvert Halvaar** Abonnenterne **gratis** en større Lithographi af virkeligt Kunstværd, efter et eller andet berømt Maleri, og hvis Priis i Kunsthandelen i det mindste vilde være et Par Rigsdaler.— **Abonnementsprisen** er 1 Mk. pr. Nummer.— Subscriptionen er kun bindende for 13 Nummere, der udgjøre et Bind, hvortil leveres Titelblad og Indholdsliste. — Enkelte Nummere eller Lithographier sælges ikke. — Man tegner sig hos Redacteuren og hos de forskjellige Agenter i **Danmark**, **Norge** og **Sverrig**.

☞ Til Beqvemmelighed for dem, som maatte ønske Bladet tilsendt **ugentlig med de Kongelige Poster**, er der truffet den Foranstaltning, at man, fra indeværende Qvartal at regne, overalt i Danmark og Hertugdømmerne, ved at tegne sig paa det nærmeste respective Postcomptoir, vil kunne erholde **„Ny Portefeuille"** for 2 Rbd. 3 Mk. qvartaliter, alle Omkostninger iberegnede.

NY PORTEFEUILLE.

Udgivet
af
Georg Carstensen.

Redigeret
af
J. C. Schythe.

3. Binds Nr. 8. — Söndagen den 25. August 1844.

Kjöbenhavn.

Trykt hos Louis Klein.

TUTTI-FRUTTI

af fremmede Journaler.

Theater og Musik.

— Skuespilleren **Kunst** er ankommen til Hamburg, hvor han med det Første vil optræde i Thaliatheatret. I Luxemburg har han erholdt en kostbar Brillantring af Kongen af Holland, efterat denne havde underholdt sig med ham paa et Hofbal, hvortil han var indbuden, og havde forsikkret ham om den Tilfredsstillelse, hvormed hans theatralske Forestillinger vare blevne fulgte.

— Ogsaa i de sachsiske Obererzgebirge har et Antal Liedertafeler slaaet sig sammen, for at feire Sangfeste, af hvilke den første skulde finde Sted den 21de d. M. i Johanngeorgenstadt.

— Capelmester **Reissiger** i Dresden er nylig bleven udnævnt til Æresmedlem af Dom-Musikforeningen i Salzburg, af den Münchner Liedertafel, af det Thüringer Sanger-Forbund, af Orpheus-Selskabet i Dresden og af Chorregent-Foreningen i Wien.

— Orgelvirtuosen og Componisten **A. G. Ritter** i Erfurt, „Uranias" Redacteur, er bleven kaldet til Merseburg som Musikdirector og Domorganist istedetfor den afdøde **Wilhelm Schneider**.

— **Lißt** har med stort Bifald givet Concert i Lyon.

— Fra Königsberg berettes: Ifølge en her ankommen Skrivelse fra **Ole Bull**, har han paa sin to Maaneders Kunstreise i Nordamerica fortjent 250000 Dollars; i New-York indbragte ham hver Concert 4000 Dls.

— Den som dygtig Kirkecomponist bekjendte Hofcapelmester **Gänsbacher**, en Elev af **Salieri**, er fornylig død i Wien.

— **Meyerbeer** og **Rellstab**, tidligere de bittreste Modstandere, have udsonet sig og tiltraadt en Fornøielsesreise i Fællesskab.

— **Berlioz's** i denne Journal tidligere omtalte store, to Dages Musikfest, hvortil han opbyder Alt, hvad Paris besidder af betydende executive Midler, skal i disse Dage finde Sted i Industri-Paladset. Alle de større Theatres og Conservatoriers Sangere, Chor og Orchestre skulle medvirke, ialt over 1000 Kunstnere. Chor og Orchestre ere indvovede i smaae Afdelinger, hvorpaa der skulde holdes en Fællesprøve i **Herz's** Sal. Den første Dag vilde 13 Nummere af **Spontini**, **Gluck**, **Rossini**, **Berlioz**, **Weber**, **Auber**, **Meyerbeer**, **Beethoven**, **Mendelssohn** og **Halevy** komme til Opførelse. Den anden Dag, der udelukkende er helliget Instrumental-Musiken, vil et Orchester paa 400 Medlemmer opvarte med Valtse, Polka'er og Quadriller.

— Mmsl. **Rachel** endte den 22de Juli sine 6 Gjæsteroller i Brüssel, som have indbragt hende 40000 frcs. Den 24de spillede hun i Lille og den 10de August viste hun sig atter i Theatre Français.

— **Fr. Halm's** Sørgespil „Sampiero" har i Berlin kun fundet en Succes d'éstime. Stykket har Længde og Brede, men ingen Dybde. Stoffet er magert, Behandlingen mat. Først Stykkets sidste Scene vækker Interessen. — **Rott** som Sampiero, og Md. **Erelinger**, som Sampieros Gemalinde, ydede det Fortrinligste og erholdt rigeligt Bifald.

— Den talentfulde Characteerfremstiller **Baison** finder i Berlin en varm Anerkjendelse, som allevegne, hvor han er optraadt. Hans Glandsrolle var Hamlet, hvilken han spillede tvende Gange for fuldt Huus og med utvetydigt Bifald. Hans aandfulde Opfatning af den drømmeriske Prinds var ny og overraskende. **Baison**, hvem Fama nævner som et nyengageret Medlem af det Hamburger Stadt-Theater, ventes i denne By til Efteraaret, for at give en Cyclus af Gjæsteroller.

— **Nestroy** har uden synderligt Held spillet som Gjæst paa det Berliner Königsstädter-Theater. Han optraadte i Farcen: „Das Mädel aus der Vorstadt," men dette lascive Stykke blev optaget med Mishag og kunde kun til Nød spilles til Ende. Sin næste Gjæsterolle havde **Nestroy** valgt i Farcen: „Einen Jux will er sich machen"; Publicums Bifald var meget deelt. Han er en dannet, talentfuld Skuespiller, excellent i Foredraget af Couplets, af en overraskende Tungefærdighed, men uden egentligt skabende Talent, og, hvad der er Hovedsagen, uden vis comica. — Hans Farce „Der Zerrissene", som har gjort Fiasco i Hamburg, blev givet for første Gang i Berlin den 8de August.

— I den afdøde **Carl Blum's** Sted er Sangeren **Bader** bleven Operaregisseur ved den kgl. Skueplads.

— „Brudene fra Venedig", en ny Opera af **Weber's** talentfulde Elev, **Julius Benedict**, er med største Bifald bleven opført paa Drurylane-Theatret i London. Texten behandler en Episode af de venetianske Annaler fra Middelalderen, Rovet af Brudene fra Venedig ved istriske Sørøvere. Musiken roses som melodiøs og ørefaldende. Ouverturen, som skal være rig paa nye og tiltrækkende Ideer, maatte ved den første Opførelse, paa Publicums enthousiastiske Forlangende, gjentages.

— Foruden den i dette Blad oftere omtalte **Lola Montes**, befinder Spaniens første Skuespillerinde **Mathilde Diez** sig for nærværende Tid i Paris, for at lære at kjende det franske Theater. Aviserne tale naturligviis hyppigt om hende, men siger en af dem blot et Ord, der ikke behager hende, saa begiver hun sig øieblikkeligt til Redacteuren for at reclamere.

Literatur og Kunst.

— Udgiveren af „Wiener-Musikzeitung, **A. Schmidt**, har isinde at publicere et Værk, som skal indeholde Biographier af alle de Componister, Kunstnere, fortrinlige Kunstdilettanter, musikalske Skribenter, Fabrikanter og Opfindere af musikalske Instrumenter, som ere fødte eller ansatte i den østerrigske Keiserstat, og han opfordrer i den Anledning til omstændelige Meddelelser.

— **W. Beckford**, Besidderen af det engang saa pragtfulde Fonthill Abbey, der tilsidst havde ladet opføre en lignende kolossal Bygning med Taarn ved Bath, er død i denne By i sit 84de Aar. Meget lærerige Notitser om denne Mands i Taarnet opbevarede Malerisamling, om hans Majoliker og Limousiner, om hans Huus, hans Kunstsands etc. findes i 2den Deel af **Waagens** „Englands Kunstværker og Kunstnere“.

— I Wien er udkommet **Thorvaldsens** Billede i Kobberstik af **Kirchhofer** efter **Ammerlings** Maleri.

— Ved Kongen af Bayerns Nærværelse i Rom har det pavelige Academi for Oldtidsvidenskaberne ladet ham indskrive i dets Album som Æresmedlem.

— Billedhuggeren, Professor **Christian Rauch** i Berlin har af Kongen af Hannover erholdt Guelphe-Ordenens Ridderkors.

— Maleren **German Bohn** i Paris, en Stuttgarter af Fødsel, har af Kongen af Frankrig erholdt den store Guldmedaille for hans af Legenden om den hellige Martinus af Tours laante Billede. Ligesaa ere Guldmedailler blevne tildeelte Malerne **Schelfhout** fra Haag, **Dubufe, Dubois** og **Raimond Esbrat.**

— Billedhuggeren **Ernst Bandel** er igjen indtruffen i Tydskland fra sin italienske Reise. Han har fra Syden medbragt en Marmorstatue af Venus, som i flere Uger har været udstillet i Stuttgart.

— Ved Udvidelsen af Magdalene-Orgelet i Hildesheim har den derværende Orgelbygger **Joseph Friederici** opfundet en Forbedring ved Pedalen. De fire Stemmer i Pedalen blive nemlig ved en simpel Mechanisme og et særeget Registertræk forvandlede til otte Stemmer, saaledes at hver enkelt Taste angiver dobbelt, ɔ: foruden sin oprindelige Tone lader den tillige Octaven høre. Denne Indretning, ved hvilken Orgelet vinder ualmindeligt i Kraft, er under visse Modificationer ogsaa anvendelig paa Manualer og anbefaler sig fortrinsviis til Orgeler, der bygges af Nyt, ved en ikke ubetydelig Rum- og Pengebesparelse; dog kunne ogsaa gamle Værker paa denne Maade udvides og forbedres.

— Maleren **Meyer**, en Elev af Academiet i St. Petersborg, har ledsaget Hr. **Tschichatschew** paa en videnskabelig Reise og hjembragt endeel interessante Prospecter af Altaibjergene.

— Kunstudstillingen i Halle, som lukkedes den 15de f. M., indeholdt omtrent 500 Malerier.

— Da **Heinrich Zschokke** for første Gang viste sig ved Middagstaffelet i Kissingen, hvor han opholder sig for at styrke sin Helbred, fandt han sin Plads ved Bordet belagt med en Laurbærkrands, og alle Tilstedeværende reiste sig, for at hilse paa den høitagtede, ægte tydske Digter.

Pot-pourri.

— Regenterne, siger Freischütz, have altid kommet Franskmændene dyrt at staae, ogsaa den, som vi her mene, nemlig Diamanten: „Regent“, som i hundrede Aar har været i Kronens Eie og, taxeret til 3,700,000 frcs., nu allerede har kostet Landet over 40 Millioner som en ufrugtbar Capital. „Regenten“ prydede **Napoleons** Kaardeknap, — nu smykker den **Louis Philippes** Signet.

— Ved en Ildebrand i Goslar i Natten mellem 14de og 15de Juli fortæredes en Kirke og med den et af Tydsklands betydeligste Orgeler, der er bygget for omtrent 120 Aar siden.

— **Embury**, en af Londons mest udmærkede Kunstberidere, væddede 1200 Pd. St. paa, at ville kjøre en med 24 Heste forspændt Vogn alene og uden al Bistand igjennem en af Londons længste og folkerigste Gader. Kl. 2 om Eftermiddagen viste sig ogsaa pludseligt til almindelig Forundring en Vogn i York-Road, forspændt med 12 Par Heste, hvilke **Embury** styrede fra Kudskesædet, medens Vognen selv var besat med et Musikcorps, som spillede under Kjørselen. Han kjørte Gaden roligt to Gange op og ned, og vandt saaledes sit Væddemaal.

— Man har beregnet, at der i England er blevet solgt 50 Millioner Portraiter af Dronning **Victoria** siden hendes Thronbestigelse.

Indhold.

Vanvid og Brøde.
Grevinde Hahn-Hahn om Sverrig.

Tutti-Frutti af fremmede Journaler: Theater og Musik. — Literatur og Kunst. — Pot-pourri. — Kjøbenhavn.

Portrait af **Oscar I.**, Sverrigs og Norges Konge.

☞ **Redacteurens Bopæl er i Bredgade (Norgesgade) Nr. 196, 2den Sal, hvor Bøger, Aviser, Bidrag, kort Alt, hvad der vedkommer „Ny Portefeuille" bedes afleveret.**

Af dette Skrift udkommer **hver Søndag Formiddag** et Nummer ledsaget af en Lithographi. Desuden leveres **hvert Halvaar** Abonnenterne **gratis** en større Lithographi af virkeligt Kunstværd, efter et eller andet berømt Maleri, og hvis Priis i Kunsthandelen i det mindste vilde være et Par Rigsdaler. — **Abonnementsprisen** er 1 Mk. pr. Nummer. — Subscriptionen er kun bindende for 13 Nummere, der udgjøre et Bind, hvortil leveres Titelblad og Indholdsliste. — Enkelte Nummere eller Lithographier sælges ikke. — Man tegner sig hos Redacteuren og hos de forskjellige Agenter i **Danmark**, **Norge** og **Sverrig**.

☞ Til Beqvemmelighed for dem, som maatte ønske Bladet tilsendt **ugentlig med de Kongelige Poster**, er der truffet den Foranstaltning, at man, fra indeværende Qvartal at regne, overalt i Danmark og Hertugdømmerne, ved at tegne sig paa det nærmeste respective Postcomptoir, vil kunne erholde **„Ny Portefeuille"** for 2 Rbd. 3 Mk. qvartaliter, alle Omkostninger iberegnede.

NY PORTEFEUILLE.

Udgivet
af
Georg Carstensen.

Redigeret
af
J. C. Schythe.

3. Binds Nr. 9. — Söndagen den 1. September 1844.

Kjöbenhavn.

Trykt hos Louis Klein.

TUTTI-FRUTTI

af fremmede Journaler.

Theater og Musik.

— Fra Hamburg skrives: „Vor høie og velvise Magistrat har opdaget noget høist Umoralsk i den Wiener Balletmesterinde, Md. **Weiß's** uskyldige Børneballetter, og, trods den 4 Gange gjentagne Supplik fra Thaliatheatrets Direction, trods den østerrigske Ministerresidents velvillige Forbøn, turde de hende ledsagende 36 Smaabørn ikke udføre deres uskyldige Dandse og Grupperinger. Fama paastaaer, at en rivaliserende Theaterbestyrelse i denne Anledning har udviklet en temmelig mephistophelisk Virksomhed."

— Den tydske Opera i Marseille er, ligesom den salig **Schumann'ske** i Paris, strandet; Directeurerne **Schmid** og **Bamberger** have opløst Selskabet og ladet Choristerne tilbage i største Elendighed, saa at Handelshuset **Sieweking** & Co. indsamler Gaver til dem.

— Fra Wien skrives: **Leon Pillet**, Directeuren for den italienske Opera i Paris, har forpagtet Kärnthnerthor-Theatret og vil i næstkommende April, Mai og Juni Maaneder lade sit hele Personale med Chor og Orchester spille i Wien, medens den Wiener Opera i samme Tid indrømmes hans Theater i Paris til Forestillinger. — Her er „Der verwunschene Prinz" af **Plötz** givet med det mest glimrende Held.

— Den i Hamburg alt længe ventede Madame **Palm-Spatzer** er optraadt som Gjæst i Berlin som Iphigenia i **Gluck's** „Iphigenia i Tauris". Hun er en Sangerinde med rige og skjønne Naturgaver, hendes Sang er reen og trænger til Hjertet, Stemmen af en sjelden Høide, men dog kraftig og klar i Dybden; hendes Spil er derimod svagt, og den svære Opgave, — lige vanskelig med Hensyn til Sangen og til Spillet, — at fremstille en Iphigenia, lykkedes hende ikke ganske. — **Mantius** sang Pylades, **Bader** Orest.

— Mdsl. **Taglioni**, nu 43 Sommere gammel, er fra Paris reist til Italien, hvor hun for Fremtiden vil privatisere.

— Den belgiske Vædde-Sangfest har givet Anledning til Stiftelsen af et flamsk-tydsk Sangerforbund („Flaemsch-Duitsch-Zangverbond"), som skal knytte de tydske og hollandske Sangforeninger fastere til hverandre. Den Cöllner Mands-Sangforening og de lignende i Gent, Brüssel og Antwerpen have allerede erklæret at ville tiltræde.

— I Konstantinopels Forstad, Pera, skal oprettes et Operahuus, hvortil Sultanen allerede i en egenhændig Skrivelse har givet Tilladelsen.

— „Antigone" er bleven opført 5 Gange i Hamburg med en værdig Udstyrelse og med Held, om end ikke, som begribeligt, uden Controverser imellem de kritiske Stemmer. **Tichatscheck** fra Dresden fylder i enhver Henseende Stadttheatrets vide Rum, hvilket kun kan lykkes en Sanger med en betydelig Stemmefond og et overordentligt Ry.

Literatur og Kunst.

— I Juni Maaned vare endeel Glas- og Porcellainmalerier fra Fabriken i Sevres samt flere Gobelins udstillede i Louvre. Af de Sidstnævnte vare Efterligningerne af **H. Vernet's** store Maleri af Mameluckernes Masacre ved Kairo og af adskillige Landskaber de mærkeligste. Porcellain-Arbeiderne udmærkede sig for største Delen ved ædle og smagfulde Former og ved en uforlignelig Fiinhed og Ynde i de i antik Stiil udførte Ornamenter, men Blomster- og Landskabsmalerierne derpaa kunne ikke rose sig af en lige Fuldkommenhed. Af Glasmalerier vare Exemplarer udstillede saavel i en Stiil, som repræsenterede Kunstens Barndom, som i den nyere franske Stiil. Men Behandlingen viste sig dog i intet Tilfælde fuldkomment overeensstemmende med Glasmaleriets Characteer, som forlanger stor Bestemthed i Tegningen, rene og klare Farver og harmoniske Overgange. Den største Virkning frembragte „Bønnen paa Oliebjerget," udført af **Roussel** efter **Lariviere**, med tredobbelt Belysning.

— For nogen Tid siden er, iblandt et Antal værdløse Billeder, henhørende til en i Tours bosat Englænders Efterladenskab, som af en vis **Foster** bragtes til England, et Original-Miniaturmaleri af **Milton** kommet for Dagen. Ved Salget af hine Efterladenskaber i London tvivlede man endnu om dets Ægthed; det fandtes i en slet vedligeholdt, smudsig Tilstand, som vel gjorde det ukjendeligt, men dog ikke ganske havde udslettet Sporene af dets delicate Udførelse. Det solgtes da for 2 Pd. St. 10 Shilling. Men efterat man havde taget det ud af Rammen og underkastet det en nøiere Prøvelse, fandtes ved den høire Side de næsten usynlige Træk af Monogrammet S. C. ɔ: **Samuel Cooper**, en af de tidligste og bedste engelske Miniaturmalere, og dette blev endnu udtrykkeligere bekræftet, da man forsigtigt havde løsnet Bedækningen af Bagsiden og der opdagede Paaskriften: „**Milton** — malet

af **Samuel Cooper.**" Miniaturbilledet er i det Hele fuldkomment ligt de andre, forhaanden værende Afbildninger af **Milton**, som hidrøre fra Tiden, efterat han var bleven blind, kun med den Forskjel, at det er finere, ungdommeligere og livfuldere. I de fleste hidtil bekjendte Malerier af **Milton** troer man snarere at see en Conventikel-Prædikant end den begeistrede Digter; ikke saaledes ved dette Miniaturbillede, om hvilket man med Sandsynlighed kan antage, at det stammer fra en Tid, da han endnu ikke havde tabt Synet. Digteren er paa dette Maleri afbildet i et sort Gevandt med en Kniplingskrave. Det bærer aldeles Characteren af sin Tid og opviser alle de Fortrin, ved hvilke **Coopers** Miniaturbilleder udmærke sig. Haaret er i Nærheden af Tindingerne lidt læderet, men iøvrigt i sin særdeles skjønne Tilstand. Dette bliver saaledes det andet bekjendte Miniaturbillede af **Milton**; det første befinder sig i Rockeby; det her omhandlede er fornylig blevet kjøbt for 100 Guineer af Hertugen af **Buccleuch**.

— Den 3die Juni aabnedes i München den i den forhenværende Galleribygnings Sale opstillede „Forenede Samling" for Publicums Beskuelse. Den første Sal indeholder de romerske Oldtidslevninger fra Salzburg; den anden ægyptiske, græske og romerske Antiqviteter; den tredie chinesiske Sager; den fjerde indiske Gjenstande af mythologisk Betydning i Bronze, Marmor og Træ, deriblandt ogsaa Huusgeraad og Vaaben; den femte: den forhen i Videnskabernes Academi opstillede brasilianske Samling tilligemed en Afdeling mexicanske Oldsager; den sjette Elfenbeens-Kabinettet og den syvende et Antal interessante Vaaben fra det kongelige Gevær- og Sadelkammer. Der medgik over to Aar til at ordne denne rige Samling.

— Professor **Vogel v. Vogelstein** fra Dresden har efter et længere Ophold i Italien forladt Rom den 22de Juni, for at vende tilbage til sin Post i Tydskland. Han har beriget sin berømte Samling af Portraiter med de bekjendteste nulevende Mænd af alle Stænder og Fag i hele Italien.

— I London blev fornylig en Hr. **Pernice's** Billedgalleri forauctioneret. Det bestod kun af 10 Malerier og dog udgjorde det indkomne Beløb henved 130,000 Rbdl. „Paris's Dom" af **Rubens** blev kjøbt til Nationalgalleriet for 36000 Rbdl., „Loth og hans Døttre" af **Guido** for 13000 Rbdl., „Flugten til Ægypten", Landskab af **Claude Lorrain** for 7000 Rbdl. „Bønder foran en Kro" af **Teniers** for 16000 Rbdl., „Ægteskabsbryderskеn" af **Titian** for 13000 Rbdl., et Billede af **Ostade** for 20,000 Rbdl. osv.

Kjøbenhavn.

— Hr. **Siegfried Saloman** har meddeelt Redactionen til Offentliggjørelse følgende Svar paa Hr. **J. P. Lyser's** i Nr. 7 af „Neue Zeitschrift für Musik" indrykkede Erklæring, som findes optagen i „Ny Portefeuille" for den 11te f. M.:

„Da Hr. **J. P. Lyser** under mit Ophold i Dresden uopfordret tilbød sig at skrive en Operatext til mig, foreslog jeg ham et Æmne af den danske Historie, og vort Valg faldt siden paa Tordenskjold i Slaget ved Dynekilen. Ganske indtagen af dette interessante Æmne begyndte jeg paa de første Musiknummere med al den Iver, som en ung Componist kan føle for sit første større dramatiske Arbeide; men siden var det mig ikke muligt at faae noget Sammenhængende fra Hr. **Lyser**, idet han blot løseligt mundtligt meddeelte mig Indholdet af den imellem Musiknummerne henhørende Dialog, og jeg var saaledes nødsaget til at modtage og componere hvert Musiknummer særskilt. Først nogle Dage førend min Afreise fra Dresden var det mig muligt at erholde Dialogen til Operaen fra Hr. **Lyser**. Jeg indsendte derpaa denne Text til Theater-Directionen her, dog da Texten befandtes ikke at kunne antages, saaledes som den var, saa blev dens Oversættelse og Omarbeidelse overdragen til Hr. **Henrik Hertz**. Disse Details anfører jeg blot for at forklare, hvorledes jeg saae mig nødt til at tage imod en Text, der, da den omsider stod til min Raadighed, viste sig at være af den Beskaffenhed, at den ikke uden betydelige Forandringer især i 3die Act kunde bringes paa vor Scene, og hvis Behandling af Æmnets nationale Element var saaledes, at den vel ikke vilde støde det tydske Publicum, men derimod paa vor Scene absolut maatte underkastes en ny Bearbeidelse. Men for ikke at foretage noget med Hensyn til Texten, uden iforveien at have underrettet Hr. **Lyser** derom, tilskrev jeg ham dengang strax efter min Tilbagekomst her til Byen; Hr. **Lyser** vidste, førend han begyndte paa Textens Bearbeidelse, at den her i alt Fald maatte oversættes paa Dansk, og jeg skrev ham endydermere, at de fleste Operaer fra Udlandet her mere eller mindre bleve omarbeidede og localiserede for den danske Skueplads, og at det Samme vilde blive Tilfældet med Texten til Tordenskjold. Da Hr. **Lyser** ikke svarede paa dette Brev, antog jeg det som et Tegn paa hans Samtykke, da jeg endog havde anmodet ham om at svare saa hurtigt som muligt, fordi man ellers neppe kunde antage, at Stykket vilde blive opført i samme Saison. Strax efter Operaens Opførelse i Slutningen af Mai Maaned underrettede jeg ham ligeledes om dens Udfald, men Hr. **Lyser** svarede mig heller ikke derpaa. Af en Annonce i „Ny Portefeuille" for Søndagen den 11te August erfarede jeg endelig, at Hr. **Lyser** har givet samme Text, som han oprindelig havde skrevet for mig, til en Hr. **Hering**, og at denne allerede har componeret samme. Man maa vistnok undres over, at en Digter giver en og samme Text til to Componister paa eengang, og jeg seer mig derfor ved Hr. **Lyser's** Annonce tvungen til her at meddele disse enkelte Details i denne Sag."

Indhold.

Redacteurens Bopæl er i Hôtel du Nord, 2den Sal, Nr. 48, hvor Bøger, Aviser, Bidrag, kort Alt, hvad der vedkommer „Ny Portefeuille“ bedes afleveret.

Af dette Skrift udkommer **hver Søndag Formiddag** et Nummer ledsaget af en Lithographi. Desuden leveres **hvert Halvaar** Abonnenterne **gratis** en større Lithographi af virkeligt Kunstværd, efter et eller andet berømt Maleri, og hvis Priis i Kunsthandelen i det mindste vilde være et Par Rigsdaler. — **Abonnementsprisen er 1 Mk. pr. Nummer.** — Subscriptionen er kun bindende for 13 Nummere, der udgjøre et Bind, hvortil leveres Titelblad og Indholdsliste. — Enkelte Nummere eller Lithographier sælges ikke. — Man tegner sig hos Redacteuren og hos de forskjellige Agenter i **Danmark**, **Norge** og **Sverrig**.

Til Beqvemmelighed for dem, som maatte ønske Bladet tilsendt **ugentlig med de Kongelige Poster**, er der truffet den Foranstaltning, at man, fra indeværende Qvartal at regne, overalt i Danmark og Hertugdømmerne, ved at tegne sig paa det nærmeste respective Postcomptoir, vil kunne erholde **„Ny Portefeuille“** for 2 Rbd. 3 Mk. qvartaliter, alle Omkostninger iberegnede.

NY PORTEFEUILLE.

Udgivet af **Georg Carstensen.**

Redigeret af **J. C. Schythe.**

3. Binds Nr. 10. — Söndagen den 8. September 1844.

Kjöbenhavn.

Trykt hos Louis Klein.

TUTTI-FRUTTI

af fremmede Journaler.

Theater og Musik.

— Den 18de August gav Organisten **Becker**, til Bedste for de Vandlidte i Vestpreussen, en Orgel-Concert i Nicolai-Kirken i Leipzig. Foruden flere bekjendte Sager af **Sebastian Bach**, ydede en endnu utrykt Behandling af Choralen „Schmücke dich, o liebe Seele" en særegen Interesse. Den sexstemmige Ricercate over det kongelige Thema, saavelsom den **Mozart'ske** F-Mol Phantasi, spillede Concertgiveren i Forening med en ung, fremstræbende Kunstner, Organist **Schellenberg**. Men Virkningen af det sidstnævnte Musikstykke svarede dog ikke ganske til Forventningen. En vis ubehjælpelig Tunghed er det ikke muligt aldeles at undgaae ved Omplantningen af et saadant Claveerstykke til Orgelet. Af **Becker's** egne Compositioner fortjener det Præludium, hvormed han indledede Concerten, især at udhæves.

— Weimar's Liedertafel vilde feire **Herders** Fødselsdag (den 25de August) med en Sangfest og foranstalte Udgivelsen af et Album, som blandt Andet skulde indeholde flere, endnu ikke publicerede Haandskrifter af **Herder**. Udbyttet er bestemt til Bedste for det Skolelærer-Seminarium, der skylder **Herder** sin Oprindelse.

— I Nr. 16 af „Neue Zeitschrift für Musik", (Leipz'g) bekjendtgjør Organist **Sattler** fra Blankenburg ved Harzen Følgende: „De af den i forrige Aar afdøde Organist **F. W. Liebau** fra Qvedlinburg efterladte Manuscripter ere ved Kjøb blevne min Eiendom. Skulde Musikaliehandlinger eller Kunstnere og Musikvenner være tilbøielige til at afkjøbe mig nogle af disse Manuscripter, som indeholde de fortrinligste Kunstskatte, hvilket tilstrækkeligt fremgaaer af hvad man allerede har modtaget af **Liebau's** Haand, saa vil jeg med Fornøielse indsende Fortegnelse derover, naar man portofrit henvender sig til mig. Ganske særdeles maa jeg gjøre opmærksom paa det udmærkede Oratorium „Die Pfade zur Gottheit", som enhver sand tydsk Kunstner skulde sætte en Ære i at bringe til offentlig Opførelse, som en Hylding, der skyldes den vakkre, tydske, i Dunkelhed undergaaede Kunstner."

— Blandt de Virtuoser af første Rang, som have ladet sig høre i de philharmoniske Concerter i London, maa først nævnes den udmærkede Harpespiller **Parish Alvars**, som foredrog en skjøn, fortræffeligt instrumenteret Concert af egen Composition. Iøvrigt beskæftiger han sig ivrigt med Orchester-Compositioner.

— Fra Paris skrives: Et af de mest udmærkede Phænomener paa den sidst udløbne Saisons musikalske Horizont er det under Fyrsten af **Moskva's** Ledning fremstaaede Concert-Selskab. Det indtager ustridigt den første Plads iblandt Dilettant-Foreningerne. Et særeget Fortrin ved dets Concerter bestaaer deri, at de drage de sjeldnere Toneværker af gamle Mestere frem for Lyset, og et andet Fortrin er dette, at de give yngre Talenter Leilighed til at udvikle sig for et høist dannet Auditorium. Blandt de Sidstnævnte har i Særdeleshed en tydsk Dame udmærket sig i denne Saison som Sangerinde. Frøken **von Rüplin** fra Constanz, som allerede i forrige Vinter præsterede noget Fortrinligt i Privatconcerter, kunde denne Gang i Fyrsten af **Moskva's** Concerter, glæde sig ved en saa glimrende Anerkjendelse, som sjelden er bleven nogen fremmed Dilettantinde til Deel. Hendes fuldtonende, omfangsrige Stemme er bleven uddannet i den italienske Skole: hun er en Elev af **Lablache**. I hendes Sang forener sig Italienernes Grazie og omhyggelige Reenhed med hiin Dybde og Kraft i Følelsen, som sikkrer den tydske Sang fremfor alle andre Nationers en blivende Virkning paa Tilhørernes Sjæl. Det Bifald, som Frøken **von Rüplin** høstede i Concert-Selskabet, fordobledes ved den af hende foranstaltede Privat-Concert i Erards Salon. Ogsaa den kongelige Familie vilde høre den almindeligt roste unge Sangerinde; hun blev nemlig indbuden til en af de Soireer, som Dronningen gav til Ære for Hertuginden af Kent, og høstede der det høieste Bifald.

— Hr. **P. Negri**, forhenværende Impressario for den italienske Opera i Kjøbenhavn(?), Berlin og Warschau, vil i samme Egenskab tage Ophold i Ruslands anden Hovedstad, Moskva, under det forestaaende Carneval i Høsten.

— **Donizetti's** Opera: Maria Stuart, som har gjort Fiasco i hele Italien og kun oplevede en eneste Forestilling i Mailand, har gjort Lykke i Lissabon ved Hjælp af Prima-Donnaen **Rossi-Garcia**.

— Md. **Secci-Corsi**, vort operabesøgende Publicum fordeelagtigt bekjendt fra sidste Saison, gjør megen Lykke i Odessa.

— Fra Petersborg skrives: Millionairen **Rubini**, som snart vil bringe andre store Skatte ud af Rusland, er reist til Wien og andetsteds for at hverve Virtuoser til den herværende italienske Opera. I Østerrigs Hovedstad har han allerede engageret Buffosangeren **Rovere**.

Literatur og Kunst.

— I Forsamlingen af det archäologiske Selskab i Berlin den 6te Juni forelæste Hr. **Kramer** en Opsats „om Herkomsten af de bemalede, græske Leerkar, som ere fundne i Italien og Sicilien", ved hvilken Leilighed han gav en sammentrængt Oversigt over de vigtigste Grunde, som have foranlediget ham til den allerede tidligere af ham udtalte og gjennemførte Anskuelse, at samtlige hine Kar, dog med Undtagelse af de saakaldte ægyptiserende, i det Hele taget ere forfærdigede i Attica og paa Handelens Veie ere indførte i hine Lande.

— Auctionen over Hr. **Harman's** berømte Billedsamling i London har beviist, at man i England dog endnu veed at vurdere og at betale gode Malerier. Auctionsbeløbet skal vel være faldet ringere ud, end man havde ventet sig, imidlertid ere c. 240000 Rbd. dog altid en ret antagelig Sum for 115 Malerier. Iblandt Disse udbragtes følgende til de høieste Priser: „En Magdalena, hensunken i Betragtningen af et Kors", af **Carlo Dolce**, c. 6170 Rbd.; „en Storm" af **Gasp. Poussin**, c. 1860 Rbd.; „Prospect af Dortrecht" af **Cuyp**, c. 9020 Rbd; „le ménage hollandais", det berømte, ofte kobberstukne Billede af **Ostade**, c. 11800 Rbd.; „en Udsigt ved Harlem" af **P. Potter**, ogsaa udkommet i Kobberstik, c. 7100 Rbd.; „den brogede Kat", et bekjendt Billede af **Metzu**, c. 2320 Rbd.; „et Landskab med Figurer" af **Rubens** (stukket af **Bolswert**), c. 4560 Rbd.; „le coup de canon", et Søstykke af **van der Velde**, tidligere i Greven af **Merle's** Samling, c. 12330 Rbd., paa hvilket Billede der bødes med Iver fra alle Sider; „Portrait af en venetiansk Dame" af **Seb. del Piombo**, c. 3840 Rbd.; „le bonnet vert" af **Teniers**, tidligere i Hr. **Vanderlys's** berømte Samling, c. 5900 Rbd.; „Bønder, som gaae over et Vadsted", et skjønt Maleri af **Hobbema** med Navn og Aarstal 1662, betalt af Baron v. **Rothschild** med c. 16530 Rbd.; „Aeneas, som med Anchises og sin Søn Ascanius besøger Helenus", c. 15630 Rbd.

— Efter den geistlige Høitideligholdelse af Johannesfesten i Lateranens Basilika i Rom blev det i det nærliggende Sixtus den Femtes Palads nyanlagte Museum aabnet for Publicum, under Tilstedeværelse af Kongen af Bayern. For Fremtiden vil nu denne næsten aldeles af den nuregerende Pave erhvervede Samling, ligesom Tilfældet er med Capitoliets og Vatikanets, staae aaben for Enhver paa visse Dage i Ugen, som nærmere ville blive bestemte.

— **Döbler** lader under stormende Bifald sine i Sandhed vidunderlig-skjønne Taagebilleder, dissolving views, i denne Tid see i Hamburg. Lignende Billeder ere i disse Dage foreviste paa Vesterbroes nye Theater af Prof. **Buck** fra London.

— Physikeren, Professor **Dove** i Berlin vil af mangfoldige Sammenligninger og Beregninger have udfundet, at i Europa have Maanederne April og September det stadigste Veirlig (!) Medens nemlig Veirliget i alle de øvrige Maaneder meer eller mindre afhænger af Indflydelser fra Amerika (om Sommeren) og fra Asien (om Vinteren), gaae disse Indflydelser i April og September op mod hverandre, hvorfor vi ogsaa altid i begge disse Maaneder kunne gjøre Regning paa en smukkere og varmere Luft end i de øvrige. Hvo skulde vel uden Videnskabens Hjælp nogensinde have tiltroet April slige fortræffelige Egenskaber? Derimod synes det en afgjort Sag, at indeværende Sommer er bleven skrækkeligt forkukket af de amerikanske Vestenvinde.

— Staden Neuruppin i Brandenburg har besluttet at opreise for sin berømte Landsmand **Schinkel** et Mindesmærke, som skal bestaae i en Statue af Metal. Billedhugger **Bläser** i Berlin er det blevet overdraget at forfærdige Modellen. Han vil afbilde den store Mand fritstaaende og give ham et af hans Mesterværker i Berlin, som have foreviget hans Navn, i formindsket Maalestok i den venstre Haand, medens den Høire holder Grundridset dertil. Fodstykket vil ogsaa erindre om den Feiredes Værker og paa de tre Sider, som ikke faae nogen Inscription, smykkes med qvindelige Figurer, som betegne Maleriet, Billedhuggerkunsten og Bygningskunsten.

— Den i „Ny Portefeuille" for d. 21de Juli sidstl. omtalte nye Ludwigs-Statue i Darmstadt, som er 22½ Fod høi, er nu bleven afbylet. Storhertugen er fremstillet i Generals-Uniform, med en Kappe over Skuldrene, i en Stilling, som var ham egen. Forfatnings-Documentet holder han i Haanden.

— I Dresden tiltrækker et Oliemaleri af **Metz, Bendemann's** Elev, den almindelige Opmærksomhed. Gjenstanden er tagen af Bondekrigen: en Ridder, hvis Borg staaer i Flammer, er omringet af truende Bønder; hans Ægtefælle og Børn bønfalde om hans Liv.

Pot-pourri.

— „Grenzboten" omtaler den Mærkelighed, at Europas 5 Stormagter nu ogsaa i den Henseende ligne hverandre, at deres Regenter alle have været udsatte for Mord-Attentater: nemlig Keiser **Ferdinand** (imod hvem en Capitain engang losttrykkede en Pistol), Dronningen af England, Czaren af Rusland, Kong **Louis Philippe** og nu nyligt Kong **Friedrich Wilhelm** af Preussen. Endnu mærkværdigere er Forsynets Styrelse, der hidtil beskjærmede alle disse kronede Hoveder.

Indhold.

Joachim Dietrich Brandis.
Vanvid og Brøde.
Malerisamlinger i London.

Tutti-Frutti af fremmede Journaler: Theater og Musik. — Literatur og Kunst. — Pot-pourri. — Kjøbenhavn.

Portrait af Conferenceraad Dr. Med. **Brandis.**

☞ **Redacteurens Bopæl er i Hôtel du Nord, 2den Sal, Nr. 48, hvor Bøger, Aviser, Bidrag, kort Alt, hvad der vedkommer „Ny Portefeuille" bedes afleveret.**

Af dette Skrift udkommer **hver Søndag Formiddag** et Nummer ledsaget af en Lithographi. Desuden leveres **hvert Halvaar** Abonnenterne **gratis** en større Lithographi af virkeligt Kunstværd, efter et eller andet berømt Maleri, og hvis Priis i Kunsthandelen i det mindste vilde være et Par Rigsdaler. — **Abonnementsprisen** er 1 Mk. pr. Nummer. — Subscriptionen er kun bindende for 13 Nummere, der udgjøre et Bind, hvortil leveres Titelblad og Indholdsliste. — Enkelte Nummere eller Lithographier sælges ikke. — Man tegner sig hos Redacteuren og hos de forskjellige Agenter i **Danmark**, **Norge** og **Sverrig**.

☞ Til Beqvemmelighed for dem, som maatte ønske Bladet tilsendt **ugentlig med de Kongelige Poster**, er der truffet den Foranstaltning, at man, fra indeværende Qvartal at regne, overalt i Danmark og Hertugdømmerne, ved at tegne sig paa det nærmeste respective Postcomptoir, vil kunne erholde **„Ny Portefeuille"** for 2 Rbd. 3 Mk. qvartaliter, alle Omkostninger iberegnede.

NY PORTEFEUILLE.

Udgivet af **Georg Carstensen.**

Redigeret, af **J. C. Schythe.**

3. Binds Nr. 11. — Söndagen den 15. September 1844.

Kjöbenhavn.

Trykt hos Louis Klein.

TUTTI-FRUTTI

af fremmede Journaler.

Theater og Musik.

— „Moritz af Sachsen" er givet paa det Berliner Hoftheater med glimrende Held. Efter den tredie Act blev Digteren, Dr. **Prutz**, fremkaldt: han viste sig ogsaa og udtalte sin Tak i nogle betydningsfulde Ord. Stykkets Fremstilling roses som noget sjeldent Fortrinligt; især udmærkes Damerne **Crelinger** (Johann Friedrichs Gemalinde) og **Charlotte v. Hagn** (Hertug Moritz's Ægtefælle) og Herrerne **Wauer** (Landgreve Philipp) og **Rott** (Johann Friedrich). Hr. **Hendrichs**, som gav Moritz af Sachsen, tiltalte mindre; de kritiske Organer tilraade ham klog Oeconomi med sine Kræfter. Følgende nærmere Oplysninger om dette Stykkes Skjæbne, saavelsom om de ovennævnte „betydningsfulde Ord", indeholdes i Nr. 10 af „Die Grenzboten": Dr. **Prutz**, som nu har opslaaet sin Bopæl i Halle, aflagde paa nogle Uger et Besøg i Berlin, for at bivaane Prøverne og de første Opførelser af hans Stykke. Men af de Sidstnævnte fik han kun een at see, da det foreløbigt er forbleret ved denne, og, som det lader, ingen anden Opførelse vil finde Sted. I lang Tid er intet Drama ved den første Forestilling blevet modtaget af Publicum med et saa stormende Bifald. Digteren blev saavel i Løbet af Stykket, som til Slutningen, fremkaldt og holdt da en Tale til Publicum, hvori han ikke tilskrev sig selv den store Deeltagelse, Stykket fandt, men søgte Aarsagen dertil i Frihedens Idee, som behandles i dette Drama. „Maatte nu," tilføiede han, „denne Idee ogsaa snart i Livet blandt os finde sine værdige Talsmænd!" — Man troer, at det netop var det Bifald, disse Ord fandt, som gav Anledning til at Stykkets Opførelse ikke maatte gjentages; thi det var allerede anmeldt paa Placaterne, da paa eengang „uforudsete Forhindringer" kom iveien.

— Der skal forestaae den Berliner Theaterbestyrelse en Omdannelse, saaledes at Operaen ganske bliver skilt fra Skuespillet, og hiin igjen kommer under Greven af **Redern's** Ledning, denne forbliver under den hidtilværende Intendant Hr. v. **Küstner**.

— Den tidligere omtalte store Pariser Musikfest fandt Sted den 1ste August under Ledning af **Berlioz**. Den var stærkt besøgt og Udførelsen, trods det i akustisk Henseende ugunstige Locale, i det Hele taget vellykket. Personalet bestod af 950 Individer og i Choret befandt sig 23 berømte Sangere; dog havde disse indfundet sig mere pro forma, end for virkelig at yde deres Bistand. Hr. **Tilmant**, Orchester-Director ved den italienske Opera, havde overtaget Ledningen under **Berlioz**, Syngelærerne **Banderali, Benoist, Laty, Dietsch** og **Tariot** ledede Sangen. Det største Bifald vandt **Halevy's** Nationalsang af „Carl VI", hvilken efter et enthousiastisk Dacapo-Raab maatte gjentages. I dette Stykke kunde ogsaa de 8 Par Pauker, de store Trommer og de nye Blæse-Instrumenter af **Sax** ret gjøre deres Virkning. **Berlioz's** egen Composition: Marche au supplice, fragment de la Symphonie fantastique, var det daarligste af det Hele; den var som alle **Berlioz's** Arbeider, phantastisk nok. Vocalpartierne tiltalte ialmindelighed mere end Instrumental-Stykkerne. Indtægten beløb 37000 fr.

— Den svenske Hoffangerinde **Jenny Lind** har besøgt Dresden, hvor ogsaa **Meyerbeer** opholder sig i Stilhed og arbeider paa sin nye Opera.

— Den ellevte pfalziske Musikfest har nu fundet Sted i Zweibrücken under **Felix Mendelssohn-Bartholdy's** Ledning. Den første Dag gaves hans Oratorium „Paulus", den anden **Beethoven's** D-Mol-Symphoni, en Ouverture af **Mohring** fra Zweibrücken, **Mendelssohn's** „Første Walpurgisnat", og **Marschner's** „Bundeslied." Besøget var meget talrigt. — Den tolvte af disse Fester vil til næste Sommer finde Sted i Kaiserslautern under den Münchner Kapelmester **Franz Lachner's** Ledning; han vil i den Anledning componere en ny Ouverture.

— „Marokkanerne", Vaudeville af **Clairville** og **Damarin** gjør for Tiden Lykke i Paris. Stykket er saa slet som muligt, giver desaarsag meget Stof til at istemme en tidssvarende Haanlatter over de stakkels Djævle, Marokkanerne, og opfylder følgelig sin Hensigt til Publicums og Theaterkassens Tilfredshed.

— **Nestroy** har nu endt sine Gjæsteroller i Berlin med „Titus Feuerfuchs" i „Talismanen". Slutningen viste sig bedre end Begyndelsen: han hædredes med Blomster, Krandse, ja endog med en Serenade.

— **Fr. Halm's** nye Tragedie, Sampiero, som er opført paa Hofburgtheatret i Wien, spiller i den anden Halvdeel af det 16de Aarhundrede, da de corsicanske Patrioter, under Anførsel af San Pietro, vulg. Sampiero, satte sig op imod det genuesiske Tvangsherredømme. Det saa tillokkende og effectfulde Stof er allerede tidligere behandlet baade dramatisk og novellistisk. **Halm's** Bearbeidning deraf betegnes af Kritiken som Digterens svageste Kunstværk, men hans ædleste Udkast, og Detaillen deri frembyder, som i alle hans Stykker, mangfoldige Skjønheder.

Literatur og Kunst.

— Paa den sidste Pariser Industri-Udstilling befandt sig et nyt, for Billedhuggere høist interessant Materiale. Det er en meget fiin Form-Masse, med hvilken ikke blot Marmor og Alabast, men ogsaa Elfenbeen paa den mest skuffende Maade kunne efterlignes. Man saae der til Prøve et Par efter Naturen formede Børne-Arme, m. m., hvilket Alt var af den høieste Fuldkommenhed og gjorde et overordentlig behageligt Indtryk paa Øiet.

— Paa det Cotta'ske Forlag er udkommet (paa Tydsk) „Reiser og Undersøgelser i Grækenland, med en Fremstilling og Forklaring af mange nyopdagede Mindesmærker i græsk Stiil og en kritisk Oversigt over alle Foretagender af denne Art, fra Pausanias indtil vore Tider." I otte Bøger. Helliget Hans Majestæt Kongen af Danmark. Af Dr. **P. O. Brøndsted**: Første og anden Bog, med 52 Kobbertavler. Priis paa Velinpapir 32 Rth. 16 Gr., paa almindel. Papir 21 Rth. 8 Gr. Indholdet af første Bog: Om Øen Keos (nu Zea), sammes 4 gamle Stæder, dens Geographi, Archæologi og Historie, samt en Fremstilling af de i Ruinerne af Karthäa udgravede Mindesmærker. Med Kobbertavlerne 1—34. Indholdet af anden Bog: Pantheonet paa Athenens Borg i sine archæologiske og historiske Forhold. Indledning. Første Række af de ydre Billedværker. Med Kobbertavlerne 35—52.

— En Grev **Velo**, som fornyligt er afgaaet ved Døden i Vincenza, har i et Codicil til sit Testament udsat en Sum for Forfærdigelsen af et Æresminde for **Palladio**, hvis derværende Mesterbygninger kappes med dem, han har udført i Venedig. Epitaphiet, som Directoren for de pavelige Museer, Cavaliere **Fabris**, udarbeider, er bestemt til at opstilles paa Vincenza's Kirkegaard.

— Fra Hamburg skrives: En ny Digtsamling af **Heinrich Heine** vil udkomme med det Første, ligesom og det 5te Oplag af „Buch der Lieder". Man taler ogsaa om Udgivelsen af **Heine's** Memoirer. Han opvækker endnu bestandig varm Interesse i Kredsen af sine Venner. Men for den store Hob er her et Literaturgeni af ingen videre Betydning, end at man engang imellem faaer at høre: „Veed De vel, at **Heine** er her?" — „Saa? Jeg kjender ham ikke, — men, hvad siger De engang, Kaffen er igjen falden i Prisen!" — **Heine** har iøvrigt en ringere Embonpoint, end ved sin Nærværelse her i forrige Efteraar: hans Vid har maaskee skammet sig over de blege Fedtkinder. — Ved hans rige Onkels Bord faldt Talen nylig paa hans Polemik i Vers mod Kongen af Bayern. „Hør engang Du!" sagde den gamle, vakkre **Salomon** til sin Nevøu, „jeg begriber ikke, hvorledes Du kan tage Dig saadant Noget for imod en Konge. Hvad er vel Du imod ham? En Pjalt er Du!" — „Deri har Du sikkert Ret," svarede Digteren med megen Sindighed, „men seer Du, det er nu min Bestilling at gjøre Vers. Det vil Kongen af Bayern ogsaa gjøre; han gjør mig derfor Afbræk i mit Haandværk og det behøver jeg ikke at taale, — altsaa —".

— Den franske Reisende i Arabien, **Arnaud**, har for kort siden gjenfundet Ruinerne af Staden Saba. Den hedder nu Marab og ligger imellem Yemen og Maskat. Han fandt Ruinerne af den Dæmning, hvis Gjennembrud foranledigede saamange samanitiske Stammers Adspredelse og Udvandring mod Norden — en historisk Kjendsgjerning, som fortælles i Koranen og i andre arabiske Bøger. Denne Dæmning opholdt Vandet af flere Strømme, og derved dannedes en Sø, hvis Vand gjennem Kanaler fordeeltes til Vanding af det omgivende Land. Dens Gjennembrud foraarsagede en stor Oversvømmelse, adspredte Indvaanerne og gjorde Landet til en Ørken. — Hr. **Arnaud** saae Ruinerne af Staden Saba og af flere Slotte eller Templer, blandt hvilke det ene bar Navnet: „Harem-Balkis" (Dronningen af Sabas Fruerhuus) og havde en elliptisk Form. De Lærde vil det især deles interessere, at den Reisende medbringer en stor Mængde hamaritiske eller sabäiske Indskrifter.

Pot-pourri.

— Da **Mozart** var vendt tilbage til Wien fra Berlin, hvor Kong **Wilhelm** havde gjort ham de mest glimrende Tilbud, raadede hans Venner ham til at benytte Øieblikket og enten gaae tilbage til Berlin, eller udbede sig en Ansættelse med passende Gage af Keiser **Joseph**. Han meldte sig ogsaa virkeligt til en Audiens hos Keiseren, fast besluttet paa at følge sine Venners Raad; men da Keiseren brød ud i de Ord: „Hvad, **Mozart**, De vil forlade mig?" svarede han: „Jeg anbefaler mig allerunderdanigst til Deres Majestæt og bliver her," hvorpaa han løb sin Vei. Da hans Venner bebreidede ham, at han havde handlet saa letsindigt og forsømt Leiligheden til at sikkre sin Existens, raabte han: „Hvem Pokker kan ogsaa i et saadant Øieblik tænke paa Penge!"

— En besynderlig Correspondance. Som bekjendt levede **Haydn** ikke i den bedste Forstaaelse med sin Kone: de vare længe skilte fra hinanden. Den i Stuttgart afdøde, forhenværende Weimarske Concertmester **Kranz** stod under sit Ophold i Wien paa en temmelig fortrolig Fod med **Haydn**. Engang fandt han hos Denne en Pakke sammenbundne og endnu ikke aabnede Breve med Udskrift til **Haydn**. Paa hans Spørgsmaal om, hvad Dette havde at betyde, snappede **Haydn** ham Pakken ud af Hænderne og svarede i en ærgerlig Tone: „Lad dem være! — Det er Odiosa, Breve fra min Kone. Hun tilskriver mig regelmæssigt hver Maaned, men jeg brækker aldrig Brevene og svarer hende uden at have læst hendes Epistler. Hun bærer sig ad accurat paa samme Maade."

Indhold.

☞ **Redacteurens Bopæl er i Hôtel du Nord, 2den Sal, Nr. 48, hvor Bøger, Aviser, Bidrag, kort Alt, hvad der vedkommer Ny Portefeuille bedes afleveret.**

Af dette Skrift udkommer **hver Søndag Formiddag** et Nummer ledsaget af en Lithographi. Desuden leveres **hvert Halvaar** Abonnenterne **gratis** en større Lithographi af virkeligt Kunstværd, efter et eller andet berømt Maleri, og hvis Priis i Kunsthandelen i det mindste vilde være et Par Rigsdaler. — **Abonnementsprisen er 1 Mk. pr. Nummer.** — Subscriptionen er kun bindende for 13 Nummere, der udgjøre et Bind, hvortil leveres Titelblad og Indholdsliste. — Enkelte Nummere eller Lithographier sælges ikke. — Man tegner sig hos Redacteuren og hos de forskjellige Agenter i **Danmark**, **Norge** og **Sverrig**.

☞ Til Beqvemmelighed for dem, som maatte ønske Bladet tilsendt **ugentlig med de Kongelige Poster**, er der truffet den Foranstaltning, at man, fra indeværende Qvartal at regne, overalt i Danmark og Hertugdømmerne, ved at tegne sig paa det nærmeste respective Postcomptoir, vil kunne erholde **„Ny Portefeuille"** for 2 Rbd. 3 Mk. qvartaliter, alle Omkostninger iberegnede.

NY PORTEFEUILLE.

Udgivet af Georg Carstensen.

Redigeret af J. C. Schythe.

3. Binds Nr. 12. — Söndagen den 22. September 1844.

Kjöbenhavn.

Trykt hos Louis Klein.

TUTTI-FRUTTI

af fremmede Journaler.

Theater og Musik.

— Af nye Operaer, som staae for Tour til Opførelse i Tydskland, nævnes „Maria Dolores" (i 3 Acter) af **E. Köhler**, en talentfuld ung Kunstner i Brunswig, Texten af **Schmetzer**; „Festen i Kenilworth", af **Seidelman** i Breslau, hvilken allerede skal være antagen af Hoftheatrene i Berlin og Hannover; — en tredie af **Täglichsbeck** i Hechingen og en fjerde af **Hoven** i Wien ere under Arbeide.

— I Brüssel danner sig et Actieselskab for en Casino eller et Kaffeskuespil, hvor man kan sidde i sin Loge og drikke Kaffe og tillige see paa Skuespillet. Theatret skal især være beregnet paa Vaudeviller og Lystspil. Lignende Anstalter bestaae allerede i Amsterdam.

— Hr. **Aug. Robert** har gjort den tydske Reformator til Gjenstand for et dramatisk Digt, som han kalder: „la Réforme en Allemagne, 1521—1525." Det begynder med Rigsdagen i Worms, spiller derefter paa Wartburg og ender med **Luthers** Giftermaal med **Catharina v. Bora.** Keiser **Carl V.**, **Frederik** den Vise, **Luther**, hans Venner og Fjender, ja selv det tydske Folk fremstilles deri. Stykket er naturligviis ikke skrevet for Skuepladsen, men synes dog at være beregnet paa en Effect, der ingenlunde lader til at være Protestantismen gunstig.

— Berlinernes musikalske Modestykker ere nu for Tiden de bekjendte Sange af: „Köch und Guste". De tralles overalt, falbydes i alle Musikaliehandlinger, synges i alle Soireer, og ingen Concert tør regne paa et godt Besøg, naar disse Sange ikke findes paa Programmet. Endogsaa Gademusikanterne have bemægtiget sig disse Arier og Lirekassemændene gjøre enorm Lykke ved deres følelsesfulde Foredrag af „Liebe, Liebe ist mich nöthig." — **Meyerbeer** skal have erklæret, at han, hvis denne Tingenes Tilstand ikke snart ophører, paa Stedet vil nedlægge sin Post som General-Musikdirector og for stedse vil forlade Berlin.

— Comiteen i den nordtydske Musikforening i Hamburg bekjendtgjør, at den Priis af 6 Ducater, som var udsat for det Digt, der bedst egnede sig til Composition, er bleven tilkjendt et Digt af **B. Ernst** i Bremen: „Wo ist des Rheines Hort", og at næst dette et Digt af **Geibel** er antaget for det fortrinligste.

— **Thalberg**, som gjorde Sensation i den sidste Londoner Saison, navnlig i en Concertmonstre, vil tilbringe den tilstundende Vinter i Paris og selv have Opsynet med Udgivelsen af en stor Sonate.

— **Halevy** tænker endnu i dette Efteraar at bringe sin nye Opera „Maria Stuart" til Opførelse.

— Paa Operaen i Frankfurt am Mayn udmærker sig Frøken **Elise Capitain**, som den fortrinligste dramatiske Sangerinde. Hun skylder den derværende Opera sin artistiske Uddannelse og er ogsaa stedse bleven den tro — et sjeldent Exempel blandt Sangerinder!

— **Mozart's** fornylig afdøde Søn har testamenteret sit hele musikalske Efterladenskab til Mozarteet i Salzburg. Ved hans Begravelse opførtes Faderens Requiem i Kirken.

— Af den complette Udgave af **Beethovens** Værker (hos Hasslinger i Wien) ville endnu i dette Efteraar udkomme to nye Afdelinger, af hvilke den ene skal indeholde samtlige mindre Claveersager, den anden samtlige Sangcompositioner.

— „Die Heimkehr des Verbannten", en ny tragisk Opera i tre Acter af **Otto Nicolai**, er givet paa Kärnthnerthor-Theatret i Wien, ved hvilket den unge dygtige Componist er Capelmester og Orchester-Dirigent. Stoffet til Operaen er laant af den engelske Historie, nemlig af Kampen imellem den hvide og den røde Rose, og Fru von **Hasselt-Barth** og **Staudigl** have især udmærket sig ved Udførelsen af Hovedpartierne. Componisten, som for Tiden befinder sig i sin Fødeby Königsberg, for at lede Opførelsen af en af sine tidligere Operaer „Il Templario", er en Elev af **Klein**, men har videre uddannet sig ved et langt Ophold i Italien, hvor han har gjort sig fordeelagtigt bekjendt baade som Sang- og Operadigter og som Kirkecomponist. Foruden de nævnte Operaer har han ogsaa componeret „Odoarde e Gidippe". Wien, hans Opholdssted i de sidste 3—4 Aar, skylder hans Iver Grundlægningen af de almindeligt berømte philharmoniske Concerter, der kun give sig af med den classiske Musik.

— Fra Hannover skrives: Professor **Døbler** har 4 Gange i 7 Dage viist sine berømte dissolwing views i det kgl. Theater. De gjorde en glimrende Lykke. Kongen bivaanede enhver Forestilling, besøgte flere Gange Scenen, udtalte sig med megen Tilfredsstillelse over Forbedringen ved det **Döbler'ske** Apparat, og lod Kunstneren ved den sidste Forestilling overrække en kostbar Brillantring, ledsaget af en smigrende Cabinets-Skrivelse. Den 10de reiste Professoren til Brunswig.

Literatur og Kunst.

— I Journal des Debats forkyndes Udgivelsen af **Berlioz's** „Musikalske Reise gjennem Tydskland og Italien" med den Tilsætning: „Hr. **Berlioz** beviser Musiken i Frankrig en udmærket Tjeneste, idet han lærer os at kjende den sande Tilstand af Musiken i Tydskland og Italien;" — men Tydskerne betvivle, at han har faaet tilstrækkelig Tid til at undersøge l'élat réel af deres Musik, da hans udelukkende Omsorg var, at bringe sine egne Compositioner til Opførelse og at tilveiebringe de dertil nødvendige særegne Instrumenter (Ophicleider etc.). — **Berlioz's** Værk over Instrumentation, oversat af **Grünbaum**, udkommer i Løbet af Vinteren i ti Leveringer hos Schlesinger i Berlin.

— I Nr. 66 af „Kunstblatt" (den 15de Aug. d. A.) opfordrer Dr. **Ernst Förster** i München til Indsamling af frivillige Bidrag til et Æres-Mindesmærke for **Gottfried v. Herder**. Opstillingsstedet mener man vil blive Weimar, hvor **Herder** udfoldede den største og betydeligste Deel af sin literaire Virksomhed. Udførelsen af Statuen, som formodentlig vil blive støbt af Malm i München, er overdragen til Billedhugger **Ludvig Schaller** fra Wien (See „Ny Portefeuille" III. Bd. Nr. 6), der allerede har fuldendt en lille, fortræffelig Model dertil.

— Den flittige Skribent Dr. **Rathgeber** i Gotha har nu fuldendt sit større, alt i Aaret 1839 begyndte, artistiske Værk: „Annaler for det nederlandske Maleri, Formskærer- og Kobberstikkerkunsten" i 4 Foliobind, som i en splendid Udstyrelse udkommer inden ganske kort Tid i den Müllerske Boghandling dersteds.

— Den 26de f. M. skulde en stor og meget værdifuld Samling af Kobberstik, Raderinger, Træsnit, saavelsom flere Haandtegninger og nogle Oliemalerier, samt Kunstbøger, stilles til offentlig Auction i Dresden. Cataloget indbefattede 4122 Nummere, excl. et Anhang af c. 100 Nr. I en Fortale, som er skreven af **Frenzel**, Inspecteuren ved det derværende Kobberstik-Cabinet, gjøres i Korthed opmærksom paa det Mærkeligste i den hele Samling. Den indeholdt en fuldstændig Suite af Mestere af den italienske, franske og tydske Skole, af hvilke den første talte 1250 Nr., den anden 1004, den tredie 1418. De øvrige Nr. vare spanske, portugisiske, svenske og russiske Mestere, architectoniske Blade, Haandtegninger og Kunstskrifter; blandt hvilke sidste udmærkedes **Gärtners**, **Thürmers**, **Thorvaldsens**, **Carstens**, **Lavaters**, **Kobell's**, **Bartsch's**, **v. Manders's**, **Heineckes**, **Rosts**, **Dürers** Værker etc. — Om nogen Tid skal Forauctioneringen af en tilsvarende Samling af den nederlandske, hollandske og engelske Skoles Mestere finde Sted.

— I Midten af Juli tog den Maleri-Udstilling, som hvert tredie Aar finder Sted i Dresden, sin Begyndelse. Den indeholdt, paa faa Undtagelser nær, kun Ubetydeligheder.

— Ved den Maleri-Udstilling, der for Tiden er aabnet i Dusseldorf, ere 8—9 af de skjønneste Billeder, af **Rustige**, **Adloff**, **Minjen**, **Guerard** og **Hülsen**, blevne beskadigede af Ondskab. Kunstforeningen har udsat en Belønning af 50 Thl. for Opdagelsen af Gjerningsmanden. Paa den Tid, Udaaden er begaaet, nemlig den 13de om Middagen, skulle kun 4 Personer: en Herre, en Dame og tvende Malere, have befundet sig i Salene. Man troer iøvrigt, at Kunstforeningen kommer til at erstatte Skaden.

— Det i Breslau etablerede **Karsch'ske** Museum, en permanent Kunstudstilling, liig den, der tidligere indrettedes i Berlin af **Gropius**, og den, som nylig er grundet sammesteds af **Kuhr**, holder sig fortræffeligt ilive og kan glæde sig ved en stadig virksom Deeltagelse af de derværende Kunstnere og Kunstvenner. Den schlesiske Tidende af 2den Juli d. A. meddeler den 2den Aarsberetning desangaaende og anfører Navnene paa de Mestere (ialt 150), hvis Arbeider i Løbet af det andet Aar have været at see der, saavelsom en Fortegnelse over de Kunstværker, der foruden Malerierne have været udstillede i dette Tidsrum.

— Den 15de Juni fandt den berømte Historiker og Numismatiker, Statsraad **Krug** i Petersborg, en sørgelig Død, idet han blev overkjørt af en Vogn med løbske Heste og saaredes saa stærkt i Hovedet, at det, uagtet den anvendte Lægehjælp, blev hans Død. Omendskjøndt 67 Aar gammel, var han dog endnu i fuld Besiddelse af alle aandelige og legemlige Kræfter. Ham skyldes den Fortjeneste, at have lagt Grunden til en systematisk ordnet, russisk Møntsamling.

— Dr. **Förster** i München er midt i afvigte Juli kommen tilbage fra en kunstvidenskabelig Reise til Paris og London.

— Secretairen ved det archäologiske Institut i Rom, Dr. **Emil Braun**, har tiltraadt en Reise til Norden, paa hvilken han ogsaa vil besøge England og derpaa over Tydskland vende tilbage til Rom.

— I Paris udkommer i denne Tid de to første Bind af **Ad. de Lefage's** „Musikens og Dandsens Historie."

— I Paris har **Adolf Roger**, der har malet Døbecapellet i Kirken Notre Dame de Lorette, allerede begyndt at decorere Skriftecapellet i Kirken St. Elisabeth du Temple med Fresco-Malerier.

— **David** fra Angers forfærdiger tvende Marmorbüster af **Chenier** og **Casimir Delavigne**, der skulle opstilles i Foyeren i Théâtre-Français.

Indhold.

Mela, af F. C. Hillerup.
Fader og Søn.
Theater, Musik, Literatur og Kunst.

Tulli-Frulli af fremmede Journaler: Theater og Musik. — Literatur og Kunst. — Pot-pourri. — Kjøbenhavn.

Tvende Skizzer efter „Le Charivari".

☞ **Redacteurens Bopæl er i Hôtel du Nord, 2den Sal, Nr. 48, hvor Bøger, Aviser, Bidrag, kort Alt, hvad der vedkommer Ny Portefeuille" bedes afleveret.**

Af dette Skrift udkommer hver **Søndag Formiddag** et Nummer ledsaget af en Lithographi. Desuden leveres **hvert Halvaar** Abonnenterne **gratis** en større Lithographi af virkeligt Kunstværd, efter et eller andet berømt Maleri, og hvis Priis i Kunsthandelen i det mindste vilde være et Par Rigsdaler.—**Abonnementsprisen** er 1 Mk. pr. Nummer.—Subscriptionen er kun bindende for 13 Nummere, der udgjøre et Bind, hvortil leveres Titelblad og Indholdsliste. — Enkelte Nummere eller Lithographier sælges ikke. — Man tegner sig hos Redacteuren og hos de forskjellige Agenter i **Danmark**, **Norge** og **Sverrig**.

☞ Til Beqvemmelighed for dem, som maatte ønske Bladet tilsendt **ugentlig med de Kongelige Poster**, er der truffet den Foranstaltning, at man, fra indeværende Ovartal at regne, overalt i Danmark og Hertugdømmerne, ved at tegne sig paa det nærmeste respective Postcomptoir, vil kunne erholde **„Ny Portefeuille"** for 2 Rbd. 3 Mk. qvartaliter, alle Omkostninger iberegnede.

NY PORTEFEUILLE.

Udgivet af **Georg Carstensen.**

Redigeret af **J. C. Schythe.**

3. Binds Nr. 13. — Söndagen den 29. September 1844.

Kjöbenhavn.

Trykt hos Louis Klein.

TUTTI-FRUTTI

af fremmede Journaler.

Theater og Musik.

— **Heinrich Neeb** i Frankfurt, der som bekjendt allerede har componeret flere Operaer, skriver paa en ny: „Marsilla", hvortil Stoffet er taget af Befrielseskrigen. — Ogsaa **Kalliwoda** er beskæftiget med Compositionen af en ny romantisk Opera: „Bruden paa Matavai eller Sydsøfareren." Texten er (Opus posthumum) af **Friedrich Kind**.

— Den Werthheimer Liedertafel havde foranstaltet en stor Mandssangfest til den 9de Septbr. og til samme ikke indbudet færre end 65 Sangforeninger fra Frankrig, Schwaben og Sachsen.

— Af den talentfulde, unge hollandske Componist **Anton Berlyn**, Orchesterchef i Amsterdam, er derstedes fornylig opført en Opera: „Runal, Ildens Aand"; Den optoges med Bifald, men paa Texten havde man meget at udsætte. **Berlyn** har allerede udgivet over 100 Musikstykker, som, om de end ikke kunne roses for deres Tankerigdom, dog udmærke sig ved en høi Grad af Friskhed og Naturlighed.

— Den 26de Juli er i Kiel givet for første Gang „Sara eller den Forældreløse fra Glencoe", romantisk Opera i tre Optog, frit bearbeidet efter det Franske af **G. v. Rosen**, Musiken af den Kieler Theatermusikdirector **W. Telle**. Den fandt en meget gunstig Optagelse.

— I Paris have to nye Operaer gjort Lykke: „Underpræfectens Bal", af **Boilly**, og „De fire Haymonsbørn", af **Balfe**, Texten af **Leuven** og **Brunswik**. — Endnu mere behagede en gammel, paany opstudset Opera af **d'Alayrac**, nemlig „Gulistan" paany instrumenteret af **Adam**. Den hørtes for første Gang 1804; paa Texten skal Hertugen af **Bassano** have arbeidet med. Den gaves dengang ogsaa paa mange Steder i Tydskland.

— **Beethoven's** Mindesmærke vil, formedelst forskjellige indtrufne Hindringer, ikke i dette Efteraar blive opstillet i Bonn. Men til næste Foraar skal det bestemt finde Sted, nemlig paa Mynsterpladsen.

— Den bekjendte Claveerspiller og Componist **Damcke** fra Hannover er bleven ansat som Musikdirector ved det Königsberger Theater.

— Medens **Thalberg** opholdt sig i Boulogne sur mer og **Döhler** bereiste Rhinlandene, holdt **Lißt** sit store Triumphtog igjennem det sydlige Frankrigs vigtigste Byer, hvorved ogsaa de Fattige bleve betænkte. Saaledes skjænkede han i Lyon den hele Indtægt af en Concert, 5000 frc., til de derværende Fattige.

— Det tydske Operaselskab, som havde forsøgt sin Lykke i Belgien og havde spillet med meget Bifald i Brüssel og i Gent, er nu vendt tilbage til Tydskland. **Beethovens** „Fidelio" var dets bedste Kassestykke.

— Ved dette Aars store Priis-Uddeling i Musik-Conservatoriet i Paris have 22 Elever erholdt den første, 23 den anden Priis og 38 Accessit. — Ogsaa det Pariser Academi for de skjønne Kunster har afholdt sin aarlige Priis-Uddelingsfest for Componister. Derved erholdt **Massé**, en Elev af **Halevy** og **Zimmermann**, og **Arnaud de Vilbach**, Elev af **Halevy**, den første Priis, kaldet den romerske, og **Mertens**, Elev af **Carafa**, den anden.

— **H. Dorn's** „Schöffe von Paris" blev opført den 10de og 11te Septb. i Leipzig under Componistens Ledning. Dette nye Værk vandt det mest levende Bifald.

— Af **R. Schumanns** „Peri" udkommer med det Første Claveerudtog og Syngestemmer; Partituren udkommer først noget senere.

— Til Bedste for **Mozart**-Stiftelsen havde den Frankfurter „Liederkranz", under Medvirkning af andre derværende Foreninger, foranstaltet en Concert den 29de August. Indtægten var ikke ubetydelig.

— Hvo skulde have troet, at Overborgemesteren i Berlin vilde blive omtalt under denne Rubrik? Og dog fortjener han det fuldkomment, i Betragtning af hans Bestræbelser for at indføre Vocalmusiken blandt Borgemestere og Raad. Det var nemlig hans Hensigt, at modtage Kongen, ved hans Tilbagekomst fra Universitetshøitidelighederne i Königsberg, syngende, og til den Hensigt havde han i et Circulaire opfordret flere Stæders Øvrigheder til at understøtte ham ved en saadan syngende Velkomsthilsen. Vor Kilde beretter Intet om Udfaldet af denne Vocalconcert.

— (Stuttgart.) Paa Sommertheatret i Kannstadt har en Dlle **Pobuda** givet Gjæsteroller med stort Bifald. Hun er en Sangerinde af stort Talent, i Besiddelse af en skjøn Stemme og en indtagende Figur, og tør saaledes betragtes som en af Sommerens bedste Gaver. Fortrinligst lykkedes hende Udførelsen af „Gabrieles" Rolle i „Nachtlager von Granada". Den første September skulde der gives „Wilhelm Tell", hvori man med Længsel imødesaae hendes Optrædelse.

Literatur og Kunst.

— Paa Boghandler J. J. Webers Forlag i Leipzig er udkommet: Udvalgte dramatiske Værker af **J. L. Heiberg**, oversatte fra Dansken ved Prof. Dr. **K. L. Kannegießer**, 2 Bind, Priis: 1⅔ Thlr. Første Bind indeholder: „Et Eventyr i Rosenborg Have" og „Alferne", andet Bind: „Fata Morgana" og en biographisk Skizze.

— I den romantiske Altmühl-Dal, omtrent en Dagsreise ovenfor Kehlheim ved Donau, hvor den under Bygning værende, store **Ludvigs**-Canal, som skal sætte denne Flod i Forbindelse med Rhinen, tager sin Begyndelse, befinder sig det Værksted, hvori **Schwanthalers** Elever udarbeide et colossalt Canal-Mindesmærke, som allegorisk fremstiller de tvende Flodguders Forening. Materialet dertil tages af den skjønne Kalksteen, som de nærliggende uudtømmelige Brud levere, og som i Godhed ikke staaer meget tilbage for Marmor. Mindesmærket, hvis Fundament og Piedestal allerede ere færdige og bragte til Erlangen, hvor det skal opstilles paa den yndige Skraaning af et nærliggende Bjerg, er af saa colossale Forhold, at det umuligt vil kunne transporteres tillands til sit Bestemmelsessted, men først efterat den hele Canallinie er gjort seilbar.

— Fra den 29de August til den 1ste September afholdt de tydske Architecter og Ingenieurer deres 3die Aarsforsamling i Prag og havde derved rigelig Leilighed til at prise den østerrigske Gjæstfrihed og Munificens.

— Hertugen af **Sussex's** Bibliothek, især udmærket ved en stor Bibelsamling, indbragte ved Auctionen 13,269 Pd. St.

— Den 29de August blev den Billedstøtte, som Billedhuggeren **Friedrich** fra Strasburg har opreist for **Erwin von Steinbach**, Mynsterens Bygmester, høitideligt afhyllet i dennes Fødeby, Steinbach i Baden.

— Den aarlige Kunstudstilling, som den 8de Juli aabnedes i Cöln, indeholdt, foruden tydske Malerier, især mange belgiske, hollandske og franske. — Ogsaa den Düsseldorfer Kunstudstilling var rig paa værdifulde Gjenstande, der dog næsten alle tilhørte den Düsseldorfer Skole.

— I Westminsterhall have de Cartons, Fresker og Statuer, som ere forfærdigede til Concurrencen om Kunstarbeiderne for de nye Parlamentshuse, været offentligt udstillede. I det Hele taget falder Publicums Dom over disse Arbeider kun lidet gunstigt ud.

— I Düsseldorf har fornylig dannet sig en Kunstnerforening til gjensidig Understøttelse. Den holdt den 2den Juli sit første Møde under Forsæde af Director **v. Schadow**.

— I afvigte Aar har den Newyorker Kunstforening, som tæller 1500 Medlemmer og har en Indtægt af 7500 Dollars, fordeelt 51 Kunstværker blandt sine Medlemmer. — En ny Forening har dannet sig sammesteds for at lægge Grunden til et staaende Galleri af Malerier af amerikanske Kunstnere. Anledningen hertil var en rig Kjøbmand **Lumann-Reed's** Død; han efterlod sig nemlig en saadan Samling, som Staden har tilkjøbt sig til en Begyndelse. — I denne By bestaaer ogsaa siden 1822 et Kunst-Academi, som af Indtægterne ved den aarlige Udstilling bestrider de løbende Udgifter til Underviisning, Bibliothek m. m. Hiin Indtægt beløber i Regelen 5000 Dollars (circa 9530 Rbd.) og Antallet af de udstillede Malerier i Gjennemsnit 400 Stykker. Blandt dette Academies Stiftere nævnes **Morse, Inman, Durand, Dunlop, Ingham, Commings, Morton** og **Cole**; blandt yngre Kunstnere af Betydenhed, som allerede ere udgaaede derfra, nævnes **Huntington, Grey, Mount, Edmonds, Casilaer, Rossiter, Fink** og Fl.

— Fra Rom skrives: I Academiet S. Luca er den af **Tenerani** forfærdigede Marmorbüste af **Thorvaldsen** under passende Høitideligheder bleven opstillet ved Siden af **Raphaels** og **Michel Angelos** Brystbilleder.

— Fra Breslau skrives: Den 28de Juli blev den fra Norge til Brückenberg flyttede Kirke høitideligt indviet. Opbyggeren paa sidstnævnte Sted er Hr. **Hamann**. Begge Majestæter vare tilstede.

— Den Londoner Kunstforening bestaaer siden Aaret 1835 og er i Hovedsagen indrettet efter den preussiskes Mønster. I Begyndelsen tællende kun 400 Medlemmer, var disses Tal allerede for 4 Aar siden, da Hertugen af **Cambridge** overtog Protectoratet, steget til 5—6000. Nu har Foreningen over 18000 Medlemmer og besidder et Fonds af 20000 Pd. St., som anvendes til Indkjøb af Kunstværker af levende Mestere, hvilke Værker ved Lodtrækning fordeles blandt Medlemmerne. Men desværre havde der i den sidste Tid reist sig retslige Betænkeligheder imod Foreningen. Man bragte den Omstændighed, at Lodtrækningen er en Art af Lotteri, i Forbindelse med Parlamentsacten angaaende Ophævelsen af alle Lotterier, og Regjeringen ansaae det derfor for sin Pligt, at gjøre Foreningen opmærksom paa Muligheden af en retslig Forfølgelse. Af Hensyn hertil blev da Foreningens Virksomhed midlertidigt suspenderet, indtil den kunde blive legaliseret ved en ny Parlamentsact, og dette er netop Hensigten med den af Lord **Monteagle** indbragte Bill, som den 19de Juli, uden mindste Indvending og understøttet af Hertugen af **Cambridge**, gik igjennem i Overhuset.

— I Hannover har dannet sig en Forening, for at opreise den afdøde General, Greve **v. Alten** et Mindesmærke, som skal bestaae i et Metal-Standbillede af Greven og om muligt forfærdiges af en hannoveransk Kunstner. Det skal opstilles i Nærheden af Waterlooopladsen.

— I Paris skal være aabnet en Subscription for at opreise Mindesmærker for **Voltaire** og **Jean Jacques Rousseau**.

Indhold.

☞ **Redacteurens Bopæl er i Hôtel du Nord, 2den Sal, Nr. 48, hvor Bøger, Aviser, Bidrag, kort Alt, hvad der vedkommer „Ny Portefeuille" bedes afleveret.**

Af dette Skrift udkommer **hver Søndag Formiddag** et Nummer ledsaget af en Lithographi. Desuden leveres **hvert Halvaar** Abonnenterne **gratis** en større Lithographi af virkeligt Kunstværd, efter et eller andet berømt Maleri, og hvis Priis i Kunsthandelen i det mindste vilde være et Par Rigsdaler.— **Abonnementsprisen** er 1 Mk. pr. Nummer.— Subscriptionen er kun bindende for 13 Nummere, der udgjøre et Bind, hvortil leveres Titelblad og Indholdsliste. — Enkelte Nummere eller Lithographier sælges ikke. — Man tegner sig hos Redacteuren og hos de forskjellige Agenter i **Danmark, Norge** og **Sverrig.**

☞ Til Beqvemmelighed for dem, som maatte ønske Bladet tilsendt **ugentlig med de Kongelige Poster**, er der truffet den Foranstaltning, at man, fra indeværende Qvartal at regne, overalt i Danmark og Hertugdømmerne, ved at tegne sig paa det nærmeste respective Postcomptoir, vil kunne erholde **„Ny Portefeuille"** for 2 Rbd. 3 Mk. qvartaliter, alle Omkostninger iberegnede.